

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav slavistických a východoevropských studií

Slovanské filologie

Maja Živko

**Morfološko sintaktička valencija glagola u
hrvatskom i češkom jeziku te
češko hrvatski valencijski
rječnik glagola**

**Morfosyntaktická valence sloves v chorvatském a
českém jazyce a valenční slovník českých
a chorvatských sloves**

**Morphosyntactic Valency of Verbs in Croatian and
Czech language and a Valency Dictionary of Czech
and Croatian Verbs**

Disertační práce

Vedoucí práce: PhDr. Gerd-Dieter Nehring, PD Dr. habil.

červenec 2010

“Prohlašuji, že jsem disertační práci vykonala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury”.

Podpis

Sadržaj

1.Uvod.....	6
2. Što je to valencija?.....	8
2.1.L. Tesnière	8
2.2. G.Helbig i W. Schenkel	10
2.3.U.Engel.....	18
2.4.P.Mrazović, Z. Vukadinović	29
2.5.Novi Helbigov model.....	40
2.6. Daljni razvoj teorije valencije i semantička valencija.....	42
2.7. Sporna pitanja u svezi teorije valencije	49
2.8. Broj valencijskih elemenata te valencijske pozicije.....	53
2.8.1. Broj valencijskih elemenata	55
2.8.2.Valencijske pozicije	60
2.8.2.1. Obligatorna pozicija.....	60
2.8.2.2. Potencijalna pozicija	61
2.8.2.3. Fakultativna pozicija.....	62
2.9. O terminologiji.....	66
2.10. Što će obuhvatiti morfološko sintaktička analiza valencijskog potencijala glagola u ovoj dizertaciji?	67
2.11. Korisnost dizertacije s metodičko didaktičkog gledišta	71
2.12. Kontrastivni pristup u dizertaciji.....	74
3.Morfološko sintaktička analiza valencijskog potencijala glagola u hrvatskom i češkom jeziku	78
3.1. Besprijedložni (prosti) padeži kao valencijski elementi u hrvatskom i češkom jeziku	79
3.1.1. Nominativ	79
3.1.1.1. Valencijska dopuna subjekta u nominativu.....	79
3.1.1.2. Valencijska dopuna imenskog dijela kopulativnog predikata u nominativu	80
3.1.1.3. Valencijska dopuna imenskog dijela semikopulativnog predikata u nominativu	82

3.1.1.4. Valencijska dopuna adverbne oznake u nominativu	84
3.1.2. Genitiv	84
3.1.2.1. Valencijska dopuna objekta u genitivu	85
3.1.2.2. Valencijska dopuna genitiva unutar kopulativnog predikata	91
3.1.2.3. Valencijska dopuna genitiva unutar semikopulativnog predikata	92
3.1.2.4. Valencijska dopuna adverbne oznake u genitivu.....	93
3.1.3. Dativ.....	93
3.1.3.1. Valencijska dopuna objekta u dativu	93
3.1.3.2. Valencijska dopuna adverbne oznake u dativu.....	98
3.1.3.3. Valencijska dopuna objekta u dativu uz kopulativni predikat.....	100
3.1.3.4. Valencijska dopuna objekta u dativu uz semikopulativni predikat.....	100
3.1.3.5. Valencijska dopuna objekta u dativu uz subjekt i objekt u infinitivu	100
3.1.3.6. Valencijska dopuna objekta u dativu i genitivu	101
3.1.3.7. Valencijska dopuna objekta u dativu i akuzativu.....	101
3.1.3.8. Valencijska dopuna objekta u dativu i lokativu.....	102
3.1.3.9. Valencijska dopuna objekta u dativu i instrumentalu	103
3.1.3.10. Valencijska dopuna objekta u dativu uz adverbnu oznaku	103
3.1.3.11. Valencijska dopuna objekta u dativu uz subjektu i objektu rečenicu	103
3.1.3.12. Dativ emotivni kao nevalencijska, tj. fakultativna dopuna	104
3.1.4. Akuzativ	105
3.1.4.1. Valencijska dopuna objekta u akuzativu	106
3.1.4.2. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i genitivu.....	110
3.1.4.3. Valencijska dopuna dva objekta u akuzativu.....	111
3.1.4.4. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i prijedložnom akuzativu.....	111
3.1.4.5. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i lokativu.....	111
3.1.4.6. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i instrumentalu.....	112
3.1.4.7. Valencijska dopuna objekta u akuzativu uz kopulativni predikat.....	112
3.1.4.8. Valencijska dopuna u akuzativu unutar dekomponiranog predikata	112
3.1.4.9. Valencijska dopuna objekta u akuzativu uz semikopulativni predikat.....	113
3.1.4.10. Valencijska dopuna adverbne oznake u akuzativu.....	114
3.1.4.11. Valencijska dopuna objekta u akuzativu uz objektu i subjektu rečenicu	115

3.1.5. Instrumental	115
3.1.5.1. Valencijska dopuna objekta u instrumentalu.....	116
3.1.5.2. Valencijska dopuna adverbne oznake u instrumentalu	117
3.1.5.3. Valencijska dopuna u instrumentalu uz infinitiv glagola <i>biti</i> unutar složenog glagolskog predikata.....	122
3.1.5.4. Valencijska dopuna u instrumentalu uz infinitiv glagola <i>biti</i> unutar subjekta.....	122
3.1.5.5. Valencijska dopuna imenskog dijela kopulativnog predikata u instrumentalu	123
3.1.5.6. Valencijska dopuna imenskog dijela semikopulativnog predikata u instrumentalu	123
3.2. Valencija prijedložnih izraza.....	125
3.2.1. Pojedini prijedlozi i valencija.....	127
3.3. Valencijska dopuna u infinitivu	201
3.3.1. Valencijska dopuna subjekta u infinitivu	201
3.3.2. Valencijska dopuna infinitiva unutar kopulativnog predikata.....	202
3.3.3. Valencijska dopuna infinitiva unutar složenog glagolskog predikata.....	203
3.4. Adverbne oznake i valencija	210
3.5. Sintaksa kao valencijska dopuna	215
4. Zaključak.....	225
Češko hrvatski valencijski rječnik glagola.....	246
Sažetak.....	729
Literatura.....	732

1. Uvod

Termin *valentnost* koji je Lucienne Tesnière u djelu *Éléments de syntaxe structurale* (1934.) unio u lingvistiku iz kemije, podrazumijeva mogućnost vezivanja riječi, tj. sposobnost glagola, imenica i pridjeva da privuku stanovit broj i vrstu određenih dopuna (obvezatnih i fakultativnih) te dodataka, a budući da su značenje riječi i njegova spojivost povezani, istovremeno se dotiče morfološke i leksičke jezične razine.

Teorija valentnosti zaživjela je nakon Tesnière a niz promjena. Razni lingvisti koristili su različite pristupe k problemima valencije. Primarno je poznavanje valencije bila konektirano samo s glagolima. Danas se teorija valentnosti koristi i u računalnoj lingvistici.

Cilj moje buduće dizertacije jest uočiti razlike i sličnosti valentnosti najfrekventnijih glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

Iako su mnogi lingvisti proučavali valentnost (G. Helbig, W. Schenkel, Engel, Sgall, Mrazović, Vukadinović, Grepl, Karlík,..), nitko dosad nije detaljno i cjelovito usporedio valenciju glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

Što se tiče strukture buduće dizertacije, uvodni dio radnje će sadržavati osnovne postavke teorije valentnosti.

Središnji dio dizertacije sadržavat će morfosintaktičku usporedbu valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

Završni dio radnje obuhvatit će aplikaciju prethodnog teorijskog dijela radnje. U njemu će biti predstavljen češko hrvatski konfrontativni, valencijski

rječnik najfrekventnijih glagola. Svrha ovog dijela radnje jest, dakle, opisati sintaktički valencijski potencijal ekvivalentnih leksičkih jedinica u češkom i hrvatskom jeziku, uputiti na razlike i sličnosti valentnosti glagola ovih dvaju toliko sličnih, ali istovremeno vrlo različitih jezika te time obogatiti korpus kontrastivnih valencijskih rječnika u lingvistici. Valencijski rječnik češkog i hrvatskog jezika pokazat će s kakvim se izrazima glagol *može* ili *mora* vezati, tj. kakav oblik *moraju* ili *mogu* imati te glagolske dopune u oba jezika.

Navedeni rječnik temeljit će se prije svega na *Češkom narodnom korpusu*, rječnika *Slovesa pro praxi* (N. Svozilová, N. Proudová, H. Jirsová), *Hrvatskom narodnom korpusu* te *Rječniku hrvatskog jezika* (Anić).

Nadam se da će ovaj rječnik utrijeti put stvaranju konfrontativnog valencijskog rječnika češkog i hrvatskog jezika na računalnoj bazi, tj. da će se *VALLEX*-u pridružiti hrvatski valencijski rječnik, te da će u budućnosti slavenske filologije zaživjeti valencijski rječnik, koji će konfrontirati valenciju glagola *svih slavenskih jezika*.

2. Što je to valencija?

2.1. L. Tesnière

Pojam *valencija* potječe u lingvistici od L. Tesnière (1959, 1966), osnivača gramatike zavisnosti. Glagol je, prema Tesnièrovom mišljenju, strukturno središte sintakse. Sposobnost glagola da svojom pojavom u rečenici zahtijevaju (morfološki i brojem) određene aktante Tesnière uspoređuje s valentnošću atoma i naziva je valentnost glagola. Nadređeni član Tesnière naziva (1959:13) *regens (régissant)*, a podređeni *dependens (subordonné)*.

Glagol je u pravilu *regens* i *čvorište*, tj. strukturno središte rečenice. Glagolu su kao strukturnom središtu rečenice podređene dvije vrste sintaktičkih elemenata (1959:13): *aktanti (actants)* i *cirkumstanti (circonstants)*. Broj je aktanata ograničen te ovisi o vrsti glagola, dok je broj cirkumstanata neograničen i oni se mogu glagolima dodavati i oduzimati bez utjecaja na sintaktičku završenost (gramatičnost) rečenice. Aktanti su, prema Tesnièreu, *obvezni elementi* u rečenici, i čine ih imenice, dok su cirkumstanti *neobvezni elementi* i čine ih prilozima.

Tesnière rečenicu *Alfred govori* ne promatra kao cjelinu od dva već od tri elementa koji su vezani *koneksijom*¹.

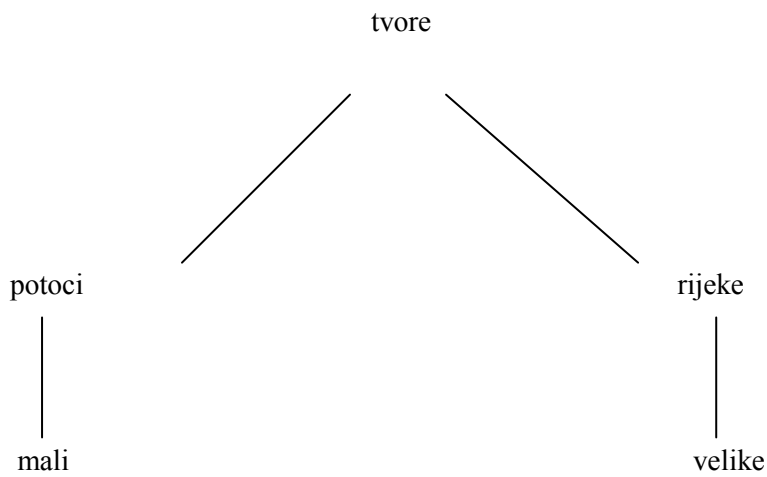
---

¹*Dependenz und Valenz*, (2006:68):*In Kapitel 1 definiert Tesnière die Konnexion, ohne dass von einem hierarchischen Unterscheid die Rede wäre. Erst in Kapitel 2 trifft Tesnière eine Wahl zugunsten des Verbs im Beispielsatz: „Alfred parle“. Natürlich bekommt das Verb als Regens die oberste Stellung; das schließt bei der Zeichnung auf einen zweidimensionalen Träger...*

Svaka rečenica je, dakle, strukturno određena odnosom *koneksije* između svojih elemenata. Svaka *koneksija* povezuje jedan nadređeni (*regens*) i jedan podređeni rečenični element *dependens*. Svaki *regens* u rečenici može biti nadređen jednom ili više *dependensa*, ali neki *dependens* može ovisiti samo o jednom *regensu*.

Primjer:

(Tesnière, 1959:19)

Isti glagol može u različitim rečenicama imati različiti broj aktanata. Glagole s obzirom na broj aktanata koje mogu vezati, Tesnière dijeli u četiri skupine: avalentni², jednovalentni, dvovalentni, trovalentni.

Iako Tesnière postavlja temelje teoriji valencije u lingvistici, njegova teorija pružila je materijal za brojna sporna pitanja, stoga je uvjetovala nastanak radova niza drugih teoretičara valentnosti.

---

²Avalentni su uglavnom glagoli koji označavaju meteorološke pojave, lat. *pluit*, hrv. *kiši*. Ako takav glagol ima formalni subjekt, fr. *il pleut*, njem. *es regnet*, taj se ne broji u aktante jer je sadržajno prazan (v. S. Žepić, 1975:20)

2.2. G. Helbig i W. Schenkel

Helbigov i Schenkelov rječnik *Das Wörterbuch zur Valenz und Distribution Deutscher Verben* (1978) jedno je od prvih leksikografskih djela posvećenih isključivo opisu glagolske valentnosti. Helbig i Schenkel preuzimaju osnovnu Tesnièreovu postavku da glagol predstavlja središte rečenice te određuje sintaktičku i semantičku strukturu rečenice iako se u razradi svog gramatičkog modela služe podjelom na imeničku i glagolsku frazu prema načelima *generativne gramatike* te preuzimaju podjelu rečenice na površinsku i dubinsku strukturu. Za razliku od Tesnièreove sintakse u kojoj je nedorečenim ostalo može li se valentnost odrediti kombinacijom morfosintaktičkih i semantičkih kriterija, Helbig i Schenkel valentnost shvaćaju na tri razine:

1. *logička razina*-odražava strukture odnosa u stvarnosti koje se mogu opisati jezikom formalne logike, pri čemu odlučujuću ulogu igra broj argumenata koje određeni predikat otvara.
2. *semantička razina*-značenjska obilježja određuju koji se elementi mogu ili ne mogu pojaviti u okolini određenog glagola.
3. *sintaktička razina* odnosi se na opis morfosintaktičkih karakteristika elemenata za koje glagol otvara prazna mjesta s obzirom na svoju valentnost.

Osim nastojanja da pobliže preciziraju jezične razine na kojima se valentnost glagola manifestira, Helbig i Schenkel (1977:33)³ nastoje razlučiti elemente koji se obvezno moraju pojaviti u rečenici i one koji se iz rečenice mogu ispustiti, a da bi ona i dalje bila gramatički korektna.

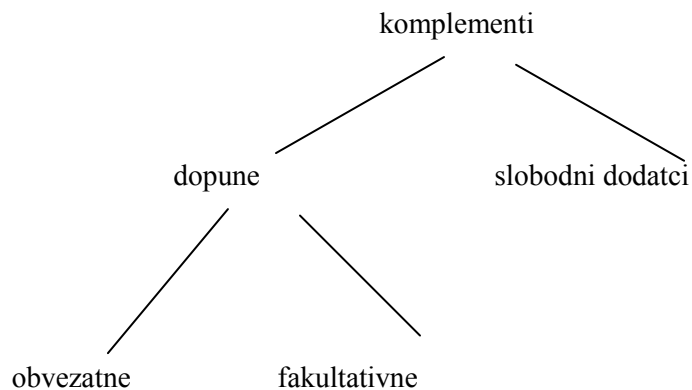
³...ist es notwendig, eine dreifache Scheidung anzunehmen in obligatorische Aktanten, fakultative Aktanten und freie Angaben.

Obvezne elemente, u Tesnièreovoj terminologiji *aktante*, nazivaju dopunama te ih dijele na:

- dopune koje se moraju obavezno pojaviti u okolini određenog glagola u nekoj rečenici (tzv. obigatorne glagolske dopune)
- dopune koje su fakultativne (tzv. fakultativne glagolske dopune)

Elemente koji nisu obvezni u rečenici, u Tesnièreovoj terminologiji *cirkumstante*, nazivaju *slobodnim dodatcima*.

Vizualno se to može prikazati ovako:

Kako bi utvrdili koji elementi su dopune, Helbig, Schenkel (1978:33) se služe testom eliminacije, odnosno ispuštanjem sastavnih dijelova rečenice, pri čemu je konačni cilj doprijeti do tzv. *sintaktičkog minimuma*. Prema osnovnoj ideji tog postupka iz rečenice se mogu ispustiti svi elementi koji ne pripadaju valencijskom polju glagola:

Primjer:

Mi ga očekujemo sljedeće subote u 12 sati na kolodvoru.

Mi ga očekujemo.

*Mi očekujemo sljedeće subote.

*Mi očekujemo na kolodvoru.

*Mi očekujemo u 12 sati.

*Mi očekujemo sljedeće subote u 12 sati na kolodvoru.

njem:

Wir erwarten ihn am kommenden Sonntag um 12 Uhr am Bahnhof.

Wir erwarten ihn.

* Wir erwarten am kommenden Sonntag.

*Wir erwarten am Bahnhof.

*Wir erwarten um 12 Uhr.

*Wir erwarten am kommenden Sonntag um
12 Uhr am Bahnhof.

Rečenice s desne strane su, prema Helbig, Schenkelovom mišljenju⁴ (1978:33) negramatične, a neovjerenost ostatka pokazatelj je predstavlja li dotični element dopunu ili dodatak. Helbig i Schenkel za razliku od Tesnière u dopune ubrajaju i prijedložne skupine, pridjeve, priloge, infinitive, participe i zavisne rečenice.

---

⁴ *Wir eliminieren ein Satzglied und beobachten, ob der verbleibende Satzrest noch grammatisch oder bereits ungrammatisch ist. Ist er noch grammatisch, dann ist das eliminierte Satzglied syntaktisch nicht obligatorisch; ist er aber ungrammatisch, dann ist das eliminierte Satzglied syntaktisch für den Bestand des Satzes obligatorisch.....In diesen Beispielen haben wir die syntaktisch für den Bestand des Satzes obligatorischen Glieder (Subjekte, Objekte und Adverbialbestimmungen) kursiv gesetzt. Offensichtlich ist es möglich, durch den Eliminierungstest diese obligatorischen Glieder (ein syntaktisches Minimum) zu ermitteln. Allerdings sind diese obligatorischen (=nicht weglassbaren) Glieder nicht identisch mit dem zu den notwendigen Gliedern,... mit der Gesamtheit der Glieder, die (im Unterscheid zu den freien Angaben) vom Verb nach Zahl und Art determiniert und durch die Valenz des Verbs gebunden sind....*

Navedene probleme pri podjeli rečeničnih elemenata na dopune i dodatke i razlikovanja između obveznih i fakultativnih dopuna (1978:34) u svom gramatičkom modelu rješavaju podjelom rečenice na površinsku i dubinsku strukturu i prikazuju primjerima poput sljedećih:

Moj prijatelj živi *u Dresdenu*.

Ušao je *u tramvaj*.

Posjetio nas je *u subotu*.

Razliku između obveznih i fakultativnih dopuna te slobodnih dodataka objašnjavaju s pomoću različitih uloga prijedložnih izraza u kurzivu. Prijedložni izraz *u Dresdenu* je prijedložni izraz obvezna dopuna, budući da se ne može ispustiti iz rečenice, a da njen ostatak ostane gramatički ovjeren. Prijedložni izraz *u tramvaj* je fakultativna dopuna, s obzirom da se može ispustiti, a prijedložni izraz *u subotu* je slobodni dodatak glagolu koji se može ispustiti. Helbig i Schenkel smatraju da razlike među njima proizlaze iz različitih dubinskih struktura navedenih rečenica. Slobodni su dodatci izravne sastavnice rečenice i ne utječu na supkategorizaciju glagola, kako je definirana u okviru verzije generativne gramatike (Chomsky, 1965:85, 95, 113, 152), dok su obvezne i fakultativne dopune, koje Helbig i Schenkel (1978:35) u ovom kontekstu nazivaju *užim glagolskim dopunama*, sastavnice glagolske fraze i utječu na njegovu supkategorizaciju.

Helbig i Schenkel (1978:40) ističu da se slobodni dodatci mogu ispuštati iz rečenica bez posljedica na ovjerenost ostatka, no ipak se ne mogu slobodno dodavati u bilo koju rečenicu s obzirom na semantička ograničenja, odnosno međusobnu podnošljivost njihova značenja i značenja samoga glagola. Semantička ograničenja koja vriijede za dopune opisuju inventarom značenjskih

obilježja. Značenjske komponente opisuju se pomoću značenjskih obilježja, kao npr. [Hum], [Anim], [Abstr], [Loc], [Temp]...

Prema navedenim kriterijima svaka rječnička natuknica u *Das Wörterbuch zur Valenz und Distribution Deutscher Verben* sadrži tri stupnja opisa:

1. Na prvom stupnju navodi se *broj obveznih i fakultativnih glagolskih dopuna*.
2. Na drugom stupnju navode se *morfosintaktičke karakteristike dopuna* te podatci o tome *jesu li obvezne ili fakultativne* (fakultativne su navedene u zagradama).
3. Na trećem stupnju određuju se *značenjska obilježja dopuna* koja trebaju zadovoljiti s obzirom na značenje glagola.

Primjer:

doručkovati

I. doručkovati $_{1+(1)=2}$

II. doručkovati → Sn, (Sa)

III. Sn → [Hum] (*Obitelj doručkuje*)

Sa → [-Anim] (*On doručkuje jaje*)⁵

---

⁵ Sn → imenica u nominativu; Sa → imenica u akuzativu

Helbig i Schenkel pridonijeli su razvoju teorije valencije u odnosu na Tesnièreu primarno ovim odrednicama:

1. razlikovanjem tri razine valencije (logičke,⁶ semantičke i sintaktičke, za razliku od Tesnièreu koji se fokusira uglavnom na sintaktičku valenciju);
2. ubrajanjem prijedložnih skupina, pridjeva, priloga, infinitiva, participa i zavisnih rečenica u dopune (za razliku od Tesnièreu koji dopunama smatra uglavnom imenice u nominativu, dativu i akuzativu);
3. podjelom aktanata, tj. dopuna na obvezne i fakultativne dopune (za razliku od Tesnièreu koji aktante dalje ne raščlanjuje iako je raščlamba aktanata nužna);
4. kreiranjem jednog od prvih leksikografskih djela posvećenih isključivo opisu glagolske valentnosti (povezujući time leksikografiju i gramatiku);
5. korištenjem terminologije *generativne gramatike* podjelom na *imeničku* i *glagolsku frazu*.
6. središtem rečenice smatraju finitni glagol (a ne predikat kao Tesnière)
7. širenjem pojma valentnosti s glagola i na druge vrste riječi

---

⁶Treba napomenuti da je Helbig logičku valenciju razvio tek u kasnijim radovima (1992), ovdje daje tek naznake onog što će kasnije razviti.

Helbig i Schenkel uvode u teoriju valencije pojam *distribucija*.⁷ Pod distribucijom određene jezične jedinice razumijevaju zbroj svih sintaktičkih i semantičkih okolina u kojima se ona pojavljuje.

Distribucija ne obuhvaća sve rečenične komponente koje mogu doći u okolinu promatrana glagola, nego samo one koje su valencijski uvjetovane.

---

⁷Helbig (1978:50) *Um die Mitspieler der Verben im Satz in den Griff zu bekommen, genügt es aber nicht, die Zahl der Mitspieler, d. h. die Valenz des Verbs, zu bestimmen, man muß darüber hinaus auch ihre Art (syntaktisch und semantisch), d.h. die Distribution des Verbs kennen. Deshalb legen wir ein "Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben" vor. Unter der Distribution eines sprachlichen Elements verstehen wir... "die Summe aller Umgebungen, in denen es vorkommt.. "Diese Umgebungen eines Elements A wieder werden bestimmt als bestehender Satz von Kookkurrenzen, d.h. von anderen Elementen, "mit denen A vorkommt und eine Äußerung ergibt". In der Distributionsanalyse der strukturellen Grammatik werden die sprachlichen Einheiten nicht mehr auf Grund der Bedeutung, sondern auf Grund ihrer Umgebungen, ihrer Positionen, ihres Vorkommens, ihrer Verteilung, ihres Kontextes klassifiziert. Die Distribution eines Elements erscheint damit als summe aller Kontexte, in denen es auftauchen kann-im Gegensatz zu jenen, in denen es nicht auftauchen kann.*

2.3. U. Engel

Engel donosi daljnji doprinos razvoju teorije valencije. U središtu njegove ovisnosne sintakse nalazi se glagol kao kategorija koja određuje rečeničnu strukturu. Kao i kod Tesnière, u hijerarhiji ovisnosnih odnosa glagol predstavlja rečenični *regens*, tj. a elementi koji ovise o njemu njegove *dependense*. Dijelove rečenice koji ovise o glagolu Engel u novijim radovima (1992, 1994) naziva *satelitima*. Sateliti su elementi opsegom širi od *neposrednih glagolskih dependensa* i obuhvaćaju sve *dependense neposrednih glagolskih dependensa*.

npr. u rečenici: *Mein bester Freund wäre getäuscht worden* (1994:109), dijelove rečenice koje sam podcrtala smatra Engel satelitom glagola *wäre*.

Dependense svih rečeničnih dijelova koji nisu glagoli (već imenice ili pridjevi), Engel (1994:103) naziva atributima. Rečenični dijelovi, koji kao skupine s internim *regensom* ovise o glagolu, nazivaju se *glagolskim satelitima* u sintaktičkoj analizi rečenice, a izvan nje *frazama*. Fraze se nazivaju prema središnjem konstitutivnom elementu, npr. imenična, prijedložna itd. Osim što kao *regens* upravlja rečeničnim elementima, glagol također određuje broj i vrstu elemenata koji se mogu ili moraju pojaviti u rečenici. Međusobna uvjetovanost glagola i ostalih rečeničnih dijelova s obzirom na njihova značenja u Engelovim radovima nemaju većeg interesa, a o glagolu ovisni elementi primarno se opisuju prema njihovim morfosintaktičkim karakteristikama.

Engel polazi od pretpostavke da se rečenični elementi nalaze u različitim odnosima ovisnosti prema glagolu. Analiza rečenice sastoji se od:

- utvrđivanja između kojih satelita i glagola postoji *specifični odnos ovisnosti*;
- utvrđivanje razreda kojima se obuhvaćaju elementi u specifičnom odnosu ovisnosti prema određenom glagolu;

Distinkcija između *specifično ovisnih* i *aspecifično ovisnih* rečeničnih dijelova, predstavlja temelj na kojem Engel tumači i opisuje valentnost. Dopune prema terminologiji generativne gramatike supkategoriziraju glagol, pa za njih Engel navodi da o glagolu ovise specifično. Dodatci se nalaze u aspecifičnoj vrsti ovisnosti prema glagolu koji upravlja (regira) svim rečeničnim elementima. Elementi koji se nalaze u specifičnom odnosu rekcije s obzirom na glagol predstavljaju dopune. Elementi koje u rečenici glagol morfološki regira, tj. određuje im padež (besprijedložni ili prijedložni) predstavljaju specifično ovisne rečenične dijelove dok elementi koji nisu morfološki regirani glagolom (npr. priložne oznake) predstavljaju aspecifično ovisne rečenične dijelove.

Na razini pravila gramatičnog modela odnos ovisnosti opisuje se kao odnos između razreda glagola i razreda dopuna. Odnos ovisnosti koji postoji između određenih članova razreda glagola i određenih razreda dopuna Engel smatra najbitnijom odrednicom valentnosti, a istovremeno i specifičnošću koja postoji u njihovom odnosu. Primarni kriterij kojim se služi za konstituiranje razreda dopuna jesu morfosintaktičke karakteristike glagolskih satelita (npr. imenica u akuzativu sa sintaktičkom funkcijom izravnog objekta). Razrede dopuna još naziva i razredima vrsta riječi (1988:185).

Valentnost je kod Engela specifična vrsta *rekcije glagola* koja se odnosi na podrazrede određene vrste riječi. Njena specifičnost odnosi se npr. na podrazred glagola koji uza se vežu neku imeničku frazu u akuzativu ili podrazred glagola uz koji se može pojaviti samo infinitiv ili neka vrsta zavisne rečenice. Engel (1988:24), (1994:96) definira valentnost kao supklasno specifičnu rekciju, odnosno svojstvo zahtijevanja specifičnih elemenata, uz istovremeno isključivanje ostalih.

Sateliti su, dakle, o glagolu ovisni dijelovi rečenice, koji se sastoje od više članova, a dependensi se sastoje od jedne riječi. U razradi gramatičkog modela Engel (1994:148) kao obilježje obje vrste rečeničnih dijelova navodi mogućnost njihove supstitucije u rečenici drugim elementima s kojima se nalaze u paradigmatskom odnosu. Pod paradigmom se označava skup elemenata koji se mogu međusobno supstituirati, uz uvjete očuvanja ovjerenosti rečenice i značenjske podnošljivosti s glagolom, npr.

Mirko je sreo prijatelja o kojem dugo nije ništa čuo

svog dobrog prijatelja

prijatelja

njega

Dao mu je knjigu koju je dugo tražio
pronađenu knjigu
knjigu
nju

Elementi jedne paradigme u istoj se rečenici ne mogu pojaviti zajedno. Svaka paradigma obuhvaća jedan razred rečeničnih dijelova, supklasno specifična rekcija, odnosno valentnost glagola, obuhvaća razrede dopuna koji su ustanovljeni postupkom. Za dopune unutar određenog razreda karakteristična je mogućnost međusobne supstitucije uz zadovoljenje navedenih uvjeta. Dakle, osim sintaktičkom analizom rečenice i njenih dijelova, Engel (1970:366) se za konstituiranje razreda dopuna služi postupkom anaforizacije, odnosno svođenjem paradigmi na najmanje određeni zajednički element. Engel (1970:367) pretpostavlja „šest većih razreda koji obuhvaćaju rečenične dijelove jednostavne rečenice, koja služi kao ishodište prilikom proučavanja valentnosti:

1. *causalia*: subjekt i besprijedložni objekti u različitim padežima
2. *praepositionalia*: prijedložni objekti
3. *adverbalia*: prilozni
4. *neutralia*: imenski predikat (imenica i pridjev uz kopulativni glagol)
5. *verbalia*: infinitivne skupine

6. ostatak: skupina elemenata koji se ne mogu svrstati u druge skupine (npr. tzv. rečnični modifikatori kao *vjerojatno*, negacija u njemačkom, koji ne predstavljaju dopune)“

Razredi dopuna su supklasno specifični elementi u rečenici. Engel, također, proširuje značenje pojma rekcije, tj. izjednačava ga s pojmom valencije. Pojam *rekcije* koji Engel koristi razlikuje se od uobičajenog shvaćanja tog pojma u tradicionalnoj gramatici u kojoj se ona uglavnom odnosi na padeže u kojima se moraju realizirati objekti glagola. U Engela je rekcija širi pojam te obuhvaća i subjekt te sve ostale rečnične dijelove.

Ágel (2000) smatra da se radi o različitim vrstama odnosa koje ne bi trebalo izjednačavati. Iako se Mrazović i Vukadinović (1990), također, povode za Engelovom odredbom rekcije, većina je autora⁸ suglasna u bitnom: da je rekcija sintaktički odnos zavisnosti u kojem sintaktički nadređena riječ regira (zahtijeva) određeni padež, odnos u kojem je padež sintaktički podređene (subordinirane) riječi određen sintaktičkom potencijom nadređene riječi. Budući da se pod rekcijom podrazumijevaju besprijedložni i prijedložni objekti, koji su samo dio popisa valentnošću glagola uvjetovanih sintaktičkih elemenata, valentnost glagola je širi pojam od glagolske rekcije.

---

⁸Ágel, i dr. *Dependency and Valency, an International Handbook of Contemporary Research*, Valter de Gruyter, Berlin, New York, *Valenz als Rektion in: Valenz. Grundlagen und Grundfragen, Dependenz und Valenz* (2006:353-362); V. Ágel, *Kongruenz und Rektion-Begriffsbestimmungen mit Peter Eisenberg, Dependenzgrammatik*, (1993:26-28); Novotný, *Vazba, valence a rekce*, J. Oravec (ed.), *Syntax a jej vyučovanie*, Nitra, (1982:111-132)

Nema ničega što bi obuhvaćala glagolska rekcija, a ne bi obuhvaćala valentnost glagola, ali valentnost glagola obuhvaća i elemente koje glagolska rekcija ne obuhvaća. Pod rekcijom se podrazumijeva samo objekt, bliži i dalji koje otvara glagol, dok valencija podrazumijeva i subjekt, objekt, priložnu oznaku, sintaksu, sastavnice dekomponiranog predikata, složenog glagolskog predikata, kopulativnog te semikopulativnog predikata.

Kad bi se postavilo pitanje kakvu glagol *govoriti* ima rekciju, rekli bismo da ima rekciju izravnog objekta u akuzativu, te neizravnog u dativu i lokativu (npr. *Govorio mu je istinu; Govorio mu je o nama; Govorio je besmislice...*), a kad bi se postavilo pitanje kakva je sintaktička valencija glagola *govoriti*, rekli bismo: subjekta u nominativu, objekta u akuzativu, dativu i lokativu, adverbne oznake načina te objektne sintakse (npr. *Petar je govorio; Ivan nam je govorio o Vama; Govorio je uznemireno; Govorio je da će se sve jednog dana promijeniti;*)

Za razliku od dopuna, koje se nalaze u odnosu supklasno specifične rekcije (Engel, 1988:183), dodatci se mogu pojaviti kod bilo kojeg glagola, pa za njih Engel (1988:183) navodi da o glagolu ovise nespecifično i tu razliku smatra najbitnijim svojstvom koje dopune razlikuje od dodataka. Engel (1988:183, 1994:104) kao i Helbig (1977:33), smatra da dopune mogu biti obvezne i fakultativne, dok su dodatci u pravilu uvijek fakultativni. Objašnjava, također, da dopune mogu biti obvezne, ali ne moraju biti supklasno specifične, zatim, mogu biti supklasno specifične, ali ne moraju biti obvezne, a mogu biti i jedno i drugo:

Primjer:

Mirko obrađuje *drvo*. (primjer u kurzivu je obvezan je i supklasno specifičan)

Mirko živi *u Zagrebu*. (primjer u kurzivu je samo obvezan)

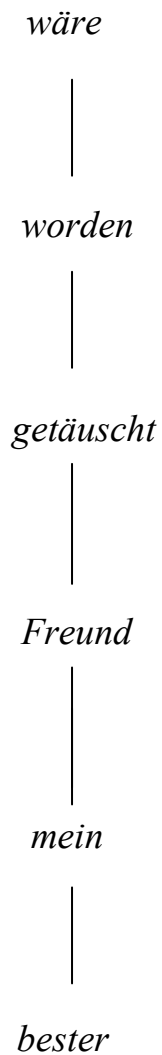
Mirko jede *pečenu piletinu*. (primjer u kurzivu je supklasno specifičan).

Na temelju navedenih primjera zaključuje se da Engel dopunama smatra one rečenične dijelove koji su obuhvaćeni supklasnom rekcijom, ali i one koje to nisu, no moraju se obvezno pojaviti uz određeni glagol kako bi se njegovo značenje u rečenici moglo realizirati.

Engel (1988:182) polazi od finitnog glagola kao središnjeg sintaktičkog elementa rečenice. Ako se rečenični predikat sastoji od finitnog glagola i nekog drugog elementa, Engel takav sklop naziva glagolskim kompleksom. Za razliku od Tesnière, koji takve elemente naziva disociranim nukleusima, tj. smatra ih cjelinom, za Engela finitni glagol predstavlja regens glagolskog sklopa te čitave rečenice. Glagolski se kompleks kao predikat može sastojati od kombinacija finitnih i infinitivnih oblika glagola.

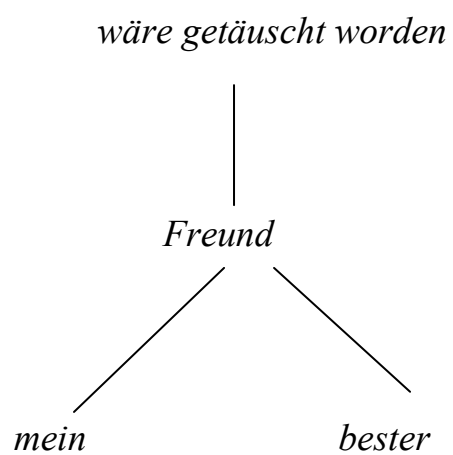

Prema Engelovim postavkama, rečenicu *Mein bester Freund wäre getäuscht worden* trebalo bi prikazati na sljedeći način (1994:109):

Unutar glagolskog kompleksa, u kojem nema grananja u stranu, već se odnosi analiziraju okomitim crtama, na najvišem se mjestu uvijek nalazi finitni oblik glagola.

Prema Tesnièreu taj glagolski kompleks bi trebalo prikazati ovako⁹:

---

⁹*Dependenz und Valenz* (2003:742)

Engel (1988:406) dijeli glagole na: glavne ili samostalne, funkcionalne i nesamostalne¹⁰. Za glavne je karakteristično da se samostalno mogu pojaviti u rečenici. Funkcionalni glagoli se također nazivaju perifraznim (npr. *pasti u nesvijest*), nesamostalni su: pomoćni glagoli, modalni te fazni glagoli.

Tesnière i imenski dio predikata promatra kao cjelinu, dok Engels vidi ovdje dva razreda dopuna (imenska te pridjevska dopuna). Engel (1988:185; 1994:150) navodi jedanaest razreda dopuna za njemački jezik:

<u>Razredi dopuna</u>	<u>Sintaktička funkcija u rečenici</u>
1. dopuna u nominativu	-subjekt
2. dopuna u akuzativu	-objekt u akuzativu
3. dopuna u genitivu	-objekt u genitivu
4. dopuna u dativu	-objekt u dativu

---

¹⁰Također u Silić i Pranjković (2003:188) za hrvatski i i u Mrazović i Vukadinović (1990:87, 166) za srpski. Kod Barić i dr. (2003:222) *polusponski*.

5. prepozicijska dopuna	-prijedložni objekt
6. situativna dopuna	-priložna oznaka mjesta
7. direktivna dopuna	-priložna oznaka smjera, cilja
8. ekspanzivna dopuna	-priložna oznaka količine, mjere i raspona
9. imenska dopuna	-imenica kao dio imenskog predikata
10. pridjevska dopuna	-pridjev kao dio imenskog predikata
11. glagolska dopuna	-infinitiv ili zavisna rečenica

Engel (1988:444) napominje da svaki nesamostalni glagol regira neki drugi glagol, to je glagol koji otvara mjesto za glagolsku dopunu, ali unutar glagolskog kompleksa.

Engel je unio novosti u razvoju teorije valencije u odnosu na Helbiga i Schenkela primarno ovim odrednicama:

1. uvođenjem terminologije specifičnih razreda dopuna te aspecifičnih dodataka;
2. postupkom anaforizacije za utvrđivanje razreda dopuna;
3. naglašavanjem da dopune svojim specifičnim karakteristikama supkategoriziraju glagol, tj. utvrđivanjem da između razreda glagola i razreda dopuna postoji odnos ovisnosti;
4. poistovjećivanjem rekcije i valencije;
5. sastavnice glagolskog kompleksa smatra valencijskim dopunama.

2.4. P. Mrazović, Z.Vukadinović

Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance Mrazovića i Vukadinovića (1990) temelji se na Engelovim postavkama. Mrazović i Vukadinović (1990:34) rekcijom smatraju *opću sposobnost nekog elementa da uz sebe veže drugi element*. Pod valentnošću Mrazović i Vukadinović podrazumijevaju posebnu vrstu rekcije (1990:34) koja vrijedi samo za podrazrede određene vrste riječi. Glagoli, uza se mogu vezati i sintaktički regirati svim vrstama riječi, skupinama riječi i rečenicama. Razred glagola dijeli se na podrazrede prema morfosintaktičkim odlikama elemenata koji mogu ovisiti o njemu. Supklasna specifičnost predstavlja jedan od kriterija za utvrđivanje razlike između dopuna i dodataka. Dodatci se mogu pojaviti uz sve članove glagolskog razreda, tj. nisu supklasno specifični, dok se dopune mogu pojaviti samo uz neke članove razreda glagola, tj. supklasno su specifični.

Glagole dijele na: funkcionalne (npr. *završiti školu*), nesamostalne (npr. *biti, početi, morati, trebati, moći...*) i samostalne (1990:88).

Samostalne glagole Mrazović i Vukadinović (1990:88) na temelju njihove sposobnosti da uz sebe vežu određeni broj i oblik dopuna, dijele u onoliko podrazreda koliko njihov gramatički model predviđa da postoji rečeničnih obrazaca. Dopune se pojavljuju u određenom obliku uz određeni podrazred glagola. Glagol koji uza se veže dopune nazivaju upravnim. Mrazović i Vukadinović (1990:456) dopune dijele na *obvezne*, tj. one bez kojih bi rečenica bila ngramatična, i *fakultativne*, tj. one čijim se ispuštanjem ne narušava gramatičnost rečenice.

Dopune:

Naziv dopune	Anafora	Primjer
1. dopuna u nominativu	osobna zamjenica u nominativu (<i>on, ona</i> itd.)	<i>Moja prijateljica</i> je jučer doputovala.
2. dopuna u genitivu	osobna zamjenica u genitivu (<i>njega, nje</i> itd.)	Oni se više ne sjećaju <i>mojih predavanja</i> .
3. dopuna u dativu	osobna zamjenica u dativu (<i>njemu, njoj,</i> itd.)	Profesor pomaže <i>učeniku</i> .
4. dopuna u akuzativu	osobna zamjenica u akuzativu (<i>njega, nju,</i> itd.)	Oni ne poznaju <i>tu ženu</i> .
5. dopuna u instrumentalu	osobna zamjenica u instrumentalu (<i>njime, njome</i> itd.)	Oni se ponose <i>svojim uspjehom</i> .
6. prepozicionalna dopuna	Nezamjenjiv prijedlog+zamjenica (npr. <i>na njega</i> itd.)	Djeca ne paze <i>na svoje zdravlje</i> .
7. adverbijalna dopuna	prilog mjesta, uzroka, količine, pravca, cilja (npr. <i>odande, zato toliko</i> itd.)	Oni dolaze <i>sa sela</i> . Ona se udebljala <i>dvije kile</i> . Mi stanujemo <i>u gradu</i> .
8. predikativna dopuna	(pokazne) zamjenice: <i>to, tako, takav</i>	Mirko je <i>profesor</i> . On se zove

		<i>Mirko.</i> Studenti su vrijedni.
9. verbatimna dopuna	<i>da bude, da se desi i</i> sl.	Pusti ga <i>da</i> <i>spava.</i> On se dao <i>nagovoriti na</i> <i>to.</i>

Mrazović i Vukadinović donose prikaz rečeničnih obrazaca, kojima Šojat (2008:66-67) radi usporedbe pridružuje Samardžijin popis za hrvatski (1993):

	Mrazović- Vukadinović	Primjer		Samardžija	Primjer
1.	0	Smrkava se.	1.	0	Kiši.
2.	NOM	Ruža cvjeta.	2.	NOM	Mirko spava.
3.	NOM-GEN	Otac se sjeća svoga prijatelja.	3.	NOM- GEN	Mirko gucnu vina.
4.	NOM-DAT	Djeca se raduju poklonu.	4.	NOM- DAT	Brod odolijeva vremenu.
5.	NOM-AK	Mirko govori istinu.	5.	NOM-AK	Prolaznik je ubrzoao korak.
6.	NOM-INST	Majka se ponosi svojom djecom.	6.	NOM- INST	Inženjer je slegnuo ramenima.
7.	NOM-PREP	Učenici misle na praznike.	7.	NOM-DpP	Jutro je prerastalo u večer.
8.	NOM-ADV	Mi stanujemo u	8.	NOM-DPr	Žene se

		gradu.			ponašaju nenamješteno.
9.	NOM-PRED	Profesor je strog. Zima je bila hladna.	9.	NOM-DP _d	Buka je postala tiša/tišom.
10	NOM-VERB	Profesor je napomenuo da ne će biti ispita.	10.	NOM-Dim	Mirko je postao filatelist.
11	NOM-GEN- AK	Ti si me oslobodio jarma.	11.	NOM-AK- GEN	Taj rezultat oslobodio nas je briga.
12	NOM-DAT- AK	On mu je ponudio kavu.	12.	NOM-AK- DAT	Roditelji su Mirku ostavili bogatstvo.
13.	NOM-DAT- INST	Nastavnik učenicima prijeti slabim ocjenama.	13.	NOM- AKT- INST	Trener je igraču zaprijetio kaznom.
14.	NOM-DAT- PREP	Otac se zahvaljuje djeci na pomoći.	14.	NOM- AKT-DpP	Mirko Vlatku zavidi na putovanju.
15.	NOM-DAT- PRED	On mi se učinio pametnim.			
16.	NOM-DAT- VERB	Otac savjetuje sinu da ne puši.			
17.	NOM-DAT- AK-PREP	Oni su nastradalima poslali pomoć na prvi apel.			
18.	NOM-DAT- AK-ADV	Brat skida sestri knjige sa police.			
19.	NOM-AK-AK	Nastavnik	15.	NOM-AK-	Mirko je

		ispituje učenike gramatiku.		AK	naučio brata pjesmu.
20.	NOM-AK-INST	Ona ga je ponudila kavom.	16.	NOM-AK-INST	Domaćini su goste počastili pićem.
21.	NOM-AK-PREP	Mi smo potrošili sav novac na gluposti.	17.	NOM-AK-DpP	Bolest je Josipa omela u studiju.
22.	NOM-AK-ADV	Oni su zimu proveli na moru.	18.	NOM-AK-DPr	Putnica je torbu spustila na klupu.
23.	NOM-AK-PRED	Mi ga zovemo Mirko. Oni ga smatraju lijenim.			
24.	NOM-AK-PREP-PREP	Ona je tu priču prevela s hrvatskog na njemački.			
25.	NOM-AK-PREP-ADV	Baka skriva poklone od djece u ormar.			
26.	NOM-INST-PREP	Oni se služe lažima protiv tebe.			
27.	NOM-INST-ADV	Ona prelazi rukom po kosi.			
28.	NOM-PREP-PREP	Sin s ocem govori o problemima.			
29.	NOM-PREP-ADV	Sin ide po majku na			

		kolodvor.			
30.	NOM-PREP-PRED	Oni se prema djeci ponašaju kao stranci.			
31.	NOM-PREP-VERB	On je po ocu poručio da dođeš.			
32.	GEN	(Jučer) je bilo kave. Danas ima sunca.			
33.	GEN-DAT	Treba nam samopouzdanja.			
34.	DAT	Djetetu se spava.			
35.	DAT-PREP	Smučilo mi se od tog mirisa.			
36.	DAT-ADV	Ide mi se u kazalište. Ne sjedi mi se kod kuće.			
37.	DAT-PRED	Muka mi je. Teško mu je.			
38.	DAT-PRED-VERB	Drago mi je što te vidim.			
39.	DAT-VERB	Činilo mi se da je netko došao.			
40.	AK-ADV	Probada me u grudima			
41.	AK-PRED	Strah me je.			
42.	PREP	Radi se o našoj sreći.			
43.	PREP-PRED	Muka ti je s njim (ti-etički			

		dativ). Teško je s njim.			
44.	ADV	Bruji mi u glavi (mi-posesivni dativ; u mojoj glavi)			
45.	PRED	Kasno je. Bilo je hladno.			
46.	VERB	Izgleda da je netko došao.			

Kao što se vidi iz priloženog, Mrazović i Vukadinović za razliku od Engelovog modela ne razlikuju odvojene razrede dopuna za imenički i pridjevski dio imenskog predikata, već sve mogućnosti realizacije imenskog predikata obuhvaćaju predikativnom dopunom, npr. u rečenicama, *Mi ga zovemo Mirko; Profesor je strog...*) obje dopune i imeničku *Mirko* i pridjevsku *strog* svrstavaju pod jednu *predikativnu*.

Zavisne rečenice (npr. *Činilo mi se da je netko došao; Profesor je napomenuo da ne će biti ispita; On je po ocu poručio da dođeš...*) se u navedenom modelu interpretiraju kao varijante u realizaciji određenog razreda dopuna. Ipak Šojat s pravom tvrdi da (2008:64-65) *..iako se takav postupak sa stanovišta istraživanja valentnosti može smatrati opravdanim, u interpretaciji konkretnih primjera mogu se javiti teškoće...*To je vidljivo, prije svega, u sljedećih nekoliko primjera:

Primjer 1:

On se ponosi što ima uspjeha.

Mrazović i Vukadinović (1990:506) u ovoj rečenici elemente pisane kurzivom smatraju dopunom u instrumentalu, odnosno *supstitutom dopune u*

instrumentalu, što, prema njihovom mišljenju, proizlazi iz valentnosti glagola *ponositi se* koji otvara mjesto dopunama u nominativu i instrumentalu. Mrazović i Vukadinović (1990:464) smatraju da se navedena rečenica može također promatrati kao reducirana inačica sljedeće rečenice: On se ponosi *time* što ima uspjeha (v. Barić, 2003:580; Katičić, 2002: 507). Element pisan kurzivom predstavlja tzv. korelat koji u glavnoj rečenici stoji umjesto dopune koja se realizira kao zavisna rečenica....Takav postupak nije sasvim opravdan jer se navedena zavisna rečenica "On se ponosi *što ima uspjeha*" može interpretirati kao uzročna rečenica. Bilo bi bolje u tim situacijama staviti zavisnu rečenicu kao dopunu.

Primjer 2:

Radujem se *što si došla*. Radujem se *tome* što si došla.

Mrazović i Vukadinović (1990:505) element u kurzivu, u navedenoj rečenici, promatraju kao dopunu u dativu, što proizlazi iz valentnosti glagola *radovati se* (nečemu), što Šojat (2008:65) smatra pogrešnim jer se dopunom ovdje može smatrati zavisna rečenica uzroka.

Primjer 3:

Oni se prema djeci ponašaju *kao stranci*.

Ona se ponaša *kao da nije odrasla*.

On se ponaša *kako se samo poželjeti može*.

Primjeri za glagolsku dopunu:

Ti se samo pretvaraš *da si bolesna*.

On se pravi *da spava*.

Glagol *ponašati se* promatra se kod Mrazović, Vukadinovića (1990:473; 508) kao glagol koji otvara mjesto predikativnoj dopuni:

Šojat (2008:65) se slaže sa Samardžijom (1993:13) koji smatra da glagol *ponašati se* umjesto predikativnoj otvara mjesto priložnoj dopuni. Smatra da bi za preostale dvije rečenice bila bolja dopuna zavisne rečenice.

Mrazović i Vukadinović (1990:162; 469) navode da se glagolska dopuna može realizirati kao zavisna rečenica ili infinitivna konstrukcija, te navode sljedeće primjere:

On tvrdi *da je to istina*.

Pitam se *je li to moguće*.

Dosadilo mi je *da svaki dan slušam istu priču*.

Ta sramota se ne da *sakriti*.

Ništa se nije dalo *vidjeti*.

On se dao *nagovoriti na taj čin*.

On se ne da *uznemiravati*.

On ih je dao *zatvoriti*.

Šojat (2008:70) "ostaje upitno zbog čega se element u kurzivu u primjerima On tvrdi *da je to istina* te Pitam se *je li to moguće...*, interpretira kao glagolska dopuna, budući da se može svesti na anaforu *to* i na taj način interpretirati kao dopuna u akuzativu."

Za primjer "Dosadilo mi je *da svaki dan slušam istu priču*", Šojat (2008:70) postavlja pitanje, zašto ovaj primjer uzimaju Mrazović i Šojat (2008:70) za glagolsku dopunu, dok primjere *drago mi je da opet pjevaš, dopada mi se gledati u tebe* interpretiraju kao dopunu u nominativu.

Dok se Samardžija priklanja Tesnièreovim postavkama da ne postoje glagoli koji otvaraju mjesto za više od tri dopune (tj. prema njegovom mišljenju postoje samo *nevalentni, jednovalentni, dvovalentni i trovalentni* glagoli) Mrazović i Vukadinović smatraju da postoje glagoli koji otvaraju mjesto za četiri dopune (tzv. *četverovalentni glagoli*).

Šojat smatra (2008:67) da bi se skupina četveročlanih modela mogla upotpuniti još nekim primjerom, npr.: NOM-DAT-AK-INST-Mirko je Slavku dokazao istinu *argumentima*. Navodi (2008:68) da kod ovakvih primjera postoje prijepori treba li instrumental tumačiti kao dopunu ili dodatak. Smatram da ju treba tumačiti kao potencijalnu dopunu (ili Helbigovim terminom fakultativnu dopunu), što znači da bez nje rečenica može, ali ne mora biti. Rečenicu bismo mogli također izraziti: Mirko je Slavku dokazao istinu *pomoću argumenata*...gdje je izraz *argumenata* zapravo priložna oznaka sredstva.

Šojat (2008:73) smatra da je model Mrazović i Vukadinović u usporedbi sa Samardžijinim opsežniji i detaljniji, ali sadrži neka problematična rješenja. Dobrim rješenjem smatra promatranje predikativne dopune kao razreda koji obuhvaća sve oblike imenskog predikata i jedan tip predikatnog proširka.

Uvođenje razreda glagolske dopune nije dosljedno (v. str. 37, 38). Moguće rješenje tog problema jest u primjerima sa zavisnim rečenicama uvođenje *rečenične dopune* (što se u kasnijoj teoriji valencije i obistinilo) te u primjerima s infinitivom uvođenje *predikativne dopune*. Teorija valentnosti, za razliku od svojih početaka ne će ostati samo u granicama jednostavne rečenice, već će uvođenjem rečenica s veznicima *da, što, kako*, u opis valentnosti glagola zahvatiti i u područje složene rečenice¹¹ ....

---

¹¹v. Svozilová, N., Prouzová, H., Jirsová, A. Slovesa pro praxi, Academia, Praha, 1997.

2.5. Novi Helbigov model

Helbig (1982, 1992, 1995) u novijim radovima nastoji proširiti opis valentnosti glagola. Uključuje i opis semantičkih uloga dopuna, te nastoji obuhvatiti tzv. logičku valentnost. Jedinice koje zaposjedaju prazna mjesta na različitim razinama dijeli na: *argumente*, *semantičke padeže* i *aktante*.

Pod logičkom valentnošću Helbig (1992:7) podrazumijeva argumentnu strukturu nekog predikata koja “odražava stanja i odnose u izvanjezičnoj stvarnosti, koji se pak odražavaju u svijesti (misliva) govornika određenog jezika i na poslijetku označavaju odgovarajućim jezičnim strukturama.“ Shvaćena je „kao svojevrsni posrednik između stanja stvari u stvarnosti i semantičko-sintaktičke strukture jezika.”

Helbig, dakle, konstruira model opisa u kojem se valentnost promatra kao „rezultat sintaktičke realizacije semantičkih odnosa između elementarnih semantičkih jedinica (predikata i argumenata),... odnosno kao kompleksni fenomen koji obuhvaća više razina... (1992:13).“

Kao temeljnu razliku između dopuna i dodataka Helbig (1982:24, 1992:72) u novijim radovima, kao i Engel navodi da se samo određene vrste dopuna mogu pojaviti u okolini određenoga glagola i zauzeti njegova slobodna mjesta, što ih čini supklasno specifičnim. Dodaci nisu specifični za određene razrede glagola, ne zaposjedaju prazna mjesta koja on otvara s obzirom na svoju valentnost i relativno se slobodno mogu dodavati ili oduzimati. Kao temeljnu razliku između dopuna i dodataka Helbig (1992:83) navodi da glagol određuje i ograničava broj i vrstu dopuna u rečenici, ali ne i dodataka. Dopune određuju sintaktičku supkategorizaciju glagola, dodaci to ne rade. Dopune se ne mogu slobodno dodavati jer glagol selektira dopune.

Popis semantičkih uloga kojima se služi za izradu *semantičkih rečeničnih modela* navodi se u Helbig i Buscha (1991). Helbig i Buscha (1991:634) ističu da u semantičkim rečeničnim modelima odlučujuću ulogu ima „značenje predikata o kojem ovisi *koji se* i *koliko* semantičkih padeža zahtijeva.“

Pri leksikografskom prikazu valentnosti glagola, Helbig navodi šest stupnjeva za svaki glagol, npr. glagole *promatrati* (*beobachten*) i *otkriti* (*entdecken*) razlaže na šest obilježja (1992:161):

1. [-statisch], [+Aktivität], 2. [-Motion], 3. [+Relation], 4. [-Resultat], 5. [-Zustandsveränderung], 6. [-äußerlich].

2.6. Daljnji razvoj teorije valencije i semantička valencija

U daljnjem razvoju teorije valencije glagol i nadalje predstavlja središnji rečenični element, koji određuje broj, oblik i vrstu ostalih elemenata koji se moraju ili mogu pojaviti u rečenici. Proučavanje valentnosti glagola usmjereno je sve više na razvoj opisivanja *semantičkih valencijskih obilježja*¹² te *primjenu u računalnoj lingvistici* (pri računalnoj obradi jezika te računalnoj leksikografiji).¹³

---

¹²*Spisi iz sintakse i semantike*, Sremski Karlovci, Novi Sad, 1990. Abraham, W., *Valence, semantic case and grammatical relations*, Amsterdam 1978., Běličová, H., *Sémantická struktura věty a kategorie pádu*, Praha, 1982., Běličová, H., *Sémantická struktura situace versus valenční pole predikátu (K problem participant implikovaných sémantikou predikátu)*, Slavia, 59, 1990, s. 113-121., Bellert, I.: *On the Semantic and Distributional Properties of Sentential Arguments*, Linguistic Inquiry, 8, 1977, 337-351., Bémová, A., Panevová, J., Sgall, P., *Znovu k významu prostých a předložkových pádů*, SaS, 50, 1989, 128-136., Birjulin, L.A., *Semantika i sintaksis ruskogo impersonal: verba meteorological i ich diatezy*. München, 1994., Dokulil, M., Daneš, F., *K tzv. významové a mluvnické stavbě věty*, In: *O vědeckém poznání soudobých jazyků*, Praha, 1958, 231-346., Fillmore, Ch, *Verbs of Judging: An Exercise in Semantic Description*. In: Fillmore, Ch.-Langendoen, T., *Studies in linguistic Semantics*. New York, 1971, 273-289., Helbig, G., *Valenz, semantische Kasus und/oder Szenen*, Berlin, 1988., Kačala, J. *Sloveso a sémantická štruktúra vety*, Bratislava, 1989., Klimonow, G., Starke I., *Zur Syntax und Semantik prädikativer Strukturen*, Berlin, 1989., Kořenský, J., *Konstrukce gramatiky ze sémantické báze*, Praha, 1984., Sgall, P., Hajičová, E., Panevová, J., *The meaning of the Sentence in Its Semantic and Pragmatic Aspects*, Dordrecht, Praha, 1986., Straková, V., *Sémantické rysy a syntaktické pozice*, SaS, 48, 1987, 278-283., Zimek, R., *Sémantická výstavba věty*, Praha, 1980.

¹³in *Dependenz und Valenz* (2003, 2006), *Dependenz in der maschinellen Sprachverarbeitung*, P. Hellwig, *Parsing with Dependency Grammars* (s. 1081), H. Horaček, *Generation with Dependency Grammars* (s. 1109); K. Schubert, *Maschinelle Übersetzungen mit Dependenzgrammatiken* (s. 1129), E. Hajičová, P. Sgall, *Dependency Syntax in Functional Generative Description*, (s. 570), A. Ullman, D. Jeffrey, *The Theory of Parsing, Translation and Compiling*, Prentice Hall, 1972, A. Mokhtar, S. Chanod, J. Pierre, *Incremental finite-state parsing*, In: *Proceedings of the 5th Conference on Applied Natural Language Processing, Washington*, (1997: 72-79); J. Hajič et al. 2001. *Prague Dependency Treebank 1.0. LDC2001T10*, J. Hajič et al. 2003. *PDT-VALLEX: Creating a Large-coverage Valency Lexicon for Treebank Annotation*. In *Proceedings of The Second Workshop on Treebanks and Linguistic Theories*, volume 9. Martha Palmer, Daniel Gildea, Paul Kingsbury, *The Proposition Bank: An Annotated Corpus of Semantic Roles*, Computational Linguistics, v.31 n.1, p.71-106, March 2005; J. Panevová. 1974--75. *On verbal Frames in Functional Generative Description*. *Prague Bulletin of Mathematical Linguistics (PBML)*, 22, pages 3--40, Part II, PBML 23, 17—52; Z. Žabokrtský and M. Lopatková. 2004. *Valency Frames of Czech Verbs in VALLEX 1.0*. In *Frontiers in Corpus Annotation. Proceedings of the Workshop of the HLT/NAACL Conference*, pages 70--77, May 6, 2004.

Budući da semantička valencija nije temom moje dizertacije (već *sintaktička*), opisat ću samo u najkraćim crtama, što je semantička valencija te koje semantičke uloge vrše aktanti u rečenici.

Semantička valencija podrazumijeva sposobnost glagola da oko sebe stvaraju polje semantičkih pozicija koje se nazivaju semantičkim aktantima. U glagolima je dakle zakodirano koliko semantičkih aktanata zahtijevaju glagoli na temelju svoje semantičke intencije. U semantičkoj strukturi glagola je zakodiran ne samo broj semantičkih aktanata, već i to kakvu *semantičku ulogu* vrše aktanti u danoj rečenici.

Semantička struktura ne smije se plesti sa *sintaktičkom strukturom*.¹⁴ „Semantičku strukturu rečenice čini kompleks značenjskih odnosa, između predikata i ostalih rečeničnih komponenata, i to takvih kojima je dodijeljena *logičko-semantička kategorija* misaonih sadržaja....Kako za sintaktičku strukturu rečenice, tako i za semantičku strukturu rečenice ima temeljno značenje predikat. U sintaktičkoj strukturi to je sintaktički predikat, a u semantičkoj strukturi to je semantički predikat. Pod semantičkim predikatom podrazumijevamo središte „logičko-semantičke strukture.“ (Běličová, 1996:13)

---

¹⁴ „Pro popis věty má základní význam lišení syntaktické a sémantické struktury...Syntaktická struktura je záležitost roviny výrazové.. Sémantická struktura je záležitostí strukturace obsahové, interpretované na základě významů vázaných na prostředky sloužící syntaktické strukturaci. Sémantická struktura věty není totožná s větným významem. Na konstituování globálního významu věty se podílejí různé složky. Na sémantickou strukturu se navrstvuje komplex kategoriálních významů temporálně-modálních, s jejichž pomocí mluvčí

usouvztažňuje platnost vztahů vytvářejících sémantickou strukturu s objektivní skutečností.. Na významu věty se podílí rovněž konkrétní lexikální náplň. “ (Běličová, 1996:13)

„Sémantická stránka větných struktur je dána kategoriálními sémantickými rysy tříd predikátorů ve formě VF a kategoriálními sémantickými rysy tříd výrazů, které tyto aktanty mohou vyjadřovat. Tyto rysy konstituují ve svých komplexech takové abstraktní, prelexikální, tj. lexikálně ještě neobsazené, sémantické struktury věty... Tak např ...predikátory typu “ vhodit, vsunout, zařadit, schovat, včlenit, umístit”..se vyznačují těmito společnými kategoriálními rysy: akční mutace, změna v lokaci entity substanční povahy, kterou způsobila manipulací s toutou entitou jiná entita substanční povahy; implikují aktanty se sémantickými rolemi agens, patiens a direktiv. ..Tento komplex sémantických rysů charakterizuje sémantickou stránku větných struktur na daných predikátorech založených. Můžeme ji zapsat např. takto: agens [+PERSON], event. [+ANIM]-akční mutační predikátor s rysem změna v lokaci entity substanční povahy, kterou způsobila manipulací s toutou entitou jiná entita substanční povahy-patiens [+KONKR]-direktiv (na otázku kam?) [+Loc]“ (Grepl, Karlík, 1998:41-42)

Općenito možemo razlikovati substantivne i situacijske aktante (Grepl, Karlík, 1998:38);

Substantivni aktanti:

a) fizički objekti –osobe, životinje, predmeti:

AGENS (personalni uzročnik radnje): češ. *Bratr píše dopis; Byl pochválen ředitelem; Kočka chytila myš;* hrv. *Brat piše pismo; Bio je pohvaljen od ravnatelja; Mačka je uhvatila miša;*

KAUZATOR (nepersonalni uzročnik radnje): češ. *Vítr rozbil okno; Ten román mě nadchl; Byl zabit bleskem;* hrv. *Vjetar je razbio prozor; Taj roman me nadahnuo; Ubila ga je munja;*

PROCESOR (nositelj radnje): češ. *Janička spí; Dítě běží; Jana spava; Dijete bježi;*

NOSITELJ (nositelj osobine): češ. *Ženy jsou trpělivé; Karoserie je z plechu; Zima je příjemná; Žene su strpljive; Karoserija je od lima; Zima je ugodna;*

POSESOR (vlasnik nečega): češ. *Přítel má chalupu; Bratr prodal auto; To kolo patří Petrovi;* hrv. *Petar ima kolibu; Brat je prodao auto; Ovaj bicikl pripada Petru;*

EKSPIRIENT (onaj koji proživljava): češ. *Otci se dýchá lépe; Vadí mi ten hluk; Marušce se stýská;* hrv. *Otac diše bolje; Smeta mi ova buka; Maruški je teško;*

RECIPIJENT (adresat nečega): češ. *Já to řeknu učiteli; Jana dala matce růže;*
hrv. *Ja ću to reći učitelju; Jana je dala majci ruže;*

BENEFICIJENT(sudionik, u čiju korist ili štetu se nešto događa): češ. *Soused mi naštipal dříví; Matka objednala dceři kořich;* hrv. *Susjed mi je nasjekao drva; Majka je naručila kćeri bundu;*

PACIJENS (objekt zahvaćen radnjom): češ. *Zabil ho; Rozbil vázu; Usnula unavou; Staví se nova budova; Ubio ga je; Razbio je vazú; Usnula je od umora;*

STIMULANS (poticaj neke reakcije ili opažanja): češ. *Uviděl srnu; Bojí se psů;*
hrv. *Vidio je srnu. Boji se pasa;*

INSTRUMENT (sredstvo koje služi pri izvedbi radnje): češ. *Opsala to na stroji;*
hrv. *Prepisala je to na stroju;*

VEHIKL (sredstvo premještanja): češ. *Cestuji vlakem; Jezdí na kole;* hrv. *Putujem vlakom; Vozi se biciklom;*

b) mjesto:

LOKUS (mjesto gdje se ostvaruje radnja): češ. *Narodila jsem se v Záhřebu* hrv. *Rodila sam se u Zagrebu;*

DIREKTIV(smjer u kojem je usmjerena radnja): češ. *Položila květiny na stůl;*
hrv. *Stavila je cvijeće na stol;*

ORIGATIV (ishodište, odakle radnja izlazi): češ. *Vzal knihu ze stolu; Vystoupil z tramvaje;* hrv. *Uzeo je knjigu sa stola; Izašao je iz tramvaja;*

c) vrijeme:

TEMPUS: češ. *Stalo se to ted'*; hrv. *Dogodilo se to sada*;

Situacijski aktanti:

Izražavaju se primarno rečenicama:

INFORMACIJA: češ. *Hlásili, že zítra bude pršet*; hrv. *Najavili su, da će sutra kišiti*;

INSTRUKCIJA: češ. *Je nařízeno.., že.;* *Dovolil mi..abych*; *Naređeno je..da..;* *dopustio mi je da ....;*

UZROČNIK: češ. *Bál se, že*; *Mrzí mě, že...*; hrv. *Bojao se da...*; *Mrzim što....;*

CILJ: češ. *Přišel, aby se hádal*; hrv. *Došao je kako bi se svađao*;

2.7. Sporna pitanja u svezi teorije valencije

Četiri su sporna pitanja u svezi teorije valencije:

1. Na kojoj je razini valentnost promotriva: sintaktičku, semantičku ili logičku?
2. Koje su jezične jedinice valentne: sve, samo neke (glagoli, imenice, pridjevi), samo jedna vrsta riječi (glagoli) ili je o valentnosti moguće govoriti već na morfemskoj te čak i fonemskoj razini?¹⁵
3. u kakvom odnosu stoje valentnost i rekcija i kako razgraničiti valentnost i distribuciju?
4. Što su prazna mjesta što ih oko sebe otvaraju valentne riječi, čime i kako moraju, ili samo mogu biti popunjena?

1. Mnogi lingvisti su nastojali nakon Tesnièreova odrediti razine valentnosti. Unutar jezika je opravdano govoriti o *sintaktičkoj* i *semantičkoj valentnosti*, a izvan jezika, između jezika i izvanjezične zbilje o *logičkoj valentnosti*.

---

¹⁵Samardžija, M. *Četiri pitanja o biti valentnosti*, Radovi zavoda za slavensku filologiju, br. 22, 1987. s. 94

2. Što se tiče dosega valentnosti razlikuju se četiri skupine autora¹⁶: oni što valentnost smatraju isključivim svojstvom glagola, oni koji, uz glagole, valentnost pripisuju i imenicama i pridjevima, oni za koje je valentnost svojstvo svih vrsta riječi i oni što valentnost shvaćaju još šire od prethodnih: kao potencijalnu povezivost svih jezičnih jedinica s istovrsnima (fonema s fonemima, morfema s morfemima, riječi s riječima). Uzevši u obzir leksikografsku definiciju valencije, po kojoj je valencija (Anić, Goldstein, 2007: 606), *sposobnost jednog entiteta da na sebe veže druge entitete u novu strukturu*, smatram da je opravdano govoriti o valenciji u užem i širem smislu. U užem smislu pod valencijom podrazumijevam, isključivo, valenciju imenica, pridjeva te glagola, a u širem smislu pod valencijom podrazumijevam valenciju svih jezičnih jedinica.

3. Nedoumice oko razgraničenja valentnosti i distribucije pobudili su Helbig i Schenkel koji uvode pojam *distribucija* (v. s. 16)

Nikula¹⁷ predlaže da se distribucija u valencijskom smislu zamijeni terminom *selekcija*. Svojstvo riječi da *zahtijevaju* određen broj dopuna¹⁸ naziva *potencijom* (ili vrijednošću), osobine što *određuju* te dopune naziva *selekcijom*, a potencija i selekcija čine zajedno valentnost određene riječi.

Smatram da je opravdanim pod valencijom podrazumijevati potenciju i selekciju jer svaki glagol u sebi sadrži potencijal ostvarenja određenih dopuna koje pritom selektira.

---

¹⁶ *Dependenz und Valenz*, 2003.

¹⁷ *Dependenz und Valenz* (2003:502)

¹⁸Nikula, poput Helbiga i Engela, dijeli dopune na obligatorne i fakultativne.. (2003:499) *..obligatorischen und fakultativen Ergänzungen*.

Što se pak rekcije tiče, ona predstavlja uži pojam od valencije jer se odnosi samo na regiranje određenog padeža, besprijedložnog i prijedložnog, koji je podređen glagolu. Rekcija, dakle, za razliku od valencije, ne obuhvaća subjekt, adverbne oznake, sastavnice dekomponiranog predikata, složenog glagolskog predikata, kopulativnog te semikopulativnog predikata. Engel i Mrazović, Vukadinović, međutim, pod rekcijom podrazumijeva valenciju te joj daje time šire značenje (v.s.21) Smatram da rekciju na bi trebalo promatrati u širem smislu, budući da se rekcija u većini gramatika do danas shvaća u užem smislu.

4. Što se tiče praznih mjesta u teoriji valencije (njem. *Leerstellen*¹⁹, rus. *pustoe mesto*, *pustaja pozicija*, franc. *case vide*, engl. *slot*) to su mjesta što ih zahtijevaju nosioci valentnosti koja se sintaktičko-semantički popunjavaju obvezatno ili fakultativno (Stepanowa, Helbig, 1978:125). Prazna su mjesta, dakle, prostor koji oko sebe otvara valentna riječ, a koji mora ili samo može biti popunjen određenim sintaktičkim jedinicama određenih morfoloških i semantičkih značajki.

---

¹⁹Helbig (1978:49), *Wir nennen Leerstellen die vom Verb obligatorisch oder fakultativ geforderten Stellen die im Stellenplan des Verbs verankert sind, und Mitspieler-allerdings in einem schärferen und etwas anderen Sinne als Brinkmann-diejenigen Glieder, die diese Leerstellen besetzen. Wir sprechen von mehreren Varianten eines Verbs dann, wenn das gleiche Verb der Zahl oder Art nach verschiedene Mitspieler hat.*

Tesnière sve dopune dijeli u dvije skupine: *aktante* i *cirkumstante*. Heringer razlikuje *dopune* (Ergänzungen), od *dodataka* (Angaben). Heringerovu podjelu slijedi i Arbeitsgruppe Marburg. M. Weissgerber naziva *komplementima* (Komplemente) valencijski vezane, a *dodacima* (Angaben) valentnošću neuvjetovane sintaktičke elemente. Brinkmann i Erben govore samo o valencijski uvjetovanim sintaktičkim elementima. Brinkmann ih naziva *suigračima* (Mitspieler). Tako ih, prvo naziva i Erben, ali ih potom naziva dopumbenim odredbama (Ergänzungbestimmungen).

Popis navedenih termina vidi se na str. 53.

2.8. Broj valencijskih elemenata te valencijske pozicije

Iz svega prethodno navedenog može se reći da je „valencija sposobnost određenih leksičkih jedinica da vežu na sebe određeni broj sintaktičkih pozicija“ (ovisno o tome govorimo o nevalentnim, jednovalentnim, dvovalentnim...glagolima) „determiniranih brojem semantičkih aktanata, i to u određenim **morfološkim formama**, sadrženih primarno u **određenim izrazima** (imenskim riječima, infinitivu te adverbnim izrazima ili sintaktičkim izrazima tj. zavisnim rečenicama) te time određuju sintaktičku strukturu na sintaktičkoj i semantičkoj razini. „(Grepl, Karlík, 1998:45)²⁰

npr. *Ivana* (valencijska pozicija u nominativu, u kojoj je imenicom izražen agens) *je kupila* (valencijska pozicija predikata) *majci* (valencijska pozicija u dativu, u kojoj je imenicom izražen recipijent) *cvijeće* (valencijska pozicija u akuzativu, u kojoj je imenicom izražen patiens); *Učitelj* (valencijska pozicija u nominativu, u kojoj je imenicom izražen agens) *je preporučio* (valencijska pozicija predikata) *učenicima* (valencijska pozicija u dativu, u kojoj je imenicom izražen recipijent) *da redovito uče* (valencijska pozicija u formi objektivne rečenice, u kojoj je rečenicom izražena instrukcija).

---

²⁰Navedena definicija koju navode Grepl i Karlík predstavlja hibrid sintaktičke i semantičke valencije (o semantičkoj valenciji v. str. 43-49).

Što se morfološke forme tiče, nju dijele Grepl i Karlík(1998:48-50) na *fiksiranu formu*, koja je karakterizirana određenim padežom (čine ju imenske riječi), te *nefiksiranu formu* koja nije određena padežom (a čini ju infinitiv, adverbni izrazi te rečenice).

Valencijsku sposobnost imaju:

- **punoznačni glagoli:** češ. *spát, vědět, dívat se, smát se, čekat, číst...*; hrv. *spavati, znati, gledati, smijati se, čekati, čitati...*
- **poluznačni glagoli:** češ. *být (nemocný, smutný, pozdě, učitelem, v rozpacích...); mít (naděje, nápad...); chtít se někomu (jíst, pít...); považovat někoho (za chytrého, za hloupého); volit někoho (předsedou); stát se (podezíravým, prezidentem); začít (pracovat, hádku); dělat (potíže...); brát (ohled); dát (na vědomí), že...; hrv. biti (bolestan, tužan, kasno, učitelj, u nedoumici...); imati (nadu, ideju...); htjeti (jesti, piti...); smatrati nekoga (pametnim, glupim...); izabrati nekoga (predsjednikom, za predsjednika); postati (sumnjičavim, predsjednik/predsjednikom); (za)početi (svađu, raditi); praviti (probleme); uzeti (u obzir); dati (na znanje), da...;*

2.8.1. Broj valencijskih elemenata

Ovisno o broju valencijskih elemenata, glagoli se dijele na:

- **nevalentne** - češ. *prší, leje, mrholí, hřmí, blýská se; sněží, taje; jasní se, tmí se (stmívá se, šerí se), svítá (rozbřeskne se, rozednívá se); svítí; hoří; ochlazuje se (přituhuje), otepluje se...*; hrv. *kiši, lije, sipi, grmi, sijeva; sniježi, kopni; jasni se, mračí se, sviće; svijetli; gori; zahlađuje, zatopljava...*

Nevalentne glagole čine neprelazni glagoli koji ne vežu na sebe niti jedan valencijski element, a označavaju, uglavnom, prirodne pojave.

- **jednovalentne** - češ. *zblednout, rozzářit se, usnout, oživnout, stonat, ležet, růst, vadnout, stát; učitelovat; císařovat, panovat, kralovat; hynout, lyžařit, rybařit, šaškovat, včelařit, lelkovat, lenošit, toulat; Bůh existuje; Slunce svítí; je chladno, je klidné, bylo zajímavé; ubývá, přibývá vody, naděje; bolí mě (v zádech), zebe mě (v nohy, do nohou); ulevilo se mi, přitížilo se mu; rozbřesklo se mi (v hlavě); běží o to (oč jde?); bylo řečeno, že přijde; Zdalo se, že... ...; hrv. *problijediti, ozariti se, usnuti, živnuti, bolovati, ležati, rasti, stajati, venuti; učiteljevati; carevati, gospodariti, kraljevati; ginuti, skijati se, ribariti, ludovati, pčelariti, tugovati, ljenčariti, lutati; Bog postoji; Sunce svijetli; hladno je, mirno je, bilo je zanimljivo; ponestaje vode, nade; boli me (u leđima), zebe me (u nogama), olaklo mi je, pogoršalo se mu, razjasnilo mi se (u glavi); o čemu se radi?; Bilo je rečeno da će doći; Činilo se da...**

Čine ih neprelazni glagoli koji na sebe vežu jedan valencijski element, a znače: *zbivanja* (u prirodi: bujati, cvasti, gnjiti, klijadi, mirisati, nicati, pupati, rasti, sazrijevati, zasjati, uvenuti); *stanje subjekta* (položaj tijela: čučati, klečati, lebdjeti, ležati, sjediti, stajati, visjeti; mirovanje: mirovati, šutjeti; boje: bjelasati se, crvenjeti se, zelenjeti se, žutjeti se; stanje svijesti: bdjeti, drijemati, spavati; osjećaje, tjelesna ili duševna stanja); *zanimanje* (češće u češkom jeziku: *řemeslničit, ševcovat, zedničit, stolařit*, nego u hrvatskom: *baviti se obrtom, biti krojač, zidar, stolar*, (izuzev glagola *bačijati, kočijašiti, krčmariti, krpariti...*); *stupanj u društvenoj hijerarhiji, aktivnost* (radnju), egzistiranje. U hrvatskom jeziku pojavljuju se i jednovalentni glagoli tipa: *djevovati, kumovati, mladovati*, dok se u češkom jeziku nije aktivirao ovaj tip glagola (izuzev glagola *mláďencovat*). Varijanta tog tipa su i glagoli koji upućuju na način života. U češkom jeziku nije se aktivirao taj tip glagola, za razliku od hrvatskog jezika: *hajdukovati, kućariti, krijumčariti...*

U jednovalentne glagole pripadaju i glagoli tipa *nestajati (nečega)* te glagol *biti* u 3. l. kao dio imenskog predikata. Jednovalentni glagoli otvaraju valencijsko mjesto *subjektnim rečenicama*

- **dvovalentne-** češ. *přijít k něčemu, přijít o něco; vyplývat, pocházet, vycházet z něčeho, zbývat, zůstávat z něčeho; vážit si, cenit si někoho (G); toužit, šílet, po někom, ohlížet se za/po někým; ptát se na někoho/po někom; radovat se, těšit se z něčeho; bát se o něco, dbát něčeho/na něco/o něco; dívat se na někoho; pamatovat se na někoho, vzpomínat/zapomenout na nekoho/na něco; volat na někoho; rozumět něčemu; přesvědčit se o něčem; přiznat se k něčemu; kát se, zotavit se z*

něčeho; vyptávat se na někoho; prosit o něco; hádat se, bít se, sázet se, hrát, válčit o něco; hlasovat, mluvit, svědčit pro někoho; čekat na někoho; nabýt, přibýt něčeho; dospět k něčemu, přijít k něčemu; pustit se, plést se do něčeho; střílet, mířit do něčeho, vrazit do někoho, zamilovat se do někoho; rozdělit se o něco...;

-být někdo, někde, nějaký, něčí, pro někoho, z něčeho, do něčeho; je vidět, je slyšet...; být někomu špatně, líto, teplo, studené...;

-Řekl, že přijde; Kdo čeká, ten se dočká; Člověk není tím, co myslí o sobě, ale tím co dělá ze sebe

hrv. doći do nečega, izgubiti nešto; proizlaziti, proistjecati iz nečega, preostajati od nečega; cijeniti poštivati nekoga (A); čeznuti, ludovati za nekim, okretati se za nekim; pitati za nekoga; radovati se, veseliti se nečemu; bojati se, brinuti se za nešto/nekoga; gledati nekoga; sjećati se, zaboraviti nekoga/nešto; zvati nekoga; razumjeti nešto; uvjeriti se u nešto; priznati nešto; kajati se zbog nečega, otrovati se od nečega; ispitivati se za nekoga; moliti nešto; svađati se, tući se, kladiti se, igrati, ratovati za nešto; glasovati, govoriti, svjedočiti za nekoga; čekati nekoga/na nekoga; povisiti/pojačati se nekome nešto; doći, dospjeti do nečega; upustiti se, plesti se u nešto; pucati, ciljati u nekoga/na nekoga, udariti u nekoga; zaljubiti se u nekoga; podijeliti nešto...;

- biti netko, negdje, nekakav, nečiji, za nekoga, od nečega; može se čuti, vidjeti...biti nekome loše, žao, toplo, hladno...;

-Rekao je da će doći. Tko čeka, taj dočeka. Čovjek nije što misli o sebi, već što čini od sebe

Čine ih prijelazni i neprelazni glagoli koji na sebe vežu dva valencijska elementa, a sadrže značenje: posesivnosti, jednakosti, različitosti,

pripadanja, podrijetla, ishodišta, stava, zamjećivanja, mišljenja, govorne djelatnosti, predavanja, primanja informacija, ispunjenja, usmjerenja, manipuliranja, kontakta, sredstva, potpore, prepreke, sudioništva, protivništva, isticanja.....(Běličová, Uhlířová, 1996:79-143)

Dvovalentni glagoli otvaraju valencijsko mjesto *subjektnim, predikatnim* te *objektnim rečenicama*.

- **trovalentne** – češ. *lišit se od někoho/něčeho něčím, v něčem; závidět někomu něco; dát, darovat někomu něco; půjčit někomu něco; slíbit někomu něco; přinést, vrátit někomu něco; odebrat někomu něco; říkat, brát, radit, někomu něco; informovat, poučit, přesvědčit někoho o něčem; upozornit někoho na něco; svěřit někomu něco; radit se s někým o něčem; domluvit se s někým o něčem; stěžovat si někomu/před někým na někoho; předpokládat, vědět něco o něčem/někom; sdělit něco o někom, prozradit něco o někom; svalovat něco na někoho; cenit něco na někom; dědit něco po někom; poslat něco něčím; házet něco po někom; připomínat někomu něco...;*

- *Petr řekl Pavlovi, že je unavený;*

hrv. *razlikovati se od nekoga/nečega u nečemu/po nečemu; zavidjeti nekome na nečemu; dati, darovati, posuditi nekome nešto; obećati nekome nešto; donijeti, vratiti nekome nešto; uzeti nekome nešto; reći, uzeti, savjetovati nekome nešto; informirati, poučiti, uvjeriti nekoga u nešto; upozoriti nekoga na nešto; povjeriti nekome nešto; savjetovati se s nekim o nečem; dogovoriti se s nekim o nečem; žaliti se nekome/ pred nekim na nekoga; pretpostavljati, znati nešto o nečemu/nekomu, saopćiti nešto o nekome; izdati nešto o nekome; svaljivati nešto na nekoga; cijeniti nešto*

na nekome; naslijediti nešto od nekoga; poslati nešto nečime; baciti nešto za nekime; podsjećati nekoga na nešto...;

-Petar je rekao Pavlu da je umoran;

Čine ih prijelazni i neprelazni glagoli koji na sebe vežu tri valencijska elementa, a sadrže značenje: odnosa, stava, govorne djelatnosti, zamjećivanja, usmjerenosti, posesivnosti, ishodišta, lokalizacije...

(Běličová, Uhlířová, 1996:143-179).

Trovalentni glagoli otvaraju valencijsku poziciju *objektnim rečenicama*.

- **čtverovalentne** – češ. *bránit někoho před někým/před něčím/proti někomu/proti něčemu něčím; dávat něco někomu za něco/na něco; dostat něco na něco od někoho/z něčeho/odněkud; hrát něco/v něčem s někým/proti někomu o něco; koupit něco od někoho/u někoho/někde někomu/pro někoho; nechat něco někomu za něco/po něčem/nějak; platit něco někomu za něco...;*

hrv. *braniti nekoga pred nekim/nečim/protiv nekoga/nečega nečim; davati nešto nekome za nešto; dobiti nešto od nekoga/odnekud za nešto; igrati nešto sa mekim/protiv nekoga za nešto; kupiti nešto od nekoga/kod nekoga/negdje nekome/za nekoga; ostaviti nešto nekome za nešto/nekako/po nekome; platiti nešto nekome za nešto...;*

Čine ih prijelazni i neprelazni glagoli koji na sebe vežu četiri valencijska elementa.

2.8.2. Valencijske pozicije

2.8.2.1. Obligatorna pozicija

Obligatorna valencijska pozicija jest pozicija koja *mora biti* realizirana u rečenici, kako ne bi nastala gramatički nepotpuna rečenica, a zauzimaju ju po Tesnièreovoj terminologiji *aktanti*, a po Helbig, Schengelovoj terminologiji *obvezne dopune*, tj. *obvezni aktanti*.

Za utvrđivanje statusa nekog elementa kao dopune razvijen je niz postupaka, koji se uglavnom svode na eliminaciju rečeničnih dijelova. Najpoznatiji od njih je tzv. test eliminacije, kojim se iz rečenice postupno izbacuju elementi dok se ne dođe do onih bez kojih bi postala neovjerenom. Svi elementi potrebni za njezinu ovjerenost su dopune (usp. Helbig i Schenkel, 1978: 33-35).

npr. češ. *Matka navštívila babičku; Pavel se ocitl ve městě; Bratr mi slíbil dárek. Podářilo se mu. Choval se nevhodně. Znělo to banálně. Tváří se smutně. Bydleli ve vesnici. Považovali ho za blbce. hrv. *Majka je posjetila baku. Pavao se pojavio u gradu. Brat mi je obećao dar. Uspjelo mu je. Ponašao se neprikladno. Zvučalo je to banalno. Pravio se tužnim. Stanovali su na selu. Smatrali su ga budalom.**

2.8.2.2. Potencijalna pozicija

Potencijalna valencijska pozicija jest takva pozicija koja *može, ali ne mora* biti nužno realizirana u rečenici, tj. njenim odsustvom ne će nastati negramatična rečenica. Zauzimaju ju po Helbig, Schengelovoj terminologiji *potencijalni aktanti* tj. *neobvezne dopune*.

npr. češ. *(Petr) kouří. (Jana) čte (pohádku). (Petr) vstoupil (do sálu). (Jana) vystoupila (z tramvaje). Klepali (nám) (na dveře).* hrv. *(Petar) puši. (Jana) čita (bajku). (Petar) je ušao u (dvoranu). (Jana) je izašla (iz tramvaja). Kucali su (nam) (na vrata).*

2.8.2.3. Fakultativna pozicija

Fakultativna²¹ valencijska pozicija jest pozicija koja ne mora biti realizirana u rečenici, a zauzimaju ju po Tesnièreovoj terminologiji *cirkumstanti*, po Helbig, Schengelovoj terminologiji *slobodni dodatci*, a po Engelovoj terminologiji *aspecifični dodatci*.

adverbijalne nevalencijske dopune:

npr. češ. *Eva* *přišla* pozdě. *Manžel* *píše* doma *muziku*. Samou radostí *se rozplakal*; hrv. *Eva* *je došla* kasno. *Suprug* *komponira* glazbu kod kuće. *Rasplakao se* od radosti.

predikatni proširak, tj. glagolski pridjev trpni te glagolski prilog sadašnji kao nevalencijske dopune: npr. češ. *Dědeček* *sedí* *u stolu* shrbený. *Dívka* *odcházela* usmívajíc se. *Vrátil se* dobře naladěný. hrv. *Djed* *je sjedio* pogrbljen *za stolom*. *Djevojka* *je odlazila* smiješeći se. *Vratio se* dobro raspoložen.

Glagolski pridjev trpni kao predikatni proširak naziva se u gramatičkom priručniku B. K. Müller *predikativnim atributom* (*das prädikative Attribut*, s. 253.)

Budući da ova pozicija nije nužno vezana za glagol uz koji dolazi, tj. nisu u doseg glagolske valentnosti, može se nazivati i nevalencijskom pozicijom.

---

²¹Slovesa pro praxi (1997:7):*Členy vět, které nejsou ani obligatorní, ani potenciální, považují se za fakultativní...* Daneš, F. *Větné členy obligatorní, potenciální a fakultativní*, *Miscellanea Linguistica*, Ostrava, 1971.

Pozicija subjekta u nominativu u rečenici je potencijalna, zbog toga što ne mora biti izrečen u rečenici, ali se podrazumijeva (npr. *(Petar) je pjevao.*) Pozicija subjekta u infinitivu je obligatorna jer bi bez nje rečenica bila nepotpuna (npr. *Sviđa mi se pjevati.*) Pozicija subjekta koji čini broj te imenica u genitivu također je obligatorna (npr. *Došlo je tridesetak ljudi.*).

Budući da je *objekt* “dopuna kojom se izriče predmet radnje“ (Težak-Babić, 1994:200) njegova pozicija je uglavnom obvezna, tj. obligatorna. Međutim u nekim primjerima jest potencijalna. To je u glagola uz kojih ne mora biti izrečen objekt, ali se podrazumijeva (v. poglavlje akuzativ), npr. *Pjevao je (pjesmu).*

Adverbne oznake označavaju *okolnosti* pod kojima se vrši radnja (Težak-Babić, 1994:202), stoga je njihova pozicija u rečenici uglavnom neobvezna tj. fakultativna. Međutim postoje adverbne oznake u kojih je pozicija obligatorna ili potencijalna. Obligatorna je npr. u primjeru *Stanujem u Zagrebu*, (pozicija adverbne oznake mjesta u ovom je primjeru obligatorna jer mora biti izrečena tj. bez nje bi rečenica bila nepotpuna), a potencijalna u primjeru *Otišao je u sobu*, (pozicija adverbne oznake mjesta u ovom je primjeru potencijalna jer ne mora biti izrečena u rečenici, ali se njena prisutnost podrazumijeva iz same radnje budući da glagol *otići* pretpostavlja dopunu na pitanje *kamo?*).

Gramatički priručnik Barbare Kunzmann-Müller u obligatorne adverbne dopune (tzv. *notwendige adverbiale Satzglieder*) svrstava (1999:237): priložne oznake mjere koje dolaze uz glagole *stajati, koštati, trajati, iznositi, brojiti, vrijediti, težiti*, npr. *zima traje čitavih pola godine, bonovi vrijede sto kuna, lubenica teži dva kilograma*; priložne oznake načina, koje dolaze uz glagole *ponašati se, osjećati se, izgledati, odnositi se, djelovati, postupati*, npr. *osjećam se dobro, loše, odlično, jezivo, prazno, izgubljeno, ponašao se nedolično, učtivo, grubo, pošteno, izgledala je lijepo, ružno, zdravo, bolesno, staro, umorno...odnosio se*

kolegijalno prema meni (1999:238); priložne oznake mjesta uz glagole nalaziti se, stanovati, živjeti, boraviti, provesti, potjecati, biti smješten..., npr. preko puta kazališta nalazi se čuvena kazališna kavana, hotel je smješten u zelenilu parka, njihovi roditelji žive u manjem gradu, djetinjstvo je proveo na selu, palma potječe iz toplih krajeva, ovdje se neću dugo zadržati.

Za priložne oznake smjera navodi B. Kunzmann-Müller da mogu biti obigatorne ili potencijalne (1999:239) uz glagole *ići, leći, dogoditi se ustati, vratiti se, pasti, putovati, letjeti...* Potencijalne su npr. *u šest sati ide na posao, mačka je pala na krov*, a obigatorne su npr. *išao je u školu, vozi li taj vlak za Pulu?*

U fakultativne priložne oznake (tzv. *nichtnotwendige adverbial Satzglieder zum Satz*) ubrajaju se u navedenom priručniku (1999:242-247): priložne oznake vremena, npr. *svakog dana ima nešto novo* (priložna oznaka učestalosti), *cijeli dan sam radila u kuhinji, zbog toga nije spavao dvije noći, na tome je radio danima i tjednima* (priložna oznaka trajanja), *na putu sam upoznala interesantne ljude iz više evropskih zemalja, za vrijeme svečanosti mjere sigurnosti bile su vrlo stroge* (priložna oznaka istovremenosti), *nakon istraživanja vratit ćemo zemljište u prvobitno stanje, po završetku radova odmah su počele predstave* (priložna oznaka poslijevremenosti), *prije studija je radio kao konobar* (priložna oznaka prijevremenosti); priložne oznake uzroka, npr. *stoga je ona pametna žena, zbog neprilagođene brzine izgubila je kontrolu nad upravljačem*; priložne oznake namjere, npr. *susreo sam se s njim radi jednog kraćeg razgovora, vratili smo se u gostionicu na ručak*; priložne oznake pogodbe, npr. *u slučaju kiše ne će se održati priredba, ni za kakav novac ne bi se vratio na stari posao*; priložne oznake dopuštanja, npr. *usprkos bolovima od kobaltnih opekotina i mučnine hrabro se držala, uza svu ljepotu prirode ostao je tup i hladan...* te priložne oznake posljedice, npr. *smijali smo se do suza, borili su se do zadnje kapi krvi.*

Imenski dio semikopulativnog predikata (*smatrali su ga budalom, postao je profesor*) zauzima uvijek obligatornu poziciju.

Imenski dio kopulativnog predikata (*bio je predsjednik; Bilo je četiri sata; bilo je teško; bio je veseo; vidjeti je časnike*) zauzima uvijek obligatornu poziciju.

Predikatni proširci, koje čine glagolski pridjev trpni te glagolski prilog sadašnji (v. gore), zauzimaju fakultativnu poziciju (*došao je nasmiješen. Koračali su ne osvrćući se na okolinu*).

Dopuna infinitiva unutar složenog glagolskog predikata²² uvijek je obligatorna (*Htio je otići. Morali su pobjeći*.)

Dopune unutar dekomponiranog predikata uvijek su obligatorne (*pasti u nesvijest, držati propovijed, pasti u dugove, dati se u bijeg*).

Subjektne, predikatne te objektne rečenice uvijek su obligatorne (v. poglavlje zavisne rečenice).

---

²²Infinitiv zajedno s modalnim ili faznim glagolom čini **složeni glagolski predikat**, npr. “*O svemu se **može razgovarati**, **Želi se posavjetovati s odvjetnikom**, **Pokušajte ih zaustaviti**, **Počeo je graditi kuću**, **Prestali su nas posjećivati**.”(Pranjaković, Silić, 2007:289). Međutim, u nekim starijim gramatikama se takav infinitiv naziva predikatnim proširkom, npr. *Počinjem **sumnjati i smijati se**. Krasno je tu moralo **biti** u proljeće. Mi ne znamo **biti** slobodni. Ne možemo **oteti** zlato. Ne smijem se **maknuti**. A i ti nemoj **vjerovati***.(Težak, Babić, 1994: 270).*

2.9. O terminologiji

U literaturi postoji više termina²³ za označavanje valencijskih dopuna i dodataka. To su:

actants (engl.)	circonstants (engl.)
Ergänzungen (njem.)	Angaben (njem.)
Aktanten (njem.)	Zirkumstanten (njem.)
Mitspieler (njem.)	Umstandsbestimmungen (njem.)
Valenzpartner (njem.)	(freie) Angaben (njem.)
Komplemente (njem.)	Supplemente (njem.)
Argumente (njem.)	Adjunkte (njem.)
complement (engl.)	supplement (engl.)
argument (engl.)	adjunct (engl.)

---

²³*Valenz: Schwerpunkte der Forschung, in: Dependenz und Valenz, Ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung, Walter de Gruyter, Berlin, New York (2006:766)*
Wegener, H.: Komplemente in der Dependenzgrammatik und in der Rektions und bindungstheorie. Die Verwendung der Kasus im Deutschen. In. ZGL 18, (1990:150-184)
Ágel, V. Ist die Dependenzgrammatik wirklich am ende? Valenzrealisierungsebenen, Kongruenz, Subjekt und die Grenzen des syntaktischen Valenzmodells, ZGL, 21. (1993:34)
Bossong, Georg, Aktantenfunktionen im romanischen Verbalsystem, In: Zeitschrift für romanische Philologie 96, (1980:1-22)
Hudson, R., Complements and adjuncts (1993, 271)
Complement and adjunct valency, in: Dependency concept and its Foundations, Dependency and Valency (2003:177)
Probleme der Aktanten konzeption, in: Lucien Tesnière und seine Zeit, Dependenz un Valenz, (2003:114)
Ebenen der Valenzbeschreibung Die syntaktische Ebene, Dependenz und Valenz (405-407)
Levin, B., Rappaport Hovav, M. Argument Realization, Cambridge UP, Cambridge, 2005.
Wotjak, G. Zur Aktantifizierung von Argumenten ausgewählter deutscher Verben, Zeitschrift 5, (1984:401-414)

Nakon što sam u uvodnom dijelu dizertacije objasnila osnovne postavke sintaktičke valencije glagola, slijedi usporedba morfološko sintaktičkog valencijskog potencijala glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

2.10. Što će obuhvatiti morfološko sintaktička analiza valencijskog potencijala glagola u ovoj dizertaciji?

Usporedba morfološko sintaktičkog valencijskog potencijala, tj. sintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku, obuhvaća središnji dio, tj. glavni dio moje dizertacije. Sintaktička valencija predstavlja opis morfosintaktičkih karakteristika elemenata za koje glagol otvara prazna mjesta s obzirom na svoju valentnost. Kod tih se elemenata opisuju njihove morfološke kategorije i sintaktička funkcija u rečenici. Ti se elementi morfosintaktički realiziraju kao imenice, zamjenice, pridjevi u različitim padežima, prijedložne skupine, prilozi, infinitivi i zavisne rečenice. Morfo sintaktička analiza glagola u hrvatskom i češkom jeziku obuhvaća:

- besprijedložne (proste) padeže kao valencijske elemente tj. opis sintaktičkih funkcija valencije u nominativu, genitivu, dativu, akuzativu, instrumentalu
- valenciju prijedložnih izraza
- valencijsku dopunu u infinitivu
- adverbne oznake i valenciju
- sintaksu kao valencijsku dopunu

Kao što se vidi iz navedenog, sintaktička valencija jest dakle primjena teorije valencije na sintaktičku strukturu rečenice. Glagol, naime, zauzima osnovnu središnju valencijsku poziciju u rečenici, a preostali su članovi rečenice na temelju valentnosti njemu podređeni. Pojedini članovi rečenice, svojim **morfološko** (imenice u različitim padežima, prijedložne skupine, pridjevi, prilozi, infinitivi, v. str. 54.) **sintaktičkim** (subjekt, objekt, priložne oznake, semikopulativni, kopulativni predikat) karakteristikama čine **sintaktičku valenciju**.

Glavni dio dizertacije pokazat će, dakle, sličnosti i razlike u valenciji glagola u hrvatskom i češkom jeziku, tj. imat će kontrastivan karakter. Cilj dizertacije jest, dakle, kontrastivna analiza morfosintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

Razlike su, prije svega, velike u prijedložnoj valenciji, ali pojavljuju se i u besprijedložnoj valenciji te infinitivu kao valencijskoj dopuni. Analiza sintaktičke valencije temeljit će se na postavkama Helbiga, Schenkela, Engela, Mrazović Vukadinovića, Svozilové, Prouzové... Za razliku od modela Mrazović Vukadinović uvodim valencijsku dopunu u infinitivu te sintaksu kao valencijsku dopunu.

U svom radu slijedit ću dosadašnju tvrdnju da glagol određuje i ograničava broj i vrstu dopuna, ali ne i dodataka. Pozicije ću s obzirom na valentnost podijeliti na obligatornu, tj. poziciju koja *mora* biti realizirana u rečenici, a zauzimaju ju po Tesnièreovoj terminologiji *aktanti*, odnosno po Helbig Schengelovoj terminologiji *obvezne dopune* (npr. *Rekla je istinu*), potencijalnu, tj. poziciju koja *može, ali ne mora* biti nužno realizirana u rečenici, a zauzimaju ju po Helbig, Schengelovoj terminologiji *potencijalni aktanti* tj. *neobvezne dopune*

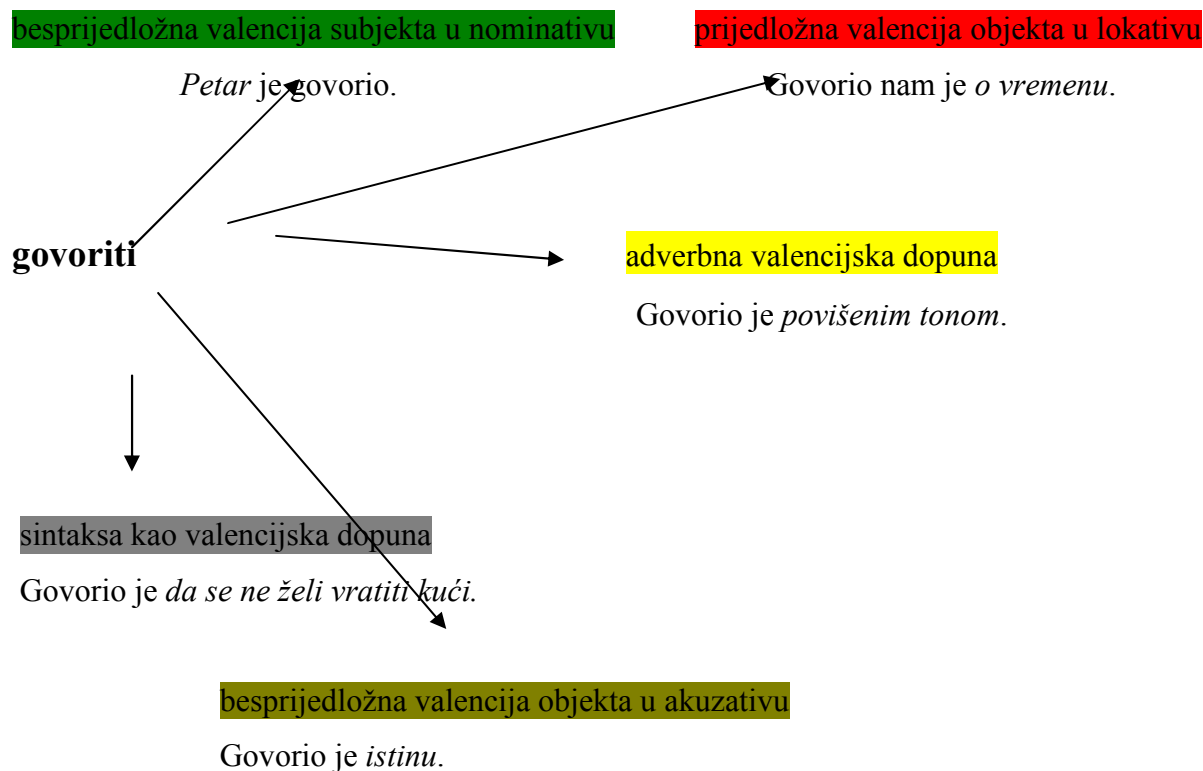
(npr. *Jedem juhu*) te fakultativnu, tj. poziciju koja ne mora biti realizirana u rečenici, a zauzimaju po Tesnièreovoj terminologiji *cirkumstanti*, po Helbig, Schengelovoj terminologiji *slobodni dodatci*, a po Engelovoj terminologiji *aspecifični dodatci*. (npr. *Kupila je ormar prošli mjesec*).

Na samom kraju dizertacije priložit ću češko hrvatski valencijski rječnik glagola, kao primjer leksikografske primjene teorijske analize sintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

U radu ću, dakle, pokušati dati cjelovitu i detaljnu usporedbu sintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku. Ovdje bih napomenula da zasad ne postoji nijedna kontrastivna češko-hrvatska gramatika, ni hrvatsko-češka gramatika, tj. ne postoji detaljniji i potpun kontrastivni pristup proučavanju češkog i hrvatskog jezika. Ovaj moj rad uvelike bi mogao poslužiti nastanku jedne takve gramatike.

Također bih napomenula da je češko hrvatski valencijski rječnik glagola kojeg navodim na kraju dizertacije prvi valencijski rječnik hrvatskih i čeških glagola. Poznavanje valencije glagola iznimno je bitno pri učenju jezika, stoga smatram da će navedeni rječnik biti vrlo koristan.

Radi zornijeg predstavljanja onog što će uslijediti u središnjem djelu dizertacije prikazat ću vizualno obligatorne dopune glagola *govoriti* u hrvatskom jeziku:

2.11. Korisnost dizertacije s metodičko didaktičnog gledišta

Istraživanja o valentnosti imaju veliko značenje za gramatike i rječnike sa didaktičkom orijentacijom. Usporedba morfološko sintaktičkog valencijskog potencijala u hrvatskom i češkom jeziku pridonijet će:

*nastavi stranih jezika:*²⁴

-teorija valentnosti utemeljena je na dvjema hipotezama: na hipotezi o glagolu kao strukturnom središtu rečenice i hipotezi da su ostali rečenični dijelovi sintaktički podređeni glagolu. Ti se pak rečenični dijelovi razlikuju po tome jesu li uvjetovani valentnošću glagola ili nisu. Kako izborom glagola činimo prvi i ključni korak u oblikovanju rečenice, a *valentnost je glagola različita u svakom jeziku*, jasno je da u okviru nastave stranih jezika valencija glagola ima važnu ulogu. Izvorni govornici posjeduju intuiciju materinjskog jezika o valenciji glagola, a neizvorni govornici to moraju naučiti.

---

²⁴Kolka, A., *Uvod u multidisciplinarn pristup nastavi stranih jezika*, Zagreb, Školske novine, 1983. *Hrvatski kao drugi i strani jezik*, Jelaska i suradnici, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naknada, 2005. Mosković, V., *Metodika nastave stranih jezika: engleski, francuski, njemački*, Zagreb, Pedagoško-književni zbor, 1960. Petrović, E., *Teorija nastave stranih jezika*, Osijek, Pedagoški fakultet, 1997. Skljarov, M. *Teorija i praksa u nastavi stranih jezika*, Školske novine, Zagreb, 1993. Lado, R., *Nastava stranih jezika: naučni pristup*, Svjetlost, Sarajevo, 1968. Žiletić, Z. *Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika*, Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Beograd, 1983. Tanović, M., *Savremena nastava stranih jezika: teorija i praksa*, Svjetlost, Sarajevo, 1972., Skljarov, M., *Jezik i govor u nastavi stranih jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1987., Bujić, M. *Iz teorije i prakse nastave stranih jezika*, Zagreb, 1974. Bujić, M., Vilke, M., *Iz teorije i prakse nastave stranih jezika*, Sveučilište u Zagrebu, 1970. *Suvremena kretanja u nastavi stranih jezika*, Zbornik radova, Zagreb-Rijeka, 2002., *Jezični varijeteti i nastava jezika*, Zagreb, 1987. *Strani jezik u dodiru s materinskim jezikom*, Zagreb, 1992., *Trenutak sadašnjosti u učenju jezika*, Zagreb, 1993.

Valentnost glagola se može pravilno usvojiti jedino putem iskustva i dovoljne izloženosti stranom jeziku. Upravo je nastava stranih jezika ta koja omogućava neizvornim govornicima da fluentno i pravilno upotrebljavaju valencijske dopune glagola.

„Kada učenik pristupi učenju stranog jezika, njegov um nikako nije „tabula rasa“; on nužno upoređuje pravila tog jezika sa sistemom pravila koji je prethodno internalizovao. ...Ako svaki pokušaj temeljitijeg izučavanja stranog jezika predstavlja nužno kontrastiranje odgovarajućih pravila sa pravilima maternjeg jezika, neizbežan je zaključak da je najefikasniji program učenja stranog jezika za odgovarajući uzrast onaj u kome je kontrastiranje eksplicitno...“ (Perić, 1982:28).

*prevođenju.*²⁵

-znanje o pravilnom korištenju valencije glagola neophodno u prevođenju. Prevoditi znači sačuvati razinu sadržaja dok mijenjamo razinu izraza. Drugim riječima pri prevođenju se izrazi primarnog jezika prevode na izraze sekundarnog jezika, na taj način da njihov sadržaj ostane ekvivalentan.

Proces prevođenja sastoji se od tri stupnja: “1. sadržaj i cilj prevođenja je iskaz koji se u svom prvotnom obliku šalje adresatu putem izmjene jezičnog koda, tj. pomoću prevođenja, 2. da bi izraz ušao u proces prevođenja, mora biti izražen jednim prirodnim jezikom, da bi potom bio transformiran u odgovarajući izraz u drugom jeziku posredstvom ekvivalentnih jezičnih sredstava.

3. u oba jezika moraju iskazi svojim sadržajem i formom biti ekvivalentni.

Između izvornog i ciljnog jezika mora biti isti medij komunikacije, odašiljatelj i primalac moraju oba iskaza razumjeti i na isti način interpretirati njegov sadržaj, koji se kodira u jednom jeziku a dekodira u drugom jezičnom sistemu.“ (Premur, K., 1998:18)

Valencija glagola je specifična i individualna za svaki jezik, stoga prevoditelj mora izuzetno dobro poznavati morfosintaktičke potencijale glagola *ciljnog tj. sekundarnog jezika* kako ne bi došlo do loših prijevoda. To se posebice odnosi na prevođenje sa domaćeg jezika na strani, nego obratno, upravo stoga što pri prevođenju domaćeg jezika na strani jezik, prevoditelj mora iznimno dobro poznavati valentnost glagola stranog jezika, kako ne bi činio greške, tj. kako bi ostvario *prijevodnu ekvivalenciju*.

---

²⁵*Prevođenje: suvremena strujanja i tendencije*, Zagreb, 1995. Newmark, P.: *A Textbook of Translation*. 1996, Premur, K.: *Teorija prevođenja*. 1998, s. 18. Admiral, J. R.: *Kako prevoditi: Teoremi za prevođenje*. 2007, s. 32. Fawcett, P. D., *Translation and language: Linguistic Theories Explained*, St. Jerome, Manchester, 1997., Karabalić, V., Omazić, M., *Istraživanja, izazovi i promjene u teoriji i praksi prevođenja*, Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera, 2008. *Osnovy perekladu: gramatyčni ta leksyčni aspekty: navčalnyj posibnyk*, Kyiv: Znannja, 2007., Ljubičić, M., *Studije o prevođenju*, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2000., Prunč, E. *Posljedice prevođenja*, priručnik za prevoditelje, Naklada Pavičić, Zagreb, 1996., Krašovec, J., *Med izvirnikom in prevodi*, Svetopisemska družba Slovenije, Ljubljana, 2001. Robinson, D., *Theory and Practice of Translation*, London, New York, Routledge, 2003., Rajić, Lj. *Teorija i poetika prevođenja*, Prosveta, Beograd, 1981., Venuti, L., *The translation studies reader*, London, New York, Routledge, 2004. Arhipov, A.F., *Pis'mennyj perevod: s nemeckogo jazyka na russkij jazyk, učenoje posobie*, Moskva, 2008., Booth, A. D., Smith, A.H., *Aspects of translation*, Secker and Warburg, London, 1958., Alekseeva, I. S., *Tekst i perevod, voprosy teorii*, Meždunarodnye otnošenija, Moskva, 2008., Moravec, J., *Kniha o překládání: příspěvky k otázkám překlada z ruštiny*, Nakladatelství československo-sovětského institutu, 1953.

leksikografiji:

- leksikografija je osnovica rada prevoditelja i nastavnika
- neki rječnici ne ubuhvaćaju u dobroj mjeri pitanja valentnosti
- češko hrvatski valencijski rječnik glagola bit će prvi rječnik koji uspoređuje sintaktičku valenciju glagola tih dvaju jezika;

2.12. Kontrastivni pristup u dizertaciji

Cilj je ove dizertacije kontrastivni opis²⁶ morfosintakse hrvatskog i češkog jezika. Kontrastivna analiza pripada onoj grani nauke o jeziku koja nastoji definirati sličnosti i razlike između sustava raznih jezika, a zovemo je kontrastivna lingvistika. Proces koji se odvija u toj analizi jest interlingvalna komparacija, koju možemo nazvati i kontrastivna komparacija dvaju jezičnih sustava. Informacije i podaci dobiveni u tom procesu analize mogu služiti u dvije svrhe: općelingvističke i primijenjene. Opće lingvistička vrijednost jest u tome što rezultati kontrastivne analize mogu služiti za daljnje znanstveno proučavanje određenog jezika, pogotovo onih dijelova i pojava koje se bolje uočavaju, i preciznije se mogu opisati kad se kontrastiraju s nekim drugim jezikom. Neki elementi sustava jednog jezika mogu se uočiti i opisati mnogo bolje ako se proučavaju na osnovi interlingvalne komparacije, tj. ako se promatraju kontrastivno prema nekom drugom jeziku, sustav kojega se dobro poznaje i detaljno je opisan...Kontrastivna analiza „može dati svoj prilog lingvističkom opisu bilo kojeg od dvaju jezika sustavi kojih se kontrastiraju.“ (Filipović, 1975:6) Primijenjena vrijednost jest, prije svega, u *nastavi stranih jezika te prevođenju*.

---

²⁶kontrastivan pristup podrazumijeva (Anić, Goldstein, 2007:316) suprotstavljanje da bi se izvršila usporedba; suočenje; sukob, sraz. Kontrastivna analiza jezika prisutna je u mnogim radovima:

Topolinjska, Z. *Polski-makedonski: gramatička konfrontacija, sintaksička derivacija*, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Skopje, 2003. Mrazović, P., *Kontrastivna jezična istraživanja*, II. simpozijum, Novi Sad, 1982., James, C., *Contrastive Analysis*, Longman, Harlow, 1983., Lord, R., *Teach yourself Comparative Linguistics*, The English University Press, 1966., Fisiak, J., *Papers and Studies in Contrastive Linguistics*, Adam Mickiewicz University, Washington, Center for Applied Linguistics, 1975. Filipović, R., *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, Institut za lingvistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 1978. Ellis, J., *Towards a General Comparative Linguistics*, London, The Hague, Paris, Mouton, 1966., Ivir, V., *Linguistic and Extra-Linguistic Considerations in Translation*, Faculty of Philosophy, Zagreb, 1973. Pietro, R. J., *Language Structures in Contrast*, Rowley, Mass, Newbury House Publishers, 1971. Kalogjera, D., *Languages in contact and contrast*, essays in contact linguistics, Berlin, New York, Mouton de Gruyter, 1991., Nickel, G., *Papers in Contrastive Linguistics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1971. *O nekim problemima konfrontativnog ispitivanja srpskohrvatskog i bugarskog jezika*, In: Naučni sastanak slavista u Vukove dane, Beograd, 1982., s. 105-112. Mrazović, P., *Kontrastive Analyse und Fremdsprachenerwerb*, Zbornik radova ISJK, sv. 2., Novi Sad, 1980., Firbas, J., *Ke konfrontačním studiu a aktuálním členění větném*, SPFF Bu, s. 19-29.

Mnogo se češće govori o primijenjenoj vrijednosti kontrastivne analize, pa se zbog toga grana lingvistike kojoj pripada naziva ponekad primijenjena kontrastivna lingvistika. Njezina pedagoška vrijednost očituje se najjasnije u formiranju efikasne pedagoške strategije na osnovi rezultata dobivenih kontrastivnom analizom, uključivši i organizaciju nastave u razredu i razvoj nastavnih materijala“ (Filipović, 1975:6) .....“Znanje materinskog (a i nekog drugog) jezika izravno utječe na učenje stranog jezika. Njegovo prihvaćanje bit će olakšano u onim dijelovima stranog jezika koji se poklapaju po obliku i značenju (tzv. *pozitivni transfer*), a otežano tamo gdje se ta dva jezika razlikuju (tzv. *negativni transfer*).

Kontrastivna analiza pokušava otkriti upravo one korespondencije između dvaju jezika koje će uspostaviti i student.“ (Filipović, 1975:8)

Kontrastivna analiza koristit će i u prevođenju na taj način što će omogućiti stvaranje točnih prijevodnih ekvivalenata, tj. *prijevodne ekvivalencije* (Ridjanović, 1982:22). “Prevođenje kao sredstvo je sastavni deo procesa učenja stranog jezika“ (Perić, 1982:30).

Kontrastivna analiza rezultira kontrastivnim gramatikama²⁷. Kontrastivna gramatika „zasnovana na lingvističkom sistemskom prilazu, predstavlja nužnu komponentu procesa učenja stranog jezika.“ (Perić, 1982:30).

Iz svega navedenog, jasno je da će kontrastivni pristup u dizertaciji koristiti i nastavi i prevođenju, ali i u lingvističke svrhe.

---

²⁷„Neue Form der Grammatik, die auf den Grundsätzen der *Kontrastiven Linguistik* beruht. Bis heute liegen auf diesem Gebiet erst vereinzelte Ergebnisse vor (zwischen Deutsch und Französisch von Ch. Bally, A. Malblanc). Seit 1959 werden am *Center for Applied Linguistics* in Washington unter Leitung von Ch. A. Ferguson kontrastive Vergleiche der wichtigsten Schulsprachen unternommen. K. Gr. sollte eine praxisorientierte Grammatik sein, die auf die Eliminierung des *negativen (proaktiven) Transfers* eingerichtet ist. Sie müsste ebenso die *Ausgangs-* wie die *Zielsprache* ins Auge fassen und besonders die *Interferenzerscheinungen* der beiden Sprachen herausstellen. Wir brauchten eine moderne *Grammatik der zu erwartenden Fehler* zur Fehler-Prophylaxe.“ (Heupel, C., S. 127-128)

Marlies Hellinger: “Die kontrastive Grammatik vergleicht im Rahmen einer bestimmten linguistischen Theorie zwei oder mehr sprachliche (Teil-)Systeme zur Feststellung und Beschreibung von Unterschieden und Gemeinsamkeiten dieser Systeme.”(1988).

Postoji zasad već niz kontrastivnih gramatika: Filipović, R., *Chapters in Serbo-Croatian-English Contrastive Grammar*, Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb, 1985. *Probleme der Kontrastiven Grammatik*, Pedagogischer Verlag Schwann, 1970., Filipović, R. *Kontrastive Grammatik im Rahmen der Kontrastiven Linguistik*, Zagreb, 1986., Hellinger, M. *Kontrastive Grammatik Deutsch/Englisch*, Niemeyer Max Verlag, 1988., Engel, U., Mrazović, P., *Kontrastive Grammatik Deutsch-Serbokroatisch*, Novi Sad, 1986. Engel, U., Barba, K. *Kontrastive Grammatik deutsch-rumänisch*, J. Groos, Heidelberg, 1993., Štícha, F. *Česko-německá srovnávací gramatika*, Praha, Argo, 2003.

3. Morfološko sintaktička analiza valencijskog potencijala glagola u hrvatskom i češkom jeziku²⁸

---

²⁸Anić, V, *Rječnik hrvatskog jezika*, Novi Liber, Zagreb, 2002.

Svozilová, N., Prouzová, H., Jirsová, A., *Valenční slovník nejčastějších českých sloves*, Academia, Praha, 1997.

Srbocharvátsko český slovník, lexikografický kolektiv kabinetu cizích jazyků, ČSAV, Praha 1982.

D. Profeta, A. Novosad, *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb 1999.

J. Merhaut, *Češko hrvatski rječnik*, naklada Dominović, pretisak izd. iz 1939-40., Zagreb, 1998

Slovník jazyka českého, P. Váša, F. Trávníček, Fr. Borový v Praze, 1937.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, Academia, Praha, 2000

S. Težak, S. Babić, *Gramatika hrvatskog jezika*, ŠK, Zagreb, 1994...

I. Pranjković, J. Silić, *Gramatika hrvatskog jezika*, ŠK, Zagreb, 2005.

Hrvatska gramatika, (Barić, E. Lončarić, M., Malić, D, Pavešić, S, peti, M. Zečević, V. Znika, M., 2 Školska knjiga, Zagreb 2003.

Maretić, T., *Gramatika i stilistika hrvatskog ili srpskog književnog jezika*, Zagreb, 1899
Katičić, R. *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika 3. poboljšano izdanje*, HAZU, NZ, Globus, Zagreb, 2002.

Mrazović, P., Vukadinović, Z. *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*. Sremski Karlovci-Noví Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 1990.

Težak, S., Babić, S., *Pregled gramatike hrvatskosrpskog jezika*, ŠK, Zagreb, 1970.

Mluvnice spisovné češtiny, II, F. Trávníček, Slovanské nakladatelství, Praha 1951.

V. Styblík, *Základní mluvnice českého jazyka*, SPN, pedagogické nakladatelství, 2005.

Mluvnice češtiny 3, Academia, Praha, 1986.

3.1. *Besprijedložni (prosti) padeži kao valencijski elementi u hrvatskom i češkom jeziku*²⁹

3.1.1. NOMINATIV

S obzirom na odnos prema ostalim riječima u rečenici nominativ služi za imenovanje te je nezavisan padež. Odgovara na pitanje *tko, što*.

3.1.1.1. Valencijska dopuna subjekta u nominativu³⁰

npr. češ. *Přišli kamarádi. Jana se smala*; hrv. *Došli su prijatelji. Jana se smijala*;

---

²⁹Běličová, H., Křížková, H., *Intenční struktura predikátu a kategorie pádu v současných slovanských jazycích*, Československá slavistika 1983, Lingvistika, Academia, Praha, 129-138.; Topolinjska, Z. (1996) 'Padež' i 'glagolski rod' - dve strategije gramatikalizacije odnosa između 'predikata' i njegovih 'argumenata'. *Južnoslovenski filolog*, br. 52, str. 1-9

³⁰Peti, M., *Što subjekt i predikat znače*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 25, 1999. *Sintaktičke kategorije*, Zbornik radova znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem, Hrvatski sintaktički dani, Osijek, 2006. Geach, P. T., *Subject and Predicate*, Mind, 1950., Strawson, P. F., *Subject and Predicate in Logic and Grammar*, London, 1974., Kunzmann-Müller, B., *Problematika subjekta-opći i kontrastivni aspekti*, Fluminensia, br. 2, 7-21, 2008., Franić, I., *Relacija subjekt-predikat*, Suvremena lingvistika, 2001, Zagreb. Pranjković, I., Silić, J. *Odnos subjekta i predikata*, *Gramatika hrvatskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 2007, s. 293-294., Sgall, P., Hajičová, E, Buřánová E., *Aktuální členění věty v češtině*, Academia, Praha, 1980. Mrázek, R., Žaža, S., *Pojem subjektu vzhledem k typologii slovanské věty*, Čsl. slavistika, Lingvistika, Academia, Praha, 1983. Mullen, J. *Agreement of the verb predicate with a collective subject*, in: *Studies in the Modern Russian Language*, 5, Cambridge, 1967, s. 47-59., Panevova, J., *Věty se všeobecným podmětem*, *Studia Slavica*, Praha, 1973, s. 133-144., Ondrejovič, S., *Medzi slovesom a vetou*, Veda, Bratislava, 1989., Mrazović, P., *Die Stellung der Satzelemente im Deutschen und im Serbokroatischen*, Heidelberg, 1982.

Bitno je ovdje napomenuti da tradicionalna gramatika smatra subjekt i predikat osnovnim i jednakopravnim elementima u rečenici. Takav tradicionalan pristup vidljiv je npr. u definiciji koju nalazimo u gramatičkom priručniku B. K. Müller, *das Subjekt gehört mit dem Prädikat zu den syntaktisch notwendigen Satzgliedern und bildet zusammen mit diesem den Satzkern* (1999:221). Moderan teorijsko valencijski pristup ne smatra subjekt i predikat jednakopravnim, već subjekt podređuje predikatu tj. smatra ga njegovom dopunom.

Subjekt u nominativu zauzima uvijek potencijalnu poziciju.

3.1.1.2. Valencijska dopuna imenskog dijela kopulativnog predikata u nominativu

„Kopulativni imenski predikat čini glagol *biti* te imenski dio koji je nositelj leksičkog značenja, npr. *mačka je životinja, on je takav, Ivan je oprezan, Petar je bio prvi, dvojbe su dvije, to je glupo.* (Pranjković, Silić, 2007:289).

Gramatički priručnik B. Kunzmann Müller takav predikat naziva *imenski predikat* ili *predikativ* „Das Prädikatsnomen oder Prädikativ (predikatno ime) ist eine strukturell vorgegebene Ergänzung zum Kopulaverb.“³¹ (1999:216)

---

³¹Pod predikativom, tj. imenskim predikatom, se u navedenom priručniku ne smatraju samo konstrukcije koje sačinjava glagol *biti* i imenska riječ, već i konstrukcije u kojima dolaze glagoli *postati* i *ostati*, *izaći*, *ispasti*, *praviti se* (tzv. kopulativni glagoli, npr. *Etrušćani su bili mornari i trgovci, u gimnaziji je bio najbolji učenik, mišljenja su bila podijeljena, restorani su rasprodani..* ali također i *Venecija je bio i ostao grad zaljubljenih, strah mu postaje sve jači i jači, Amsterdam je postao važan trgovački centar, naročito u trgovini dijamantima, bolovi su postali neizdrživi, pitanje ostaje otvoreno, atom je ostao najmanja poznata tvar sve do 1897..* (1999:218) *s takvim prijedlogom ispali bismo smiješni, slika je ispala prirodna, najbolje bismo prošli kad bismo se pravili glupi.*

Za razliku od priručnika B. Kunzmann Müller, Barić i skupina autora u *Hrvatskoj gramatici* te Katičić u *Sintaksi hrvatskog književnog jezika* smatraju konstrukcije, koje čine glagoli *postati* i *ostati*, *izaći*, *ispasti*, *praviti se* te imenska riječ, predikatnim proširkom. *Gramatika hrvatskog jezika* Pranjković, Silića, takve konstrukcije naziva semikopulativnim predikatima.

imenice:

češ. *Byly přátelé. Byl šlechticem. Byl výborným muzikantem.* hrv. *Bili su prijatelji. Bio je plemić. Bio je izvrstan glazbenik.*

U češkom jeziku dolazi, češće nego u hrvatskom jeziku, uz glagol biti imenska dopuna u instrumentalu. U hrvatskom jeziku je taj izraz stilski označen.

pridjevi:

češ. *Děti byly dnes hodné. Otec byl spokojený. Matka je nemocná. Námitka nebyla důležitá. Voják byl smutný. Je jasné, že přijde včas;* hrv. *Djeca su bila danas dobra. Otac je bio zadovoljan. Majka je bolesna. Prijedlog nije bio bitan. Vojnik je bio tužan. Jasno je da će doći na vrijeme.*

U hrvatskom jeziku dolazi kao dopuna imenskog predikata, kratak, neodređen oblik pridjeva, za razliku od češkog u kojem dolazi dugi, tj. određeni oblik pridjeva (osim stilističkih iznimaka te izuzev izraza *být rád-nerád; bud' zdrav/zdrava, bud'te tak laskav a řekněte mi, kolik je hodin;* hrv. *biti drago, budi zdrav/zdrava, budite toliko ljubazan i recite mi koliko je sati*). Kratki oblici označavaju u češkom jeziku uglavnom privremeno stanje (*Už jsem zdrav; Jste velmi laskav*, hrv. *Već sam zdrav; Vrlo ste ljubazan*), za razliku od dugih oblika koji označavaju trajno stanje (*Jsem zdravý jako ryba; Náš soused je velmi laskavý;* hrv. *Zdrav sam ko riba; Naš susjed je vrlo ljubazan*)

zamjenice:

češ. *Kdo jsi? To je něco! Kdo jsou oni? Tohle bylo všechno. On byl svůj. On je náš;* hrv. *Tko si? To je nešto! Tko su oni? To je bilo sve. On je bio svoj. On je naš;*

brojevi:

češ. *Byl první, druhý, třetí...Bůh je jen jeden. Jsou tři;* hrv. *Bio je prvi, drugi treći...Bog je samo jedan. Tri su sata;*

3.1.1.3. Valencijska dopuna imenskog dijela semikopulativnog predikata u nominativu

Semikopulativni predikat sastoji se od semikopulativnog glagola i imenskog dijela.“ (Pranjković, Silić, 2007:290). *Gramatika hrvatskog jezika* Pranjković, Silića dijeli semikopulativne glagole na prijelazne i neprijelazne. Imenski dio predikata „uz neprijelazne semikopulativne glagole dolazi u nominativu ili u instrumentalu, npr. *Postali su nerazumni, Polja će ostati pusta, Svi ispadamo smiješni, Ne pravi se lud, Osjeća se prevarenim, Nazivao se predsjednikom.* Imenski dio predikata s prijelaznim semikopulativnim glagolima dolazi obvezatno u instrumentalu, npr. *Smatraju ga varalicom, Koga ste nazvali lopovom, Njega su prikazali poštenim, Time ćete ovo mjesto učiniti nesigurnim.*“(2007:291).

U *Hrvatskoj gramatici* Barić i skupine autora te *Sintaksi hrvatskog književnog jezika* R. Katičića, nalazimo drugačiju definiciju ove konstrukcije:

“Neki se glagoli kao predikati zbog nepotpuna značenja obavezno proširuju drugim izrazima. To su imenske riječi u nominativu, instrumental i akuzativu, zatim prijedložni izrazi. Glagoli se proširuju imenom u nominativu ili instrumentalu. Takvi su: *postati, ostati, nastati; izići, ispasti; (po)kazati se, osjećati se, čutjeti se, vidjeti se, praviti se, graditi se, pretvarati se; (u)činiti se, pričinjati se, ukazivati se, priviđati se; izgledati, zvati se..*“(Barić, Lončarić, Malić, Pavešić...1997:403). Identično poimanje predikatnog proširka nalazi se i u Katičićevoj *Sintaksi hrvatskog književnog jezika, str.* (2002:48).

imenička dopuna

češ. *Jmenoval se Štěpán. Říkali mu Jan. Té stánce říkali Jezerka*; hrv. *Zvao se Stjepan. Zvali su ga Jan. To vrelo su nazivali Jezerka*;

Glagol *postati* (češ. *stát se*) zahtijeva kao valencijsku dopunu u hrvatskom jeziku imenicu u nominativu, dok u češkom jeziku ovaj glagol zahtijeva dopunu u instrumentalu, dakle: hrv. *Postao je profesor, kovač, mesar*; češ. *Stal se profesorem, kovářem, řezníkem*.

U češkom i hrvatskom jeziku pojavljuju se u nominativu, kao predikatni proširci, izrazi *kao netko* (češ. *jako někdo*); češ. *Vynikl jako básník. Osvědčil se jako výborný úředník. Pracoval tam jako prostý dělník. Choval se jako prostý člověk. Představil se jako ředitel závodu. Působil tam jako učitel. Má na to právo jako starosta*; hrv. *Isticao se kao pjesnik. Pokazao se kao izvrstan urednik/izvršnim urednikom. Radio je tamo kao običan djelatnik. Ponašao se kao običan čovjek. Predstavio se kao ravnatelj zavoda/ravnateljem zavoda. Djelovao je tamo kao učitelj. Ima na to pravo kao starješina*.

pridjevska dopuna

Pridjevi, kao predikatni proširci, dolaze u oba jezika ili u nominativu i instrumentalu ili samo u nominativu: češ. *Stal se zajímavý/zajímavým. Zůstal hluchý, lhostejný. Zdal se nedemokratický, nemožný, ostrý, zdravý, podezřelý*; hrv. *Postao je zanimljiv/zanimljivim. Ostao je gluh, ravnodušan. Činio se nedemokratičan/nedemokratičnim, nemoguć/nemogućim, oštar/oštrim, zdrav/zdravim, sumnjiv/sumnjivim*.

Dopuna u nominativu zahtijeva u hrvatskom jeziku neodređeni, tzv. kratki oblik pridjeva, dok u češkom jeziku zahtijeva uglavnom određeni, tzv. dugi oblik pridjeva.

3.1.1.4. Valencijska dopuna adverbne oznake u nominativu

načina:

češ. *Běžel jako zvíře. Pracoval líp než všichni ostatní dělníci;* hrv. *Bježao je kao neman. Radio je bolje nego svi ostali radnici;*

vremena:

češ. *Jako dítě miloval. Jako chlap pracoval každý den;* hrv. *Kao dijete je volio. Kao momak je radio svakodnevno;*

3.1.2. GENITIV

Određeni glagoli, predodređuju oblik sintaktičkih aktanata u genitivu³². Genitiv zauzima u rečenici *obligatornu, potencijalnu ili fakultativnu poziciju*. Potencijalna je u primjeru: češ. *Lekla jsem se blesku.* hrv. *Uplašila sam se grmljavine.* češ. *Přišli jednoho dne.* hrv. *Došli su jednog dana;* a fakultativna u primjeru: *plesali su jednog poslijepodneva.*

Obligatorna je u primjeru: češ. *Nasekal dříví.* hrv. *Nasjekao je drvlja.*

---

³²Feleszko, K., *Składnia genetywu i wyrażen przyimkowych z genetywem w języku serbsko-chorwackim*, 1970, 1995.; Pasarić, N., *Vrsta, upotreba i značenja genitiva u hrvatsko srpskom i ruskom jeziku*, Zagreb, 1982.

3.1.2.1. Valencijska dopuna objekta u genitivu

Neizravnom objektu u genitivu otvaraju mjesto:

1. glagoli uz koje stoji tzv. **kvantitativni genitiv**

To su:

- glagoli koji imaju prefikse *na-/po-/pre-/raz-*, a predodređuju **veliki kvantitet** nečega, tj. neodređenu mjeru, količinu, mjeru te veliki broj nečega. Takvi su: češ. *nabyt, natrhat, nasbírat, napéci, nakoupit si, nasekat, nařezat, navařit, nanosit, navozit; pojíst, popít; přejíst se; rozházet, rozsypat*; hrv. *narasti, načekati se, nabacati se, nadisati se, nadijeliti se, nagledati se, najesti se, naorati se, napiti se, napjevati se, napisati se, napuniti se, nasititi se, naslušati se; pojesti, popiti; prejesti se; rasipati, razbacati*;

M. Grepl, P. Karlík u djelu *Skladba češtiny* (1998:243) dijele kvantitativni genitiv na: *genitiv partitivni*, koji označava da radnja izražena glagolom ne zahvaća cijeli aktant već samo njegov dio, a koristi se samo uz nebrojive aktante kao npr. voda, sol, šećer, brašno; te *kvantitativ*, koji se koristi samo uz brojive aktante.

Ovi glagoli rjeđe izražavaju samo količinu nečega; hrv. *napio se vode, najeo se kruha, natočio je vode...* češ. *napít se vody, najíst se chleba, nasytit se čeho, nabrat, načerpat, navážit, natočit vody, nalít hostům vína.*

Veliku količinu nečega označavaju i drugi glagoli kao npr. hrv. *učiniti; Učinio je grešaka i grešaka...* češ. *Ten udělal chyb!*

Ukoliko izražavaju veliki kvantum događaja, ticajući se jednog aktanta, u češkom jeziku konkurira akuzativ, npr. *načekał jsem se jí/ji*;

- glagoli koji znače **umanjivanje** nečega (u češkom jeziku često imaju prefiks *u-*, *poz-*) npr.: *ubrat*, *upít*, *ukousnout si*, *ukrojit si*, *ulomit*, *uříznout*, *useknout*, *ustříhnout*, *uštípnout*, *ubývát..*; hrv. *ubрати*, *odrezati si*, *odsjeći*, *nestajati...*

Glagol *pozbyt*, hrv. *izgubiti* ima u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi valencijska dopuna u akuzativu, dakle, *pozbyl odvahy*; *izgubio je hrabrost*.

- glagoli koji imaju prefiks *pri-/do-* te označavaju **dodavanje nečega**, npr.: češ. *přidat*, *přilít*, *přimíchat*, *přivařit*, *přibývát...*; *dodat*, *dosypat*; hrv. *pridati*, *priliti*, *pritočiti*, *prigrabiti..*; *dodati*, *dosipati..*;

- ostali glagoli u kojih se također koristi kvantitativni genitiv kao dopuna, npr.: češ. *odlít vína*, *vzit si chleba*, *masa*, *dostat sena*, *dát do čeho soli*, *dáti koním sena*, *okusit jídla*, *mít chleba*, *mít peněz*, *mít naděje..* hrv. *odliti vina*, *uzeti si kruha*, *mesa*, *dobiti sijena*, *dati u nešto soli*, *dati konjima sijena*, *okusiti hrane*, *imati kruha*, *imati novaca*, *imati nade...*;

- glagol *imati* može uz dopunu genitiva izražavati emocionalan stav govornika npr.: *Taj ima novaca!* češ. *Ten má peněz!*

2. zanijekani prelazni glagoli u oba jezika otvaraju mjesto genitivu izravnog objekta i takav se genitiv naziva **slavenskim genitivom**,³³

npr.: hrv. *nije imao novaca, kruha, sira, mesa, brašna, vina, vode, osjećaja, razuma*...češ. *neměl peněz, chleba, sýra, masa, mouky, vína, vody, citu, rozumu*...

U hrvatskom jeziku uz valencijski element u genitivu, glagol *imati* pri nijekanju rečenice može biti i izostavljen:

Na obali ni žive duše. (Ž. Jeličić). *U govornici još nikoga.* (M.C.Nehajev). *Psu ni traga.* (V. Nazor)-*Nikad brigam kraja* (M.Krleža).

3. povratni glagoli koji znače **doticanje**. Takvi su npr. češ. *dotknout se, týkat se koho, čeho, chopit se (chápat se), chytit (chytat) se, držet (přidržovat) se, ujmout se*...; hrv. *hvatati se, uhvatiti se, dohvatiti se, prihvatiti se, latiti se, primiti se, držati se, taknuti se, dotaći se, ticati se, kosnuti se, dokopati se, domoći se, dočepati se, dojmiti se, doimati se*...;

- glagoli *účastnit se čeho, užívat nečeho*, imaju u češkom jeziku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem ti glagoli zahtijevaju drugačiju sintaktičko semantičku dopunu; *sudjelovati u nečemu, koristiti nešto*.

---

³³U suvremenom hrvatskom i češkom književnom jeziku je takav genitiv stilski označen, tj. knjiški.

4. povratni glagoli koji znače **sjećanje** u hrvatskom jeziku otvaraju mjesto genitivu. Takvi su npr.: *sjetiti se, sjećati se, prisjetiti se, prisjećati se, spomenuti se, spominjati se...*

U češkom jeziku ovi glagoli ne otvaraju valencijsko mjesto u genitivu: *památovat se na něco, vzpomenout si na někoho, vzpomínat si na někoho, připomenout si něco, připomínat si něco...*

5. povratni glagoli koji znače **odvajanje** od nečega. Takvi su npr.:

češ. *vzdálit se čeho, vzdát se čeho, zřici se čeho, odřici se čeho, odpřísáhnout se čeho, zbavit se, zprostit koho čeho, varovat se, chránit se, střežit se, zhostit se, pozbyt čeho, minout se nečeho, pustit se čeho, štítit se koho*; hrv. *izbaviti se, osloboditi se, maniti se, kloniti se, čuvati se, maniti se, okaniti se, lišiti se, riješiti se, otresti se, odreći se, proći se, ostaviti se...*

Za razliku od češkog jezika u hrvatskom jeziku neki od ovih glagola vežu na sebe prijedložni valencijski element u genitivu, npr.: *udaljiti se od nečega, odustati od nečega, čuvati se od nečega/nečega, izbaviti se nečega/od nečega, osloboditi se nečega/od nečega, kloniti se nečega/od nečega, čuvati se nečega/od nečega, okaniti se nečega/od nečega, otresti se nečega, štítiti se od nečega...*

6. povratni glagoli koji znače **neugodno osjećanje**. Takvi su npr. češ. *bát se, obávat se, hnusit se, hrozit se, stydět se..*; hrv. *bojati se, prepasti se, plašiti se, stidjeti se, gnušati se, gaditi se, sramiti se...*

7. glagoli koji označavaju **ostvarenje nekog cilja**. To su u češkom jeziku, npr.: *dosáhnout, dojít, dopátrat se, dobrat se, dopracovat se čeho, dovolat se, dočkat se, doprošovat se, dožadovat se, dostoupit, dožit se, domyslit se, zmocnit se..*

U hrvatskom jeziku ovi glagoli vežu na sebe akuzativ: *dosegnuti nešto, dozvati nekoga, dočekati nekoga, osvojiti nešto (izuzev domoći se nečega)*...

8. povratni glagoli koji znače **želju**. Takvi su: češ. *zachtít*; hrv. *zaželjeti se*...
hrv. *Zaželjela se jabuka. Zaželjelo se mu vina*..češ. *Zachtělo se mu jablek, vína*...

9. glagoli koji u hrvatskom jeziku označavaju **vrednovanje** nečega. Takvi su: *stajati, koštati, vrijediti*, npr.: *To vrijedi zlata. Knjiga je stajala novaca i novaca.*
U češkom jeziku glagol *stát* (hrv. *stoji, vrijedi*), ima prijedložnu valencijsku dopunu u akuzativu; *To nestojí za řeč!*

10. izraz **šteta je**

U oba jezika ovaj izraz zahtijeva dopunu u genitivu, npr.:
češ. *Je škoda toho chlapce; Šteta je tog dječaka.*

Objektu u genitivu otvaraju mjesto i druge predikatne riječi u hrvatskom jeziku.
Takve su uzvici: *evo, eto, eno.*
-Evo ti odgovora...(J. P. Kamov).

11. glagoli značenja **pitati**, u češkom jeziku zahtijevaju dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem zahtijevaju dopunu u akuzativu, npr.: češ. *Ptal se sousedů. Zeptala se své maminky*; hrv. *Pitao je susjede. Pitala je svoju majku.*

12. glagoli značenja **primijetiti**, imaju u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika koji zahtijeva dopunu u akuzativu, npr.: *Všiml si svých chyb. Primijetio je svoje greške.*

13. glagoli značenja **igrati se**, imaju u hrvatskom jeziku dopunu u genitivu, za razliku od češkog jezika, koji ima prijedložnu valencijsku dopunu u akuzativu, npr.: *Igrali su se kamenčića. Igrali su se mornara....češ. Hrali si na námořníky...*

14. glagol značenja **žaliti**, češ. *litovat*, ima u češkom jeziku dopunu u genitivu, dok u hrvatskom jeziku ima dopunu u akuzativu ili prijedložnu dopunu u instrumentalu; *Litoval svých nepřátel. Žalio je svoje neprijatelje. Žalio je za svojom mladošću.*

15. glagol značenja **cijeniti**, ima u češkom jeziku dopunu u genitivu, dok u hrvatskom jeziku ima dopunu u akuzativu; češ. *vážit si, cenit si někoho, něčeho*, hrv. *cijeniti, štovati nekoga*.

16. glagol značenja **koristiti**, ima u hrvatskom jeziku akuzativnu valencijsku dopunu, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol može doći i valencijska dopuna u genitivu i akuzativu, dakle, *užít co/čeho*.

17. glagol značenja **dozvati**, češ. *dovolat se*, ima u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog u kojem uz ovaj glagol dolazi isključivo dopuna u akuzativu.

U hrvatskom i češkom jeziku, valencijsku dopunu u genitivu imaju uglavnom povratni glagoli. Genitiv nepovratnih glagola u češkom jeziku sve više istiskuje akuzativ. U češkom jeziku genitiv se češće upotrebljava u imenica apstraktnog značenja, nego u imenica konkretnog značenja (*užívat nátlaku-užívat dláto*, hrv. *koristiti nasilje, koristiti dlijeto*). Genitiv se još čuva u tekstovima, kao znak višeg stila u glagola *dbát, pozbyt, šetřit (zákonů)*, hrv. *brinuti, nestajati, štedjeti*. Genitiv čuvaju od nepovratnih glagola uglavnom glagoli *dbát, pozbyt*, u manjoj mjeri *užit*.

3.1.2.2. Valencijska dopuna genitiva unutar kopulativnog predikata

Genitiv se kao valencijski element unutar kopulativnog predikata u oba jezika pojavljuje u ovim situacijama:

- kad element u genitivu označava osobinu agensa: *Bio je dobre volje, drugoga kova, malog stasa, tog nazora, tog uvjerenja, njemačkog podrijetla...* češ. *byl veselé mysli, malé postavy, toho mínení, toho přesvedčení, toho názoru, německého původu*. Takav genitiv se naziva i **genitivom osobina**;
- ukoliko je u rečenici prisutan broj ili prilog količine; npr.: *Nekoliko učenika je bilo bolesnih. Bilo je pet crvljivih jabuka*; češ. *Nekolik žáků je dnes nemocných. Pět jablek bylo červivých*.

U hrvatskom jeziku je takav genitiv prisutan i u rečenicama bez količinskog priloga i broja, npr.: *Bilo je bolesnih. Bilo je razočaranih*.

Takav se genitiv naziva još i **numerativnim genitivom**.

- u rečenicama, u kojima broj čini sastavni dio imenskog predikata, npr.: *Pravednih ljudi je malo. Bilo nas je pet;* češ. *Spravedlivých lidí je málo. Bylo nás pět.*
- u rečenicama u kojima se pojavljuju odnosne i neodređene zamjenice, *što, nešto, ništa, bilo što, bilo šta...* češ. *co, něco, nic, cosi, cokoli, leccos,* npr.: *nešto je na tom čudno/čudnoga,* češ. *cosi je na tom divné/divného*
Takav genitiv koristi se u izrazima višeg stila, izuzev ustaljenih obrata u kojima se taj genitiv uvijek koristi, npr.; *šta ima novoga kod Vas?...* češ. *Co je u vás nového?*

U češkom jeziku može element u genitivu označavati i **posvojnost**: *něco je někoho; první chalupa vlevo byla mých prarodičů;* za razliku od hrvatskog jezika u kojem se pri označavanju posvojnosti, u imenskom predikatu, umjesto prostog genitiva koristi prijedložni genitiv, dakle: *nešto je od nekoga; prva vikendica lijevo bila je od mojih praroditelja.*

3.1.2.3. Valencijska dopuna genitiva unutar semikopulativnog predikata

U češkom jeziku pojavljuju se kao dopune u genitivu unutar semikopulativnog predikata izrazi s *kao+G*, uz glagole koji zahtijevaju valencijsku dopunu u genitivu:, npr. *otázal se ho jako zástupce spolku; ujal se ho jako úplného sirotka.*

3.1.2.4. Valencijska dopuna adverbne oznake u genitivu

češ. *stalo se to prvního února, jednoho krásného dne...*; hrv. *dogodilo se to prve veljače, jednog lijepog dana...*

3.1.3. DATIV

Dativ³⁴ odgovara na pitanje *komu*, čemu te uglavnom izražava *usmjerenost*, *težnju* ka nečemu. U rečenici može zauzimati *obligatornu* ili *potencijalnu valencijsku poziciju*. Obligatorna je npr. u rečenici: *Zamjerio se svima*, a potencijalna u: *Poklonila je knjigu prijateljici*.

3.1.3.1. Valencijska dopuna objekta u dativu

Neizravnom objektu u dativu otvaraju valencijsko mjesto:

- povratni glagoli koji izriču neko **osjećanje** usmjereno prema nekome ili nečemu. Takvi su: češ. *divit se, těšit se/veselit se, posmívat se/vysmívat se, smát se, nadít se...*; hrv. *radovati se, čuditi se, diviti se, veseliti se, smijati se, nadati se...*

---

³⁴Krohn, D, *Dativ und Pertinenzrelation: syntaktisch-semantische Studien unter besondere Berücksichtigung von Lexemen mit dem Merkmal*, Göteborg, Acta Universitatis Gothoburgensis, 1980.; Sidorovska, M.N., *Funkcii i značenja na dativot i nivnoto izraživanje vo sovremeniot ruski, srpskohrvatski, makedonski i bugarski jazik...*doktorska dizertacija, Skopje, 1970.

U češkom jeziku dolazi uz glagol *těšit se* (hrv. veseliti se), također, valencijska dopuna *z něčeho, na něco*. U češkom jeziku je valencijska dopuna *komu, čemu* uz glagol *radovat se* zastarjela, umjesto nje se koristi dopuna *z něčeho, ili nad něčím*.

- povratni i neprelazni glagoli koji izriču **otpor** nekome ili nečemu:
češ. *vzepřít se/protivit se/opřít se, ošklivit se, odporovat, odmlovat, protivit se, pomstit se, trucovat/vzdorovat, hrozit, hnusit se, rouhat se, odolat...*; hrv. *suprotstaviti se, protiviti se, osvetiti se, oduprijeti se, prkositi, prijetiti, odoljeti, rugati se...*
- povratni i neprelazni glagoli koji izriču **pokoravanje** ili **popuštanje** nekome ili nečemu: češ. *podlézat, vlichocovat se/lísat se, modlit se, věřit, pokořit se, podrobit se, podřídít se, poddat se, povolit, oddat se komu, sloužit, ustoupit...*; hrv. *dodvoravati se, ulagivati se, umiljavati se, udvarati, laskati, moliti se, obratiti se, pokoriti se, pokloniti se, kleti se, pridružiti se, priključiti se, uteći se, žaliti se, udovoljiti, ugoditi, popustiti, povjeriti se...*

U češkom jeziku dolazi uz glagol *obrátit se* (hrv. *obratiti se*) prijedložna dopuna u dativu, dakle *k něčemu/někomu*.

- neprelazni glagoli koji izriču **sličnost**: češ. *podobat se...*; hrv. *ličiti, sličiti, naličiti, nalikovati...*
- povratni i neprelazni glagoli koji znače **pristalost**: češ. *náležet, patřit, příslušet, hodit se, slušet...*; hrv. *pristajati, priličiti (se), dolikovati se,*

Češki ekvivalenti za navedene glagole *slušet*, *hodit se* imaju, također, valencijsku dopunu *k něčemu*.

- bezlični glagoli koji znače **stanje**: češ. *ulevit se*, *přítížit se*, *točit se*, *svítit se...*; hrv. *smutiti se*, *vrtili se*, *svijetliti*, *planuti*, *trnuti...*
- glagoli koji izriču **dogádanje** što se veže uz objekt: češ. *blížit se*, *stát se*, *přihodit se*, *jít*, *přijít*, *zdařit se*, *podařit se...*; hrv. *blížiti se*, *dogoditi se*, *zapasti*, *doći*, *ići*, *uspjeti...*
- povratni glagoli koji izriču **naklonost**. Takvi su: češ. *líbit se*, *imponovat*; hrv. *sviđati se*, *dopadati se*, *militi se*, *smiliti se...*
Češki glagol *smilovat se* ima umjesto dativne dopune, prijedložnu valencijsku dopunu u instrumentalu *nad někým/něčím*.
- glagoli kojima se izriče **odbojnost** objekta prema subjektu. Takvi su: češ. *vadit*, *znechutit se*, *omrzet*, *zprotivit se*, *znechutit se*, *závidět*; hrv. *dodijati*, *dojaditi*, *zamjeriti se*, *gaditi se*, *smučiti se*, *omrznuti*, *zavidjeti...*
- povratni glagoli koji izriču **dosezanje umom**. Takvi su: češ. *rozbrěšknout se*, *napadnout...*; hrv. *dosjetiti se*, *domisliti se*, *dovinuti se...*
- glagoli koji izriču **korist ili štetu** nekome ili něčemu. Takvi su: češ. *soudit*, *stranit*, *ubližovat*, *hrozit*, *lhát*, *nadávat*, *nafackovat*, *namlátit*, *nabít*, *nakopat*, *překážet*, *vynádat*, *připít*, *panovat*, *prospět*, *pomoci*, *radit*, *škodit*, *ubližit*, *mstít se komu*, *utéct*, *uprchnout komu*, *uletět*, *ztratit se*, *zaběhnout*, *děkovat*, *zavdečít se*, *dlužít*, *narodit se*, *zemřít...*;

hrv. *suditi, prijetiti, koristiti, groziti, goditi, pomoći, pridonositi*,³⁵ *oprostiti, odmoći, naškoditi, štetiti, gospodariti, svetiti se, nazdraviti, nauditi, suditi, prijetiti, smetati, lagati, podvaliti, groziti se, pobjeći, izgubiti se, zahvaljivati, dugovati, roditi se, umrijeti...*

Hrvatski ekvivalenti za navedene glagole, *psovati, šamarati, namlatiti, sprječavati* imaju valencijsku dopunu u akuzativu.

- glagoli koji izriču **pripadanje**. Takvi su: češ. *patřit, připadnout, dostávat se...*; hrv. *pripasti, zapasti, dopasti, patriti...*
- glagoli koji izriču **nasjedanje**. Takvi su: češ. *naletět*; hrv. *nasjesti*
- glagoli koji izriču **prednjačenje**. Takvi su: češ. *předcházet, nadběhnout, nadejít*; hrv. *prethoditi*;

Hrvatski ekvivalenti glagoli, *prestići, preteći* imaju valencijsku dopunu u akuzativu.

---

³⁵L. Hudeček, *O uporabi i značenju glagola pridonijeti*, Jezik: časopis za kulturu hrvatskog književnog jezika, 1992.

- glagoli **priopćavanja**. Takvi su: češ. *lhát, chlubit se, stežovat si, naříkat si...*; hrv. *javiti se, tužiti se, žaliti se, zahvaljivati se...*
- glagoli koji upućuju na **uspostavljanje kontakta**. Takvi su: češ. *mávat, kyvnout komu, tykat, vykat...*; hrv. *mahati, kimnuti, namignuti...*
- glagoli **shvaćanja** u češkom jeziku, npr.: *rozumět, porozumět...*
Hrvatski ekvivalent *rozumjeti, shvatiti* ima valencijsku dopunu u akuzativu.
- glagoli koji upućuju na **priznavanje**, češ. *přiznat...*; hrv. *priznati*
- glagoli **privikavanja**. To su: češ. *zvykat, navykat, přizpůsobit se komu, čemu;*
hrv. *naviknuti se, prilagoditi se*
- glagoli **odvikavanja** u češkom jeziku, npr.: *odučit se, odvyknout*
Hrvatski ekvivalenti za navedene glagole dakle, *odučiti se, odviknuti se*, imaju prijedložnu valencijsku dopunu *od nekoga/nečega*.
- glagoli koji izriču **izmicanje neželjenim posljedicama**. Takvi su: češ. *vyhýbat se, utéct;* hrv. *izbjeći, izmaći, umaći, ukloniti se, uteći, doskočiti....*
- glagoli *učit se, naslouchat, domlouvati, bránit, přihlížet čemu...* u češkom jeziku...

Hrvatski ekvivalenti za navedene glagole, *učiti, prislušivati, braniti, nadzirati*, imaju u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu. Valencija prvotne valencije *učit něčemu, učit se něčemu*, danas je već pomalo knjiški, danas se u češkom jeziku koristi stilski neutralna valenciju u akuzativu; *učit něco, učit se něco*.

3.1.3.2. Valencijska dopuna adverbne oznake u dativu

U hrvatskom i češkom jeziku dvije su vrste adverbni oznaka koje zauzimaju valencijska mjesta u dativu to su:

adverbna oznaka namjene:

češ. *Natrhali jsme jim hrušky. Koupil jsem matce kytici růží. Dětem přinesly hračky. Šel otci pro pivo. Bylo mu to trápno;* hrv. *Natrgali smo im krušaka. Kupio sam majci kiticu ruža. Djeci su donijeli igračke. Išao je ocu po pivo. Bilo mu je to mučno.*

Dativ se u ovoj situaciji može zamijeniti u oba jezika prijedložnom akuzativom valencijskom, češ. *pro někoho*, hrv. *za nekoga*. U *Hrvatskoj gramatici* (1997:430) napominje se da adverbnu oznaku namjene čine imenice ili zamjenice u dativu za izricanje namjene glagolske radnje te se navode primjeri *Djevojkama odrediše mjesto. Konjanicima dovedoše konje, dadoše im sedla. Konjima prospu zobi. Sebi oreš, sebi siješ, sebi ćeš i žeti.*

Mluvnice spisovné češtiny F. Trávníčka, takav dativ naziva tzv. *priložnim dativom*, (*ten kabát je mi malý, velký, je mu to drahé, ceny jsou mi nedostupné, koncert je přístupný všem, jinému nebude drahý, ale mně je; jsem-li jí ošklivý, at□ se mi nesměje* (1951:1220).

adverbna oznaka usmjerenosti glagolske radnje:³⁶

Dolazi uz glagole koji izriču kretanje ili okretanje prema nečemu te je stilski obilježena u oba jezika. češ. *Kamarád odešel otcovi. Jel domu. Obrátil se mi. Bližil se městu*; hrv. *Prijatelj je otišao ocu. Vozio je kući. Okrenuo mi se. Bližio se gradu.*

„Ima glagola (velik broj) koji uopće ne otvaraju mjesto objektu...Takvi su svi oni glagoli koji označuju radnje što se ne odvijaju na predmetu ni u vezi s predmetom. Takvi su prije svega glagoli stanja i glagoli kretanja“ (Pranjaković, Silić, 2007:302). Prema tome dativ uz glagole kretanja: *ići, koračati, pristupiti, putovati..i dr.* ne čini u rečenici objekt, već adverbnu oznaku smjera.

adverbna oznaka koja ukazuje pri čemu se radnja vrši:

češ. *Byl přítomný té situaci/schůzi/slavnosti*; hrv. *Prisustvovao je toj situaciji/svečanosti/tom događaju.*

---

³⁶V. Rišner, *Morfosintaktička obilježja dativnih izraza uz glagole kretanja*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 29, Zagreb, 2003.; I.V. Bolt, *Posebnosti poljskih i hrvatskih glagola kretanja*, *Suvremena lingvistika*, 2002. V. Anić, *O rekcijama glagola ići*, *Jezik: časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika*, 1988.

3.1.3.3. Valencijska dopuna objekta u dativu uz kopulativni predikat

češ. *Je mi zima, teplo, horko, chladno, veselo, smutno, hanba, známo, pochybné, milé, dobře, lépe, hůře, špatně, do smíchu, do pláče, líto...Je mi padesát let. Co je ti? Všem lidem jest umřít. Jest mi ukončit práci.*

hrv. *Zima, toplo, vruće, hladno, veselo, tužno, sramota, poznato, sumnjivo, milo, dobro, bolje, gore, do smijeha, do plača, žao mi je. Pedeset mi je godina. Što ti je? Svim ljudima je umrijeti. Meni je dovršiti posao.*

U *Hrvatskoj gramatici* (1997:440) objašnjava se da kad je predikat infinitiv sa sponom (imenski predikat), uza nj može stajati objekt u dativu, navode se pritom primjeri: *Cinteku se je bilo seliti. Plodu je bubriti.*

3.1.3.4. Valencijska dopuna objekta u dativu uz semikopulativni predikat

češ. *Jeho chování se mi jeví nepřístojné. To mi připadá hloupé/nesmyslné. Tento člověk se mi zdá poněkud nešťastným;*

hrv. *Njegovo ponašanje mi se čini nepristojno/nepristojnim. To mi izgleda glupo/nelogično. Taj čovjek mi se čini pomalo nesretnim.*

3.1.3.5. Valencijska dopuna objekta u dativu uz subjekt i objekt u infinitivu

Dopuna objekta u dativu uz subjekt u infinitivu:

češ. *Líbí se mi zpívat. Lze nám řešit situaci. Je hezké, slyšet jeho písničky. Je dobré žít.* hrv. *Sviđa mi se pjevati. Moguće nam je riješiti situaciju. Lijepo je slušati njegove pjesme. Dobro je živjeti.*

Dopuna objekta u dativu uz objekt u infinitivu:češ. *Přikazal mu jít tam. Nařídil mu odeslat dopis.* hrv. *Zabranio mu je íci tamo. Naredio mu je poslati pismo.*

3.1.3.6. Valencijska dopuna objekta u dativu i genitivu

češ. *Bylo mu líto dítěte. Zželelo se mi koláč. Stačilo mu peněz;*
hrv. *Bilo mu je žao djeteta. Zaželjelo mi se kolača. Dostajalo mu je novaca.*

3.1.3.7. Valencijska dopuna objekta u dativu i akuzativu

Neki glagoli otvaraju mjesto neizravnom objektu u dativu i akuzativu. Takvi su: češ. *ukradnout, zabalit, darovat, ukazat, podat, prodat, vydat, poslat, hodit, vrátit, předložit, uložit, ukázat, napsat, zatajit, poroučet, rozkázat, přikázat, nařídít, useknout, přišíť, ušíť, vytrhnout, zachránit, dát, darovat, věnovat, obětovat, půjčit, postoupit, odkázat, nechat, odpustit, schovat, nechat, říci, povědet, odpovědet, oznámit, sdělit, slíbit, vymlouvat, vyčítat, rozmlouvat, odřict, připomínat, závidět někomu něco .....*

hrv. *ukrasti, zamotati, darovati, pokazati, pružiti, prodati, izdati, poslati, baciti, vratiti, predložiti, spremiti, pokazati, napisati, zatajiti, poručiti, zapovijedati, zabraniti, narediti, odsjeći, prišiti, ušiti, istrgnuti, spasiti, dati, darovati, posvetiti, žrtvovati, posuditi, prepustiti, otkazati, ostaviti, oprostiti, sakriti, ostaviti, reći, ispričati, odgovoriti, najaviti, saopćiti, obećati, spočítavati nekome nešto...*

Hrvatski ekvivalenti za glagole *vymlouvat*, *rozmlouvat*, zahtijevaju valencijsku dopunu u akuzativu te prijedložnu dopunu u genitivu, dakle, *odvracati nekoga od nečega*, *odgovarati nekoga od nečega*. Glagol *odřict*, hrv. *odreći*, zahtijeva u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu i genitivu, dakle *odreći nekoga nečega*, a glagol *připomínat*, hrvatski *podljećati*, ima u hrvatskom jeziku dopunu u akuzativu te prijedložnu dopunu u akuzativu, dakle *podljećati nekoga na nešto*. Glagol *zavidjeti* češ. *závidět* ima u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu *nekome na nečemu*.

3.1.3.8. Valencijska dopuna objekta u dativu i lokativu

češ. *překážet někomu (v něčem)*, *bránit někomu (v něčem)*, *mluvit někomu (o někom/něčem)*, *záležet někomu (na někom/něčem)*, *mluvit někomu (o něčem)*, *psát*, *pomáhat někomu (v něčem)*, *asistovat někomu (v něčem)*...

hrv. *govoriti nekome (o nekome/nečemu)*, *ovisiti nekome (o nečemu)*, *pisati nekome (o nekom/nečem)*, *pomagati nekome (u nečemu)*, *asistirati nekome (u nečemu)*...

Glagol *sprječavati*, češ. *překážet*, ima u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu *nekoga u nečemu*, a glagol *braniti*, češ. *bránit*, ima u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu *nekome nešto*.

3.1.3.9. Valencijska dopuna objekta u dativu i instrumentalu

češ. *hrozit, vyhrožovat uškodit, ublížit někomu něčím, zakroutit někomu něčím.*

hrv. *groziti, prijetiti, naškoditi, zavrtjeti, zakrenuti, nauditi, naškoditi nekome nečim...*

3.1.3.10. Valencijska dopuna objekta u dativu uz adverbnu oznaku

adverbna oznaka mjesta:

češ. *Hučelo mi v hlavě. Napršelo nám do pokoje. Vyhaslo mu v kamnech. Dělají se mi mžitky před očima. Sáhnout mu do kapsy. Dívat se komu do očí;* hrv. *Tutnjalo mi je u glavi. Napadalo nam je u sobu. Zgaslo mu je u peći. Magli mu se pred očima. Posegnuo mu je u džep. Gledali su mu u oči.*

adverbna oznaka načina:

češ. *Daří se, vede se mi dobře. Udělalo se mi nevolno. Udělal mu po vůli. Zdal se nám špatně.* hrv. *Išlo mi je dobro. Bilo mi je loše. Učinio mu je po volji. Izgledao nam je loše.*

3.1.3.11. Valencijska dopuna objekta u dativu uz subjektnu i objektu rečenicu

subjektna rečenica:

češ. *Vadilo mu, že pořád pršelo. Imponovalo mu, že jsme přišli. Zdá se mi, že přišli. Překvapilo mě, že nepřišli;* hrv. *Smetalo mu je što je stalno kišilo. Imponiralo mu je što smo stigli. Čini mi se da su došli. Iznenadilo me je što nisu došli.*

objektna rečenica:

češ. *Lhal mu, že přijde. Poroučel, bránil, rozkázal, nařídil, přikázal, protivil se, nám abychom tam šly. Dovolili, povolili, nám, aby šli na výlet. Přali nám, abychom měli štěstí. Řekl, navrhl, slíbil nám, že přijde.* hrv. *Lagao mu je da će doći. Zapovijedao je, branio, naredio, protivio nam se da idemo tamo. Dozvolili su nam da idemo na izlet.*

3.1.3.12. Dativ *emotivni* kao nevalencijska, (tj. fakultativna) dopuna

češ. *Ty nám budeš lenošit. To je mi pěkný pořádek. On vám byl z toho celý nespůj. Kyselina nám začíná působit...* hrv. *Ti ćeš nam ljenčariti. To mi je neki red. On vam je bio iz toga svega izvan sebe. Kiselina nam počinja djelovati*

Navedeni dativ naziva se u priručniku B. Kunzmann Müller *Ergänzungsangaben* (1999:235).

3.1.4. AKUZATIV

U oba jezika je velik broj prelaznih glagola koji otvaraju valencijsko mjesto izravnom objektu u akuzativu. Otvaranje mjesta objektu u akuzativu može biti *obligatorno* ili *potencijalno*. Obavezna su u glagola nepotpuna značenja, a neobavezna u glagola potpuna značenja. Stoga je objekt uz glagole nepotpuna značenja obavezan, a uz glagole potpuna značenja neobavezan. Obavezni objekt ne može se izostaviti iz rečenice jer bi ona bez njega bila nepotpuna.³⁷

---

³⁷Bázlík, M. *Akuzativný objekt z hl'adiska valencie v porovnaní s angličtinou*, Jazykovedný časopis, 37, 1986, 39-45. Lalević, M.S. (1936) Jedna napomena povodom akuzativa. *Naš jezik*, IV, 53-55. Gortan-Premk, D. *O nekim pitanjima dvojake glagolske rekcije*. Južnoslovenski filolog, XXXIII, sv. 1-2, 237-246, 1977. Grickat, I. *Iz problematike prelaznosti srpskohrvatskih glagola*. Južnoslovenski filolog, 30/1-2, 297-303, 1973.

Glagoli potpuna značenja su, npr.: češ. *jíst, pít, tančit, kopat, kosit, sekat, ždímat, tkát, práť, zpívat, psát, číst, pomlouvát někoho/něco*; hrv. *jesti, piti, plesati, kopati, kositi, sjeći, žeti, vesti, tkati, prati, pjevati, pisati, čitati*,

ogovarati nekoga/nešto... i dr. te uz njih objekt u akuzativu zauzima uvijek potencijalnu poziciju.

Obligatorna pozicija u akuzativu: *slušala je glazbu.*

Potencijalna pozicija u akuzativu: *čitala je knjigu.*

Uz objekt u akuzativu glagol može ostati i neizrečen. Tako je npr. u izrazima: češ. *Dobré ráno! Dobrý den! Dobrou noc! Dobré ráno!*; hrv. *Dobro jutro! Dobar dan! Laku noć!*

3.1.4.1. Valencijska dopuna objekta u akuzativu

U oba jezika mogu se prijelazni glagoli s izravnim objektom u akuzativu, po značenju glagolske radnje, podijeliti u tri velike skupine:

- 1. glagoli kojima radnja zahvaća objekt i mijenja ga*
- 2. glagoli kojima se radnja odnosi prema objektu, ne mijenjajući ga*
- 3. glagoli kojima radnja izriče prostorne i vremenske odnose*

Glagoli kojima radnja zahvaća i mijenja objekt

To su:

- glagoli kojima objekt nastaje ili nestaje kao **rezultat radnje** tzv. *verbum efficiendi*; takvi su npr.: češ. *(na)psat, (vy)vrtat, (u)šít, (z)ničít, (u)dělat, (vy)budovat, (vy)stavět, svinout, (u/se)tkat, (u)kovat, (vy)tvořit, (u)třít,*

(do)končit, (vy)modelovat, formulovat, konstruovat, projektovat, (vy)nalézt, vyslovit, vymyslet, sníst, vypít, spolknout, zabít, utopit, zbořit, vykořenit; hrv. (na)pisati, (iz)bušiti, (sa)šiti, (u)ništiti, (na)činiti, (na)praviti, (sa)graditi, (sa)zidati, (sa)viti (gnijezdo), (o)tkati, (sa)šiti, skovati, utrti, dovršiti, (iz)modelirati, formulirati, projektirati, konstruirati, izumiti, izreći, izustiti, lanuti, izmisliti, pojesti, popiti, progutati; ubiti, udaviti, srušiti, iskorijeniti....

- glagoli kod kojih objekt egzistira nezavisno od radnje, a radnjom **mijenja svoje osobine**, tzv. *verbum afficiendi* npr.; češ. *zmazat (pošpinit), zablátit, vyčistit, uklízet, zabílit, vymýt, ochladit, ohřát, vysušit, navlhčit, otevřít, zavřít, probudit, oživit, osvěžit, rozčilit, rozveselit, udobřit, korunovat, rozdrobit, ztenčit, změkčit, uschopnit, zmrzačit, nabrousit, zmačkat, vyrovnat, opít, zasladiť, zalátat, urychlit, zkazit...*; hrv. *uprljati, zablattiti, očistiti, objeliti, oprati, rashladiti, zagrijati, osušiti, navlažiti, otvoriti, zatvoriti, probuditi, uspavati, isprazniti, napuniti, smiriti, pobuniti, oživjeti, osvježiti, rasrditi, razveseliti, udobrovoljiti, opismeniti, okruniti, izmrviti, stanjiti, umekšati, osposobiti, osakatiti, nabrusiti, zgužvati, poravnati, opiti, zasladiť, okrpati, ubrzati, pokvariti....*

- glagoli kojima radnja **zahvaća objekt**, ali ga **ne stvara** npr.: češ. *uchopit, hmatat, hladit, vyzkoušet, třít, poplácat, utočit, trefit, netrefit, půjčit, hodit, opustit...*

hrv. (do)dirnuti, (do)taknuti, dohvatiti, pipati, milovati, ispitati, trljati; potapšati, napasti, pogoditi, promašiti, posuditi, upotrijebiti, baciti, napustiti...

Češki glagoli *dotknout se* (hrv. *dotáči se*) i *užit* (hrv. *upotrijebiti*) imaju valenciju u genitivu.

- glagoli kojima radnja **mijenja mjesto i kretanje** objekta u prostoru, npr.: češ. *nosit, vzít, přenést, vynést, převést, přemístít, zvednout, postavit, sundat, vyndat, vyhnat, porazit, odeslat, obstarat, navléct, svléct, vykládat, zrychlit, zpomalit, zastavit, odbočit*; hrv. *nositi, ponijeti, prenijeti, iznijeti, prevesti, premjestiti, dignuti, podići, staviti, spustiti, oboriti, izvaditi, istjerati, poslati, dobaviti, navući, skinuti, svući, iskrcati, ubrzati, usporiti, zaustaviti, skrenuti...*
- glagoli kojima radnja uzrokuje da drugo što **promijeni mjesto ili odnos prema objektu**; takvi su npr.: češ. *obklopit, překonat, obejít, sejít, dostihnout, potkat, zastřít, pokrýt, přikrýt, odkrýt, dostat, ztratit, prodat, koupit, adoptovat, odebrat, vzít, získat, vepsat, vypsát*; hrv. *okružiti, opkoliti, premostiti, obići, sići, sustići, sresti, susresti, zastrti, zakloniti, pokriti, poklopiti, otkriti, dobiti, izgubiti, prodati, kupiti, posvojiti, oduzeti, oteti, steći, upisati, ispisati...*
- glagoli kojima se radnja vrši kao **nadoknada** za ono što izriče objekt, takvi su npr.; češ. *měnit, vyměnit, zaměnit, platit, vyinkasovat, posvětit, vysvětit*; hrv. *mijenjati, zamijeniti, platiti, naplatiti, okajati, osvetiti, nadoknaditi...*

Glagoli kojima radnja uspostavlja neki odnos prema objektu ne mijenjajući ga

To su:

- glagoli kojima radnja izriče **posjedovanje** objekta; npr. češ. *mít, vlastnit, držet*; hrv. *imati, posjedovati, držati...*
- glagoli kojima radnja izriče **opažanje ili spoznavanje** objekta:
češ. *uvidět, spatřit, pozorovat, shlédnout, slyšet, pojímat koho, co, myslit, představovat si, pozorovat, vidět, cítit, vnímat, chápat, vyčenichat, vyčmuchat, učít, prozkoumat, prostudovat, zpamatovat si, poznat, slyšet, vnímat*

hrv. *vidjeti, (u)gledati, opaziti, slušati, čuti, osjećati, ćutjeti, nanjušiti, namirisati, učiti, proučiti, upamtiti, upoznati, istražiti, shvaćati, čuti, primjećivati, predočiti si...*
- glagoli kojima je objekt **predmet osjećajnih ili voljnih zbivanja** izrečenih glagolskom radnjom; češ. *mrzet, pohrdat, opovrhovat, žádat, chtít...*; hrv. *mrziti, prezirati, tražiti, željeti, htjeti*
- kojima odnos radnje i objekta izriče neku **sposobnost subjekta**; češ. *umět, vědět, tančit, hrát, zpívat...* hrv. *znati, umjeti, plesati, svirati, pjevati. umět, vědět*
- glagoli kojima objekt određuje **stanje** subjekta, npr.: češ. *zažít, vydržet,*

snést, překonat, trpět; hrv. doživjeti, izdržati, izdurati, podnositi, preboljeti, trpiti

- glagoli kojima objekt izriče biće zahvaćeno glagolskom radnjom kojoj je subjekt uzrok: češ. *bolet, dusit, dávit, škrtit, mořit, trápit, kousat, popadnout, chytat, ovládnout, péct, svrbět, mrznout, zamrazit, zajímat, nadchnout, rozčilovat*, hrv. *boljeti, gušiti, moriti, mučiti, gristi, spopasti, hvatati, obuzeti, peći, svrbjeti, zepsti, zazepsti, animati, oduševiti, srditi...*

Glagoli kojima radnja izriče prostorne i vremenske odnose

To su:

- glagoli kojima radnja izriče **kretanje u prostoru**, npr.: češ. *obejít, přeběhnout, přeskočit, projít, překročit, přeplavat, převalit, přecházet*; hrv. *obići, pretrčati, preskočiti, proći, prekoračiti, preplivati, prevaliti, prepješačiti*
- kojima radnja izriče **bivanje u vremenu**, npr.: češ. *strávit, prožít, přespat*; hrv. *provesti, prespavati, proživjeti, presjediti*

3.1.4.2. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i genitivu

Neki glagoli otvaraju mjesto izravnom objektu u akuzativu i neizravnom u genitivu. Takvi su: češ. *naučit, odvyknout, odnaučit, osvobodit, zachránit*,

vyprostit, zbavit, řešit někoho něčeho...; hrv. naučiti, odviknuti, odučiti, osloboditi, zbaviti, lišiti, sačuvati, riješiti nekoga nečega...

3.1.4.3. Valencijska dopuna dva objekta u akuzativu

Neki glagoli otvaraju mjesto dvama izravnim objektima u akuzativu, npr. češ. *Prosím tě tužku.* hrv. *Molim te olovku.*

3.1.4.4. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i prijedložnom akuzativu

Neki prelazni glagoli otvaraju valencijsko mjesto izravnom objektu u akuzativu i prijedložnom u akuzativu. Takvi su, npr.: češ. *žádat někoho o něco,* hrv. *navesti, nagovoriti nekoga na nešto...*

Hrvatski ekvivalenti za glagol *žádat*; *tražiti*, *zahtijevati*, imaju valencijsku dopunu *nekoga nešto*.

Glagoli *navést*, *přemluvit* imaju u češkom jeziku valencijsku dopunu *někoho k něčemu*.

3.1.4.5. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i lokativu

Neki prelazni glagoli otvaraju mjesto izravnom objektu u akuzativu i prijedložnom u lokativu. Takvi su npr.: češ. *rušit, sledovat, nechat, zastavit, překážet, podpořit, znemožnit, podvádět, klamat, šidit někoho v něčem...; hrv.*

prekinuti, pratiti, ostaviti, zaustaviti, spriječiti, podržati, omesti, varati nekoga u nečemu...

3.1.4.6. Valencijska dopuna objekta u akuzativu i instrumentalu

Neki glagoli otvaraju mjesto izravnom objektu u akuzativu i neizravnom objektu u instrumentalu. Takvi su: češ. *nutit, posloužit, pohostit, zásobit, opatřit, vybavit, obstarat, obdařit, nadat, překvapit, potěšit, ozdobit, zaměnit, vyplnit, naplnit, nakazit, převýšit někoho něčím*; hrv. *nutkati, poslužiti, častiti, počastiti, snabdjeti, opskrbiti, obdariti, obradovati, iznenaditi, omazati, ukrasiti, zamijeniti, promijeniti, ispuniti, zaraziti, nadmašiti, nadvisiti nekoga nečim.....*

3.1.4.7. Valencijska dopuna objekta u akuzativu uz kopulativni predikat

Uz kopulativni predikat zauzima akuzativ u hrvatskom jeziku valencijsko mjesto u izrazima: *biti nekoga strah, sram, stid, briga...*;

3.1.4.8. Valencijska dopuna u akuzativu unutar dekomponiranog predikata

češ. *mít nádeje, hlad, žízeň* (hrv. *biti gladan, žedan*), *dělat potíže, problémy, hanbu...*; hrv. *imati nadu, praviti probleme, držati propovijed...*

U gramatičkom priručniku B. Kunzmann Müller glagoli koji čine dekomponirani predikat zovu se funkcionalni: *„Als Realisierung des nominalen Prädikats sind auch die sog. Funktionsverbfügungen anzusehen. Es handelt sich dabei um Wortgruppen aus Nomina und Verben, die eine sehr allgemeine lexikalische Bedeutung haben.....dati gol, dati inicijativu, dati rezime, dati analizu, dati*

ocjenu, dati prijedlog, dati rezultate, dati poticaj, dati odgovor, dati doprinos....“, za razliku od Pranjković Silićeve *Gramatike hrvatskog jezika* u kojoj se takvi glagoli nazivaju perifraznim: „Raščlanjeni (dekomponirani predikat) vrsta je proširenog predikata koja nastaje tako da se kakav samoznačni glagol raščlani na perifrazni glagol i imenicu...“npr. *Još nisu obavili sjetvu pšenice. Izražavali smo sumnju u njihove dobre namjere...Zapovjednik je izdao naređenje o povlačenju.*(2007:292-293).

3.1.4.9. Valencijska dopuna objekta u akuzativu uz semikopulativni predikat

obligatorna pozicija:

češ. *Pokládám ho za talentovaného. Vydaval ho za svého syna, za ztraceného. Měli ho za blázna. Považovali ho za odborníka. Volili ho předsedou;* hrv. *Smatram ga talentiranim. Prikazivao ga je svojim sinom, izgubljenim. Držali su ga za budalu. Smatrali su ga stručnjakom. Izabrali su ga za predsjednika.*

Ovakvu dopunu naziva B. Kunzmann Müller *predikativnom dopunom (prädikative Ergänzung)*, tj. *objektnim predikativom* (npr. *drže ga za divljaka, neki to zovu smjenom generacija, direktor je proglasio izložbu otvorenom, smatram Peru poštenim čovjekom, pregrade su trebale učiniti brod nepotopivim. Grci su ih nazvali Tirenima.* (1999:219)

Kad se objekt u akuzativu nađe uz predikatni proširak, tad se radi o *fakultativnoj (nevalentnoj) poziciji*.

češ. *Vrátil knihu neporušenu, nerozřezánu. Přinesl to celé. Našli ho mrtvého, živého, raněného...*

hrv. *Vratio je knjigu, neuništenu. Donio je to cijelo. Našli su ga mrtvog, živog, ranjenog...*

3.1.4.10. Valencijska dopuna adverbne oznake u akuzativu

adverbna oznaka vremena:

češ. *Půjdu tam, bylo to... tento čtvrtek, tento týden, tento mesíc, tento rok, tuto středu, neděli..., každý den, každou středu, každou chvíli. Trvalo to hodinu, týden, mesíc, rok, chvíli, den a noc. Celý podzim obcházel les. Vrátil se třetí měsíc. Dítě je staré tři měsíce;* hrv. *Ići ću tamo, bilo je to...ovaj četvrtak, ovaj tjedan, ovaj mjesec, ovu godinu, ovu srijedu, nedjelju...svaki dan, svaku srijedu, svaki trenutak. Trajalo je to jedan sat, tjedan, mjesec, godinu, trenutak, dan i noc. Cijelu jesen je obilazio šumu. Vratio se treći mjesec. Dijete je staro tri mjeseca.*

adverbna oznaka mjesta:

češ. *Bydlíme malý kousek od divadla. Nebožtík leží druhý hrob od kraje;* hrv. *Stanujemo komadić od kazališta. Pokojnik leži drugi grob od kraja...*

adverbna oznaka načina:

češ. *jít ruku v ruce, chodí ruce na zádech, hlavu na stranu, hlavu vzhůru, ruce v kapsách...* hrv. *Idu ruku pod ruku.*

adverbna oznaka mjere:

češ. *váží to tři kilogramů, dva dekagramy...* hrv. *teži to tri kilograma, dva dekagrama...*

3.1.4.11. Valencijska dopuna u akuzativu uz objektu i subjektu rečenicu

objektna rečenica:

češ. *Poprosili ho, aby šel do obchodu. Upozornili je, že mají odejít. Žádali ho, aby jim přinesl doklady;* hrv. *Zamolili su ga da ode u trgovinu. Upozorili su ih da moraju otići. Tražili su ga da donese dokumente.*

subjektna rečenica:

češ. *Rozčiluje mě, že Petr každému skáče do řeči. Zlobilo nás, že nikdo nepřišel. Mrzelo mě, že mi nevrátil knížku. Potěšilo ho, že odjíždí na dovolenou;* hrv. *Živciralo me što se Petar svakome upliće u riječ. Ljutilo nas je što nitko nije došao. Ljutilo me što mi nije vratio knjigu. Razveselilo ga je što odlazi na godišnji.*

3.1.5. INSTRUMENTAL

Odgovara na pitanje *kime, čime*. Valencijska funkcija, koju vrši, može biti obligatorna ili fakultativna. Obligatorna je u poziciji objekta, sastavnice predikatnog proširka, imenskog predikata, dopune infinitiva glagola *biti*, a fakultativna je u funkciji adverbne oznake.³⁸

³⁸Uličný, O., *Instrumentál v struktuře české věty*, Příspěvek k popisu a metodice výkladu pádového systému v češtině, Praha 1984. Panevová, J., *Kolik významů má český instrumentál?* in: Jazyk a jeho užívání, Praha, 1996, 14-23. Andrew, C., *Predikativni instrumental u savremenom srpskohrvatskom jeziku*, 1993, 73-80

3.1.5.1. Valencijska dopuna objekta u instrumentalu

Valencijsko mjesto objekta u instrumentalu otvaraju glagoli:

- koji znače **vladanje, zapovijedanje i upravljanje**. Takvi su: češ. *disponovat, vládnout, panovat, hospodařit*; hrv. *raspolagati, upravljati, vladati, ovladati, zavladati, gospodariti, rukovoditi, baratati....*
U češkom jeziku ekvivalenti za glagol *upravljati, řídit, vést* imaju valencijsku dopunu u akuzativu, dakle, *řídit něco*.
- koji znače **gibanje**. Takvi su: češ. *házet, mrštit, praštit, třást, hýbat, vrtět, cloumat, klátit, strkati, smýkat, trhat, stříhat, koulet, klapat, cvakat, mávat, kývat, hýbat se, pohybovat se, lámat, točit, vrtět, koutalet, pokrčít, hopsat, cupkat, poskakovat, břinkat, cvakat, mlaskat, přibouchnout, přirazit, zakroutit*; hrv. *mahati, kimati, odmahivati, lamatati, micati, trzati, kliziti, kolutati, vrtjeti, slegnuti, cupkati, škljocati, zveckati, cvokotati, mljackati, cmoknuti, zalupiti, zakrenuti, tresti, drmati, šenuti...*
- kojima predmet radnje iskazuje neko **svojstvo** ili **stanje** subjekta, npr. češ. *oplyvat, urodit, rodit, dýchat, vonět, páchnout, smrdět, zavonět, vyznačovat se, vyníkat, proslavit se, uspokojit se, naplnit se, rozpustit, osypat se, klesnout, obrůst, zarůst...;* hrv. *obilovati, rodit, odisati, vonjati, disati, zaudarati, mirisati, zamirisati, odlikovati se, proslaviti se, zadovoljiti se, napuniti se, natopiti se, osuti se, klonuti, obrasti....*

- kojima je predmet radnje zahvaćen nekom **djelatnošću** subjekta. Takvi su: češ. *obírat se, zaměstnávat se, obchodovat, pracovat, pyšnit se, chlubit se, přísáhat, zapřísáhat se, mluvit, promluvit, hrát se, hrozit, vyhrožovat...*; hrv. *dičiti se, ponositi se, hvaliti se, kleti se, zakleti se, baviti se, trgovati, poslovati, pozabaviti se, zanimati se, govoriti, progovoriti, igrati se, prijetiti...*

U češkom jeziku nekad ovdje konkurira prijedložni instrumental, npr. *pyšnil se dětmi/s dětmi*. U češkom jeziku ekvivalent za glagol *zanimati se, zajímat se* ima prijedložnu valencijsku dopunu u akuzativu; *o něco*.

- koji izriču **raspoloženje**, kao što su: češ. *kochat se, bavit se, rozveselit se, uspokojit se, uklidnit se, unavit se...*; hrv. *zanositi se, naslađivati se, zabavljati se, razonoditi se, oduševiti se, zadovoljiti se...*
- koji izriču **društvo**, kao što su: češ. *oženit se, obklopit se, obklíčit se...*; hrv. *oženiti se, okružiti se...*

3.1.5.2. Valencijska dopuna adverbne oznake u instrumentalu

To su adverbne oznake:

vršitelja pasivne radnje:

češ. *být vychováván pouze otcem; být zkoušen prof. Novákem; být složeno Smetanou, sepsáno Gebauerem; být pochválen, pokárán, potrestán, napomenut... učitelem; být jat hrůzou, strachem, lítostí, štěstí...*

hrv. *biti odgajan isključivo ocem; biti pohvaljen; kažnjen, opomenut...učiteljem; biti obuzet grozom, strahom, žalošću, radošću....*

U hrvatskom jeziku ne možemo izreći vršitelja pasivne radnje instrumentalom u primjerima *biti ispitivan, biti napisan, složen...*

sredstva:

češ. *vidět očima, slyšet ušima, pracovat rukama, hlavou; dýchat ústy, nosem; pomahat radou; zařezat, krájet (co) nožem, nůžkami, vytahovat, vážit (vodu) okovem; tlouci (nač) kladivem, bít, (koho, co) prutem, metlou; práskat bičem; psát pérem, tužkou; kopat motykou, hrabat hrábemi; čistit (co) kartáčem; ozdobovat (co) kresbami, malbami; naložit vůz zbožím; pokrýt střechu taškami; plnit (co) vodou, vínem, tvarohem; topit uhlím; mastit máslem, natírat barvou, mazat (co) olejem; posypat (co) cukrem; nasytit chlebem, napojit vodou, nakrmit (koně) senem; otrávit (koho) jedem, unavit se prací, bavit (koho) vypravováním, osvěžit se procházkou; vyjádřit (co) větou; bránit se zuby, nehty; jet, dopravit, zavézt (koho) autem, vlakem; potrestat (koho), hrozit (komu) vězením, pokutou; získat (koho, co) prací, lstí, zradou; dobýt (co) útokem; poslat poštou; dokázat (co) svědky; těšit (koho) slovy...*

hrv. *vidjeti očima, čuti ušima, raditi rukama, glavom; disati ustima, nosem; pomagati savjetom; zarezati (što) nožem, škarama; izvlačiti (vodu) vedrom; udarati čekićem; biti (koga) šibom, metlom; šibati bičem; pisati perom, olovkom; kopati motikom, grabljati grabljama; čistiti (što) četkom; ukrašavati (što) slikama, crtežima; nakrcati vozilo robom, pokriti krov crijepovima; puniti (što)*

vodom, vinom, sirom; grijati ugljenom, mastiti maslom, ličiti bojom; mazati (što) uljem; posipati (što) šećerom; nasititi kruhom, napojiti vodom, nahraniti (konje) sijenom; otrovati (koga) otrovom; umoriti se poslom, zabavljati (koga) pripovijedanjem, osvežiti se šetnjom; izraziti (što) rečenicom; braniti se zubima, noktima; voziti, dovesti (koga) autom, vlakom; kazniti (koga), groziti (kome) zatvorom, kaznom; steći (što) radom, laži, izdajom; osvojiti (co) napadom; poslati poštom; dokazati (što) svjedocima; veseliti (koga) riječima...

uzroka:

češ. umřít hladem, vyčerpáním, sešlostí věku, steskem po domově; lítostí mu puklo srdce; trpět nedostatkem; srdce touhou hyne; třást se zimou, strachem, hněvem, nemocí; promluvit leknutím; svíjet se bolestmi; skákat radostí; zapomenout spěchem; nemocí usnout radostí, rozrušením, rozčilením, bolestí; být vinen čím, křičet radostí...

U hrvatskom jeziku se umjesto instrumentala, u navedenim primjerima koristi prijedložna valencija u genitivu, *od nečega/zbog nečega*, dakle, *umrijeti od/zbog gladi, iscrpljenosti, starosti, tuge za domom; od/zbog žalosti mu je puklo srce; trpio je od/zbog nedostataka; srce mu je ginulo od/zbog čežnje; tresao se od/zbog zime, straha, gnjeva, bolesti; progovorio je od straha; savijati se od/zbog bolesti; skakati od/zbog radosti; zaboraviti od/zbog žurbe; ne moći usnuti od/zbog radosti, uzbuđenja, uzrujanosti, bolesti; biti okrivljen zbog (nečega); křičati od/zbog radosti...*

obzira:

češ. být rodem z Prahy, Čech původem, smýšlením; být malý postavou; být nepřítomný duchem; lišit se, podobat se mluvou, jazykem, nářečím, zvyky,

krojem, náboženstvím, povahou, věkem, příjmení; být povoláním, zaměstnáním učitel, řemeslník; bohatý čím/obyč. nač...být si jist čím...blahoslavení chudí duchem (biblic.); hrv. biti rodom iz Praga, Čeh podrijetlom, načinom razmišljanja; biti malen stasom; biti neprisutan duhom; razlikovati se govorom, jezikom, narječjem, običajima, krojem, vjerom, naravi, prezimenom;

U češkom jeziku se u nekim primjerima koristi također prijedlog *podle* (s genitivom), a u hrvatskom jeziku prijedlog *po* (s lokativom): češ. *lišili se podle hlasu; byli podobní podle náboženství*; hrv. *razlikovali su se po glasu; bili su slični po vjeri.*

načina:

češ. jet tryskem, cvalem, klusem; blížít se kvapem; stát se náhodou, něčí zásluhou, dostat (něco) jednou ranou; učinit (něco) násilím; sta zásluhou, přičinením, přímluvou...; hrv. jahati galopom, kasom; bližio se trkom; dogoditi se (slučajno!), nečijom zaslugom, trudom; dobiti (něšto) jednim udarcem; učiniti (něšto)nasiljem, zagovorom...

mjere:

češ. čím víc, tím lépe; je to čím dál horší; jsou to, přišli většinou, větším dílem mladí lidé; je to dílem nesprávné, dílem pochybné; hrv. čím više, tim bolje; čím dalje je to gore; došli su većinom, većim dijelom mladi ljudi; to je jednim dijelom pogrešno; drugim dijelom sumnjivo;

mjesta:

kuda

češ. *jít, jet cestou, lesem (skrz les), poli, lukami, městěm; vycházet dveřmi, vyjíždět vraty, dívat se oknem; kouř odchází komínem, vzduch z plic nosem, ústy; proklouznout mezerou; cesta vede lesem, poli;*

U hrvatskom jeziku neki glagoli zahtijevaju ovdje dopunu u instrumentalu, neki pak isključivo prijedložnu dopunu u akuzativu *kroz nešto*.

hrv. *ići, voziti cestom, šumom, poljem, livadama, gradom; izlaziti kroz vrata, gledati kroz prozor; dim odlazi kroz dimnjak, zrak iz pluća kroz nos, kroz usta; provući se šupljinom, otvorom; put vodi šumom, poljem;*

gdje

češ. *místem, místy je mokro; ves leží, nekdo stojí stranou, stát bokem...*

U hrvatskom jeziku ovdje ne dolazi imenica u instrumentalu, dakle; *mjestimično je mokro; selo leži, netko stoji po strani; stajati uz bok*

kamo

češ. *vzít, odvést nekoho stranou (na stranu), (hrv. uzeti, odvesti nekoga na stranu)*

vremena:

češ. *časem se to zmení; tou dobou chodíva na procházku, tou dobou; chvílemi prší, chvílemi svítí slunce,(nekterou chvíli) tím okamžikem je to hotovo; začátkem, koncem týdne, měsíce, roku... vracel se letním odpolednem, přichází tou chvílí, okamžikem...(hrv. s vremenom će se to promijeniti; u to vrijeme ide u šetnju; trenutak kiši, trenutak svjetli sunce, taj tren je to gotovo...vraćao se u ljetno poslijepodne, dolazi u taj trenutak)*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje instrumental uglavnom u izrazima, *početkom, sredinom, krajem, dakle; početkom, krajem tjedna, mjeseca, godine.*

3.1.5.3. Valencijska dopuna u instrumentalu uz infinitiv glagola *biti* unutar složenog glagolskog predikata

češ. *Chtěl být už zase brzy zdravý/zdravým. Musíš být zdvořilý/zdvořilým. Kdy začal být tak hrubý/hrubým? Přestal být pověřčivý/pověřčivým.* hrv. *Htio je biti ponovo zdrav/zdravim. Moraš biti ljubazan/ljubaznim. Kad je počeo biti tako grub/grubim? Prestao je biti praznovjeran/praznovjernim.*

3.1.5.4. Valencijska dopuna u instrumentalu uz infinitiv glagola *biti* unutar subjekta

češ. *Být loajální/loajálním neznamená jen platit daně;* hrv. *Biti lojalan/lojalnim ne znači samo platiti dugove.*

3.1.5.5. Valencijska dopuna imenskog dijela kopulativnog predikata u instrumentalu

češ. *Kočka je savec, ale savec-savcem je i velryba. Alkohol je jedem tehdy, když ho vypijeme velké množství. Velbloud je na poušti dopravním prostředkem. Petr je kuřák, ale kuřákem je také Pavel. Otec je učitel/učitelem. Výhodou nového postupu je úspora materiálu. To je důkaz/důkazem jeho viny. Jeho pozdní příchody byly zdroj-zdrojem častých nesváru. To je požadavek/požadavkem doby. Taková námitka není podstatnou/podstatná námitka.*

hrv. *Mačka je sisavac, ali sisavcem je i kit. Alkohol je otrovom onda, kad ga pijemo u velikim količinama. Deva je u pustinji prijevozno sredstvo/prijevoznim sredstvom. Petar je pušać, ali pušaćem je također i Pavel. Otac je učitelj/učiteljem. Prednošću novog postupka je i štednja materijala. To je dokazom/dokaz njegove krivnje. Njegovi kasni dolasci su bili izvorom čestih svađa. To je zahtjev/zahtjevom doba. Takav prijedlog nije utemeljen/utemeljenim.*

3.1.5.6. Valencijska dopuna imenskog dijela semikopulativnog predikata u instrumentalu

Instrumental je kao predikatni proširak, prisutan u ovim primjerima:

češ. *Zůstal sluhou. Stal se prezidentem. Stal se podezřavějším. Cítil se Čechem.*
hrv. *Ostao je slugom. Postao je predsjednikom (predsjednik!)/sumnjičavim (sumnjičav). Osjećao se Čehom (kao Čeh).*

Neki prelazni glagoli s objektom u akuzativu zahtijevaju kao predikati valencijsku dopunu imenskom riječju u instrumentalu: Bez toga glagol ne može imati objekt. Takvi su: češ. *považovat, držet, volat, pojmenovat, dělat, stvořit, volit, stanovit někoho něčím*; hrv. *smatrati, držati, zvati, prozvati, proglasiti, učiniti, napraviti, imenovati, izabrati, postaviti...nekoga nečim.*

U gramatičkom priručniku B. K. Müller, takva se valencijska dopuna naziva *predikativnom dopunom (prädikative Ergänzung)*, tj. *subjektnim predikativom: u Španjolskoj se vino jako dugo smatralo prehrambenim proizvodom..donedavna su narodi bez pisanih spomenika smatrani narodima bez kulture, brod je smatran nepotopivim, ova predstava je proglašena za predstavu godine bzw. predstavom godine, kritika se ocjenjuje neumjesnom, ..osjetio se obaveznim da dođe sa svojom ponudom u glavni grad“ (1999:219-220)*

Umjesto proširka u instrumentalu ti glagoli mogu dobiti i prijedložne izraze s *kao i za* kao proširke, npr. češ. *Volili ho za zástupce. Považovali ho za blbce.*
hrv. *Izabraše ga za zastupnika. Taj smo posao osjećali kao teret.*

3.2. Valencija prijedložnih izraza

Svaki prijedlog veže na sebe određeni padež. Takve padeže zovemo prijedložnim padežima. U hrvatskom i češkom jeziku prijedlozi vežu na sebe: jedan padež, dva padeža, npr.: *na, nad, o, pod i u*; (akuzativ i lokativ), tri padeža, npr. *u* (genitiv, akuzativ, lokativ), *za* (genitiv, akuzativ, instrumental).³⁹

---

³⁹ L.A. Janda, *Sémantika pádu v češtině*, Setkání s češtinou, Ústav pro jazyk český, Praha, (2002, 29-35); F. Trávníček, *Předložky*, in: *Mluvnice spisovné češtiny*, (1951:743-790); S.L. Udier, M.G. Machata, M. Čilaš, Mikulić: *Gramatičko-semantički pristup obradi padeža*, časopis Lahor, 2006. Barnetová, V., Konečná, D., *K významu českých a ruských pravých předložek*, Konfrontační studium ruské a české gramatiky a slovní zásoby, sv. 2, UK, Praha, 1983, 175-180. Bémová, A., Panevová, J., Sgall, P., *Znovu k významu prostých a předložkových pádů*, SaS, 50, 1989,

128-136. Čermák, F. *Systém, funkce, forma a sémantika českých předložek*, Slovo a slovesnost, 57, 1996, 30-46. Gortan-Premk, D. *Padežne i predložko-padežne uzročne konstrukcije kod Vuka*. Južnoslovenski filolog, XXVI, 1-2, str. 437-457, 1964.

Svaki prijedlog ima razna značenja. To značenje proizlazi iz njegovog spoja s imenicom. Tek iz tog spoja proizlazi njegovo značenje.

Značenje prijedložnog izraza može biti **objektno** ili **adverbno**. Objektno je značenje vidljivo u primjeru *brinuo se za nju*, a adverbno u *stigli su za nekoliko minuta*.

Navedeno značenje je uglavnom u potpunosti izraženo samim prijedlogom, a imenica samo označava da se to značenje odnosi na nju. Npr. u izrazu *prema školi* je značenje *u smjeru prema školi* izraženo prijedlogom *prema*, a dativ *školi*, samo označava, da se to značenje tiče škole. Prijedlozi, dakle, tvore sa imenicom pojmovnu cjelinu i zbog toga izvan povezanosti sa imenicama, u pravilu, samostalno uopće ne postoje.

Objektno značenje može biti: *genitivno*, *dativno*, *akuzativno*, *lokativno* ili *instrumentalno*. Adverbno značenje može biti: *mjesno*, *vremensko*, *načinsko*, *uzročno*. Prijedlozi su imali prvotno adverbno značenje.

3.2.1. Pojedini prijedlozi i valencija

BEZ

Povezuje se u oba jezika s genitivom i označava *nedostatak nečega*, tj. *manjak nečega*.

Zauzima:

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *Zůstat bez peněz; bez kamaradů; bez práce...*; hrv. *Ostati bez novaca, bez prijatelja, bez posla...*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být bez peněz, bez košile, bez starosti...*; hrv. *biti bez briga, bez novaca, bez košulje...*

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

načina: češ. *pracovat bez přestávky; nařizovat bez soucitu*; hrv. *raditi bez prestanka; naređivati bez milosti*;

pogodbe: *bez práce nejsou koláče*; hrv. *bez muke nema nauke...*

PREMA (češ. DLE/PODLE)

U oba jezika označava *suglasje s nečim, odnos prema nečemu*. U češkom jeziku se spaja s genitivom, a u hrvatskom jeziku s dativom.

Zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

načina:

češ. *chovat se dle/podle zákona, nařízení, práv; žiti podle svých zásad; podle smlouvy, podle výkonu; udělat něco podle vědomí a svědomí; poznat někoho podle chůze, podle peří (ptáka);* hrv. *ponášati se prema zakonu, naređenju, pravima; živjeti prema svojim načelima; prema ugovoru, prema izdržljivosti; učiniti nešto prema svijesti i savjesti; prepoznati nekoga prema hodu, prema glasu, pticu prema perju...*

obzira:

češ. *být Čechem podle původu, mluvení; dostat odměnu podle uznání;* hrv. *biti Čeh prema podrijetlu, govoru; dobiti nagradu prema priznanju;*

uzroka:

češ. *udělat něco podle něčí rozhodnutí, nařízení;* hrv. *učiniti nešto prema nečijoj odluci, naredbi...*

U hrvatskom jeziku se osim prijedloga *prema* u istom značenju koristi i prijedlog *po*; *biti ispravno po zakonu, naređenju, pravima, živjeti po svojim načelima; po ugovoru, po izdržljivosti; dobiti nagradu po priznanju; učiniti nešto po svijesti i savjesti, po govoru je Čeh.*

mjesta:

U češkom jeziku sadrži prijedlog *podle* rijetko značenje kao *okolo/kolem; prošel podle něho* (hrv. *prošao je pored njega*)

U hrvatskom jeziku se prijedlog *prema* koristi pri tvorenju lokalnog značenja kad odgovara na pitanje *kamo/u kojem smjeru; ići prema gradu, prema fakultetu, prema poznaniku...*

PORED (češ. VEDLE)

U oba jezika se ovaj prijedlog spaja s genitivom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake mjesta***

češ. *jít, stát vedle někoho; sedíme vedle sebe*; hrv. *ići, stajati pored nekoga; sjediti jedan pored drugog.*

Prijedlog *pared* može imati i značenje *osim/uz*; češ. *vedle toho (kromě toho)*; hrv. *osim toga, uz to*. Takvi izrazi imaju u rečenici službu umetka te zauzimaju nevalencijsku poziciju.

- **valencijsko mjesto *unutar kopulativnog predikata***

češ. *být vedle někoho*; hrv. *biti pored nekoga*

DUŽ, UZDUŽ (češ. PODÉL)

U oba jezika se ovaj prijedlog spaja s genitivom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake mjesta***

po dužini

češ. *jít...podél řeky, dráhy, lesa...*; hrv. *ići...duž/uzduž rijeke, pruge, šume...*

U ovom značenju se u hrvatskom jeziku također koristi prijedlog *uz*, ali *uz* njega dolazi akuzativ: *šetao se uz rijeku*.

- **valencijsko mjesto *unutar kopulativnog predikata***

češ. *být podél něčeho...*; hrv. *biti duž/uzduž nečega...*

DO

Prijedlog *do*, u oba jezika, zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

kamo

češ. *jít do města, do školy, do zahrady, do polí, do lesa; vstoupit do vozu, do pokoje, do domu; upadnout do jámy, spadnout do vody; zahrabat něco do země, do písku; napsat něco do sešitu; podívat se do očí, do oken, do slovníku; přidat žloutek do polévky; plnit víno do lahví; zapřáhnout koně do vozu; tlouci, udeřit do stolu; vpít se, vryt se, vsáknout se; utřít co do...tlouci knihou do stolu, nohami do podlahy...*

U hrvatskom jeziku se umjesto prijedloga *do* u ovom mjesnom značenju koriste prijedlozi *u* (s akuzativom) te *o* (s akuzativom): *ići u grad, u školu, u vrt, u polje, u šumu; ući u vozilo, u sobu, u kuću; pasti u jamu, u vodu; zakopati nešto u zemlju, u pijesak; napisati nešto u bilježnicu; pogledati u oči, u prozore, u rječnik; dodati žumanjak u juhu; točiti vino u boce; zapregnuti konje u kola; tući, udarati u stol; upiti se u nešto; utrljati nešto u...udariti knjigom o stol, nogama o pod....*

Uz glagol *ići* dolazi u hrvatskom jeziku i prijedlog *do*: *ići do grada, do Ane, do trga, do crkve, do trgovine...*

U češkom jeziku se osim prijedloga *do* u ovom značenju uz glagole kretanja često koristi i prijedlog *na*: *jet do hor/na hory, jít do zahrady/na zahradu, do polí/na pole, do trhu/na trh, do úřadu/na úřad, do ministerstva/na ministerstvo, do gymnasia/na gymnasium (studovat), do reálky/na reálku, do odborné školy/na odbornou školu.*

U hrvatskom i češkom jeziku se u ovom značenju uz određene imenice koristi isključivo prijedlog *na*: češ. *jít na nádraží, na poštu, na náměstí, na nádraží...*; hrv. *ići na trg, na ministarstvo, na brežuljak, na livadu, na fakultet, na poštu.*

dokle

češ. *jít do dveře, do okna, do budovy, do stromu...* hrv. *ići do vrata, do prozora, do zgrade, do stabla...*

mjere:

češ. *být do dna zamrzlý; zbořit město do základu; sahat do pasu; zmoknout do kůže; len do kolen; bojovat do posledního dechu;* hrv. *biti zaleđen do dna; uništiti grad do temelja; pokisnuti do kože; sezati do pojasa; samo do koljena; boriti se do posljednjeg daha;*

posljedice:

češ. *pracovat do úpadu; opakovat něco do omrzení; najíst se do vůle; zranit do krve...* hrv. *raditi do iznemoglosti, ponavljati nešto do omrznuća, najesti se do mile volje; raniti do krvi.*

vremena:

dokada

češ. *potrvat do Vánoc, do Velikonoc, do neděle; počkat do zítřka, do rána, do večera, do pondělka; být otevřeno do dvaceti hodin; žít někde do smrti, do svých padesáti let.* hrv. *potrajati do Božića, do Uskrsa, do nedjelje; pričekati do sutra, do jutra, do večera, do ponedjeljka; biti otvoreno do dvadeset sati; živjeti negdje do smrti, do pedeset godina..*

cilja/namjere:

češ. *dáti co do drážby, do prodeje; nechat si co do zásoby...* U hrvatskom jeziku koriste se u ovu svrhu drugi prijedlozi: *dati što na dražbu, na prodaju; ostaviti si nešto za zalihu....*

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**

češ. *dát se do řeči, do sporu; být někomu do někoho/něčeho (do smíchu/do pláče), pustit se do psání, skočit někomu do řeči; plést se do čeho; upadnout do nemoci, do bídy, do dluhů, do podezření, přivést koho do rozpaků...*

U hrvatskom jeziku se umjesto prijedloga *do*, češće koristi kao dio dekomponiranog predikata prijedlog *u*, ali i *na*:

hrv. *dati se u razgovor, u sukob; biti nekome do nekoga/nečega (do smijeha/plača); baciti se na pisanje, skakati nekome u riječ; plesti se u nešto, pasti u bolest; u bijedu, u dugove, u sumnju; dovesti nekoga u nedoumicu, baciti se na čitanje, u dugove, troškove...*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *obléci se do šatů, přezout se do nových bot, vrazit do někoho, zamilovat se, zbláznit se do někoho; rýpat, rýt, plést se; střelit do, mířit do, hučet do koho, zapojovat koho do, burcovat, honit, nutit koho do....*

U hrvatskom jeziku se umjesto prijedloga *do*, koristi u ovom značenju prijedlog *u* (s akuzativom) ali i *na* (s akuzativom) te *za* (s instrumentalom): *odjenuti se u odijelo, prezuti se u nove cipele, udariti u nekoga, zaljubiti se u nekoga, poluditi za nekim; plesti se, miješati se u nešto; ciljati na nekoga, pucati u nekoga, vikati na nekoga, nutkati nekoga na nešto...*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být do tance; do zpěvu; do skoku...*; hrv. *biti do plesa, pjevanja, skakanja*

UNUTAR (češ. DOVNITŘ, UVNITŘ)

U hrvatskom i češkom jeziku ovaj složeni prijedlog se spaja s genitivom.
Zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake mjesta**

Češki jezik, za razliku od hrvatskog jezika, razlikuje prijedloge *dovnitř* te *uvnitř*.

Dovnitř odgovara na pitanje *kamo*: *vstoupit dovnitř chrámu, zámku, pokoje* te u hrvatskom jeziku ima ekvivalent *u*: *ući u hram, zámak, sobu*.

Uvnitř odgovara na pitanje *gdje*: *uvnitř knihy, schránky, města* te u hrvatskom jeziku ima ekvivalent *unutar*: *unutar knjige, unutar grada...*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být uvnitř něčeho*; hrv. *biti unutar něčega*;

K

U oba jezika ovaj prijedlog dolazi uz dativ te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

kamo

češ. *jeti, cestovat ku Praze, k Brnu, k městu; chodit k řece, k nebi; přistoupit k někomu; přisednout si k někomu; postavit něco ke zdi; pták letí k severu; hledět k zemi, k nebi; přijet k rodičům, k známým, k nám; jít k lékaři, ke krejčímu; dovést někoho k někomu; počítat se k dobrým žákům (hrv. ubrajavao se među dobre učenike); otočit se k někomu;*

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju koriste prijedlozi *prema* ili *k*: *putovati prema Pragu, prema Brnu, prema gradu; hodati prema rijeci, prema nebu; pristupiti k nekome; sjesti si k nekome (sjesti si pored nekoga), položiti nešto ka zidu (prema zidu); ptica leti ka sjeveru (prema sjeveru); gledati ka zemlji (prema zemlji), ka nebu (prema nebu); doći k roditeljima, k poznanicima, k nama; ići k doktoru, ka krojaču; dovesti nekoga k nekome; okrenuti se prema nekome;*

vremena:

češ. *přijít k večeru; probudit se k ránu, k šesté hodině; chodit k šesté hodině na procházku; přijít k obědu;*

U hrvatskom jeziku se umjesto ovog prijedloga koriste u ovom značenju drugi prijedlozi (*oko/pred/prije/za*): *doći za večeru, probuditi se prije jutra/pred jutro, oko šest sati, hodati oko šest sati u šetnju, doći za ručak;* dok je prijedlog *k*, u ovom značenju rijedak i isključivo knjiški; *probudio se ka jutru.*

mjere:

češ. *přišlo jich ke stu;*

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju koristi prijedlog *oko*: *došlo ih je oko sto/oko stotinjak.*

namjere:

češ. *chystat se k odchodu, k odjezdu; odsoudit koho k smrti; být odsouzen k zániku; předložit něco ke schválení; vystavět kostel ke cti a chvále Boží; mít oči k vidění a uši ke slyšení; člověk je stvořen k práci; mít chut'/nechut' k jídlu; nutit, burcovat, nabádat, přinutit někoho k něčemu; mít odvahu k něčemu...*

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju upotrebljavaju drugi prijedlozi: *pripremati se na/za odlazak; osuditi nekoga na smrt; biti osuđen na smrtnu kaznu; predložiti nešto za odobrenje; izgraditi crkvu na hvalu i slavu Božju; imati oči za gledanje i uši za slušanje; nemati ništa za jelo; prisiljavati nekoga na nešto; imati hrabrost za nešto...*

posljedice:

češ. *udělat něco k něčí spokojenosti, k své škodě; přesvědčit se k svému překvapení, že..; změnit se k nerozeznání.*

U hrvatskom jeziku se pri tvorenju ovog značenja koriste drugi prijedlozi: *učiniti nešto na nečije zadovoljstvo, na svoju štetu; uvjeriti se na svoje iznenađenje, da....; promijeniti se do neprepoznatljivosti*

načina:

češ. *vypadal k pláči, k smíchu; jsou si podobni k nerozeznání; U hrvatskom jeziku se pri tvorenju ovog značenju koristi obično prijedlog do: izgledao je kao da mu je do plača, do smijeha; slični su si do neprepoznatljivosti;*

uzroka:

U češkom jeziku se pojavljuje rijetko i uglavnom je takva upotreba zastarjela: *učiniti něco k něčímu rozkazu, přání* (češće se upotrebljava *na něčí rozkaz, přání*; hrv. *učiniti nešto na nečije naređenje, želju*). Čest je isključivo izraz *k vůli* (hrv. *na volju*)

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *mít lásku, nedůvěru, nenávist, odpor, sympatie, úctu k práci, k rodičům; přidat se k nepřátelům; náležeti, patřit, příslušet, k někomu/něčemu, být k někomu laskavý, pozorný, hrubý; chovati se ke komu laskavě; být náchylný k někomu; přiznat se k něčemu, být nachylný k něčemu, přivyknout k něčemu, přizpůsobit se, něco k něčemu, promluvit k*

někomu, obrátit se k, modlit se ke komu, hodit se k něčemu, dovolit si k někomu něco, hovořit k někomu, náležet k někomu, mít odpor k něčemu;

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju, uglavnom, upotrebljava prijedlog *prema* ili bezprijedložni dativ: *imati ljubav, mržnju, nepovjerenje, otpor, simpatiju prema poslu, prema roditeljima; pridružiti se neprijateljima; pripadati nekome/nečemu, biti ljubazan, pozoran/grub prema nekome; ponašati se prema nekome ljubazno, biti nasilan prema nekome; priviknuti se na nešto; prilagoditi se nečemu; progovoriti nekome; obratiti se nekome, moliti se nekome, pristajati nečemu, dozvoliti si prema nekome nešto, govoriti nekome, pripadati nekome, pružati otpor prema nečemu...*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. ten jed je k hubení mravenců; bylo k nevydržení; to je k pláči, k smíchu; vedro bylo k nevydržení; jehly jsou k dostání; být komu k ochraně; je to k tomu; k čemu to je?; k ničemu to není; co je k jídlu, k obědu, k večeři?; nemít nic k jídlu; být je k pronajmutí; něco je k dostání, ke koupení, k uklizení; bylo to k jaru, k podzimu; je mu k šedesáti (letům)...

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju, uglavnom, koristi prijedlog *za*: *taj otrov je za uništenje mravaca; bilo je za neizdržati; to je za plakati, za smijati se; vrućina je bila za neizdržati; igle su za dostavu; biti kome radi obrane/za obranu; imati oči za gledanje i uši za slušanje; čovjek je stvoren za posao; to je za to; za što je to?; to nije ni za što; šta ima za jelo, za ručak, za večeru?; nemati ništa za jelo; stan je za najam; nešto je za*

dobiti, za kupiti, za čištění; prisiljavati nekoga na nešto; imati hrabrost za nešto...

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**

češ. dojt, přijt, dospět k něčemu (k boji, ke srážce, k porušení tkání, k výsledku)...

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju koristi prijedlog *do*: *doći do nečega (do boja, do sudara, do uništenja tkanine, do rezultata).*

OKO, OKOLO (češ. KOLEM, OKOLO, KOL, VŮKOL)

U oba jezika se ovi prijedlozi spajaju s genitivom i zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

češ. Země se točí kolem Slunce; stát kolem domu, oken, sochy, obchodu, lesa; padnout komu kolem krku; sedět kolem stolu; otočit nit' kolem prstu; kolem ucha, kolem hlavy...

hrv. Zemlja se okreće oko Sunca; stajati oko/okolo kuće, prozora, spomenika, trgovine, šume; pasti kome oko vrata; sjediti oko stola, motati nit oko prsta; oko uha, oko glave...

vremena:

češ. *přijít k někomu, někam kolem osmé hodiny; len se seje kolem sv. Antonína; stará památka z doby kolem roku 1400, je nás, přišlo nás kolem třiceti; město má kolem milionu obyvatelů.*

hrv. *doći k nekome, nekamo oko osam sati; lan se sije oko sv. Antuna; stari spomenik iz doba oko 1400. godine, došlo nas je oko trideset, grad ima oko milijun stanovnika.*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *řeč se točí kolem nějaké události; kolem nějaké osoby;*

hrv. *govor se vrtio oko nekog događaja; oko neke osobe;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *bylo to kolem Vánoc/Velikonoc....; hrv. bilo je to oko Božića/Uskrsa....;*

OSIM (češ. **KROMĚ**)

U oba jezika se ovaj prijedlog spaja s genitivom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

(isključivanja/izuzimanja)

češ. *přicházeli každý den kromě neděle; byli jsme tam všichni kromě tebe; kromě mne a tebe bude tam ještě můj bratr;*

hrv. *dolazili su svaki dan osim nedjelje; bili smo tamo svi osim tebe; osim mene i tebe; bit će tamo još i moj brat;*

Nevalencijsko mjesto zauzima ovaj prijedlog u službi rečeničnog umetka: češ. *je to nepotřebné a kromě toho i drahé*; hrv. *to je nepotrebno, a osim toga i skupo*.

IZVAN / MIMO (češ. MIMO)

Spaja se u češkom jeziku s akuzativom, a u hrvatskom uglavnom s genitivom (ponekad s akuzativom, *prošao je mimo kuću, mimo kuće*).

Zauzima u oba jezika:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

izvan nečega

češ. *být, bydlet mimo město, mimo pobyt*; hrv. *biti, stanovati izvan grada, izvan prebivališta...*

pored nečega

češ. *jít mimo dům*; hrv. *ići pored, mimo kuće, mimo kuću (rijetko)*

načina:

neslaganje s nečim

češ. *vrátit se mimo očekávání dříve; dostal se tam mimo nadání, mimo vůli*; hrv. *vratiti se ranije izvan očekivanja; dospio je tamo mimo nadanja, mimo volje*;

(izuzimanja/isključivanja)

češ. *vrátit se mimo někoho*; hrv. *vratiti se mimo/osim nekog*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být mimo někoho, něčeho*; hrv. *biti mimo nekoga, nečega*;

UMJESTO (češ. MÍSTO)

Spaja se u oba jezika s genitivom te zauzima valencijsku poziciju adverbne oznake *zamjene*.

češ. *místo otce přišel bratr; místo peněz chci knihu; chytit nevinného místo zloděje; dát do jídla sůl místo cukru*. hrv. *umjesto oca došao je brat, umjesto novaca želim knjigu; uhvatiti nevinog umjesto krivca*.

MEĐU/IZMEĐU (češ. MEZI)

U oba jezika se prijedlog *među* (češ. *mezi*) spaja s akuzativom i instrumentalom, dok se hrvatski prijedlog *između* spaja s genitivom.

U oba jezika ovaj prijedlog zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

Na pitanje *kamo* spaja se prijedlog *među/mezi* s akuzativom, a na pitanje *gdje* s instrumentalom; hrvatski prijedlog *između* spaja se s genitivom;

češ. *stopnout si, postavit se, sednout si mezi známé; zařadit novou knihu mezi odborné knihy; zaseti mák mezi řepu; vepsati co mezi řádky; stát, sedět mezi známými; mezi novými domy jsou i staré; vesnice se nachází mezi lesy, mezi horami; růže kvetla mezi křoví; cítit se dobře mezi přáteli; ukázat se mezi přáteli; je to zvykem mezi členy rodiny, mezi příslušníky téhož stavu; bojovalo se mezi Němcům a Slovanům; dělali rozdíl mezi lidmi; rozdat něco mezi děti, mezi své známé; patřil mezi mé nejlepší kamarády.*

hrv. *popeti se, postaviti se, sjesti si među poznanike, uvrstiti novu knjigu među stručne knjige; zasijati mak među repu; upisati nešto među retke; stajati, sjediti među poznanicima/između poznanika; između novih kuća/među novim kućama su i stare; selo se nalazi između šume, između gora; ruža je cvala među grmljem; osjećati se dobro među prijateljima; pokazati se među prijateljima; to je običaj između članova obitelji, između pripadnika tog položaja; ratovalo se između Nijemaca i Slavena; pravili su razliku među ljudima; razdijeliti nešto među djecom, među svojim poznanicima; pripadao je među moje najbolje prijatelje;*

vremena:

U češkom jeziku se u ovom značenju ovaj prijedlog koristi uglavnom u instrumentalu.

češ. *mezi dnem, mezi týdnem, mezi rokem; odejít z práce mezi časem (hrv. otići s posla s vremenom); přijedu mezi prvním a desátým prosincem; stalo se to mezi vyučováním; mezi jídlem se nemá mluvit*

U hrvatskom jeziku se u ovom značenju koriste prijedlozi *tijekom, za vrijeme, između, dakle, tijekom dana, tjedna, godine; doći ću između prvog i desetog prosinca; dogodilo se to za vrijeme nastave; za vrijeme jela se ne smije govoriti...*

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**
češ. *dát se mezi vojáky...*; hrv. *dati se među vojnike...*
- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**
češ. *být mezi studentům,teroristům...*; hrv. *biti među studentima, teroristima...*

NAD

U hrvatskom jeziku koriste se osim prijedloga *nad* (s akuzativom ili instrumentalom) u istom značenju i prijedlozi *iznad* te *izvan* (s genitivom).

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

kamo

U ovom značenju spaja se u oba jezika s akuzativom.

češ. *skloniti se nad nemocného*; hrv. *sagnuti se nad bolesnika*.

gdje

U ovom značenju dolazi u oba jezika s instrumentalom.

češ. *mraky pluli nad domy; bydlet nad někým; letět nad zemí; usnout nad knihou*; hrv. *oblaci su plovili nad kućama; stanovati nad nekim; letjeti nad zemljom; usnuti nad knjigom*.

načina:

veličina tj. kvaliteta nekoga/nečega

češ. *stalo to nad očekávání laciné; žít nad poměry.*

U hrvatskom jeziku koriste se u ovom značenju prijedlozi *izvan/iznad*:

koštalo je to izvan očekivanja vrlo jeftino; živjeti izvan mjerila.

(izuzimanje/isključivanje nekoga/nečega)

češ. *kradli nade vši pochybnost; hrv. krali su izvan svake sumnje*

uzroka:

češ. *trápit se, rmoutit se nad kým; hrv. mučiti se, žalostiti se nad nekim/nečim.*

vremena:

(temporalnost u značenju pri/za vrijeme)

češ. *usnout nad práci; hrv. usnuti pri poslu/za vrijeme posla*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *vyvyšovat se, vypínat se, vynikat nad koho; panovat, kralovat, vládnout nad kým; nad čím; zvítězit nad kým, nad čím, smilovat se nad kým, zamyslet se nad něčím; hrv. isticati se nad nekim; kraljevati, vladati nad nekim, nad nečim; pobijediti nad kime, nad čime; smilovati se nad kime, zamisliti se nad nečim;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být nad někým, něčím; hrv. biti nad nekim, iznad nekoga/nečega;*

NA

Taj prijedlog spaja se u hrvatskom i češkom jeziku s akuzativom i lokativom te zauzima :

- **valencijsko mjesto objekta**

s akuzativom:

češ. *dávat pozor na někoho/na něco; křičet na někoho; strílet, obořit se, útočit na někoho; stěžovat si, žalovat na někoho; žárlit/žehrat, zlobit se, hněvat se na někoho/na něco; myslet, spoléhat na někoho/něco; ptát se, tázat se, spoléhat na někoho/na něco; čekat na někoho/něco; mít zálsk/chut', nárok na něco.*

hrv. *paziti na nekoga/nešto; vikati na nekoga; ciljati na nekoga, oboriti se, napasti na nekoga; žaliti se na nekoga; biti ljubomorán na nekoga, ljutiti se, biti gnjevan na nekoga/nešto; misliti, oslanjati se na nekoga/nešto; čekati nekoga (na nekoga/nešto); imati apetit, pravo na nešto.*

Neki glagoli imaju u češkom jeziku prijedložnu, objektanu, valencijsku dopunu *na* (s akuzativom), dok u hrvatskom imaju drugačiju valencijsku dopunu, npr.: češ. *volat (na někoho), pamatovat, vzpomínat, zapomínat (na někoho/něco), dbát na něco, ptát se, vyptávat se, dotazovat se, tázat se (na někoho/něco); těšit se na někoho/něco, potrpět si na něco; dívat se na někoho; přilepit se na někoho/něco; hrát na něco (kitaru...); mrkat na někoho; pískat na někoho, usmívat se na někoho, dohlížet na někoho,*

*hubovat, nadávat na někoho, stonat, onemocnět na něco (cukrovku);
pokřikovat na někoho; mávat na někoho;*

*hrv. zvati nekoga, sjetiti se nečega, pamtiti nešto, zaboraviti nešto, brinuti
se za nešto, pitati za nekoga/nešto; veseliti se nekome/nečemu, držati do
nečega; gledati nekoga; zalijepiti se za nekoga/nešto; svirati nešto
(klavir...); namigivati nekome; fučkati nekome; smiješiti se nekome;
nadzirati, nadgledati nekoga; grditi, psovati nekoga; bolovati od nečega,
razboljeti se od nečega; vikati na nekoga; mahati nekome;*

s lokativom:

*češ. pracovat na něčem; šetřit na někom/něčem; mstít se na někom; usněst
se, shodnout se na něčem, zakládat se na něčem; mít něco na srdci, mít co
na starosti; cenit si čeho na někom;*

*hrv. raditi na nečemu; štedjeti na nekom/nečem; osvećivati se na nekom;
temeljiti se na nečemu; imati nešto na srcu, na brizi; cijeniti nešto na
nekom;*

Neki glagoli imaju u češkom jeziku prijedložnu, objektu, valencijsku dopunu *na* (s lokativom), dok u hrvatskom imaju drugačiju valencijsku dopunu, npr.: *češ. provinit se na kom; loudit (něco) na někom, vyprosit si (něco) na kom, pochutnat si na něčem; záležet, záviset na někom, na něčem;*

hrv. *ogriješiti se o koga/što, mamiti što od koga, izmoliti nešto od nekoga, dogovoriti se o nečemu, slasno se najesti nečega; ovisiti, zavisiti o nekom/nečem;*

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

kamo (s akuzativom)

češ. *lézti, šplhat se na strom; vystoupit na horu, na vrchol hory, na rozhlednu; hodit (něco) na střechu; vsadit (dítě) na vůz; posadit, sednout si na koně; položit (něco) na skříň, pověsit obraz na stěnu; odejít na druhou stranu; plavat na druhý břeh; jet na východ, západ; napsati (něco) na papír, na tabulku; jít, jet na náměstí, na ulici, na venkov, na ministerstvo, na soud, na poštu, na slunce; jít na procházku;*

hrv. *puzati, penjati se na stablo; stupiti, izaći na goru, na vrh brda, na vidikovac; baciti (nešto) na krov; posjesti dijete na kolica; sjesti na konja; postaviti, položiti (nešto) na ormar; objesiti sliku na zid; otići na drugu stranu; plivati na drugu obalu; voziti na istok, zapad; napisati (nešto) na papir, na ploču; ići na trg, na ulicu, na selo, na ministarstvo, na sud, na poštu, na sunce; ići u šetnju;*

gdje (s lokativom)

češ. *sedět na stromě, na koni, na židli, na střeše; státí na rozhledně; viset na stromě, na tyči; ovoce roste na stromě; něco leží na stole; někdo stojí na ulici, na náměstí; obraz visí na stěně; bydlet na náměstí, na rohu; stalo se mu to v úřade;*

hrv. *sjediti na stablu, na konju, na stolici, na krovu; stajati na vidikovcu; visiti na stablu, na štapu; voće raste na stablu; nešto leži na stolu; netko stoji na ulici, na trgu; slika visi na zidu; stanovati na trgu, na uglu; dogodilo mu se to u uredu;*

Neki glagoli imaju u hrvatskom i češkom jeziku drugačiju valencijsku dopunu, npr.: češ. *políbit někoho na tvář*; hrv. *poljubiti nekoga u lice* (s akuzativom); češ. *být na procházce, na návštěvě, na love*; hrv. *biti u šetnji, u posjeti/posjetama, u lovu* (s lokativom);

vremena:

Dolazi u oba jezika uglavnom s akuzativom i označava:

vrijeme, tijekom čega se nešto događa

češ. *stalo se to na Vánoce, na Velikonoce (o Vánocích), na podzim, na svatého Václava (v den sv. Václava); nakonec to dopadlo dobře;*

hrv. *dogodilo se to na Božić (za Božić), na Uskrs (za Uskrs), na jesen (u jesen), na svetog Vaclava (na dan sv. Vaclava); na posljetku je to ispalo dobro;*

vrijeme trajanja nečega (na kako dugo)

češ. *odejít, odejet, odcestovat na chvílku, na hodinu, na den, na týden, na mesíc; propustit koho na hodinu, na měsíc;*

hrv. *otići, odvesti se, oputovati na trenutak, na sat vremena, na jedan dan, na tjedan dana, na mjesec; pustiti nekoga na sat vremena, na mjesec dana;*

vrijeme, do čijeg događanja se nešto određuje

češ. odložit něco na odpoledne, na sobotu, na příští týden, na květen.

U hrvatskom jeziku se ovdje upotrebljava prijedlog *za*:

odgoditi nešto za poslijepodne, za sobotu, za sljedeći tjedan, za svibanj.

Rjeđe dolazi s lokativom:

češ. objevit se na jaře, na začátku, na konci něčeho, na úsvitě, na sklonku roku, života...

hrv. pojaviti se na proljeće (u proljeće), na početku, na kraju nečega, na osvit, na kraju života...

namjene, namjere (cilja)

kamo (s akuzativom), gdje (s lokativom)

češ. mít peníze na živobytí, na nákup, na knihy; nechat zboží na prodej; kývat komu na pozdrav; zakývat hlavou na znamení souhlasu; měli oběd na přivítanou, na rozloučenou; uvést co na důkaz čeho; ukazovat něco na odiv; dostat, mít co na památku; dát někomu na vybranou, dát někomu několik dní na rozmyšlenou; vypůjčit si peníze na stavbu; připravovat se na zkoušky;

U hrvatskom jeziku koriste se ovdje, uglavnom, prijedlozi *za, radi, kao*:

hrv. imati novce za život, za kupovinu, za knjige; ostaviti robu za prodaju (radi prodaje); kimnuti kome u znak pozdrava, u znak suglasja; imali su ručak za dobrodošlicu, za rastanak; navesti nešto kao dokaz (radi dokaza); pokazivati nešto čuđenja radi; dobiti, imati nešto za uspomenu;

dati nekome nešto na izbor; dati nekome nekoliko dana za razmisliti; posuditi novce radi gradnje/za gradnju; pripremati se za ispite;

sredstva:

češ. hrát na housle, na klavír, na klarinet; chytat ryby na udici; mlít kávu na mlýnku; psát, šít na stroji; hrv. svirati na guslama, na klaviru, na klarinetu; pecati ribe udicom; mljeti kavu na mlincu za kavu; pisati, šivati na stroju;

uzroka:

češ. umřít na suchotiny, na zápal plic, na záškrt; udělat něco na nečí rozkaz, prosbu, žádost, přání, radu, pokyn;

U hrvatskom se jeziku ovdje koriste prijedlozi *od*, *te na*.

hrv. umrijeti od sušice, od upale pluća, od difterije; učiniti nešto na nečiju naredbu, molbu, želju, na nečiju želju, na nečiji mig, znak;

obzira:

s akuzativom:

češ. být krásný na pohled, chromý na levou nohu, hluchý na jedno ucho, nemocný na plíce, vynikající na svou dobu, mladý na léta, přísahat na svou čest, říct někomu něco na své svědomí; šít šaty, boty na míru, na objednávku, na zakázku.

U hrvatskom se jeziku ovdje koriste prijedlozi *na* i *za* (s akuzativom) *te po* (s lokativom):

hrv. biti krasan na pogled, hrom na lijevu nogu, gluh na jedno uho, bolestan na pluća, istaknut za svoje doba, mlad za svoje godine, prisezati

na svoju čast, reći nekome nešto na svoju savjest; šivati, praviti cipele po mjeri, po narudžbi.

s lokativom:

češ. získat, pozbyt na vážnosti; prospívat na duchu i na těle; co se týče zdraví, jsem na tom dobře.

U hrvatskom jeziku koriste se ovdje prijedlozi *u, na*:

hrv. dobiti, izgubiti na važnosti; napredovati u duši i tijelu; što se tiče zdravlja, u tome sam dobro.

načina:

češ. prodávat na dluh; obraz visí na křivo, na šikmo; román vychází na pokračování; bojovat na život a na smrt, na milost a nemilost; rozbít něco na kusy, rozdělit něco na tři části; být nemocný na smrt; udělat něco na něčí zodpovednost;

hrv. prodavati na kauciju; slika visi nakrivo, nakoso/ukoso; roman izlazi u nastavcima; boriti se na život i smrt, na milost i nemilost; razbiti nešto na komade, razdijeliti nešto na tri dijela (u tri dijela); biti nasmrt bolestan; učiniti nešto na nečiju odgovornost;

U hrvatskom jeziku pojavljuju se i izrazi *mirisati na nešto (po nečemu), smrdjeti na nešto (po nečemu)*; u češkom jeziku uz te glagole dolazi valencijska dopuna u instrumentalu, dakle: *vonět čím, smrdět čím.*

mjere:

češ. bylo jich, přišlo jich na padesát; mít něčeho na sta, na tisíce;

hrv. bilo ih je, došlo ih je na tisuće; imati nečega na stotine, na tisuće;

značenje potpunosti

češ. *vyplatit někomu peníze na halír; cisterny vyschly na kapku;*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *do*:

hv. *isplatiti nekome novce do posljednjeg halera; cisterne su presušile do posljednje kapi;*

Ponekad se u češkom jeziku u izrazima ovoga tipa dodaje *až*: *vyčerpala až na poslední krejcar své úspory; rádi by celý ten domov vzali s sebou až na nejmenší drobnost; hrv. potrošila je ušteđevinu do posljednjeg krajcara; rado bi uzeli sve iz kuće, do posljednje sitnice...*

(*až* se također upotrebljava u adverbnom značenju **isključivanja**: *až na dva, až na nekolik korun; hrv. osim dva/dvoje, osim nekoliko kruna*)

značenje granice mjere ili količine

češ. *zmoknout na kůži; vyhublý na kost; bylo sněhu na dva metry.*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *do*: *pokisnuti do kože; smršavjeti do kosti; bilo je snijega do dva metra.*

- **valencijsko mjesto unutar semikopulativnog predikata**

češ. *kandidovat se na poslance, studovat na pátera, učít se na ševce;*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *za*; *kandidirati se za poslanika, studirati za svećenika, učiti za krojača;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *ten krém je na boty; na matematiku nejsem; ten jed je na zničení mravenců; nivea je na ruce, persil je na prádlo; Petr je na pivo; Janička není na sladké, nejsem na polévky; to je na zbláznění; bratr je na operaci; je mi na zvracení; je na Michálovi, aby se omluvil; jsem na začátku svého vyprávění; střeha je na domě, věž je na kostele; být na rozpacích, být na pochybách, na váhách, na omylu; být někomu/něčemu na stope, být na odpočinku, být na odchodu, na řadě...*

hrv. *ta krema je za cipele; za matematiku nisam; taj otrov je za uništenje mrava; nivea je za ruke, persil je za rublje; Petar je za pivo; Janička nije za slatko, nisam za juhe; to je za izluditi/za poluditi; brat je na operaciji; do povraćanja mi je; na Mihaelu je, da se ispriča; na početku sam svog pripovijedanja; krov je na kući, toranj je na crkvi; biti u nedoumici, u sumnji, na vazi (u oklijevanju), u krivom; biti nekome/nečemu na tragu, biti na odmoru, na odlasku, na redu...*

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**

češ. *přijít na zmar; nechat někoho na pokoji...*;

hrv. *doći u propast; pustiti, ostaviti nekoga na miru...*;

O

Dolazi u oba jezika s akuzativom i lokativom te zauzima:

- **valencijsko mjesto objekta**

s akuzativom:

češ. *bát se, mít strach o někoho/něco; dbát, starat se, hádat se, bít se, sázet se, válčit, bojovat o někoho; píchnout se o něco; říznout se, uhodit se o něco; rozdělit se s někým o něco; pečovat o někoho/něco; prosit, žádat o něco; pokusit se o něco; přijít o něco (o nohu, o peníze), připravit (někoho) o něco; ukládat (komu) o život; běžet o něco, jít o něco; stát o někoho/něco;*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje, uglavnom, prijedlozi *za, o, u* ili besprijedložna valencija:

hrv. *bojati se, brinuti, svađati se, tući se, biti se, kladiti se, ratovati, boriti se za nekoga; ubosti se u nešto; porezati se, udariti se o nešto (u nešto); podijeliti s nekim nešto; njegovati nekoga/nešto; moliti, prositi nešto; pokušati nešto; izgubiti nešto (nogu, novce), lišiti nekoga nečega; skovati kome urotu; raditi se o nečemu; stati nekome do nekoga/nečega;*

s lokativom:

češ. *přesvědčit se, pochybovat, dohodnout se, domluvit se o něčem; mluvit, rozpravovat, jednat, vypravovat, říkat, povídat, přednášet, psát o někom/něčem, vědet o někom/nečem; slyšet (něco) o někom, proslýchat se o někom/něčem; uvažovat, přemýšlet, poslouchat, uvažovat, soudit, vyslovit se, zmínit se, mínit o někom (něco); mít představu o někom/něčem, tušení, zdání o něčem; poučit někoho o něčem;*

hrv. *uvjeriti se, sumnjati u nešto; dogovoriti se o nečemu; govoriti, raspravljati, pripovijedati, predavati, pisati o nekom/nečem, znati o*

nekom/nečem; čuti (něšto) o nekom, prosluti se o nekom/nečem; razmišljati, slušati, suditi, izreći, spomenuti, misliti o nekome (něšto); imati predodžbu, predosjećaj, mišljenje o nekom/nečem; poučiti nekoga nečemu;

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

vremena:

češ. o Vánocích, o Velikonocích; o svatodušních svátcích; o druhé...hodině, o pěti...hodinách (kolem druhé hodiny, pěti hodin); o půlnoci; setkat se s někým o pohřbu; seděla o svatbě za námi; zpívala dnes ráno o zkoušce v divadle.

U hrvatskom jeziku koriste se ovdje prijedlozi *za* (s akuzativom u značenju *za vrijeme, tijekom nečega*) te *oko* (s genitivom u značenju *otprilike*)

hrv. za božićne i novogodišnje blagdane; za blagdane Svih svetih; oko pet, šest sati, u ponoć (točno u ponoć); sresti se s nekim za vrijeme pogreba (za pogreba); sjedila je za vrijeme svadbe iza nas; pjevala je danas ujutro za vrijeme ispita u kazalištu.

namjere:

češ. přijít k někomu o radu (za účelem rady, poradit se), o pomoc.

U hrvatskom jeziku se ovdje koriste prijedlozi *po* (s akuzativom) te *radi* (s genitivom): *doći nekome po savjet, po pomoć/radi savjeta, radi pomoći.*

češ. *snažit se, usilovat o něco (o novou práci); ucházet se o něco; hrát, sázet se o peníze; bojovat o něco (svobodu);*

U hrvatskom jeziku se u navedenim primjerima koristi prijedlog *za*:
truditi se, boriti se za nešto (za novi posao); natjecati se za nešto; igrati, kladiti se za novce; boriti se za nešto (slobodu);

sredstva:

češ. *opírat se o hůl, chodit o holi, o berlích*; hrv. *opirati se o štap (uz pomoć/pomoću štapa), hodati uz štap/pomoću štapa/sa štapom, hodati o štake (štakama pomoću štaka)*

mjesta:

češ. *otřít, očistit obuv o trávě*; hrv. *otrti, očistiti obuću o travu*

mjere:

češ. *být starší, mladší o rok, o dvou let; vyšší, větší, širší o metr; o hlavu menší; koupit o sto korun víc, draž; bydlet o dům dále, ustoupit o krok, o kousek.*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *za* ili dolazi besprijedložna valencija: *biti godinu, dvije stariji; viši, veći, niži, širi za metar; biti za glavu manji; kupiti za sto kruna više, skuplje; stanovati jednu kuću dalje; ustupiti korak, komadić.*

uzroka:

češ. *přít se, mít spor, soudit se o něco (o majetek); svađati se, imati spor, sud zbog nekoga/nečega;*

načina:

češ. *běžet, pracovat o překot; žít o hladu, o žízni, o chlebe, o vode, o bramborách;* hrv. *raditi hitro, bježati brzo; živjeti u gladi, u žeđi, o kruhu i vodi, o krumpirima)*

OB

Hrvatski ekvivalent za ovaj prijedlog je izraz *svaki drugi; preko nekoga, nečega dalje*. Dolazi s akuzativom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta ili vremena:

češ. *ob dům je v ulici obchod; bydlet ob dům, ob ulici; časopis vychází ob den, ob týden, ob měsíc, ob rok, ob dvě hodiny, občas (čas od času);* hrv. *trgovina je u ulici iza prve kuće; stanovati jednu kuću iza, jednu ulicu iza; časopis izlazi svaki drugi dan, tjedan, mjesec, godinu, svaka dva sata, s vremena na vrijeme (ponekad)*

OD

Spaja se u oba jezika s genitivom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

otići, udaljiti se

češ. *odejít, odtrhnout se, oddělit se od někoho; vstát od stolu; jablko nepadne daleko od stromu; odchýlit se od správné cesty; vzdálit se od města; jít od lékaře, od kupce;*

hrv. *otići, maknuti se, odijeliti se od nekoga; ustati od stola; jabuka ne pada daleko od stabla; udaljiti se od pravog puta, grada; ići od liječnika, od trgovca;*

ishodište smjera

češ. *vítr veje od západu k východu; horstvo se táhne od severu k jihu; nacházet se od vchodu napravo, ode dveří, od rohu ulice, od divadla nalevo; prohlížel si stavení od světnice až za stodolu; chodit od domu k domu, od jednoho domu k druhému, od vesnice k vesnici.*

hrv. *vjetar vije od zapada prema istoku; gorje se vuče od sjevera prema jugu; nalaziti se od ulaza nadesno, od vrata, od ugla ulice, od kazališta nalijevo; pogledao je zgradu od odaje sve do hambara; hodati od kuće do kuće, od jednog doma do drugoga, od sela do sela.*

vremena:

otkada, otkada-dokada

češ. *od úterka do soboty, od ledna do března, od Vánoc do Velikonoc; být sirotek od dětství, od deset let; být na slavnosti od začátku do konce; vyprávět něco od začátku; pracovat od rána do večera; být slepý od narození; od té doby se mnoho změnilo.*

hrv. *od utorka do subote, od siječnja do ožujka, od Božića do Uskrsa; biti siročče od djetinjstva, od deset godina; biti slavan od početka do kraja; pripovijedati nešto od početka; raditi od jutra do večera; biti slijep od rođenja; od tog vremena se mnogo promijenilo.*

uzroka:

češ. *omdlet od horka, od únavy; bolí mě ruka od psaní;*

hrv. *onesvijestiti se od vrućine, od umora; boli me ruka od pisanja;*

Neki glagoli dolaze ovdje u hrvatskom jeziku uz prijedlog *od*, dok u češkom jeziku dolaze uz prijedlog *z/ze*: *plakati od tuge, od radosti...*; češ. *plakat ze smutku, ze štěstí;*

vršitelja pasivne radnje:

češ. *žak je chválen, napomínán od učitele...*

hrv. *učenik je hvaljen, opominjan od učitelja...*

načina:

češ. *zahalit se od hlavy k pátě; být špatný od základu; smal se ze srdce (!)*

hrv. *ogrnuti se od glave do pete; biti loš do temelja (!), smijao se od srca*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *nebýt od řeči; to je od toho, od práce...*; hrv. *ne biti od riječi; to je od toga, od posla...*;

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *koupit něco od obchodníka; žádat, vyprosít si něco od někoho; odpočívát od práce; mít pokoj od někoho/něčeho; čistit něco od něčeho; zbav nás od zlého; dostat výstrahu od někoho; lišit se, být odlišný, rozdílný, starší od někoho; rozeznat někoho/něco, od někoho/něčeho; oddělit někoho/něco, od někoho/něčeho...*;

hrv. *kupiti nešto od trgovca; moliti, isprositi nešto od nekoga; odmarati se od posla; imati mir od nekoga/nečega; čistiti nešto od nečega; oslobodi, izbavi nas od zla; dobiti opomenu od nekoga; razlikovati se, biti drugačiji, stariji od nekoga; raspoznati, razabrati, razlikovati nekoga/nešto od nekoga/nečega; odijeliti, odvojiti nekoga/nešto od nekoga/nečega.*

PO

Ovaj prijedlog spaja se u oba jezika s akuzativom i lokativom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesto:

s akuzativom:

dokle

češ. *voda sahá po kotníky, po pás, po krk, po bradu, po kolena, po lokty;*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *do*: *voda seže do gležnjeva, do pasa, do grla, do brade, do koljena, do laktova.*

Češki izraz *po bok* ima hrvatski ekvivalent *na bok, pored boka*:

posadit se po bok; sjesti na bok.

s lokativom:

Mjesno značenje prijedloga *po* se razlikuje od prijedloga *na* i *v* s lokativom: *stát na dvoře, na cestě; chodit po dvoře, jít po cestě, bydlet na Moravě, v Čechách; cestovat po Moravě, po Čechách.*

površina

češ. *mlha se rozprostřela po městě; chodili po zahradě, po ulici, po lese, po obchodech; jít po ceste, po chodníku, chodit po dvoře, po městě, po horách; bylo to slyšet po celé vesnici; říká se tak po celé Morave; jet po moři; čmárat po stěně, po zdi; plout po řece; hladit kočku, psa po srsti.*

hrv. *magla se rasprostrela po gradu; hodali su po vrtu, po ulici, po šumi, po trgovinama; íći po putu, po hodniku, po dvorištu, po gradu, po gorama; bilo je to čuti po cijelom selu; govori se tako po čitavoj Moravskoj; voziti se po moru; šarati po zidu; plutati po rijeci; dragati mačku, psa po dlaci.*

smjer gledanja, ciljanja

češ. *dívat se se po kom, po čem, střílet po kom, házet po kom kamením; uhodit koho po ruce, po hlave, ohlížet se po, otočit se po, shánět se po, sáhnout po, shánět se po, ohnat se po, vztáhnout, natáhnout ruku po, házet kamení po, běhat po, dívat se po, chodit po,*

mногоstrukost

češ. *kupovat po vesnicích máslo, vajíčka; cestovat, jezdit po našich vlastech, po cizích zemích; chodit po úřadech, po schůzích; otiskovat články po časopisech; chodili po mlýnech.*

hrv. *kupovati po selima maslac, jaja; putovati po našim krajevima, po stranim zemljama; hodati po uredima, sastancima; izdavati članke po časopisima; hodali su po mlinovima.*

vremena:

s akuzativom:

češ. *pracovat po celý den, celé dni; bdít po celou noc; nepromluvit, nevycházet po celé týdny; po celý ten čas nevstal z lůžka;*

hrv. *raditi po cijeli dan, po čitave dane; bdjeti po čitavu noć; ne progovoriti, ne izlaziti po čitav tjedan; za cijelo to vrijeme nije ustajao iz postelje;*

s lokativom:

češ. *po nějaké době, po několika hodinách, po několika letech, po fotbalovém zápase, návštěvě, po dešti odešli; žáci čtou jeden po druhém; den po dni utíká; po Praze je Brno české největší město; po Karlovi*

Čtvrtém nastoupil Václav IV; byly největší jazykozpytci po Dobrovském; přišel po mne; odpočíval po práci, po obědě; přišli po neděli, po poledni, po mši, po přednášce, po Vánocích, po Velikonocích, po prázdninách; odkázat něco někomu po smrti; udělat něco po zralé úvaze; byla vdova po učiteli; byl smutek po otci, po rodičích; zdedit něco po někom.

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *poslije, nakon, iza* (s genitivom) *te za* (s instrumentalom): *otišli su nakon/poslije/iza nekog vremena, nekoliko sati, godina, nakon/poslije/iza nogometne utakmice, posjeta, kiše; učenici čitaju jedan za drugim; dan za danom prolazi; nakon/poslije/iza Praga je Brno najveći češki grad; nakon/poslije/iza Karla IV. je došao na vlast Vaclav IV; bili su najveći jezikoslovci nakon/poslije/iza Dobrovskog; došao je nakon, /poslije/iza mene; odmarao se nakon/poslije posla, nakon/poslije/iza ručka; došli su nakon/poslije/iza nedjelje, podneva, mise, predavanja, Božića, Uskrsa, praznika; ostaviti nešto nekome poslije smrti, učiniti nešto nakon dubljeg razmišljanja; bila je udovica poslije smrti učitelja (!); bila je tuga nakon/poslije smrti oca, roditelja; naslijediti nešto nakon nečije smrti.*

mjere:

(po koji put, koliko puta)

češ. byl jsem tam po první (po první), po druhé, po desáté; bylo to pokaždé něco jiného;

hrv. bio sam tamo po prvi put/a, po drugi put, po deseti put; bilo je to svaki put (!) drugačije;

uzroka:

češ. šílet po někom/něčem, stýská se mi po někom/něčem;

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *za*.

hrv. *ludovati za nekim/nečim, tugovati za nekim;*

načina:

češ. *udělat něco po našemu; kus po kuse odumíralo mé srdce; jít po špičkách; učinit něco někomu po chuti, po vůli, po rozkazu.... chodit po jednom, po dvou (jeden a jeden, dva a dva);*

hrv. *učiniti nešto po našemu; komadić po komadić je odumiralo moje srce; hodati po prstima/na prstima; učiniti nešto nekome po ukusu, po volji, po naredbi...; hodati jedan po jedan, dva po dva;*

namjere:

češ. *jít, poslat někoho po vodu (pro vodu), chléb, noviny, potraviny...pátrat po někom/něčem; toužit, bažit po svobodě, po nové práci...*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *po i za*:

hrv. *ići, poslati nekoga po vodu, kruh, novine, namirnice...tragati za nekim/nečim; čeznuti za slobodom, za novim poslom...*

obzira:

češ. *vesnice má jméno po svém zakladateli; poznati koho po hlase, po řeči, ptáka po peří; po barvě uhadovat v dálce ječmenná pole;*

hrv. *selo ima ime po svom osnivaču; prepoznati nekoga po glasu, po govoru, pticu po perju; po boji je odgonetao u daljini ječmena polja;*

mjere:

češ. *prodávat, kupovat něco po desíti korunách (jeden kus za 10 Kčs); prodavati, kupovati nešto po deset kruna (za deset kuna);*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *ptát se, tázat se po někom/něčem, žádat (požadovat) něco po někom;*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje drugačiji prijedlozi ili besprijedložna valencija:

hrv. *pitati za nekoga/nešto; tražiti, zahtijevati nešto od nekoga;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *Eva je po mamince; tatínek je po infarktu; je po dešti; po bouři bývá krásné; je po práci, po koncertě, po divadle; je po všem, je po nadeji;*

U hrvatskom jeziku prijedlozi *po te poslije, nakon, iza* ne zauzima ju valencijsko mjesto sastavnice imenskog predikata, stoga navedene primjere treba prevesti kao:

Eva nalikuje majci; otac je preživio infarkt; pala je kiša; nakon bure biva krasno; gotov je posao, koncert, kazališna predstava; sve je gotovo, nema više nade;

POD

U hrvatskom jeziku se osim prijedloga *pod* (s akuzativom ili lokativom) koristi u istom značenju i prijedlog *ispod* (s genitivom). Zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

s akuzativom:

češ. *dát něco pod hlavu, pod skříň, pod stůl, pod rohožku; sáhnout pod polštář; podívat se pod postel; podepsat se pod prohlášení; kleknout si pod obraz, pod kříž; sednout si pod strom; schovat se pod deštník; dostat se z deště pod okap;*

hrv. *staviti nešto pod glavu, pod ormar, pod stol, pod otirač; posegnuti ispod jastuka; pogledati pod krevet/ispod kreveta; potpisati se ispod izjave; kleknuti ispod slike, ispod križ; sjesti ispod stabla; sakriti se ispod kišobrana; parkirati vozilo pod natkrovlje; skloniti se sa kiše pod žlijeb;*

s instrumentalom:

češ. *stát pod vrcholem hory; být podepsán pod prohlášením; klečel pod křížem, pod obrazem; sedět pod stromem;*

hrv. *stajati ispod vrha planine; biti potpisan ispod izjave; klečati ispod križa, ispod slike; sjediti ispod stabla;*

granica, mjera

češ. *klesnout pod průměr, pod úroveň; pod sto korun to neprodám;*
hrv. *pasti ispod prosjeka, ispod razine; ispod sto kruna to ne ću prodati*

načina:

češ. *vidět něco pod jistým zorným úhlem; udělat něco pod útlakou;*
pracovat pod dohledem; potvrdit něco pod přísahou; být známý pod jiným
jménem; napsat knihu pod pseudonymem; dělat něco pod nečí záštitou;

hrv. *vidjeti nešto pod pravim kutom; učiniti nešto pod pritiskom; raditi*
pod nadzorom; potvrditi nešto pod prisegom; biti poznat pod drugim
imenom; napisati knjigu pod pseudonimom; raditi nešto pod nečijom
zaštitom;

pogodbe:

češ. *udělat něco pod jednou podmínkou; hrv. učiniti nešto pod jednim*
uvjetom;

namjere:

češ. *dát, svěřit někoho někomu pod ochranu, pod dohled;*
hrv. *dati, povjeriti nekoga nekome pod nadzor, pod zaštitu;*

• ***valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata***

češ. *je mu jistě pod padesát let; je to pod průměrem, pod úrovní; je to pod*
mou důstojností; je to pod pokutou; být pod dohledem, pod ochranou, pod
nečí mocí, pod něčím panstvím;

hrv. *sigurno mu je ispod pedeset godina; to je ispod prosjeka, ispod razine; to je ispod mog dostojanstva; to je pod kaznom; biti pod nadzorom, pod zaštitom, pod nečijom moći, pod nečijom vladavinom;*

PO, ZA, RADI (češ. PRO)

Hrvatski ekvivalenti za češki prijedlog *pro* (s akuzativom); *po*, *za* dolaze s akuzativom, a *radi* s genitivom. Zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

namjere:

češ. *vzkázat pro lékaře; jít, poslat někoho pro vodu; skočit pro pivo, mouku, pro nějakou věc; pracovali pro lepší budoucnost; říci něco pro zasmání, pro útěchu; udělat někomu něco pro radost; dát někomu něco pro štěstí; spočítat něco pro jistotu ještě jednou; mít spolek pro vydávání knih; povědět všechno pro pokoj a klid; mít chlév pro dobytek, budku pro holuby, pro psa; přinést dar, dopis, knihu pro bratra; pracovat, obětovat se pro rodinu, pro obec, pro vlast, pro veřejné blaho; udělat něco pro své zdraví; věnovat něco pro chudé; šila pro děcko; mluvit/svědčit pro někoho;*

hrv. *poručiti, poslati po liječnika; ići, poslati nekoga po vodu; sknoknuti po pivo, brašno, po neki predmet, radili su za bolju budućnost/radi bolje budućnosti; reći nešto radi smijeha, radi utjehe/za utjehu; učiniti nešto nekome na radost (!); dati nekome nešto za sreću; izračunati nešto još jednom radi sigurnosti; imati savez za izdavanje knjiga; reći sve za mir/radi mira; imati štalu za stoku/radi stoke, kućicu za golube, za psa; donijeti dar, pismo, knjigu za brata; raditi, žrtvovati se za obitelj/radi obitelji, za općinu/radi općine, za domovinu/radi domovine, za javno dobro/radi javnog dobra; učiniti nešto za svoje zdravlje/radi svog zdravlja; žrtvovati nešto za siromašne/radi siromašnih; šivala je za dijete; govoriti/svjedočiti za nekoga;*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *mít smysl, cit, porozumění, pochopení pro někoho/něco (pro pořádek, pro umění...); ten zákon platí pro každého; zapomenout jedno pro druhé; být nebezpečné, drahé pro někoho;*

hrv. *imati smisla, razumijevanja za nekoga/nešto (za red, za umjetnost...); imati osjećaja za nekoga/nešto; taj zakon vrijedi za svakoga; zaboraviti jedan za drugog/na drugog; biti opasno za nekoga;*

!mít pro koho opovržení, odsouzení; nadchnout se, být nadšen, mít nadšení pro někoho/něco; hrv. opovrgavati nekoga, osuđivati nekoga; nadahnuti se, biti oduševljen nekim/nečim;

vremena:

češ. *smluvit si/odložit schůzku, pro odpoledne, pro večer, pro ráno; pro víc než půl druhé tisíciletí, hodiny; pro dnešek je toho dost.*

hrv. *dogovoriti/odložiti/odgoditi sastanak za poslijepodne, za večer, za jutro; za više od pola drugog tisućljeća, za više od pola sata; za danas je toga dosta.*

uzroka:

češ. *být osouzen pro krádež, pro loupež, pro zanedbání...*

hrv. *biti osuđen za kradež/radi kradeži, za razbojništvo/radi razbojništva, za nemar/radi nemara...*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *všechny děti mu byly pro radost; býval pro posměch ostatním; to je pro mne; není pro tebe; je to pro mne drahé; je to pro někoho; je to pro život důležité; to bylo všechno pro tebe.*

hrv. *sva djeca su mu bila za radost; bivao je za/na posmijeh ostalima; to je za mene; nije za tebe; to je za mene skupo; to je za nekoga; to je za život važno; to je bilo sve za tebe.*

UNUTAR, USRED, ISPRED (češ. UPROSTŘED, VPROSTŘED)

Navedeni prijedlozi spajaju se u oba jezika s genitivom te zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

češ. *stát uprostřed, vprostřed domu, ulice, města, lesa, zástupu; sedět uprostřed stolu, společnosti;*

hrv. *stajati usred ulice, grada, šume, hrpe, gomile; sjediti nasred stola, ispred društva;*

vremena:

češ. *uprostřed jara, léta, zimy, týdne, ledna, února, prázdnin, roku.*

hrv. *usred proljeća, ljeta, zime, tjedna, siječnja, praznika, godine.*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být uprostřed, vprostřed něčeho;*

hrv. *biti usred nečega*

NASUPROT, PREMA (češ. NAPROTI, PROTI)

Navedeni prijedlozi dolaze uz dativ te zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

češ. *sedět, bydlet naproti; jít komu naproti; sedět u stolu proti, naproti otci; jít po ulici proti sobě; dirigent stojí proti orchestru, proti pěveckému sboru; proti nám jede vůz; sedět, sednout si, postavit se proti oknu, proti slunci; dům stojí proti divadlu; pověsit pušky proti sobě; naproti hodinám visí obraz; jít proti někomu; co je to proti věčnosti?*

hrv. *sjediti, stanovati nasuprot; ići kome nasuprot (u susret); sjediti za stolom nasuprot ocu; ići po ulici jedan nasuprot drugome; dirigent stoji nasuprot orkestru, nasuprot pjevačkom zboru; nasuprot nama vozi auto; sjediti, sjesti si prema prozoru, prema suncu; kuća stoji nasuprot kazalištu; objesiti puške jednu nasuprot drugoj; nasuprot satu visi slika; išli su nasuprot nama; što je to nasuprot vječnosti?*

obzira:

češ. *byl proti nám velmi mladý; proti včerejšku je mi lépe; proti loňsku je úroda lepší;*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi izraz *uspoređujući s/u usporedbi s:*
hrv. *bio je vrlo mlad u usporedbi s nama; bolje mi je u usporedbi s jučer; bolji je urod u usporedbi s prošlom godinom;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být naproti, proti někomu/něčemu;*

hrv. *biti nasuprot nekome/nečemu;*

PROTIV (češ. PROTI)

Prijedlog *protiv* dolazi u hrvatskom jeziku s genitivom, za razliku od češkog ekvivalenta *proti* koji dolazi s dativom. Zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

u suprotnom smjeru

češ. *jet, jít, plavat proti vodě, plout proti proudu;*

hrv. *plivati, jedriti protiv struje;*

obzira:

u nesuglasju s nečime

češ. *udělat něco proti otcově vůli, proti svému zvyku, proti svému přesvědčení, proti zákonu, proti zvyklostem, proti ustáleným společenským způsob, proti společenskému řádu, proti našemu očekávání;*

hrv. *učiniti nešto protiv očeve volje, protiv svoje navike, protiv svog uvjerenja, protiv zakona, protiv običaja, protiv ustaljenih društvenih običaja, protiv društvenog reda, suprotno od (!) našeg očekivanja;*

namjere, svrhe:

češ. *bojovat proti nemoci, nespravedlivosti; očkovat se proti chřipce; uvádět něco proti někomu/něčemu;*

hrv. *ratovati protiv bolesti, nepravde; cijepili su se protiv gripe; navoditi nešto (neku tvrdnju) protiv nekoga/nečega;*

• **valencijsko mjesto objekta**

češ. *bojovali proti nepřátelům, nám, vojákům; bouřit se, vystoupit, mluvit, psát, mít vzpouru proti někomu/něčemu; svedčit proti někomu/něčemu;*

popudit (někoho) proti sobě; protestovat proti něčemu; mít něco proti někomu/něčemu.

hrv. ratovali su protiv neprijatelja, nas, vojnika; buniti se, istupiti, govoriti, pisati protiv nekoga/nečega; svjedočiti protiv nekoga/nečega; svjedočiti protiv nekoga/nečega; potaknuti nekoga protiv sebe; protestirati protiv nečega; imati nešto protiv nekoga/nečega;

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

čes. ten jed je proti mšicím; demonstrace byla proti válce; aspirin je proti bolestem; být proti někomu/něčemu; být sám proti sobě.

hrv. taj otrov je protiv uši; demonstracija je bila protiv rata; aspirin je protiv bolesti; biti protiv nekoga/nečega; biti sam protiv sebe;

PRED, ISPRED (čes. PŘED)

Prijedlog *pred* spaja se s akuzativom te instrumentalom, prijedlog *ispred* spaja se s genitivom, dok češki ekvivalent *před* dolazi s akuzativom te instrumentalom.

Navedeni prijedlozi zauzimaju:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

kamo, gdje

češ. *stoupnout si před někoho/něco (před dům, před zrcadlo, před soud); postavit, položit něco před někoho; stát, být před někým/něčím (před domem, před zrcadlem, před soudem); stalo se to před mýma očima...*

hrv. *stati, koraknuti, stupiti pred nekoga/nešto (pred kuću, pred zrcalo, pred sud); položiti, staviti nešto pred nekoga/ispred nekoga/nečega; stajati, biti pred nekim/ispred nekoga/nečega (pred kućom/ispred kuće, pred zrcalom/ispred zrcala, pred sudom/ispred suda); dogodilo se to pred mojim očima/ispred mojih očiju;*

u nečijoj prisutnosti

češ. *řici, prohlásit, něco před někým/něčím (před lidmi, svědky, soudem); urazit někoho před někým...;*

hrv. *reći, proglasiti nešto pred nekim/nečim (pred ljudima, svjedocima, sudom); uvrijediti nekoga pred nekim...;*

vremena:

U hrvatskom jeziku se ovdje osim navedenog prijedloga koristi i prijedlog *prije* (s genitivom):

češ. *přijít někam, odejít odněkud před někým; rychlovlak jede před osobním vlakem; stát se sto let před Kristem, před odchodem, před poradou, před zahájením schůze; před nedělí k tobe nepřijdu; přijedu před Vánocemi; před odjezdem si všechno připravit; chodit spát před desatou; stalo se to před rokem, před týdnem, před chvílí; umřel před měsícem; narodit se před osmdesát let; vrátit se z města před hodinou; před (nějakým) časem se o tom veřejně mluvilo.*

hrv. *doći nekamo pred nekim/prije nekoga; otići odnekud pred nekim/prije nekoga; dogoditi se sto godina prije Krista, pred odlaskom/prije odlaska, prije otvaranja sastanka/pred otvorenje sastanka; prije nedjelje ne ću doći k tebi, doći će pred Božić/prije Božića; prije odlaska sve pripremiti; ići spavati prije deset sati; dogodilo se to prije godinu dana, prije tjedan dana, trenutak prije; umro je prije mjesec dana; roditi se prije osamdeset godina; vratiti se iz grada prije sat vremena; prije nekog vremena se o tome javno govorilo.*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *chránit někoho/něco před někým/něčím; tajit, skrývat něco před někým/něčím; utíkat před, stydět se před;*

hrv. *braniti nekoga/nešto pred nekim/nečim (od nekoga/nečega); tajiti, skrivati nešto od nekoga/nečega; bježati pred nekim (od nekoga), stidjeti se pred nekim (stidjeti se nekoga)*

- **(ne)valencijsku poziciju unutar kopulativnog predikata**

češ. *bylo před bouřkou, před pár let, hodin; hrv. bilo je pred buru/pred burom, prije par godina/pred par godina, pred par godina/pred par sati...*

PREKO (češ. PŘES)

Ovaj prijedlog spaja se u hrvatskom jeziku s genitivom, a u češkom jeziku s akuzativom. Zauzima:

- (ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake*

mjesta:

češ. *jít, chodit přes pole, přes les, přes město, náměstí; zajíc utíká přes cestu; lézti, skákati přes zed', přes ohradu; převést koho přes hranice, přehodit si šátek přes hlavu, kabát přes ruku, přes ramena...*

hrv. *ići, hodati, preko polja, preko šume; preko grada, preko trga; zec bježi preko puta; puzati, skakati preko zida, preko ograde; prevesti nekoga preko granice; prebaciti si maramu preko glave, kaput preko ruke, ramena...*

vremena:

češ. *stalo se to přes hodinu, přes týden, přes rok; růže rozkvetly přes noc; pracovati přes den v zahradě; být, zůstat někde přes noc; zůstat někde přes prázdniny; budeme přes Vánoce v horách...*

hrv. *dogodilo se to prije sat vremena, prije tjedan dana, prije godinu dana; ruže su se rascvale preko noći; raditi preko dana u vrtu; biti, ostati negdje preko noći; ostati negdje preko praznika; bit ćemo preko Božića u planinama...*

mjere:

češ. *jíst přes moc; přišlo nás přes deset, přes dvacet;*

hrv. *jesti preko mjere; došlo nas je preko deset, preko dvadeset;*

dopuštanja:

U hrvatskom jeziku se ovdje koriste prijedlozi *unatoč*, *usprkos* (s dativom).

češ. *udělat něco přes nečí zákaz; přes svůj mladý věk se výborně osvědčil; přes všechny překážky dosáhl svého cíle.*

hrv. *učiniti nešto unatoč/usprkos nečijoj zabrani; unatoč/usprkos svojim mladim godinama se odlično dokazao; unatoč/usprkos svim preprekama je dosegnuo svoj cilj;*

U češkom jeziku se osim prijedloga *přes* u istom značenju koristi i prijedlog *vůči*: *byl otužilý vůči zimě; bio je otporan unatoč/usprkos zimi;*

sredstva:

češ. *podívat se přes brýle; pogledati kroz naočale*

- **(ne)valencijsku poziciju *imenskog predikata***

češ. *bylo jich kolem padesát; bylo to před hodinou, před týdnem, před měsícem;*

hrv. *bilo nas je oko pedeset; bilo je to prije sat vremena, prije tjedan dana, prije mjesec dana;*

PRI (češ. PŘI)

Ovaj prijedlog dolazi u oba jezika s lokativom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

češ. *stát při zdi, mít něco při sobe, při ministerstvu, při dráze.*

U hrvatskom jeziku koriste se ovdje i prijedlozi *uz* (s akuzativom) te *pored* (s genitivom);

hrv. *stajati pored zida/uz zid; imati nešto pored sebe, pri ministarstvu, pored pruge...*

vremena:

češ. *vyprávět něco při obědě, při večeři; dávat pozor při vyučování, při přednášce; nemluvit při práci, při schůzi, při poradě; udělat něco při dobré paměti;*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi i izraz *za vrijeme* (s genitivom):

hrv. *pripovijedati nešto pri ručku/za vrijeme ručka, pri večeri/za vrijeme večere; paziti za vrijeme nastave, za vrijeme predavanja; ne govoriti za vrijeme posla, za vrijeme sastanka, za vrijeme savjetovanja;*

pogodbe:

češ. *při dobré vůli všechno jde; při špatné stravě nelze pracovat; při největší opatrnosti se něco stane;*

U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *uz*.

hrv. *uz dobru volju sve ide; uz lošu prehranu nije moguće raditi, uz najveći oprez se nešto dogodi;*

- **valencijsku poziciju *unutar kopulativnog predikata***

češ. *byl při penězích, při vědomí; vše je při starém;*

hrv. *bio je pri novcima, pri svijesti; sve je po starom;*

S/SA (češ. S/SE)

Ovaj prijedlog dolazi u hrvatskom jeziku te češkom jeziku s genitivom te instrumentalom. Zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

Prijedlog *s* zauzima (ne)valencijsku poziciju adverbne oznake *mjesta* te *uzroka* u hrvatskom jeziku, dok u češkom jeziku dolazi ovdje prijedlog *z*.

mjesta:

odakle

hrv. *pao je s krova, sa stabla, s planine, sa stepenica; gledati sa vidikovca, s tornja; otresti prašinu s odijela; obrisati prašinu sa škrinje; skinuti sliku sa zida, šušir s glave, ne pomaći se s mjesta; hodati s jednog mjesta na drugo; ustati sa stolice, sa svog mjesta; vratiti se sa studija;*

češ. *spadl ze střechy, ze stromu, z hory, ze schodu; dívat se z rozhledny, z věže; setřásti prach ze šatů, setřít prach ze skříně; sundat obraz ze stěny, klobouk z hlavy, nehnout se s místa; chodit s jednoho místa na druhé; vstát se židle, se svého místa, vrátit se ze studií;*

uzroka:

hrv. *s tih razloga ne će doći*; češ. *z těchto důvodu nepřijde*;

Izraz *s mog gledišta, s mog stanovišta* (češ. *z mého hlediska, z mého stanoviska*) ima rečeničnu funkciju *umetka*, tj. *dodatka* (te ima dakle fakultativnu, nevalencijsku poziciju u rečenici).

vremena:

češ. *s jeho příchodem na vlast všechno skončilo; se západem, s východem slunce, (když zapadá, vychází slunce, za západu, východu slunce)*;

hrv. *njegovim dolaskom je sve završilo (!); sa zalaskom, izlaskom sunca (kad zalazi, izlazi sunce)*;

društva:

češ. *psát si s někým; potkat se s někým; bojovat s potížemi, radit se s, sblížit se s někým; jít, jet někam s rodiči, s bratrem; bydlit s přítelem v témž domě, obědvat, večerět s někým; pracovat, cestovat s někým, vzít někoho/něco sebou (!); hrát s někým karty, divadlo, kopanou; dítě si hraje s panenkou, s koníčkem; hrát si s něčím; mluvit, rozprávět, hovořit, jednat s někým, obchodovat s někým; přít se, hádat se s někým; učitel se sešel se svým žákem, rozejít se s někým, smluvit se, domluvit se, radit se s někým, dlouho se s někým nevidět; bít se, rvát se s někým; bavit se s někým; těšit se s někým.*

hrv. *dopisivati se s nekim, susresti se s nekim, boriti se s poteškoćama, savjetovati se s nekim, zbližiti se s nekim; ići, voziti se nekamo s roditeljima; stanovati s prijateljem u istoj kući, ručati, večerati s nekim;*

raditi, putovati s nekim, uzeti nekoga/nešto sa sobom; kartati se s nekim; govoriti, raspravljati s nekim, trgovati s nekim; svađati se s nekim; učitelj se sastao sa svojim učenikom, razići se s nekim, dogovoriti se, savjetovati se s nekim, dugo se s nekim ne vidjeti; biti se, rvati se s nekim; zabavljati se s nekim; veseliti se s nekim;

namjere, svrhe:

češ. jít k lékaři se zuby, s očima, s krkem (za účelem prohlídky, léčení zubů, očí), jít ke krejčímu se šaty, k obuvníkovi s botami; přijít k někomu, obrátit se na někoho s prosbou, s žádostí, se zprávou, se vzkazem od někoho, s dopisem;

hrv. ići liječniku sa zubima, s očima, sa grlom (s ciljem liječenja zubiju, oči); ići krojaču s odijelom, k postolaru s cipelama; doći k nekome sa zamolbom, molbom, sa viješću, sa porukom od nekoga, s pismom;

načina:

češ. udělat něco s ochotou, s radostí, s láskou, s odporem, s právem; přijít, odejít s pláčem, s hanbou; vykonat svůj úkol se ctí; přijít k někomu, začít něco se strachem, s obavami; s kloboukem v ruce, vidět někoho s kyticí v ruce; zajíc spí s otevřenýma očima (maje oči otevřeny);

hrv. učiniti nešto s ljubaznošću, s radošću, s ljubavlju, s odporom, s pravom; doći, otići s pláčem, sa sramotom; ostvariti svoju zadaću sa čašću; doći k nekome, početi neto sa strahom; hodati sa šeširom u ruci; vidjeti nekoga s kiticom u ruci; zec spava s otvorenim očima;

sredstva:

češ. *chodit s holí, s berlami*; hrv. *hodati sa štapom (pomoću štapa, pomoću štaka)*

- **nevalencijsku poziciju fakultativnog predikatnog proširka**

češ. *byly št'astní s bosýma nohama, s prázdnou peněženkou*; hrv. *bili su sretni s praznim novčanikom/praznog novčanika (!), bosih nogu (!)*;

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *knih byla s obrázky; přednáška byla s demonstracemi, s ukázkami; písně byla s nápěvy; pytel byl s moukou; sud byl s vínem, kolač byl s tvarohem, s mákem; skříň byla s knihami; byly s námi, s kamarády; byla s berlami*;

hrv. *knjiga je bila sa slikama; predavanje je bilo sa demonstracijama, sa slikama; pjesma je bila sa napjevima; vreća je bila sa brašnom; bačva je bila sa vinom; kolač je bio sa sirom, s makom; ormar je bio s knjigama; bili su s nama, s prijateljima; bila je sa štakama*;

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *obírat se s něčím; nakládat s něčím; hospodařit s něčím; nosit se s něčím; tahat se s něčím; natrápit se s něčím; co bude s naši korunou?; šup s tím do kapsy; vzal to a bác s tím do vody*.

U hrvatskom jeziku, za razliku od češkog jezika, ovdje dolazi, uglavnom, besprijedložna valencija u instrumentalu (izuzev primjeraka tipa *nositi se sa nečime, što će biti sa nama*, te uzvicima)

hrv. *baviti se nečime; raspolagati nečim; gospodariti nečim; nositi se sa nečim (sa tugom, bolešću); namučiti se s nečim; što se s njim dogodilo? što će biti s našom krunom?; hop s time u džep, brzo s time u džep; uzeo je to i odmah s tim u vodu/ i hop s tim u vodu;*

Izraz *s mog gledišta, s mog stanovišta* (češ. *z mého hlediska, z mého stanoviska*) ima rečeničnu funkciju *umetka*, tj. *odatka* (te ima dakle fakultativnu, nevalencijsku poziciju u rečenici).

KROZ (češ. SKRZ/SKRZE)

Ovaj prijedlog dolazi u oba jezika s akuzativom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

kuda

češ. *jít skrz les, skrz město, skrze české kraje; dívat se skrz sklo; hřebík prolezl skrz prkno.*

U češkom jeziku je ovdje prisutan također obični instrumental: *jít lesem, dívat se sklíčkem.*

hrv. *ići, prolaziti šumom, gradom, češkim krajevima; gledati kroz staklo; čavao je prošao kroz dasku; (!)*

sredstva:

češ. *vyjednávat, rozmlouvat skrze tlumočnicka; seznámit se s někým skrze někoho; poslat žádost na ministerstvo skrze ředitelství školy;*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *putem, preko* (s genitivom)

hrv. *pregovarati, djelovati preko prevoditelja; upoznati se s nekim preko nekoga; poslati molbu na ministarstvo putem uprave škole;*

U / KOD (češ. U)

Dolazi u oba jezika s genitivom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

češ. *stát u někoho/nečeho; sedět u stolu; najít listí u stromu; vrba roste u vody; bydlet u radnice, u kostela;*

U hrvatskom jeziku koriste se ovdje prijedlozi *kod te pored:*

hrv. *stajati pored nekoga/nečega/kod nečega; sjediti pored/kod stola; naći lišće pored/kod stabla; vrba raste pored vode; stanovati pored/kod općine, pored crkve/kod crkve;*

U hrvatskom jeziku prijedlog *u* zauzima (ne)valencijsku poziciju adverbne oznake mjesta uz imenicu koja označava živo biće:

češ. *bydlet u strýce, u babičky; provdaná dcera zůstala u rodičů; u nás říkají to a to (v naší vesnici, v našem kraji); u Slovanů se tomu říká tak a tak; u Čechů to není zvykem; u Boha je všechno možné;*

hrv. *stanovati u strica/kod strica, u bake/kod bake; udata kći ostala je u roditelja/kod roditelja; u nas govore to i to (u našem selu, u našem kraju); u Slavena se to kaže tako; u Čeha to nije običajem; u Boga/kod Boga je sve moguće;*

vremena:

češ. *říct něco u oběda, u večere; sedět, besědovat u snídání, u svačiny, u černé kávy;*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *za* te izraz za vrijeme:

hrv. *reći nešto za ručkom/za vrijeme ručka, za večerom/za vrijeme večere; sjediti, razgovarati za doručkom/za vrijeme doručka, za užinom/za vrijeme užine, za kavom/za vrijeme kave;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *dům je u kostela, u školy; strýc býval často u nás;*
hrv. *kuća je pored/kod crkve; stric je bivao često kod nas/u nas;*

U (češ. V)

Ovaj prijedlog dolazi u oba jezika s akuzativom i lokativom te zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju *adverbne oznake***

mjesta:

s akuzativom:

kamo

hrv. *gledati u knjigu, u stablo, u nebesa.....; ići u grad, u kazalište, u kino;*
skrenuti u drugu ulicu;

U češkom jeziku se ovdje koriste prijedlozi *do* (s genitivom) i *na* (s akuzativom): *dívat se do knihy, na strom, na oblohu; jít do města, do divadla, do kina; odbočit do jiné ulice;*

s lokativom:

gdje

češ. *bydlet ve městě, v staré budově, v malé vesnici, v Praze, v Záhřebu;*
sedět ve vlaku; koupat se v potoku, v řece, ve vaně; hrv. stanovati u gradu,
u staroj zgradi, u malom selu, u Pragu, u Zagrebu; sjediti u vlaku; kupati
se u potoku, u rijeci, u kadi;

vremena

češ. *bude to, půjdu tam, stalo se to...ve středu, ve čtvrtek, v sobotu, v neděli, v pět hodin, v pravý čas, ve svátek, v tu dobu, v tu chvíli; stalo se to v roce 2009. ; ve třech dnech to bude hotovo (do tří dnů);*

hrv. *bit će to, ići ću tamo, dogodilo se to....u srijedu, u četvrtak, u subotu, u nedjelju, u pet sati, u pravi trenutak/u pravo vrijeme, na blagdan (!), u to vrijeme; dogodilo se to u 2009. godini (2009-e godine); u roku od tri dana će to biti gotovo;*

U hrvatskom jeziku je ekvivalent za primjere *ve dne, v noci* prijedlog *po*, ukoliko ima značenje tijekom, za vrijeme, dakle: *po danu, po noći (u noći).*

načina:

češ. *hrát (v karty) ve dva, ve tři, ve čtyři; žít v bázni; říct něco v rozhovoru;*

hrv. *igrati u dvoje, troje, četvero; živjeti u strahu; reći nešto u razgovoru (usput)*

obzira:

češ. *ve srovnání s ní byl lepší; bio je bolji u usporedbi s njom;*

svrhe:

češ. *udělat něco v něčí prospěch; udělat něco v něčí neprospěch; hrv. učiniti nešto u nečiju korist; na nečiju štetu (!)*

• valencijsko mjesto objekta

češ. *věřit v Boha, v duchy, v zázraky; doufat v něčí pomoc; uvést něco v život; neuved' nás v pokušení (v modlitbe); voda se mění v led, v páru; čarodejník se proměnil v rybu; obrátit něco v žert, oči v sloup; všechno se*

obrátilo v dobré; být chtivý v jídle; být vadný v řeči, výborný, dobrý v dějepise, v zeměpise, v češtině; být odborník, proslulý ve stavitelství; být kvapný v řeči, v díle; být kvapný ve všem; poslechnout někoho v něčem; v tom se mylíš; bloudit ve víře; rýpat v něčem, št'ourat v něčem;

hrv. vjerovati u Boga, u duhove, u čuda; nadati se nečijoj pomoći (!); uvesti nešto u život; ne uvedi nas u napast (u molitvi); voda se mijenja u led; čarobnjak se promijenio u ribu; okrenuti nešto na šalu; (!)zakolutati očima(!); sve se okrenulo na dobro; (!)biti pohlepan u jelu; biti manjkav, loš u govoru, odličan, dobar u povijesti, zemljopisu, češkom jeziku; biti stručnjak, proslavljen u građevinarstvu; biti brz na riječima, na djelu (!); biti brz u svemu; poslušati nekoga u nečemu; u tome griješiš; bluditi u vjeri; kopati po nečemu (!);

Prijedlog *u* (češ. *v*) koristi se i u izrazima tipa *on je u principu, u biti, dobar čovjek* (češ. *v podstatě, v jádře dobrý člověk*) gdje zauzima nevalencijsku fakultativnu valencijsku poziciju umetka u rečenici.

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**

češ. nechat, zůstavit někoho v nejistotě; mít něco v nájmu; vzít něco v nájem;

hrv. ostaviti nekoga u sumnji; uzeti nešto u najam;

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být v bytě, ve škole, v kostele, v kavárně; babička je už v letech; dívka byla v rozpacích, v podezření; byl v důchodu; kniha je v tisku; být v mdlobách; být jako ve snech; být v právu, v nepravu, ve strachu;*
hrv. *biti u stanu, u školi, u crkvi, u kavani; baka je već u godinama; djevojka je bila u nedoumici, u sumnji; bio je u mirovini; knjiga je u tisku; biti u nesvijesti; biti kao u snu; biti u pravu, (ne imati pravo), u sumnji, u strahu;*

IZ (češ. Z)

Ovaj prijedlog dolazi u oba jezika s genitivom te zauzima:

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *vysvobodit, vylečit někoho z něčeho; z chlapce/holčičky se stává muž/žena; vyplývat, vyvinout se, vycházet, vzniknout, zbývat, začít, zůstávat z něčeho; dělat blbce z někoho; co z něho, z toho bude? Veta se skládá z podmětu a z přísudku; pomoci komu z bídy; očistit šaty z prachu, obuv z bláta; ospravedlnit se z podezření, z obvinění;*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, prijedlog *od* te besprijedložna valencija u genitivu:

hrv. *osloboditi, izliječiti nekoga nečega/od nečega; iz dječaka/djevojčice postaje čovjek/žena; proistjecati, razviti se, početi, nastati, preostajati iz nečega nešto; praviti budalu od nekoga (iz nekoga); što će biti iz njega?; što će biti iz toga?; Rečenica se sastoji od subjekta i predikata; pomoći nekome/izvući nekoga iz bijede; očistiti haljinu od prašine, cipele od blata; opravdati se od sumnje, od krivnje;*

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

odakle

češ. *vrátit se, jít z honu, z lovu, z pole, z cest, z návštěvy, z přednášky, z práce, z trhu, ze křtu, ze svatby; zběhnout z vojny, ze studií; vystoupit ze spolku; vyloučit někoho ze školy; utéci z vězení, ze zajetí; probrat se ze spaní; vystřelit z, vypálit z (ručnice, děla, luku, pušky); smrdět, mluvit z; vzpamatovat se z, vystrízlivět z; vylít, vymačkat něco z něčeho; probudit koho z něčeho; vyndat knihu ze stolu; vytáhnout peneženku z kapsy, rybu z vody, vytrhnout list z knihy, ze sešitu; číst z knihy; pustit žáky ze třídy, ze školy; vyjít, vyjet, odejít, odejet z domu, z města, z lesa; vystěhovat se z venkova do města, z vlasti do ciziny; nemoci vytáhnout nohy z bláta; vytrhnout květinu ze země; vrátit se, dostat dopis z domova, z ciziny; přijel z Poděbrad.*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također prijedlog *s*: hrv. *vratiti se, íći s lova, iz polja, s puta, iz posjeta, s predavanja, s posla, s trga, s krstitka, iz svadbe/sa svadbe; pobjeći iz vojske, sa studija; izaći iz društva/organizacije/zajednice; izbaciti nekoga iz škole; pobjeći iz*

zatvora, iz tamnice; probuditi se iz sna; pucati iz, ispaliti iz (puške, topa, luka, puške); smrdjeti iz nekoga, govoriti iz nekoga; doći k sebi, otrijezniti se iz nečega (kome); izlijati, iscijediti nešto iz nečega; probuditi nekoga iz nečega; izvaditi knjigu iz stola; izvući novčanik iz džepa, ribu iz vode, istrgnuti list iz knjige, iz bilježnice; čitati iz knjige; pustiti učenike iz razreda, iz škole; izaći, otići iz kuće, iz grada, iz šume; iseliti se iz sela u grad, iz domovine u inozemstvo; ne moći izvući noge iz blata; istrgnuti cvijeće iz zemlje; vratiti se, dobiti pismo iz inozemstva, od kuće (!); doputovao je iz Podjebrada;
podrijetlo

češ. vyřezat něco z něčeho, vyrobit, udělat něco ze dřeva, ze železa, z kůže, z papíru, z kamene, z bronzu, ze sádry, z hlíny; uplést něco z něčeho (svetr z bavlny); dostat něco z něčeho; pocházet z Čech, z Moravy, z Prahy, z učitelské rodiny;

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, prijedlog *od*:

hrv. izrezati nešto iz nečega, proizvesti, napraviti nešto iz drva, iz željeza, iz kože (od kože), iz papira/od papira, iz kamena/od kamena, iz bronce/od bronce, iz gline/od gline; splesti nešto iz nečega (od vune/iz vune pulover); dobiti nešto iz nečega/od nečega; potjecati iz Češke, iz Moravske, iz Praga, iz učiteljske obitelji;

uzroka:

češ. podezírat někoho z něčeho; radovat se, těšit, kát se z něčeho; udělat něco z rozrušení, z lítosti, ze zoufalství, z lásky k někomu, z ochoty; nic si z toho nedělejt; krásti z hladu, z bídy; rozstonat se z leknutí; dostal dar z milosti; podívat se někam ze zvědavosti; mít strach z něčeho/někoho.

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *za* (s akuzativom), *zbog* (s genitivom), *iz/od* (s genitivom):

hrv. *sumnjičiti nekoga za nešto; radovati se, kajati se za nešto/zbog nečega; učiniti nešto od uzbuđenosti, od/iz žalosti, od/iz očaja, od/iz ljubavi prema nekome, od/iz ljubaznosti; ne brini se zbog toga; krasti zbog gladi, zbog bijede; razboljeti se od straha; dobiti poklon iz milosti; pogledati nekamo iz radoznalosti; bojati se zbog nekoga/nekoga;*

načina:

češ. *vykládat něco ze široka, zdlouha; klepnout na něco zlehka; dýchat zhluboka; přijít z nenadání; umět něco zpaměti;*

hrv. *objašnjavati nešto naširoko, nadugačko; kucnuti na nešto s lakoćom; disati duboko; doći iznenada; znati nešto napamet;*

vremena:

češ. *stalo se to z jara, z mládí, z večera, z večera, z jitra; kniha pocházela z 18. století, z počátku, z konce minulého století;*

hrv. *dogodilo se to u proljeće, iz mladosti/od mladosti, uvečer/pod večer, izjutra; knjiga je potjecala iz 18. stoljeća, početka, skraja prošlog stoljeća;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *být ze dřeva, z křemene, z cihel; ta polévka je z kuřete; to video je z Německa; ona je ze mlýna; vražda byla z nenávisti; ten čin byl ze zoufalství; je to z ruky; postava byla z pohádky, z románu; dopis byl z 1. ledna;*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje, također, prijedlozi *od, zbog, iz:*

hrv. *biti od drva, kremen, cigle; ta juha je od pileline; taj video je iz Njemačke; ona je iz mlina; ubojstvo je bilo iz mržnje; taj čin je bio iz očaja; to je izvan ruke; lik je bio iz bajke, iz romana; pismo je bilo od 1. siječnja;*

ZA

Dolazi u oba jezika s genitivom, akuzativom i instrumentalom. Zauzima:

- **(ne)valencijsku poziciju adverbne oznake**

mjesta:

kamo

češ. *slunce zapadá za hory; vystrčit někoho za dveře; schovat se za někoho/něco; sednout si za stůl; zastrčit něco za klobouk; bydlet za městem, za horami, za lesem; stát, sedět, jít za někým; být schován za sloupem, za zdí; sedět za stolem; hledět, ohlížet se, dívat se za někým; chodit, běhat za někým.*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje , također, prijedlog *iza* (s genitivom):

hrv. *sunce zapada za planine; izgurati nekoga iza vrata/vratiju; sakriti se iza nekoga/nečega; sjesti si za stol; zataknuti nešto za šesir; stanovati iza grada, iza gora, iza šume; stajati, sjediti, ići za nekime; biti sakriven iza stupa, iza zida; sjediti za stolom; tražiti, okretati se, gledati za nekim; hodati, bježati za nekim;*

vremena:

za trajanja nečeg

češ. stalo se to za dne, za letních nocí, za onoho času (biblic.); za krále Jiřího z Poděbrad, za husitských válek; přijít někam za tmy; nevycházet za horka, za prudkých mrazů, za deště, za bouřky; udělat něco za jistých podmínek; znát někoho už za mlada; odstěhovali se za války;

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, izraz *za vrijeme* te prijedlog *tijekom* (češ. *během*):

hrv. dogodilo se to za dana/tijekom dana, za ljetnih noći, za ono vrijeme, za kralja/za vrijeme kralja Jurja iz Podjebrada, za husitskih ratova/za vrijeme/tijekom husitskih ratova; doći nekamo za vrijeme tame; ne izlaziti za vrućine, mraza, kiše, bure (za vrijeme/tijekom); učiniti nešto pri određenim uvjetima (!); poznavati nekoga još za mladosti; odselili su se za rata/za vrijeme/tijekom rata;

vrijeme nakon što je nešto proteklo

češ. přijít, vrátit se za chvíli, za hodinu, za dva dni, za týden, za měsíc, za rok, bude, za okamžik;

hrv. *doći, vratiti se za trenutak, za sat vremena, za dva dana, za tjedan dana, za mjesec, za godinu;*

(za koliko dugo nešto učiniti)

češ. *udělat něco za tři dni, za pět dnů...;* hrv. *učiniti nešto za tri dana, za pet dana...;*

mjere:

češ. *brát léky dvakrát, třikrát...za hodinu, za den, za týden; jednou za rok jet do Česka; koupit něco za deset korun;* hrv. *uzimati lijekove dvaput, triput na sat, dnevno (!), tjedno (!); jednom godišnje (!) putovati u Češku; kupiti nešto za deset kruna;*

uzroka:

češ. *stydět se, hanbit se za něco; trestat někoho za něco; pokutovat za něco; děkovat, odměnit se za práci, za nález; dostal plat za práci, honorář za spis, za hájení před soudem;*

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, besprijedložna valencija u genitivu te prijedlog *zbog*:

hrv. *sramiti se, stidjeti se nečega/za nešto/zbog nečega; kazniti nekoga za nešto/zbog nečega; zahvaljivati nekome, nagraditi nekoga za posao, za otkriće; dobio je plaću za posao, honorar za spis, za obranu pred sudom;*

sredstva:

češ. *koupit něco za peníze*; hrv. *kupiti nešto za novce*;

zamjene:

češ. *vyměnit koruny za chorvatské kuny*; *dostat něco za majetek*; hrv. *zamijeniti krune za hrvatske kune*; *dobiti nešto za imetak/u zamjenu za imetak (!)*;

namjere, svrhe:

češ. *udělat něco za peníze*; *dáti někomu něco za úkol*; *postavit si něco za životní cíl*; *slíbit někomu něco za odměnu*; *jít někomu za svědka, za kmotra, za vychovatele, za ředitele*; *udělat něco za někoho*; *bojovat za vlast*; *prosit, přimlouvat se, modlit se za někoho/něco*; *ručit za někoho/něco*; *zaplatit něco za někoho*; *jít, jet někam za obchodem, za svými záležitostmi*; *chodit, běhat za něčím (za úspěchem)*; *udělat něco za dobré slovo*;

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, prijedlog *radi* (s genitivom):

hrv. *učiniti nešto za novac/radi novca*; *dati nekome nešto za zadaću*; *postaviti si nešto za životni cilj/kao životni cilj*; *obećati nekome nešto za nagradu*; *ići nekome za svjedoka, za kuma, za odgajatelja, za ravnatelja*; *učiniti nešto za nekoga/radi nekoga*; *ratovati za nekoga*; *ratovati za domovinu*; *moliti, zagovarati se, moliti se za nekoga/nešto*; *jamčiti za nekoga/nešto*; *platiti nešto za nekoga*; *ići, putovati nekamo za trgovinom/radi trgovine, za svojim poslovima*; *trčati, bježati za nečime (za uspjehom)*; *učiniti nešto radi dobrog glasa*;

načina:

češ. *jít jeden za druhým, sledovat někoho krok za krokem.*

hrv. *ići jedan za drugim; slijediti nekoga korak po korak(!)*

uzroka:

češ. *plakal, šílel za ní; dostal auto pro odměnu (!);* hrv. *plakao je, ludovao je za njom; dobio je auto za nagradu;*

- **valencijsko mjesto objekta**

češ. *chytit za vlasy; vést, vzít, držet, uchopit někoho za ruku, za nohu; nestojí to za nic; tahat někoho za vlasy; potáhl ho za rukáv;*

hrv. *uhvatiti za kosu; voditi, uzeti, zgrabiti, držati nekoga za ruku, za nogu; ovo nije vrijedno toga (!); vući nekoga za kosu; povući nekoga za rukav;*

- **valencijsko mjesto unutar dekomponiranog predikata**

češ. *mít/vzít někomu něco za zlé; dát někomu za právo; dávat někoho někomu za příklad;*

hrv. *uzeti nekome nešto za zlo; dati nekome za pravo; davati nekome nekoga za primjer;*

- **valencijsko mjesto unutar semikopulativnog predikata**

češ. *pokládat, mít, považovat, něco za jisté; mít někoho za kamaráda; pokládat něco za povinnost, za zbytečnost, za obtežování; zvolit někoho za starostu, za předsedu; vzít si někoho za společníka;*

U hrvatskom jeziku ovdje dolazi i besprijedložna valencija u instrumentalu:

hrv. *smatrati nešto sigurnim (!); imati nekoga za prijatelja; smatrati nešto svojom dužnošću, nebitnom stvari, opterećenjem (!); izabrati nekoga za starješinu/starješinom, za predsjednika/predsjednikom; uzeti si nekoga za ortaka;*

- **valencijsko mjesto unutar kopulativnog predikata**

češ. *květiny byly za oknem; za našeho mládí to ještě nebylo; být někomu za svědka...; cvijeće je bilo iza prozora; za naše mladosti/za vrijeme naše mladosti tog još nije bilo; bio mu je svjedokom...;*

3.3. Valencijska dopuna u infinitivu⁴⁰

3.3.1. Valencijska dopuna subjekta u infinitivu

češ. *Nelíbí se mi být vážná. Není dobré být příliš opatrný/opatrným. Slušelo mu jít do divadla. Bylo rozhodnuto začít s opravami. Bylo by dobré nemuset vstávat v šest hodin. Je přece nesmyslné chtít být vždy ve všem první. Nesluší se, nehodí se, nepatří se, (ne)náleží, nehodí se nepracovat. Příslušelo jim potrestat ho. Stačí zatelefonovat mu. Už mi začalo být teplo. Přestat kouřit není tak snadné. Přestalo pršet.*

hrv. *Ne sviđa mi se biti ozbiljnom. Nije dobro biti previše ozbiljan/ozbiljnim. Dolikovalo mu je ići u kazalište. Bilo je odlučeno početi s popravcima. Bilo bi dobro ne morati ustajati u šest sati. Besmisleno je htjeti biti u svemu prvi. Nije prikladno ne raditi. Dolikovalo im je kazniti ga. Bilo je dovoljno nazvati ga. Već mi je počelo biti toplo. Prestati pušiti nije tako lako. Prestalo je kišiti.*

---

⁴⁰Panevová, J. *The Czech infinitive in the function of objective*, (Ed.): Test and Protest, The Hague 1986, 123-142. Ivić, M. *Problematika srpskohrvatskog infinitiva*. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, Novi Sad, XV/2, str. 115-138, 1972. Ivić, M. *Problematika srpskohrvatskog infinitiva*, Zbornik za filologiju i lingvistiku, 1972., Svoboda, A., *Infinitiv v současné spisovné češtině*, Rozpravy ČSAV, Praha, 1962

3.3.2. Valencijska dopuna infinitiva unutar kopulativnog predikata

Pojavljuje se u oba jezika u glagola *osjetilnog zapažanja, spoznavanja, mogućnosti, nužde* te dolazi u subjektivnim rečenicama:

npr. češ. *Je slyšet rámus. Bylo slyšet střelení. O Petrovi už dlouho nebylo slyšet. V místnosti byla cítit káva. Pavla je poznat i v noci. Přednášejícímu nebylo rozumět. Je vidět, že ses dobře připravil. Je nám umřít. Je co jíst? Nebylo se s kým poradit. Tady není ani kam jít na procházku. Je žádoucí, záhodné, vhodné, náležité, slušné, radno, dlužno, důležité, třeba zavolat včas. Bylo lze jet do ciziny. Je radost se na to podívat. Je třeba (nutno, nezbytné, záhodno, žádoucí) budovat demokracii. Je potřeba, nutnost něco udělat.*

hrv. *Bilo je čuti buku. Bilo je čuti pucnjavu. O Petru već dugo nije bilo ništa čuti. U prostoriji sje bilo osjetiti miris kave. Pavla je bilo prepoznati i po noći. Predavača nije bilo moguće razumjeti. Vidi se (!) da si se dobro pripremio. Bilo je vidjeti da si se dobro pripremio. Umrijeti nam je. Ima li što za jelo, nečega za jelo? (!). Nije se bilo ni s kim savjetovati. Ovdje nije bilo moguće niti ići kamo u*

šetnju. Nužno je, prikladno je, pristojno je, važno je, potrebno je nazvati navrijeme. Bilo je moguće putovati u inozemstvo. Radost je pogledati to. Potrebno je graditi demokraciju. Nužno je nešto učiniti.

3.3.3. Valencijska dopuna u infinitivu unutar složenog glagolskog predikata

Dolazi u oba jezika uz glagole koji označavaju *nužnost, mogućnost, želju, namjeru, sposobnost...* Neki glagoli koji u češkom jeziku dolaze s infinitivom, u hrvatskom jeziku ne dolaze s infinitivom, već s izrazom *da+prezent/da+futur*.

Dolazi u oba jezika uz glagole koji označavaju *nužnost, mogućnost, želju, namjeru, sposobnost...* Neki glagoli koji u češkom jeziku dolaze s infinitivom, u hrvatskom jeziku ne dolaze s infinitivom, već s izrazom *da+prezent/da+futur*. Uz glagole *duševnog stanja (veseliti se, radovati, čeznuti...), htijenja (htjeti, namjeravati, odlučiti, spremati se, pokušati, planirati, truditi se, odlučiti se, željeti, priželjkivati, žudjeti, čeznuti, odbijati, sanjati, poželjeti, truditi se, nećkati se, izbjegavati, odbijati, ustručavati se, braniti se), glagole događanja tipa: braniti, dopustiti, pomagati, odmagati, poticati, goniti, tjerati, smetati, ometati, priječiti, pustiti, ostaviti, dati, dopustiti, naučiti, prisiljavati, slati, pokušati, poslati, obvezati se, odustati, odviknuti se, oklijevati, uspjeti..* te izraze *imati zadaću, imati hrabrosti, imati običaj, biti sposoban, biti dužan, biti prisiljen...* dolaze u hrvatskom jeziku obje varijante (dakle infinitiv i *da+prez.*). Uz modalne te fazne glagole, dakle, uz *moći, morati, smjeti, početi, nastaviti, stati, prestat*i dolazi u hrvatskom i češkom jeziku isključivo infinitiv: dakle: *hrv. Morali, trebali su otići; Mogli su, smjeli su otputovati. Počeo je pjevati;*

Stao je gledati; Nastavio je čitati; Prestao je pušiti. češ. Měli odejít; Mohli odjíždět. Začal zpívat. Pokračoval číst. Přestal kouřit.

naredba, zabrana

češ. Rozkáži mu to přinést! Poručím, nařídím to udělat. Zakáži mu kouřit!; Zakazala jí kouřit.

hrv. Naredi mu da to donese! (!) Naredit ću da se to učini.(!) Zabrani mu pušiti! Zabranila joj je da puši.(!)

nužnost

češ. Zavazal se být dobrým. Měli úkol/za úkol, povinnost/za povinnost jít domů. Musel jet do Anglie. Měli ho uvést do pokoje a uvařit kávu. Byl nucen jít s námi. Musím ho nejprve vyslechnout. Musím se dát oholit. Mám prý se dát prohlédnout. Mám psát. Jsem povinen, nucen, zavázán dostavit se tam. Je schopen to udělat. Potřeboval naučit se angličtinu.

hrv. Obvezao se biti dobar.(Obvezao se da će biti dobar). Imali su zadaću/dobili su zadaću ići kući.(Imali su zadaću/dobili su zadaću da idu kući). Morao je putovati u Englesku. Trebali su ga uvesti u sobu i skuhati kavu. Bio je prisiljen ići s nama. (Bio je prisiljen da ide s nama).Moram ga najprije preslušati. Moram se dati obrijati. Moram se, naime, dati pregledati. Moram pisati. Dužan sam doći tamo. (Dužan sam da dođem tamo). Sposoban sam to učiniti.(Sposoban sam da to učinim). Trebao je, morao je naučiti engleski.

namjera

češ. Rozhodl se, naplánoval si, měl v úmyslu, chystal se odejít. Dám si spravit boty, ušít šaty, vytrhnout zub. Dali mu něco jíst, pít. Dám ti to psaní přečíst. Dej si to ke mně schovat. Dám jej učít řemeslu. Nechám to uležet, vykvasit. Dám ten

dopis hodit do schránky, uložit. Mám v úmyslu tu knihu vrátit, zanést do knihovny. Dám se ostříhat. Dám se prohlédnout lékařem. Chystám se tam zajet. Pokusím se získat to. Jdu se dát oholit, ostříhat. Šel chytat ryby. Vrátil se mi vynadat. Poslali ho koupit pivo. Snažil se, usiloval, pokoušel se, namáhal se, hodlal, mínil, byl ochoten, připraven pomáhat ostatním lidem. Jdu lovit ryby, hledat houby. Přišel ho navštívit. Jdu se koupat, projít se. Půjdu se na to podívat. Chodil ho poslouchat. Běž se najíst, napít, obléct! Hleděla jsem odejít. Chystal se zaplatit. Nutili ho pít kořalku. Pokusil se je usmířit. Posílala děti žebrat. Připravil se psát. Spěchal vyřídit zprávu.

hrv. Odlučio je, isplanirao je, kanio je, smjerao je, imao je namjeru, pripremao se otići (da ode). Dat ću si popraviti cipele, sašiti haljinu, iščupati zub. Dali su mu nešto jesti, piti (da jede, da pije). Dat ću ti to pismo pročitati. (Dat ću ti da pročitaš to pismo). Daj to spremi kod mene. Dat ću ga učiti zanat. (Dat ću ga da uči zanat). Ostavit ću to odstajati, prevreti (Ostavit ću da to odstoji, da prevrije). Dat ću ovo pismo baciti u sandučić, spremi. Planiram vratiti tu knjigu u knjižnicu. (!) Dat ću se ošišati, pregledati kod liječnika. Spremam se tamo otići. (Spremam se da odem tamo). Pokušat ću to dobiti. (Pokušat ću da to dobijem). Idem se dati obrijati, ošišati. Išao je pecati ribe. Vratio se psovati. Poslali su ga kupiti pivo. (poslali su ga da kupi pivo). Trudio se, namjeravao je, bio je spreman pomagati ostalim ljudima. (da pomaže). Idem loviti ribe, brati gljive. Došao je posjetiti ga. (da ga posjeti). Idem se kupati, prošetati se. Ići ću to pogledati. Išao ga je slušati. Bježi najesti se, napiti se, obući se! Planirala sam otići. (planirala sam da odem). Pripremao se platiti. (pripremao se da plati). Prisiljavali su ga piti rakiju (da pije rakiju). Pokušao ih je smiriti. (pokušao je da ih smiri) Slala je djecu prositi (da prose). Pripremio se pisati (da piše). Žurio je prenijeti vijest. (da prenese)

duševno stanje

češ. *Bojím se mu to napsat. Stydím se požádat ho o to. Chci jíst, pít. Petr chtěl být učitelem. Toužím to poznat. Snažím se jim vyhovět. Přeji si mít velký dům. Děti toužily (po tom) smět nosit do školky vlastní hračky. Snil o tom moci být aspoň na chvíli milionářem. Měli radost jít tam. Litoval dát ze své kapsy deset korun.*

hrv. *Bojim se napisati mu to. Sram me je zamoliti ga za to. Želim jesti, piti. Petar je htio biti učiteljem. (Petar je htio da bude učitelj). Čeznem da to spoznam. (Čeznem spoznati to.) Trudim se ugoditi im. (Trudim se da im ugodim) Želim imati veliku kuću. Djeca su čeznula da nose u vrtić vlastite igračke (Djeca su čeznula nositi u vrtić vlastite igračke). Sanjario je o tome da bude bar na trenutak milijunašem. (Sanjario je biti bar na trenutak milijunašem.) Radovali su se ići tamo (Radovali su se da idu tamo).. Žalio je dati iz svog džepa deset kruna. (Žalio je da daje iz svog džepa deset kruna).*

dozvole, mogućnosti

češ. *Směli se hrát venku. Mohl být tolerantním. To se dá/nedá napravit. Nemoc a bída zatajit se nedá. Dali mu ohřát se. Nechali ho domluvit. Děti se můžou proběhnout. Můžu přijít až zítra? Dovolil si, troufal si, osmělil se, odvážit se... Račte vstoupit, sednout si. Tuto situaci můžeme řešit dvěma způsoby. Lékař mi dovolil dělat jen lehčí práci.*

hrv. *Smjeli su igrati se vani. Mogao je biti tolerantan. To se da/ne da popraviti. Bolest i bijeda ne daju se zatajiti. Dozvolili su mu da se ugrije. (Dozvolili su mu ugrijati se). Dopustili su mu završiti govor (da završi govor). Djeca se mogu*

protrčati. Mogu li doći tek sutra? Dozvolio si je, odvažio se otići. Izvolite ući. Izvolite si sjesti. Ovu situaciju možemo riješiti na dva načina. Liječnik mi je dozvolio da radim samo lakše poslove.(Liječnik mi je dozvolio raditi samo lakše poslove).

negodovanja, odbijanja

češ. Zdráhal se, zpěčoval se, odmítal, bránil se jít tam. Odmítl odpovídat.

hrv. Nećkao se, ustručavao se, odbijao je, branio se íći tamo (da ide tamo).

Odbio je odgovarati (da odgovara).

sposobnost, uspjeh

češ. Dovedl nekouřit, schovat se. Nedokázal, neuměl využít příležitost. Nedovedl se rozhodovat správně. Nedokázala chvilku nemluvit. Nedovedl proti bezpráví nevystoupit. Nedokázal se nemíchat do soukromých věcí jiných. Umím hrát, psát. Učím se hrát. Naučil je potlačovat leknutí a překvapení. Podařilo se mu utéct.

hrv. Uspio je ne pušiti, sakriti se. Nije uspio, nije umio/znao iskoristiti priliku. Nije umio ispravno odlučivati. Nije umjela ni trenutak šutjeti. Nije uspio suprotstaviti se nepravdi.(nije uspio da se suprotstavi nepradi). Nije uspio ne miješati se u privatne stvari ostalih.(nije uspio da se ne miješa u private stvari ostalih). Umijem pisati. Učim se igrati. Naučio ih je potiskivati strah i iznenađenje.(Naučio ih je da potiskuju strah i iznenađenje). Uspjelo mu je pobjeći/uspio je pobjeći.(uspjelo mu je da pobjegne).

prepostavljanja

češ. *On musí být nemocný.* hrv. *On mora da je bolestan.*

navike

češ. *Zvykl jsem si často se koupat. Odvykl jsem si kouřit. Měl ve zvyku pít kávu.*

hrv. *Navikao sam često se kupati.(navikao sam da se često kupam). Odvikao sam se pušiti. Imao je običaj piti kavu (da pije kavu).*

počinjanje, nastavljanje, završavanje

češ. *Bratr začal koktat v patnácti. Začínám být sklerotický. Nepřestal vyrušovat v matematice. Přestal být zlým. Pokračoval číst. Zůstal sedět.*

hrv. *Brat je počeo mucati s petnaest godina. Počinjem biti sklerotičan/sklerotičnim. Nije prestao smetati na matematici. Prestao je biti zlim. Nastavio je čitati. Ostao je sjediti.*

pomaganje, odmaganje, poticanje

češ. *Pomáhal ji uklízet. Podněcoval ho pracovat. Bránil mu lénošit. Dovolil jim pracovat v neděli. Honila je psát úkoly.*

hrv. *Pomagao joj je čistiti. Poticao ga je da radi. Branio mu je ljenčariti (da ljenčari). Dopustio im je raditi u nedjelju (da rade u nedjelju). Tjerala ih je pisati zadaće.(Tjerala ih je da pišu zadaće).*

neuspjeh

češ. *Netrefil najít vchod. Vyhybal se jít do práce. Neodvážil se odejít.*

hrv. *Nije uspio naći ulaz. Izbjegavao je ići na posao. (izbjegavao je da ide na posao). Nije imao hrabrosti otići. (Nije imao hrabrosti da ode).*

preporuka

češ. *Doporučil nám jít jinou cestou. Odkázal nás jít na ministerstvo.*

hrv. *Preporučio nam je da idemo drugim putem (!). Uputio nas je da idemo na ministarstvo. (!)*

obećanje

češ. *Slíbil nám jít do kina. Zavázal se jít s nám do centra.*

hrv. *Obećao nam je ići u kino (da će ići u kino). Obvezao se ići s nama do centra (da će ići s nama do centra).*

sumnjanje ili oklijevanje

češ. *Váhal, rozmýšlel se, otálel hledat novou práci.*

hrv. *Oklijevao je, dvoumio se tražiti novi posao. (da traži novi posao).*

žurba

češ. *Utíkala nakoupit, uklízet, pracovat, utírat podlahu...Šofér se hnál otevřít dvířka vozu.*

hrv. *Bježala je kupovati, čistiti, raditi, brisati pod...Vozač je žurio, pohitao otvoriti vrata vozila (da otvori vrata vozila).*

prijetnja

češ. *Situace na východní hranici hrozí přerůst v ozbrojený konflikt.*

hrv. *Situacija na istočnoj granici prijeti da preraste u naoružani konflikt (Situacija na istočnoj granici prijetila je prerasti u naoružani konflikt).*

Kao što je vidljivo iz navedenih primjera, infinitiv zauzima u hrvatskom jeziku uvijek obligatornu poziciju u rečenici. Fakultativna pozicija prisutna je u

češkom jeziku u predikatnom proširku, u primjerima: *našli ji ležet mrtvou, viděli ho prosit na dveřích...* (hrv. *našli su ju kako leži mrtva, vidjeli su ga kako prosi na vratima*), dok u ostalim primjerima zauzima uvijek obligatornu poziciju.

3.4. Adverbne oznake i valencija

Po sadržaju postoje u oba jezika adverbne oznake *vremena, mjesta i načina, uzroka, razloga, svrhe, položaja, smjera, dopuštanja, mjere, obzira, ograničenja, popratnih okolnosti i dr.*

Adverbna oznaka može se izreći prilogom, prijedložnim izrazom i imenicom u nekom od kosih padeža.

S obzirom na valencijsku poziciju, adverbne oznake mogu biti *obligatorne, potencijalne ili fakultativne*. Premda se adverbna oznaka svojim sadržajem uz predikat vezuje sasvim slobodno pa se može i izostaviti (fakultativnost), ima i adverbni oznaka koje su uz neke predikatne glagole obavezne i iz rečenice se ne mogu izostaviti jer bi rečenice bez njih bile besmislene (obligatornost).

Obligatorne adverbne oznake

načina:

češ. *Chová se nevhodně. Cítil se smutně. Znělo to banálně, lákavě. Dopadlo to dobře. Petrovi se o tom hovoří těžko. Tato skladba se mi studuje poměrně snadno. Vypadal unaveně. Zdalo se to, jevílo se to, připadalo, ukázalo se to špatně.*

hrv. *Ponaša se neumjesno/neprikladno. Osjećao se tužno. Zvučalo je to banalno, primamljivo. Ispalo je to dobro. Petru je teško o tome govoriti. Ovu vrst skladbe lako svladavam/svladavam s lakoćom. Izgledao je umorno. Činilo se to, izgledalo je to, pokazalo se to loše.*

mjesta:

gdje

češ. *Ocitl se uprostřed náměstí. V zámku zaskřípalo. Hučelo mu v hlavě. V hodinách hrklo. Vyschlo mi v krku. Kručelo mu v břiše. Bolelo ho v zádech. Lechtá mě v uchu. Uhodilo nám do střechy. Nateklo nám do sklepa. Teče mi z nosu. Praha leží na Vltavě. Nacházíme se v dlouhodobé krizi. Bydlel v Praze.*

hrv. *Našao se usred trga. U dvorcu je zaškripalo. Šumjelo mu je u glavi. U satu je udarilo. Presušilo mi je u grlu. Krčalo mu je u trbuhu. Boljelo ga je u leđima. Škaklja me u uhu. Udarilo nam je u krov. Promočilo nam je u podrum. Kapa mi iz nosa. Praha leži na Vltavi. Nalazimo se u dugoročnoj krizi. Stanovao je u Pragu.*

kamo

češ. *Vstoupil do domu. Zacouval do garáže. Dal všechny své úspory do banky. Snažila se vnikat do jejího soukromí.*

hrv. *Ušao je, stupio je u kuću. Dovezao je auto u garažu. Dao je svu ušteđevinu u banku. Pokušala je ulaziti u njihov privatni život.*

kuda

češ. *Chlapec přešel tudy. Vlak projel tunelem. Nechej si to projít myslí!*

hrv. *Dječak je prošao ovuda. Vlak je prošao tunelom. Pusti da ti to prođe glavom!(razmisli)*

vremena:

češ. *Dostihy proběhnou (uskuteční se, budou) zítra, v neděli, o prázdninách, na Velokonoce. Olympiáda se koná, je každé čtyři roky. Zítra bude středa. Stalo se to šestého června.*

hrv. *Trke će biti sutra, u nedjelju, za vrijeme blagdana, za Uskrs. Olimpijada se održava svake četiri godine. sutra će biti srijeda. Dogodilo se to šestog lipnja. Kad se vratiš, bit će već praznici.*

mjere:

češ. *Syn měří hodně, metr devadesát. To prase váží hodně kilogramů. Ta kniha stojí třicet korun.*

hrv. *Sin ima metar devedeset. To prase teži mnogo kilograma. Ta knjiga stoji/košta trideset kruna.*

Potencijalne adverbne oznake

mjesta:

kamo

češ. *Rozložila, rozprostřela ubrus na stůl. Stríkala vodu na záhon. Hodit míč do zahrady. Přinesl nákup do kuchyně. Naložil slámu na vůz. Navlekla nit do jehly. Zasadili brambory na pole. Zamíchala cukr do těsta. Vyhodil míč do výšky. Vsykala, všlehala cukr do těsta. Vhodil, vložit minci do automatu. Přidal sůl do polévky. Přistrčil židli ke stolu. Připsal, nadepsal čárku nad písmeno. Přišl záplatu na kabát, rukáv ke kabátu. Podložil kámen pod kolo. Přehodil pokrývku přes plot. Nabodnul sousto na vidličku. Zabalila dítě do peřinky, krabici do papíru. Schovali věci do bedny. Poslal syna na studie.*

hrv. *Rasprostrla je stolnjak na stol. Prskala je vodu po gredicama. Bacio je loptu u vrt. Donio je kupljenu robu u kuhinju. Naslagao je slamu na vozilo. Navukla je konac u iglu. Posadili su krumpir na polju. Umiješala je šećer u tijesto. Bacio je loptu u visinu. Nasipala je šećer u tijesto. Bacio je sitniš u automat. Dodao je sol u juhu. Privukao je stolicu ka stolu. Nadopisao je kvačicu nad slovo. Prišio je krpu na kaput. Prišio je rukav na kaput. Podmetnuo je kamen pod bicikl. Prebacio je pokrivač preko ograde. Nabo je zalogaj na vilicu. Omotala je dijete u perine. Zamotala je kutiju u papir. Spremili su stvari u škrinju. Poslal syna na studie.*

odakle

češ. *Odlomil kus z chleba. (Vy)těžil dříví z lesa. (Vy)pustil, (vy)čerpal vodu z nádrže. Vymáčkal št'avu z citrónu. Vytrepal drobty z ubrusu. Odstranil, odklidit překážky z cesty. Odvážit trochu z celkového množství. Odepsal, odečetl položku z celkové částky. Trhal listy ze sešitu. Odlomil kousek z koláče. Odkrájel maso z kostí, od kostí. Uštípnul kousek z housky. Odloupnul, odlepil známku z dopisu. Očistil bláto z bot (očistit boty od bláta). Brál mléko z ledničky. Udělal figuru z hlíny. Vyčarovali z ničeho zázraky. Vyvedli ho z města. Propustili ho z vězení, z práce.*

hrv. *Odlomio je komadić od kruha. Dobio je drva iz šume. Pustio je vodu iz cisterne. Iscijedio je sok iz limuna. Istresao je mrvice iz krpe. Odstranio je prepreke sa ceste. Izvagao je malo od čitave količine. Odbio je polog od računa. Trgao je listove iz bilježnice. Odlomio je komadić od kolača. Odrezao je meso s kosti. Otrgnuo je komadić od peciva. Odlijepio je marku s pisma. Očistio je blato s cipela. Uzimao je mlijeko iz hladnjaka. Napravio je figuru iz gline/od gline. Iz ničega su pravili čuda. Izveli su ga iz grada. Pustili su ga iz zatvora, iz posla/s posla.*

kuda

češ. *Pronesli nábytek dveřmi. Protlačili ovoce skrz síto/sítem.*

hrv. *Prenesli su namještaj kroz vrata. Istisnuli su voće kroz sito/sitom.*

gdje

češ. *Zapomněl sešit ve škole. Tisknul kapesník v ruce. Zasadila růže na zahradě. Namáčela prádlo ve vodě. Uložil peníze ve spořitelně. Nechal knihu pod polštářem. Omotala šálu okolo krku. Nechala dítě v internátě, knihu doma. Ponechal továrnu v provozu. Přistihnul pachatele na místě činu. Zdržovali hosty v jídelně.*

hrv. *Zaboravili su bilježnicu u školi. Stiskao je maramicu u ruci. Posadila je ruže u vrtu. Namakala je rublje u vodi. Spremio je novce u štedionici. Ostavio je knjigu pod jastukom. Omotala je šal oko vrata. Ostavila je dijete u internatu, knjigu kod kuće. Ostavio je tvornicu u prometu. Sustigao je počinitelja na mjestu zločina. Zadržavali su goste u blagovaonici.*

načina:

češ. *Rozdělila jablko na tři dílky. Rozmontoval přístroj na součástky. Přijal zprávu bez radosti, s pláčem, smutně.*

hrv. *Razdijelila je jabuku na tri kriške. Razmontirao je stroj na dijelove. Primio je vijest bez radosti, s plačem, tužno.*

zamjene:

češ. *Požadoval přijatelnou částku za chatu. Vyměnil kolo za peníze. Rozměnil bankovky za mince.*

hrv. *Tražio je prihvatljiv iznos za vikendicu. Zamijenio je bicikl za novce. Razmijenio je papirnate novce za sitniš.*

društva:

češ. *Spojil, smíchal, rýmovat, střídal, sloučil jablky s hruškami, cukr s moukou.*
hrv. *Spojio je, pomiješao, jabuke s kruškama, šećer s brašnom.*

namjene:

češ. *Rozdělil dort dětem. Převedl majetek na děti. Připsat majetek dětem. Chodil na univerzitu se žádostí.*

hrv. *Razdijelio je tortu djeci. Preveo je imanje za djecu. Pripisao je imanje djeci. Išao je nasveučilište sa zamolbom.*

3.5. Sintaksa kao valencijska dopuna

Zavisne rečenice i valencija

U zavisno složenoj rečenici jedna je surečenica dio gramatičkog ustrojstva druge surečenice. Zavisna rečenica (subjektna, objektna, predikatna te neke načinske) predstavlja *rečeničnu dopunu* glagola, tj. ima istu funkciju valencijskih dopuna kao i dijelovi rečenice kad se odnosi na glagol (npr. objekt-objektna rečenica, subjekt-subjektna rečenica, predikat-predikatna rečenica, adverbna oznaka-adverbna rečenica...).³³

Zavisne rečenice s obzirom na valencijsku poziciju koju zauzimaju možemo podijeliti na *obligatorne, potencijalne i fakultativne zavisne rečenice*. *Predikatne, subjektne te objektne* rečenice su uvijek *obligatorne*, za razliku od *adverbni*h koje mogu biti *obligatorne, potencijalne i fakultativne*.

---

³³B. Kuna *Sintaktičke kategorije: Zbornik radova znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem*, Hrvatski sintaktički dani, Osijek, 2006.

H.Běličová, L. Uhlířová, *Slovanská věta, euroslavica*, Praha 1996

Běličová, H., Sedláček, J., *Slovanské souvětí*, Československá akademie věd, Studie a práce lingvistické, Praha 1990. Čomski, N, *Sintaksičke strukture*. Novi Sad: Dnevnik, 1984.

I. Pranjković, *Hrvatska skladnja: Rasprave iz sintakse hrvatskog standardnog jezika*, Hrvatska Sveučilišna naklada, 2002. D. Stolac, *Sintaksa u hrvatskim gramatikama u 20 st.* Filozofski fakultet, Rijeka, 2005. M. Znika, *Sintaktička norma hrvatskog jezika u 20 st., Hrvatski jezik u 20 st.*, Matica hrvatska, Zagreb, 2006.

Obligatorne rečenice

Predikatne

Predikatna rečenica je takva zavisna rečenica koja se u glavnu uvrštava na mjesto njezina predikata i prema njoj se odnosi kao imenski predikat prema svome subjektu.

češ. *Město už nebylo to, co někdy bylo. Já jsem, který jsem.*

hrv. *Grad više nije što je nekad bio. Ja sam koji jesam.*

Subjektne

Subjektna rečenica je takva zavisna rečenica koja se u glavnu uvrštava na mjesto njezina subjekta i prema njoj se odnosi kao subjekt prema svome predikatu.

češ. *Říká se, že u vás víno není špatné. Zdálo se, že je mu hůř. Bylo slyšet, jak mluví za stěnou. Říka se, že prý všechno shořelo. Je známo, je jisté, je nepochybné, že každý zaplatí. Napadlo ho, že se vrátí. Bylo slyšet, jako by někdo*

klepal. Bylo dobře, bylo štěstí, že nikdo nebyl doma. Mrzelo ho, zarmoutilo ho, překvapilo ho, lichotilo mu, líbilo se mu, že všechno skončilo. Je mu milé, příjemné, divné, trapné, líto, že přišli. Je dobré, správné, rozumné, důležité, zajímavé, je štěstí, škoda, hanba, nesmysl, není náhoda, že/když/jestli se plní závazky/aby se plnily závazky. Je vyloučené, aby to udělal. Ještě se nestalo, aby/že by přišel pozdě. Je mi jedno, zda přijde. Je třeba, aby přišel. Rozčiluje mě, že Petr každému skáče do řeči. Je žádoucí, dlužno, vhodné, náležité, slušné, abychom se tam objevili. Neví se, zda mluví pravdu.

Hrvatski ekvivalent za češki izraz *aby*(s kondicionalom), je *da* (s prezentom).

hrv. Priča se da ni u vas vino nije loše. Činilo se da joj je gore. Čulo se gdje iza zida razgovaraju. Govori se da je, navodno, sve izgorjelo. Poznato je, sigurno je, nedvojbeno je da će svatko platiti. Palo mu je na pamet da se vrati. Bilo je čuti (moglo se čuti) (kao) da netko kuca. Bilo je dobro, bila je sreća što nitko nije bio doma. Rastuživalo ga je, iznenadilo ga je, laskalo mu je, sviđalo mu se... što je sve završilo. Drago mu je, ugodno, čudno, žao... što su došli. Dobro je, ispravno, razumno, važno, zanimljivo, sreća, šteta, sramota, besmisleno, nije slučajno... da se ispunjavaju obveze. Isključeno je da je to učinio. Još se nije dogodilo da bi zakasnio. Svejedno mi je hoće li doći. Potrebno je da dođe. Ljuti me što Petar svakome skače u riječ. Nužno je, pristojno da se tamo pojave. Ne zna se govori li istinu.

Objektne

češ. *Víme, že mluví pravdu. Pochybujeme, nevěříme, že přijde/že by mohl přijít. Domnívame se, předpokládáme, musíme konstatovat, že úkol nebyl splněn. Řekl, sdělil, přiznal se, navrhl, slíbil, zavazal se (k tomu), že ten článek přepíše přes neděli. Vytýkal, vyčítal, stěžoval si nám, že nebylo dost finančních prostředků. Odsuzovali ho, že kradl. Ptal se, zkoumal, vyzvídal....jestli jsem tam byl. Žádám, chci, aby přišel. Řekl, že to už ví. Sdělil nám, že nepřijde. Napiš, kdy se vrátíš. Slíbil, že přijde včas. Doporučil mi, abych přestal kouřit. Dovolil nám, abychom si natrhali hrušek. Zavázal se, aby přepsal článek. Chystal se, aby pomohl Petrovi. Přál si, aby byl nejlepší. Rozhodl se, měl v úmyslu, aby zůstal až do konce. Slíbil, že se naučí za rok anglicky. Zvykl si, aby ve společnosti moc nemluvil. Víme, zda otec přijede. Pochybují, zda přijde. Poprosil ho, aby přišel. Zeptal se, zdali/jestli přijde. Vyzkoušel, zda je vše v pořádku. Napiš, kdy se vrátíš. Vím, nikdo mě nemá rád. Napsal mu, kdy otec přijede. Věděl, proč nepřijede. Slyšel jsem ho, jak mluví. Viděl jsem, jak si děti hrají. Předstíral, dělal, jako by spal. Neví, co má dělat.*

hrv. *Znamo da govori istinu. Sumnjamo, ne vjerujemo da će doći/da bi mogao doći. Pretpostavljamo, moramo konstatirati da zadaća nije bila ispunjena. Rekao je, saopćio je, priznao je, predložio je, obećao je, obvezao se na to da će*

taj članak prepisati preko nedjelje. Spočítavao je, žalio se da nije bilo dosta finansijskih sredstava. Osuđivali su ga da je krao. Pitao je, istraživao jesam li tamo bio. Zahtijevam da dođe. Rekao je da to već zna. Saopćio nam je da ne će doći. Napiši kad ćeš se vratiti. Obećao je da će doći na vrijeme. Savjetovao mi je da prestanem pušiti. Dozvolio nam je da si naberemo kruške. Obvezao se, da prepíše članak. Pripremao se da pomogne Petru. Želio je da bude najbolji. Odlučio se, imao je namjeru da ostane do kraja. Obećao je da će za godinu dana naučiti engleski. Navikao je da u društvu mnogo ne govori. Znamo hoće li doći otac. Sumnjam hoće li doći. Zamolio ga je da dođe. Pitao je hoće li doći. Ispitivao je da li je sve u redu. Napiši kad ćeš se vratiti. Znam, nitko me ne voli. Napisao mu je kad će doći otac. Znao je zašto ne će doći. Čuo sam ga kako govori. Vidio sam kako se djeca igraju. Glumio je da spava. Ne zna što mu je činiti.

Adverbne rečenice i valencija

Obligatorne adverbne rečenice

načina:

češ. Chovala se, jako by zešilela. Cítil se, zdalo mu se, připadalo mu... na zkoušce, jako by byl na soudu. Dopadlo to, jak sme se domnívali. Vypadal, jakoby byl nemocný. Tvářil se, jako by nic nevěděl. Stavil se, jako by neslyšel.

hrv. *Ponašala se kao da je poludjela. Osjećao se, izgledalo mu je, činilo mu se na ispitu kao da je na sudu. Ispalo je to kao što i pretpostavljali. Izgledao je kao da je bolestan. Pretvarao se kao da ništa ne zna. Pravio se kao da nije čuo.*

Potencijalne adverbne rečenice

vremena:

češ. *Počkáme, dokud nebudeme mít úplnou jistotu. Pořád bych si doma četla, když jsem byla malá. Když byla mladá, byla hezká. Když jsem se vrátil, byli všichni už doma. Až se vrátíš, budou už prázdniny.*

hrv. *Pričekat ćemo dok ne budemo bili sasvim sigurni. Uvijek bih si doma čitala dok sam bila mala. Bila je lijepa dok je bila mlada. Kad sam se vratio, svi su već bili doma. Kad se vratiš, bit će već praznici.*

mjesta:

češ. *Odešel, odkud přišel. Jdi, kam ti nařídili!* hrv. *Otišao je odakle je i došao. Idi kamo su ti naredili!*

mjere:

češ. *Nebyl natolik chytrý, aby to pochopil. Málo je toho, abych byl spokojen. Znal jsem ho dost dlouho, abych ho mohl podezírat. Je příliš mladý na to, aby vše zvladl.*

hrv. *Nije bio toliko pametan da to shvati. Malo je toga, da budem zadovoljan. Poznavao sam ga dosta dugo, da mogu sumnjati u njega. Previše je mlad da sve savlada.*

načina:

češ. *Odešel, aniž by někomu něco řekl. Kluk tak plakal, že by se byl kámen ustrnul. Chodil kolem nás, jako když nás nevidí. Přihlížel vyklízení vozu, jako by to bylo divadlo.*

hrv. *Otišao je da nije nikom ništa rekao. Mladić je tako jako plakao da bi dirnuo i kamen. Hodao je pored nas kao da nas ne vidi. Pregledavao je čišćenje vozila kao da je to kazalište.*

namjere:

češ. *Používal všech prostředků, aby udělal kariéru. Přijeli, aby se učili, aby měli zábavu. Přijal ho, aby mu byl pomocník. Přivedli ho, aby ho vyslechli. Spěchal, aby přišel včas. Staral se, aby všichni měli jídlo. Těšila mě, aby mi dodala odvahu. Vybrali nejlepší, aby šli do soutěže. Vydávali knížky, aby je mládež četla. Vzala si nový nábytek, aby měla hezčí byt. Zastavil se, aby něco pil. Zvedla ruku, aby nás pozdravila. Přišel, aby se podíval na malého pacienta. Jan se držel, aby nepropukl v smích. Špatné svědomí ho hnalo, aby svůj hřích rychle napravil. Honím se, abych všechno stihla udělat. Dej mu tu hračku, at' má radost!*

hrv. *Koristio je sva sredstva kako bi si napravio karijeru. Doputovali su kako bi učili kako bi se zabavljali. Primio ga je da mu bude pomoćnik. Priveli su ga kako bi ga preslušali. Žurio je da dođe na vrijeme. Brinuo se da svi imaju jelo. Tješila me kako bi me ohrabrila. Izabrali su najbolje da idu na natjecanje. Izdávali su knjige kako bi ih mladež čitala. Uzela si je nov namještaj kako bi*

imala ljepši stan. Zastao je kako bi nešto popio. Podigla je ruku da nas pozdravi. Došao je kako bi pogledao malog pacijenta. Jan se suzdržavao da ne pukne od smijeha. Grižnja savjest ga je tjerala da brzo ispravi svoj grijeh. Žurim kako bih sve stigla učiniti. Daj mu tu igračku da se veseli!

pogodbe:

češ. Bude správné, jestli přijedeš. Kdybys tam šel, šel bych také. Žije li ještě, je hodně strarý. Vrátil-li se, tak zmeškal vlak. Kdybych to tušil, tak bych tam nešel. Budeme-li do soboty hotovi, jeli bychom v neděli na výlet.

hrv. Bit će ispravno, dođeš li. Kad bi ti išao tamo, išao bih također. Ukoliko živi, jako je star. Ukoliko se vratio, zakasnio je na vlak. Kad bih to predosjećao, ne bih tamo išao. Kad bismo bili gotovi do subote, išli bismo u nedjelju na izlet.

uzroka:

češ. Divili se, že jsme nepřišli. Styděl se, že nepřišel včas. Těšila se, že jsem neodjížděla navždy. Trpěl kvůli tomu, že jsme odešli. Za to, že králi věrně sloužil, dostal Janek na stará kolena vlastní chalupu. Děkovali nám, že jsme přijeli na konferenci. Stěžoval si, že ho všichni opustili. Vrátili se, protože neměli dost peněz. Je št'astný, spokojen, udiven, překvapen... že je rád. Báł se, že přijdeme pozdě. Rozhlížel se, zda není sledován. Nikam jsme nejeli, protože bylo ošklivě.

hrv. Čudili su se što nismo/da nismo stigli. Sramio se što nije došao na vrijeme. Veselila se što nisam odlazila zauvijek. Trpio je, patio je zbog toga, što smo otišli. Zbog toga što je kralju vjerno služio, dobio je Janek pod stare dane vlastitu kolibu. Zahvaljivali su nam što smo došli na konferenciju. Žalio se što su ga svi napustili. Vratili su se jer nisu imali dosta novaca. Sretan je, začuđen, iznenađen...da mu je drago. Bojao se da ćemo zakasniti. Osvrtao se da li ga slijede. Nikamo nismo putovali jer je bilo ružno vrijeme.

Fakultativne adverbne rečenice

načina:

češ. *Všechno je jinak, než bylo v minulosti.* hrv. *Sve je drukčije no što je nekad bilo.*

uzroka:

češ. *Poněvadž všichni nepřišli, začal hluk. Všemmu rozuměl, protože byl chytrý.*

hrv. *Budući da svi nisu došli, nastade metež. Uviđao je sve to Mika jer nije bio prazna glava.*

vremena:

češ. *Uvědomila si svou národní příslušnost, až když objevila český národní živel. Teprve když se stařec posadil, usedl soud znovu. Až když jsme se blížili, zpozorovali jsme....* hrv. *Postala je svjesna svoje narodnosti tek kad je upoznala*

češki narod. Tek kad je starac sjeo, sud je ponovo počeo zasjedati. Dok smo se bližili, primijetili smo...

mjesta:

češ. Všude bylo ticho, kam chodili..hrv. svugdje je bilo tiho kuda su hodali...

dopuštanja:

češ. Nic jsme neviděli, ikdyž byl den. Všechno dělal, ikdyž byl nemocný. Není tady, ikdyž je už pět hodin. hrv. Ništa nismo vidjeli iako je bio dan. Sve je radio mada sam bolestan. Nije ovdje iako je već pet sati.

4. Zaključak

Cilj rada je bio opisati morfosintaktičku valenciju glagola hrvatskog i češkog standardnog jezika.

Morfološko sintaktička analiza glagola u hrvatskom i češkom jeziku obuhvatila je: besprijedložne (proste) padeže kao valencijske elemente tj. opis sintaktičkih funkcija valencije u nominativu, genitivu, dativu, akuzativu, instrumentalu; valenciju prijedložnih izraza; valencijsku dopunu u infinitivu, adverbne oznake i valenciju; sintaksu kao valencijsku dopunu. Analiza morfosintaktičke valencije temeljila se na postavkama Helbiga, Schenkela, Engela, Samardžije, Mrazović Vukadinovića...te *Češkom nacionalnom korpusu, Hrvatskom nacionalnom korpusu, Anićevom Rječniku hrvatskog jezika, Valencijskom rječniku Slovesa pro praxi...*

Kontrastivna analiza valencije glagola hrvatskog i češkog standardnog jezika u mom radu temelji se na postavkama ranijih istraživanja u teoriji valentnosti. Dizertacija donosi novost, prije svega, njihovom primjenom na hrvatsko-česku konfrontativnu lingvistiku.

Opće lingvistička vrijednost provedene kontrastivne analize jest u tome što njeni rezultati mogu služiti za daljnje znanstveno proučavanje morfosintakse hrvatskog i češkog jezika, a primijenjena vrijednost jest, mogućnost njena korištenja u nastavi stranih jezika te prevođenju. Kontrastivna analiza doprinosi kontrastivnim gramatikama, stoga bi ovaj rad mogao poslužiti kao temelj nastanku hrvatsko čeških ili češko hrvatskih gramatičkih i drugih priručnika.

Analiza je na osnovi usporedbe hrvatskih i čeških glagola potvrdila ovo: glagol je središte rečenice i ostali članovi rečenice su njemu podređeni; članovi rečenice se s obzirom na podređenost glagolu mogu podijeliti na: *aktante* i *cirkumstante*, *obligatorne* i *fakultativne dopune* te *slobodne dodatke* te *obvezne* i *fakultativne dopune* i *dodatke*; u dopune se ubrajaju i *prijedložne skupine*, *pridjevi*, *prilozi*, *infinitivi*, *participi* i *zavisne rečenice*; imenska i pridjevska dopuna unutar kopulativnog predikata te semikopulativnog predikata čine jednu predikativnu dopunu; infinitiv, imenska i pridjevska dopuna unutar kopulativnog predikata te semikopulativnog predikata čine *predikativnu dopunu*; zavisna rečenica (subjektna, objektna, predikatna te neke načinske) predstavlja *rečeničnu dopunu* glagola, tj. ima istu funkciju valencijskih dopuna kao i dijelovi rečenice kad se odnosi na glagol.

Pored toga se pokazalo da se glagoli s obzirom na valentnost mogu podijeliti na *avalentne*, *jednovalentne*, *dvovalentne*, *trovalentne* te *četverovalentne*; pozicije se s obzirom na valentnost mogu podijeliti na: *obligatornu poziciju*, *potencijalnu poziciju* te *fakultativnu poziciju*. Aktanti (tj. obligatorne i fakultativne dopune) zauzimaju obligatorne te potencijalnu poziciju, dok cirkumstanti (tj. slobodni dodaci), zauzimaju fakultativnu poziciju.

Pri analizi bilo je potrebno, za razliku od modela Mrazovića i Vukadinovića, uvesti valencijsku dopunu u infinitivu te sintaksu kao valencijsku dopunu u skladu s češkim valencijskim rječnikom glagola *Slovesa pro praxi*. Rekcija u

analizi nije poistovjećena s valencijom iz razloga što ona predstavlja uži pojam od valencije budući da se odnosi samo na regiranje određenog padeža, besprijedložnog i prijedložnog, koji je podređen glagolu. Rekcija, dakle, za razliku od valencije, ne obuhvaća subjekt, adverbne oznake, sastavnice dekomponiranog predikata, kopulativnog te semikopulativnog predikata.

Druge teoretske osnove analize su: infinitiv, imenska i pridjevska dopuna unutar imenskog predikata te predikatni proširak čine predikativnu dopunu, a zavisna rečenica (subjektna, objektna, predikatna te neke načinske) predstavlja rečeničnu dopunu (v. *Slovesa pro praxi*).

Morfosintaktična analiza hrvatskih i čeških glagola potvrdila je s obzirom na konfrontaciju čeških i hrvatskih glagola da su sličnosti i podudaranja u valenciji glagola hrvatskog i češkog jezika vidljive, prije svega, u sintaksi te adverbnim oznakama kao valencijskim dopunama. Rečenice te adverbne oznake zauzimaju u oba jezika identične valencijske pozicije. Adverbne oznake u oba jezika s obzirom na valencijsku poziciju mogu biti *obligatorne, potencijalne ili fakultativne*. Premda se adverbna oznaka svojim sadržajem uz predikat vezuje sasvim slobodno pa se može i izostaviti (fakultativnost), ima i adverbni oznaka koje su uz neke predikatne glagole obavezne i iz rečenice se ne mogu izostaviti jer bi rečenice bez njih bile besmislene (obligatornost).

U pojedinostima možemo dokazati postojanje sljedećih struktura glagolske valencije u češkom i hrvatskom jeziku:

1. Besprijedložna valencija

1.1. Podudarnosti

1.1.1. podudarnosti u besprijedložnoj valenciji u strukturama ovog tipa:

a) u nominativu (npr. *Jan je pjevao. Bježao je kao neman. Kao momak je radio svakodnevno. ...češ. Jan zpíval. Štěpán byl učitelem. Běžel jako zvíře. Jako*

chlapeček pracoval každý den...);

b) genitivu (npr. *Nabrao je jabuka. Dogodilo se to prvog siječnja...češ. Nasbíral jablek. Stalo se to prvního února.);*

c) dativu (npr. *Natrgali smo im krušaka. Otišao je kući. Bilo mu je zima. Njegovo ponašanje im se činilo nepristojnim. Sviđa mi se pjevati. Bilo mi je žao djeteta. Rekla im je istinu. ..češ. Natrhali jsme jim hrušek. Odešel domů. Bylo mu zima. Jeho chování se jim zdalo neslušným. Líbí se mi zpívat. Bylo mi líto dítěte. Řekla jim pravdu...);*

d) akuzativu (npr. *Ugledala ga je. Imali smo nadu. Smatrali su ga talentiranim. Svaku večer je dolazio k nama...češ. Uviděla ho. Měli nádeji. Každou večer přicházel k nám.);*

e) instrumentalu (npr. *Kit je također sisavcem. Postao je predsjednikom...češ. Savcem je také velryba. Stal se předsedou...)*

1.2. Razlike:

1.2.1. Glagoli *postati, ostati*

Uz glagole *postati, ostati* dolazi u hrvatskom jeziku nominativ (rjeđe instrumental), za razliku od češkog jezika u kojem uz te glagole dolazi isključivo instrumental (hrv. *Postao je profesor; Ostao je sluga/ostao je slugom; Zůstao sluhou; Stal se profesorem;*). Dopuna u nominativu zahtijeva u hrvatskom jeziku neodređeni, tzv. kratki oblik pridjeva, dok u češkom jeziku zahtijeva uglavnom određeni, tzv. dugi oblik pridjeva. (hrv. *Bio je zao. Bio je dobar. češ. Byl zlý. Byl hodný.*)

1.2.2. Glagol *biti*

U češkom jeziku dolazi uz glagol *biti*, kad se želi imenovati struka ili podrijetlo subjekta, imenska dopuna u instrumentalu. U hrvatskom jeziku je taj izraz stilski označen. (češ. *Byl šlechticem. Byl výborným muzikantem. hrv. Bio je plemić. Bio je izvrstan glazbenik.*)

1.2.3. Glagol *izgubiti*

Glagol *izgubiti*, češ. *pozbyť* ima u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi valencijska dopuna u akuzativu, dakle, češ. *pozbyl odvahy*; hrv. *izgubio je hrabrost*.

1.2.4. Glagoli *sudjelovati*, *koristiti*

Glagoli *účastnit se*, *užívat*, hrv. *sudjelovati*, *koristiti*, imaju u češkom jeziku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem ti glagoli zahtijevaju drugačiju dopunu; *sudjelovati u nečemu*, *koristiti nešto*.

1.2.5. Glagoli koji znače *sjećanje*

Povratni glagoli koji znače *sjećanje* u hrvatskom jeziku otvaraju mjesto genitivu. Takvi su npr.: *sjetiti se*, *sjećati se*, *prisjetiti se*, *prisjećati se*, *spomenuti se*, *spominjati se*... U češkom jeziku ovi glagoli ne otvaraju valencijsko mjesto u genitivu: *pamatovat se na něco*, *vzpomenout si na někoho*, *vzpomínat si na někoho*, *připomenout si něco*, *připomínat si něco*...

1.2.6. Glagoli koji znače *odvajanje*

U hrvatskom jeziku neki od glagola koji označavaju *odvajanje* od nečega vežu na sebe prijedložni valencijski element u genitivu, npr.: *udaljiti se od nečega*, *odustati od nečega*, *čuvati se od nečega/nečega*, *izbaviti se nečega/od nečega*, *osloboditi se nečega/od nečega*, *kloniti se nečega/od nečega*, *čuvati se nečega/od nečega*, *okaniti se nečega/od nečega*, *otresti se nečega*, *štititi se od nečega*..., za razliku od češkog jezika u kojem uz ove glagole dolazi isključivo besprijedložni genitiv kao dopuna.

1.2.7. Glagoli koji znače *ostvarenje nekog cilja*

Glagoli koji označavaju *ostvarenje nekog cilja*, a to su *dosegnuti*, *dozvati*, *dočekati*, *osvojiti* (češ. *dosáhnout*, *dotknout se*, *dojít*, *dopátrat se*, *dobrat se*, *dopracovat se čeho*, *dovolat se*, *dočkat se*, *doprošovat se*, *dožadovat se*, *dostoupit*, *dožít se*, *domyslit se*, *zmocnit se*..) u hrvatskom jeziku vežu na sebe akuzativ: *dosegnuti nešto*, *dotaći*, *dozvati nekoga*, *dočekati nekoga*, *osvojiti*

nešto (izuzev domoći se nečega), za razliku od češkog jezika u kojem ovi glagoli vežu na sebe genitiv.

1.2.8. Glagoli koji znače *vrednovanje nečega*

Glagoli koji označavaju *vrednovanje nečega*, a to su *stajati, koštati, vrijediti* (češ. *stát*), dolaze u hrvatskom jeziku s genitivom, npr.: *To vrijedi zlata. Knjiga je stajala novaca i novaca*, za razliku od češkog jezika u kojem ovdje dolazi prijedložna valencijska dopuna u akuzativu, npr. *To nestojí za řeč!*

1.2.9. Glagoli značenja *pitati*

Glagoli značenja *pitati*, u češkom jeziku zahtijevaju genitivnu dopunu, za razliku od hrvatskog jezika u kojem zahtijevaju akuzativnu dopunu, npr.: češ. *Ptal se sousedů. Zeptala se své maminky*; hrv. *Pitao je susjede. Pitala je svoju majku*.

1.2.10. Glagoli značenja *primijetiti*

Glagoli značenja *primijetiti*, imaju u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog jezika koji zahtijeva dopunu u akuzativu, npr.: *Všiml si svých chyb. Primijetio je svoje greške*.

1.2.11. Glagoli značenja *igrati se*

Glagoli značenja *igrati se*, imaju u hrvatskom jeziku dopunu u genitivu, za razliku od češkog jezika, koji ima prijedložnu valencijsku dopunu u akuzativu, npr.: *Igrali su se kamenčića. Igrali su se mornara....* češ. *Hrali si na námořníky...*

1.2.12. Glagoli značenja *žaliti*

Glagol značenja *žaliti*, češ. *litovat*, ima u češkom jeziku dopunu u genitivu, dok u hrvatskom jeziku ima dopunu u akuzativu ili prijedložnu dopunu u instrumentalu; *Litoval svých nepřátel. Žalio je svoje neprijatelje. Žalio je za svojom mladošću*.

1.2.13. Glagoli značenja *cijeniti*

Glagol značenja *cijeniti*, ima u češkom jeziku dopunu u genitivu, dok u hrvatskom jeziku ima dopunu u akuzativu; češ. *vážit si, cenit si někoho, něčeho*, hrv. *cijeniti, štovati nekoga*.

1.2.14. Glagoli značenja *koristiti*

Glagol značenja *koristiti*, ima u hrvatskom jeziku akuzativnu valencijsku dopunu, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol može doći i valencijska dopuna u genitivu i akuzativu, dakle, *užít něco/něčeho*.

1.2.15. Glagoli značenja *dozvati*

Glagol značenja *dozvati*, češ. *dovolat se*, ima u češkom jeziku valencijsku dopunu u genitivu, za razliku od hrvatskog u kojem uz ovaj glagol dolazi isključivo dopuna u akuzativu.

1.2.16. Glagoli značenja *veseliti se, radovati se*

Glagoli značenja *veseliti se, radovati se* (češ. *těšit se, radovat se*), imaju u hrvatskom jeziku isključivo dopunu u dativu, za razliku od češkog jezika u kojem uz navedene glagole dolazi prijedložna valencijska dopuna *z něčeho*.

U češkom jeziku može element u genitivu unutar imenskog predikata označavati i posvojnost: *něco je někoho; první chalupa vlevo byla mých prarodičů*; za razliku od hrvatskog jezika u kojem se pri označavanju posvojnosti, u imenskom predikatu, umjesto prostog genitiva koristi prijedložni genitiv, dakle: *nešto je od nekoga; prva vikendica lijevo bila je od mojih praroditelja*. U češkom jeziku pojavljuju se kao predikatni proširci u genitivu izrazi s *kao+G*, uz glagole koji zahtijevaju valencijsku dopunu u genitivu, npr. *otázal se ho jako zástupce spolku; ujal se ho jako úplného sirotka*, dok u hrvatskom jeziku ta konstrukcija ne postoji.

1.2.17. Glagoli značenja *obratiti se*

U češkom jeziku dolazi uz glagol *obrátit se* (hrv. *obratiti se*) prijedložna dopuna u dativu te akuzativu, dakle *k něčemu/na někoho*, za razliku od hrvatskog jezika u kojem uz navedeni glagol dolazi besprijedložna dopuna u dativu.

1.2.18. Glagoli značenja *obratiti se*

Glagol *pristajati* (češ. *hodit se*) ima u hrvatskom jeziku besprijedložnu dopunu u dativu, za razliku od češkog jezika u kojem ovdje dolazi prijedložna valencijska dopuna u dativu, dakle, *k něčemu*.

1.2.19. Glagoli značenja *smilovati se*

Glagol *smilovati se* (češ. *smilovat se*) ima u hrvatskom jeziku besprijedložnu valencijsku dopunu u dativu te prijedložnu u instrumentalu, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi isključivo prijedložna valencijska dopuna u instrumentalu, dakle, *nad nekým/něčím*.

1.2.20. Glagoli *psovati, šamarati, namlatiti, sprječavati*

Glagoli *psovati, šamarati, namlatiti, sprječavati* (češ. *nadávat, nafackovat, překážet, namlátit*) imaju u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu, za razliku od češkog jezika u kojem uz ove glagole dolazi valencijska dopuna u dativu.

1.2.21. Glagol *razumjeti*

Glagol *razumjeti* (češ. *rozumět*), ima u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu, za razliku od češkog jezika u kojem uz navedeni glagol dolazi dopuna u dativu.

1.2.22. Glagoli *odvikavanja*

Glagoli *odvikavanja*, a to su: *odučiti se, odviknuti se* (češ. *odučit se, odvyknout*) imaju u hrvatskom jeziku besprijedložnu i prijedložnu valencijsku dopunu u genitivu (*od nekoga/nečega*), za razliku od češkog jezika u kojem uz navedene glagole dolazi besprijedložna valencijska dopuna u dativu.

1.2.23. Glagoli *prisluškivati, braniti, nadzirati*

Glagoli *prisluškivati, braniti, nadzirati* (češ. *naslouchat, domlouvat, bránit, přihlížet*) imaju u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu, za razliku od češkog jezika u kojem uz navedene glagole dolazi valencijska dopuna u dativu.

1.2.24. Glagoli *odvracati, odgovarati*

Glagoli *odvracati, odgovarati* (češ. *vymlouvat, rozmlouvat*) imaju u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u akuzativu te prijedložnu dopunu u genitivu, dakle, *odvracati nekoga od nečega, odgovarati nekoga od nečega*, za razliku od češkog jezika u kojem uz ove glagole dolazi besprijedložna valencijska dopuna u dativu.

1.2.25. Glagoli *podljećati*

Glagol *podljećati* (češ. *připomínat*), ima u hrvatskom jeziku dopunu u akuzativu te prijedložnu dopunu u akuzativu, dakle *podljećati nekoga na nešto*, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi dopuna u dativu te akuzativu, dakle *připomínat někomu něco*.

1.2.26. Glagol *zavidjeti*

Glagol *zavidjeti* (češ. *závidět*) ima u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u dativu te lokativu, dakle, *zavidjeti nekome na nečemu*, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi dopuna u dativu i akuzativu, dakle, *závidět někomu něco*.

1.2.27. Glagoli *nagovoriti, navesti*

Glagoli *nagovoriti, navesti* (češ. *navést, přemluvit*) imaju u hrvatskom jeziku besprijedložnu dopunu u akuzativu te prijedložnu dopunu u akuzativu, dakle,

nagovoriti, navesti nekoga na nešto, za razliku od češkog jezika u kojem uz ove glagole dolazi valencijska dopuna u akuzativu te prijedložna valencija u dativu, dakle, *navést, přemluvit někoho k něčemu*.

1.2.28. Glagoli *upravljati*

Glagoli *upravljati* (češ. *říditi*) imaju u hrvatskom jeziku valencijsku dopunu u instrumentalu, dakle *nečim*, za razliku od češkog jezika u kojem uz ovaj glagol dolazi valencijska dopuna u akuzativu, dakle, *říditi něco*.

U hrvatskom jeziku ne možemo izreći vršitelja pasivne radnje instrumentalom u primjerima *biti ispitivan, biti napisan, složen*; za razliku od češkog jezika u kojem je to moguće: *být zkoušen prof. Novákem; být složeno Smetanou, sepsano Gebauerem*.

Adverbna oznaka uzroka često se u češkom jeziku izražava instrumentalom, (npr. *umřít hladem, vyčerpáním, sešlostí věku, steskem po domově; lítostí mu puklo srdce; trpět nedostatkem*; U hrvatskom jeziku se umjesto instrumentala pri tvorenju adverbne oznake uzroka u navedenim primjerima koristi prijedložna dopuna u genitivu *od nečega/zbog nečega*, dakle, *umrijeti od/zbog gladi, iscrpljenosti, starosti, tuge za domom; od/zbog žalosti mu je puklo srce; trpio je od/zbog nedostataka*;

2. Prijedložna valencija

2.1. Podudarnosti

-prijedlozi koji se kontrastivno opisuju u dizertaciji su: hrv. *bez, prema, pored, duž, uzduž, do, unutar, k, oko, okolo, osim, izvan/mimo, umjesto, među/između, nad, na, o, od, po, pod, za, radi, unutar, usred, ispred, pred, nasuprot, prema, protiv, preko, pri, s/sa, kroz, kod, u, iz/iza*, češ. *bez, dle/podle, vedle, podél, do, dovnitř, uvnitř. k, kolem, okolo, kol, vůkol, kromě, mimo, místo, mezi, nad, na, o,*

ob, od, po, pod, pro, uprostřed, vprostřed, naproti, proti, před, přes, při, s/se, skrz/skrze, u, v, z, za.

2.2. Razlike u prijedložnoj valenciji

2.2. 1. Prijedlog *dle, podle* (hrv. *prema*)

Prijedlog *dle, podle* (hrv. *prema*) spaja se u češkom jeziku s genitivom, a u hrvatskom s dativom. Ekvivalent za mjesno značenje prijedloga *podél* je u hrvatskom jeziku *uz* i *uz njega* dolazi u hrvatskom jeziku akuzativ, dakle, *šetao se uz rijeku*; češ. *šel podél řeky*.

3.1.2. Prijedlog *do* (hrv. *u*)

Prijedlog *do* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake mjesta (npr. *jít do města, do školy, do zahrady, do polí, do lesa; vstoupit do vozu, do pokoje, do domu; upadnout do jámy*.) U hrvatskom jeziku se umjesto prijedloga *do* u mjesnom značenju koriste prijedlozi *u* (s akuzativom) te *o* (s akuzativom): *ići u grad, u školu, u vrt, u polje, u šumu; ući u vozilo, u sobu, u kuću; pasti u jamu, udariti knjigom o stol, nogama o pod...*

Uz glagol *ići* dolazi, međutim, u hrvatskom jeziku i prijedlog *do*: *ići do grada, do Ane, do trga, do crkve, do trgovine*..Prijedlog *do* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto priložne oznake cilja, tj. namjere, dakle, *dáti co do drážby, do prodeje; nechat si co do zásoby*... U hrvatskom jeziku koriste se u ovu svrhu drugi prijedlozi: *dati što na dražbu, na prodaju; ostaviti si nešto za zalihu*....

Navedeni prijedlog zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto sastavnice dekomponiranog predikata, npr. *dát se do řeči, do sporu*. U hrvatskom jeziku se umjesto prijedloga *do*, češće koristi kao dio predikata prijedlog *u*, ali i *na*: *dati se u razgovor, u sukob; baciti se na čitanje, u dugove, troškove*...

Prijedlog *do* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto objekta: *zamilovat se, zbláznit se do někoho; rýpat, rýt, plést se; střelit do, mířit do, hučet do koho, zapojovat koho do, burcovat, honit, nutit koho do*...U hrvatskom jeziku zauzimaju ovdje valencijska mjesta prijedlozi: *u* (s akuzativom) i *na* (s akuzativom): *zaljubiti se u nekoga, poluditi za nekim; plesti se, miješati se u*

nešto; ciljati na nekoga, pucati u nekoga, vikati na nekoga, nutkati nekoga na nešto...

3.1.3. Prijedlog *k*

Prijedlog *k* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake mjesta: *jeti, cestovat ku Praze, k Brnu, k městu*. U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *prema* ili *k*: *putovati prema Pragu, prema Brnu, prema gradu; hodati prema rijeci, položiti nešto ka zidu (prema zidu); gledati ka zemlji (prema zemlji)*.

Prijedlog *k* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake vremena: *přijít k večeru; probudit se k ránu, k šesté hodině; chodit k šesté hodině na procházku*; mjere: *přišlo jich ke stu*; namjere: *chystat se k odchodu, k odjezdu; udělat něco k něčí spokojenosti, k své škodě*; načina: *přesvědčit se k svému překvapení, že..; změnit se k nerozeznání, vypadal k pláči, k smíchu; jsou si podobni k nerozeznání*;

U hrvatskom jeziku zauzimaju ovdje valencijska mjesta drugi prijedlozi: *doći za večeru, probuditi se prije jutro/pred jutro, oko šest sati, hodati oko šest sati u šetnju, doći za ručak; došlo ih je oko stotinjak; pripremati se na/za odlazak; učiniti nešto na nečije zadovoljstvo, na svoju štetu, uvjeriti se na svoje iznenađenje, promijeniti se do neprepoznatljivosti, izgledao je kao da mu je do plača, do smijeha, slični su si do neprepoznatljivosti...*

Prijedlog *k* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto objekta: *mít lásku, nedůvěru, nenávist, odpor, sympatie, úctu k práci, k rodičům*; U hrvatskom jeziku se u ovom značenju, uglavnom, upotrebljava prijedlog *prema*: *imati ljubav, mržnju, nepovjerenje, otpor, simpatiju prema poslu, prema roditeljima...*

Prijedlog *k* dolazi u češkom jeziku i uz glagole: *dojít, přijít, dospět (k boji, ke srážce, k porušení tkání, k výsledku)*. U hrvatskom jeziku se uz ove glagole koristi prijedlog *do*: *doći do nečega (do boja, do sudara, do uništenja tkanine, do rezultata)*.

3.1.4. Prijedlog *mezi* (hrv. *među*)

Prijedlog *mezi* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake vremena: *mezi dnem, mezi týdnem, mezi rokem; odejít z práce mezi časem ; přijedu mezi prvním a desátým prosincem; stalo se to mezi vyučováním; mezi jídlem se nemá mluvit*. U hrvatskom jeziku se u ovom značenju koriste prijedlozi: *tijekom, za vrijeme, između, dakle, tijekom dana, tjedna, godine; doći ću između prvog i desetog prosinca, dogodilo se to za vrijeme nastave, za vrijeme jela se ne smije govoriti...*

3.1.5. Prijedlog *nad*

Prijedlog *nad* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake načina: *stalo to nad očekávání laciné; žít nad poměry*; vremena: *usnout nad práci*). U hrvatskom jeziku koriste se u ovom značenju drugi prijedlozi: *koštalo je to izvan očekivanja vrlo jeftino; živjeti izvan mjerila; usnuti pri poslu/za vrijeme posla*.

3.1.6. Prijedlog *na*

Uz neke glagole u češkom jeziku zauzima prijedlog *na* prijedložnu, objektu, valencijsku dopunu: češ. *volat (na někoho), pamatovat, vzpomínat, zapomínat (na někoho/něco), dbát na něco, ptát se, vyptávat se, dotazovat se, tázat se (na někoho/něco); těšit se na někoho/něco, potrpět si na něco; dívat se na někoho; přilepit se na někoho/něco; hrát na něco (kitaru...); mrkat na někoho; pískat na někoho, usmívat se na někoho, dohlížet na někoho, hubovat, nadávat na někoho, stonat, onemocnět na něco (cukrovku); pokřikovat na někoho; mávat na někoho; provinit se na někom; loudit (něco) na někom, vyprosit si (něco) na kom, pochutnat si na něčem; záležet, záviset na někom, na něčem;*

U hrvatskom jeziku dolazi uz ove glagole drugačija valencijska dopuna: *zvati nekoga, sjetiti se nečega, pamtiti nešto, zaboraviti nešto, brinuti se za nešto, pitati za nekoga/nešto; veseliti se nekome/nečemu, držati do nečega; gledati nekoga; zalijepiti se za nekoga/nešto; svirati nešto (klavir...); namigivati nekome; fučkati nekome; smiješiti se nekome; nadzirati, nadgledati nekoga; grditi, psovati nekoga; bolovati od nečega, razboljeti se od nečega; vikati na nekoga; mahati nekome; ogriješiti se o koga/što, mamiti što od koga, izmoliti nešto od nekoga, dogovoriti se o nečemu, slasno se najesti nečega; ovisiti, zavisiti o nekom/nečem.*

Prijedlog *na* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake vremena: *odložiti něco na odpoledne, na sobotu, na příští týden, na květen; namjene: mít peníze na živobytí, na nákup, na knihy, kandidovat se na poslance, studovat na pátera, učit se na ševce; uzroka: umřít na suchotiny, na zápal plic; obzira: šít na zakázku.*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje drugi prijedlozi: *odgoditi nešto za poslijepodne, za sobotu, za sljedeći tjedan, za svibanj; imati novce za život, za kupovinu, za knjige; umrijeti od upale pluća; od sušice; kandidirati se za poslanika, studirati za svećenika, učiti se za krojača; šivati po narudžbi.*

3.1.7. Prijedlog *o*

Prijedlog *o* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto objekta (s akuzativom), npr. *bát se, mít strach o někoho/něco; dbát, starat se, hádat se, bít se, sázet se, válčit, bojovat o někoho; píchnout se o něco; říznout se, uhodit se o něco; rozdělit se s někým o něco; pečovat o někoho/něco; prosit, žádat o něco; pokusit se o něco; přijít o něco (o nohu, o peníze), připravit (někoho) o něco; ukládat (někomu) o život; běžet o něco, jít o něco; stát o někoho/něco;*

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje, uglavnom, prijedlozi *za, o, u* ili besprijedložna valencijska dopuna: *bojati se, brinuti, svađati se, tući se, biti se, kladiti se, ratovati, boriti se za nekoga; ubosti se u nešto; porezati se, udariti se o nešto (u*

nešto); *podijeliti s nekim nešto*; *njegovati nekoga/nešto*; *moliti, prositi nešto*; *pokušati nešto*; *izgubiti nešto (nogu, novce)*, *lišiti nekoga nečega*; *skovati kome urotu*; *raditi se o nečemu*; *stati nekome do nekoga/nečega*;

Prijedlog *o* zauzima u češkom jeziku i poziciju adverbne oznake vremena: *o Vánocích, o pěti hodinách, o půlnoci; přijít o hodinu, o týden, o měsíc později*; U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *za, oko, u*: *za božićne i novogodišnje blagdane; za blagdane Svih svetih; oko pet, šest sati, u ponoć; doći za sat vremena, za tjedan dana, za mjesec (mjesec dana kasnije)*.

Prijedlog *o* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake namjere; *přijít k někomu o radu, o pomoc, snažit se, usilovat o něco (o novou práci), ucházet se o něco, hrát, sázet se o peníze, bojovat o něco (svobodu)*; mjere: *být starší, mladší o rok, o dvou let, koupit o sto korun víc, draž; bydlit o dům dále, ustoupit o krok, o kousek, být o hlavu menší*; načina: *žít o hladu, o žízni, o chlebe, o vode, o bramborách*.

U hrvatskom jeziku dolaze ovdje drugi prijedlozi: *doći nekome po savjet, po pomoć, truditi se za nešto, kladiti se za nešto; biti stariji, mlađi godinu dana, kupiti za sto kruna više, skuplje; stanovati jednu kuću dalje; ustupiti korak, komadić, biti za glavu manji; živjeti u gladi, u žeđi, o kruhu i vodi, o krumpirima*.

3.1.8. Prijedlog *od*

Neki glagoli dolaze u hrvatskom jeziku uz prijedlog *od*, dok u češkom jeziku dolaze uz prijedlog *z/ze*: *plakati od tuge, od radosti...*; češ. *plakat ze smutku, ze štěstí*;

3.1.9. Prijedlog *po*

Prijedlog *po* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake mjesta, *voda sahá po kotníky, po pás, po krk, po bradu, po kolena, po lokty; dívat se se po kom, po čem, strílet po kom, házet po kom kamením; uhodit koho po ruce, po hlave, ohlížet se po, otočit se po shánět se po, sáhnout po, shánět se po*. U hrvatskom jeziku dolazi ovdje drugi prijedlozi: *voda seže do gležnjeva, do*

pasa, do grla, do brade, do koljena, do laktova, gledati za nekim, pucati za nekim, bacati za nekim kamenje, okretati se za nekim...

Prijedlog *po* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake vremena: *po nějaké době, po několika hodinách, po několika letech, po fotbalovém zápase, návštěvě, po dešti odešli*; U hrvatskom jeziku se ovdje koristi prijedlog *poslije, nakon, iza* (s genitivom), *otišli su nakon/poslije/iza nekog vremena, nekoliko sati, godina, nakon/poslije/iza nogometne utakmice*.

Navedeni prijedlog zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake uzroka: češ. *šítet po někom/něčem, stýská se mi po někom/něčem*; te namjene: *pátrat po někom/něčem; toužit, bažit po svobodě, po nové práci*.

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *za*, dakle: *ludovati za nekim/nečim, tugovati za nekim; tragati za nekim, čeznuti za slobodom, za novim poslom*.

Glagoli *ptát se, tázat se te žádat* dolaze u češkom jeziku s prijedlogom *po* (s lokativom, dakle *ptát se po někom, žádat něco po někom*), za razliku od hrvatskog jezika u kojem uz navedene glagole dolaze drugi prijedlozi: *pitati za nekoga/nešto; tražiti, zahtijevati nešto od nekoga*; Hrvatski ekvivalenti za češki prijedlog *pro* su *po* i *za*, dakle: *jít, poslat někoho pro vodu; skočit pro pivo, mouku, pro nějakou věc; hrv. íci, poslati nekoga po vodu, skoknuti po pivo, brašno, po neku stvar....; ten zákon platí pro každého; zapomenout jedno pro druhé; být nebezpečné, drahé pro někoho; hrv. taj zakon vrijedi za svakog, zaboraviti jedan za drugog, biti opasno, skupo za nekog...*

3.1.10. Prijedlog *proti* (hrv. *protiv*)

Prijedlog *proti* (hrv. *protiv*) veže za sebe u češkom jeziku dativ, a u hrvatskom genitiv. Hrvatski ekvivalent *prije* za češki prijedlog *před*, dolazi u hrvatskom jeziku s genitivom, dok u češkom jeziku dolazi s instrumentalom.

3.1.11. Prijedlog *přes* (hrv. *preko*)

Prijedlog *preko* spaja se u hrvatskom jeziku s genitivom, a u češkom jeziku s akuzativom.

3.1.12. Prijedlog *u* (hrv. *kod*)

Prijedlog *u* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake mjesta: *stát u někoho/nečeho; sedět u stolu; najít listí u stromu; vrba roste u vody bydlet u radnice, u kostela*. U hrvatskom jeziku koriste se ovdje prijedlozi *kod* te *pored*: hrv. *stajati pored nekoga/nečega/kod nečega; sjediti pored/kod stola; naći lišće pored/kod stabla; vrba raste pored vode; stanovati pored/kod općine, pored crkve/kod crkve*.

U hrvatskom jeziku prijedlog *u* zauzima (ne)valencijsku poziciju adverbne oznake mjesta uz imenicu koja označava živo biće: *stanovati u strica/kod strica, u bake/kod bake; udata kći ostala je u roditelja/kod roditelja; u nas govore to i to (u našem selu, u našem kraju); u Slavena se to kaže tako; u Čeha to nije običajem; u Boga/kod Boga je sve moguće*. Prijedlog *u* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake vremena: *říct něco u oběda, u večere; sedět, besědovat u snídání, u svačiny, u černé kávy*; U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *za* te izraz *za vrijeme*: *reći nešto za ručkom/za vrijeme ručka, za večerom/za vrijeme večere; sjediti, razgovarati za doručkom/za vrijeme doručka, za užinom/za vrijeme užine, za kavom/za vrijeme kave*.

3.1.13. Prijedlog *z* (hrv. *iz*)

Prijedlog *z* (hrv. *iz*) zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto objekta:

češ. *vysvobodit, vylečit někoho z něčeho; z chlapce/holčičky se stává muž/žena; vyplývat, vyvinout se, vycházet, vzniknout, zbývat, začít, zůstávat z něčeho; dělat blbce z někoho; co z něho, z toho bude? Veta se skládá z podmětu a z přísudku; pomoci komu z bídy; očistit šaty z prachu, obuv z bláta; ospravedlnit se z podezření, z obvinení*. U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *iz* te *od* ili besprijedložna valencija u genitivu: *osloboditi, izliječiti nekoga nečega/od nečega; iz dječaka/djevojčice postaje čovjek/žena; proistjecati, razviti se, početi, nastati, preostajati iz nečega nešto; praviti budalu od nekoga (iz nekoga); što će biti iz njega?; što će biti iz toga?; Rečenica se sastoji od subjekta i predikata; pomoći nekome/izvući nekoga iz bijede; očistiti haljinu od prašine, cipele od blata; opravdati se od sumnje, od krivnje*.

Prijedlog *z* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake uzroka: *podezírat někoho z něčeho; radovat se, těšit, kát se z něčeho; udělat něco z rozrušení, z lítosti, ze zoufalství, z lásky k někomu, z ochoty; nic si z toho nedělej; krásti z hladu, z bídy; rozstonat se z leknutí; dostal dar z milosti; podívat se někam ze zvědavosti; mít strach z něčeho/někoho*. U hrvatskom jeziku dolaze ovdje prijedlozi *za* (s akuzativom), *zbog* (s genitivom), *iz/od* (s genitivom): *sumnjičiti nekoga za nešto; radovati se, kajati se za nešto/zbog nečega; učiniti nešto od uzbuđenosti, od/iz žalosti, od/iz očaja, od/iz ljubavi prema nekome, od/iz ljubaznosti; ne brini se zbog toga; krasti zbog gladi, zbog bijede; razboljeti se od straha; dobiti poklon iz milosti; pogledati nekamo iz radoznalosti; bojati se zbog nekoga/nekoga*.

3.1.14. Prijedlog *za*

Prijedlog *za* zauzima u češkom jeziku valencijsko mjesto adverbne oznake mjesta te dolazi s akuzativom i instrumentalom: *slunce zapadá za hory; vystrčit někoho za dveře; schovat se za někoho/něco; sednout si za stůl; zastrčit něco za klobouk; bydlet za městem, za horami, za lesem; stát, sedět, jít za někým; být schován za sloupem, za zdí; sedět za stolem; hledět, ohlížet se, dívat se za někým; chodit, běhat za někým*.

U hrvatskom jeziku dolazi ovdje prijedlog *iza* s genitivom: *sunce zapada za planine; izgurati nekoga iza vrata/vratiju; sakriti se iza nekoga/nečega; sjesti si za stol; zataknuti nešto za šesir; stanovati iza grada, iza gora, iza šume; stajati, sjediti, ići za nekime; biti sakriven iza stupa, iza zida; sjediti za stolom; tražiti, okretati se, gledati za nekim; hodati, bježati za nekim*.

Prijedlog *za* zauzima u češkom jeziku i valencijsko mjesto adverbne oznake uzroka: *stydět se, hanbit se za něco; trestat někoho za něco; pokutovat za něco; děkovat, odměnit se za práci, za nález; dostal plat za práci, honorář za spis, za hájení před soudem*. U hrvatskom jeziku dolazi ovdje, također, besprijedložna valencija u genitivu te prijedlog *zbog*: *sramiti se, stidjeti se nečega/za nešto/zbog*

nečega; kazniti nekoga za nešto/zbog nečega; zahvaljivati nekome, nagraditi nekoga za posao, za otkriće; dobio je plaću za posao, honorar za spis, za obranu pred sudom.

3. Infinitiv (da-konstrukcija)

Infinitiv kao valencijska dopuna unutar složenog predikata, dolazi u oba jezika uz glagole koji označavaju *nužnost, mogućnost, želju, namjeru, sposobnost...* Neki glagoli koji u češkom jeziku dolaze s infinitivom, u hrvatskom jeziku ne dolaze s infinitivom, već s izrazom *da+prezent/da+futur*.

Uz modalne te fazne glagole, dakle, uz *moći, morati, smjeti, početi, nastaviti, stati, prestat* dolazi u hrvatskom i češkom jeziku isključivo infinitiv: dakle: hrv. *Morali, trebali su otići; Mogli su, smjeli su otputovati. Počeo je pjevati; Stao je gledati; Nastavio je čitati; Prestao je pušiti.* češ. *Měli odejít; Mohli odjíždět. Začal zpívat. Pokračoval číst. Přestal kouřit.*

4. Zavisne recenice

Zavisne rečenice s obzirom na valencijsku poziciju koju zauzimaju možemo podijeliti na *obligatorne, potencijalne i fakultativne* zavisne rečenice. *Predikatne, subjektne te objektne* rečenice u oba jezika uvijek su *obligatorne*, za razliku od *adverbnih* koje mogu biti *obligatorne, potencijalne i fakultativne*. Zavisna rečenica ima istu funkciju valencijskih dopuna kao i dijelovi rečenice

kad se odnosi na glagol (dakle objekt-objektna rečenica, subjekt-subjektne rečenice, adverbna oznaka-adverbna rečenica...itd.)

5. Sličnosti i podudaranja u valenciji glagola hrvatskog i češkog jezika su vidljive, prije svega, u sintaksi te adverbnim oznakama kao valencijskim dopunama. Rečenice te adverbne oznake zauzimaju u oba jezika identične valencijske pozicije. Adverbne oznake u oba jezika s obzirom na valencijsku poziciju mogu biti *obligatorne, potencijalne ili fakultativne*. Premda se adverbna oznaka svojim sadržajem uz predikat vezuje sasvim slobodno pa se može i izostaviti (fakultativnost), ima i adverbni oznaka koje su uz neke predikatne glagole obavezne i iz rečenice se ne mogu izostaviti jer bi rečenice bez njih bile besmislene (obligatornost)

Budući da zasad ne postoji detaljniji i potpun kontrastivni pristup proučavanju morfosintakse češkog i hrvatskog jezika, nadam se da će ova dizertacija biti od koristi te da će poslužiti i za daljnja kontrastivna lingvistička istraživanja hrvatskog i češkog jezika. Naglasila bih, također, da zasad ne postoji nijedna češko hrvatska kontrastivna gramatika, ni hrvatsko češka kontrastivna gramatika. Ovaj rad mogao bi poslužiti nastanku takvih gramatika te priručnika. Smatram također da rad može izuzetno doprinijeti nastavi stranih jezika. Izborom glagola čini se prvi i ključni korak u oblikovanju rečenice, a *valentnost je glagola različita u svakom jeziku*. U okviru nastave stranih jezika valencija glagola igra zbog toga važnu ulogu. Izvorni govornici posjeduju intuiciju materinjskog jezika o valenciji glagola, a neizvorni govornici to moraju naučiti. Rad služi s druge strane i daljnjem učvršćenju hrvatskih i čeških standardnojezičnih normi.

Također će doprinijeti praksi prevođenja jer je znanje o pravilnom korištenju valencije glagola neophodno u praksi prevođenja. Dosadašnji rječnici samo djelomično zadovoljavaju potrebe.

Češko hrvatski valencijski rječnik glagola predstavlja u dizertaciji prijedlog i anticipaciju leksikografske primjene teorijske analize morfosintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku. Temelji se, prije svega, na *Češkom narodnom korpusu*, rječniku *Slovesa pro praxi* (N. Svozilová, N. Proudová, H. Jirsová), *Hrvatskom narodnom korpusu* te *Rječniku hrvatskog jezika* (Anić).

Ostali rječnici koje sam koristila pri izradi navedenog rječnika su: *VALLEX 1.0* (M. Lopatková, Z. Žabokrtský, K. Skwarska, V. Benešová), *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben* (G. Helbig, W. Schenkel), *Valenzlexikon Deutsch/Rumanisch* (U. Engel, E. Savin), *Kleines Valenzlexikon deutscher Verben* (U. Engel, H. Schumacher), *Учебный словарь сочетаемости слов русского языка*...Navedeni rječnik može poslužiti kao osnova za daljnja istraživanja kao i za izradu priručnika za nastavu jezika, za praksu translatologije te leksikografiju. Može poslužiti i računalnoj leksikografiji, tj. navedeni rječnik može biti obrađen i računalno i ući u druge računalne korpusne . Navedeni rad te rječnik mogu biti poticaj i za nastanak kontrastivnih analiza drugih jezika te za nastanak kontrastivnih valencijskih rječnika glagola drugih jezika.

Češko hrvatski valencijski rječnik glagola

Simboli koje ću koristiti za dopune u ovom rječniku:

(N)-valencijska dopuna subjekta u nominativu

G-valencijska dopuna objekta u genitivu

D-valencijska dopuna objekta u dativu

A-valencijska dopuna objekta u akuzativu

I-valencijska dopuna objekta u instrumentalu

Simbol N je u zagradi, radi toga što nominativ ne mora biti izražen u rečenici, ali se podrazumijeva, npr. *Došao je*.

p( )-prijedložna objektna dopuna, npr. p(o+A) predstavlja prijedložnu dopunu objekta u akuzativu uz prijedlog *o*, npr. češ. *prosit o něco*.

Adv-valencijska dopuna adverbne oznake, npr. Adv_{lok}, u primjeru *Stanujem u Zagrebu.*

Pr-predikativna dopuna

Pod simbolom Pr, tj. predikativnom dopunom navodim:

-infinitiv kao predikativnu dopunu, npr. *Morao je učiti.*

-imensku te pridjevsku riječ kao dio kopulativnog predikata, npr. *Petar je učitelj. On je pametan.*

-imensku te pridjevsku riječ kao dio semikopulativnog predikata, npr. *Smatrali su ga kukavicom, glupim....Zvao se Ante....Izabrali su ga za predsjednika.....Postao je profesor....*

S-sintaksa kao valencijska dopuna, npr. češ. *Sže*, hrv. *Sda* (valencijska dopuna rečenice koja počinje veznikom *že* u češkom jeziku, *da* u hrvatskom jeziku).

BÁT SE	BOJATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Kdo se bojí, nesmí do lesa.</i>	<i>...bojao se Alfred.</i>
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), G
(N), p(o+A)	(N), p(za+A)
(N), Pr	(N), Pr

(N), Sže, aby, jestli	(N), Sda
<p><i>Jiři stál pře domem, nahoru se mu jít nechtělo, bál se Marie.</i></p> <p><i>O výsledky své práce se nebojíme.</i></p> <p><i>O nás hornících ten redaktor nenapsal, protože se bojí vlézt pod zem.</i></p> <p><i>Psi zalezli do boudy, báli se, že je tentokrát výprask nemine.</i></p>	<p><i>Nemam potrebe bojati se mladih koji dolaze.....bojao se i stidio, da ne rekne običan besmislen komplimentat....bojao se za nj, žalio ga.</i></p> <p><i>Bojao se izazvati njezinu jarost.</i></p>

BĚŽET	BJEŽATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Čas běží a my pomalu stárneme.</i>	<i>Tuđila se i bježala...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/mod/temp (N), A (N), Pr	(N), Advintenc/kauz/lok/mod/temp (N), p(od+G) (N), Pr
<i>Vlád'a běží otci pro pivo a pro noviny. Běžel rychle a vůbec nebyl unavený. Děti s veselým křikem běží po ulici.</i>	<i>..ali prilično ničega se nije bojala, pa ni s tri godine nije bježala u sklonište..obitelj Gross bježala je pred plamenom buktinjom...Vlada</i>

<i>Běžela jsem jen chvíli, ale mohlo mi to utrhnout srdce. Psi norníci běží tento závod už potřetí. Neváhala jsem a běžela ohlásit krádež.</i>	<i>nije bježala i od nepopularnih poteza. Goveda su uplašeno bježala...nije imala ni većih problema, a ponajmanje da bi bježala zbog škole...bježali su čas prije. Bježala je kupiti kruh.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advintenc	(N), Advlok, Advintenc
<i>Kolega ted'běžel k řediteli se žádostí o mimořádnou dovolenou.</i>	<i>Bježala je na ministarstvo sa zamolbom.</i>

BÍT	BITI (UDARATI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tyhle hodiny bijí?</i>	<i>...koja ura bije?</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), D (N), Advinstr/lok	(N), A (N), D (N), Advlok
<i>Církevní knížata pohnali Metoděje před soud...a bili jej... Paličky divoce bijí do bubnu...Srdce jí bilo...I měštský rychtář bil tou strašnou zbraní...</i>	<i>...u što ufati već tebi je, kad te ista ljubav bije?... jedan religiozni pjesnik iz čijeg čela i grudi bije nešto što je mučnije od svake erupcije leleka....Čuješ li kako mi srce bije?</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), I, Advlok (N), A, Advinstr/lok	(N), I, Advlok (N), A, Advinstr/lok
<i>svým křídlem, bil nás....bil čelem do drnů....bil ho po tváři.</i>	<i>..bio je šakom o stol...bio ga je u lice...bio ju je šakom.</i>

BÍT SE ₁	BITI SE (BORITI SE, TUČI SE)
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/intenc/kauz/lok/mod/soc (N), p(o+A)/(za+A)	(N), Advinstr/intenc/kauz/lok/mod/soc (N), p(za+A)
<i>Vždyt' se bila o své poslední dítě! J.V. Sládek se bil za Vrchlického, za Zeyera, hájil je proti výtkám kosmopolitismu. Polští sedláci se bili sekýrami. V minulém století se mnohé porobené národy bily za nezávislost. Dvojčata se spolu bila spíše z cvičných důvodů než z přesvědčení. Verměřovští chasníci se bijí v dolní hospodě. Naši legionáři se bili jako lvi....bil se s někým.</i>	<i>kako li se vruče za nj bije rod odanih mu sinova.....Zyjer se s ljudma bije.....ban Emerik Derenčin, odredio da se boj bije na viteški način...bili su se u talijansko-turskom ratu...bili se se zbog nafte...bili su se za vlast svojih gospodara...bili su se toljagama...</i>

~~<i>Obrazy na stěnách se bijí se vzorkem tapet.</i>~~	~~<i>...crna boja se bije s bijelom...</i>~~
BÍT SE ₂	BITI SE (KONTRASTIRATI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ty dvě barvy se troche bijí.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc	(N), Advsoc

BLÍŽIT SE	BLÍŽITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stavba se blížila</i>	<i>...jer su se blížili lokalni izbori.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), D	(N), Advlok (N), D
<i>První závodníci se blíží k cíli.</i>	<i>Godina 1914. blížila se kraju. Što su konjanici dalje dolazili i blížili se gorskom kraju...</i>

BOJOVAT	RATOVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vojáci bojovali.</i>	<i>Ratovali su.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(proti+D) (N), Advinstr/intenc/kauz/lok/mod/soc/te mp	(N), (N), p(protiv+G) Advinstr/intenc/kauz/lok/soc/temp

<p><i>Proč pořád proti někomu bojuješ? Anglický lid bojuje svou i naši válku... Vojáci prý bojují za svou vlast. Křižáci bojovali ohněm i mečem. Lidé ve člunu marně bojovali s rozběsněnými živly. V té vyšší budou o titul bojovat od příštího roku oba pražské týmy... a bude bojovat ze všech sil... budou v kvalifikaci bojovat mladší dorostenci Vítkovic... bojovali z nenávisti.</i></p>	<p><i>Ratovali su... protiv svojih..... ratovali su Lašvanskoj dolini. Pa ne čemo valjda sada ratovati zbog 50 tona ribe....nego deset dana ratovati...ne misle ni skim ratovati...ratovali su za vlast...ratovali su vatrenim oružjem...ratovali su svim snagama.</i></p>
--	--

BOLET	BOLJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Každá láska občas bolí.</i>	<i>A to boli.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A A, Advlok A, Sže	(N), A A, Advlok A, Sšto
<i>Nebolí tě nohy? Tatínka bolí u srdce...bolelo ho, že běžela jako šílená.</i>	<i>Sada me koljeno više ne boli. Predvečer me počelo boljeti u želucu. Ono što ga posebno boli je što neki ne razumiju njegovu želju.</i>

BRÁNIT ₁	BRANITI (NE DOZVOLJAVATI, ZABRANJIVATI)
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), A
<i>Závady, které brání řádnému užívání bytu, má uživatel právo odstranit.</i>	<i>Branili su njihov dolazak.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, p(v+L)/Pr/Saby	(N), D, Pr/Sda/A
<i>...Bránila Kamilovi v rozletu. Rodiče nám nebránili mít kamarády, ale především jsme se museli učit....nikdy jsem vám nebránil, abyste se zasmaly.</i>	<i>Branio im je ulazak. Branili su strankama da u pojedinim izbornim jedinicama koaliraju...branili su mu piti.</i>

BRÁNIT ₂	BRANITI (ZAŠTIČIVATI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Spartánská záloha ...bránila a vytrvale zásobovala útok.</i>	<i>...branio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pes statečně bránil svého pána.</i>	<i>Branili su domovinu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(proti+D) (N), A, Advinstr/lok	(N), A, p(protiv+G)/(od+G) (N), A, Advinstr/lok
<i>Král se svými vojsky stál na hranici, aby ji bránil proti vetřelcům. Braňme sebe, své bližní i svou čest vždy tou zbraní, kterou nejlépe ovládáme. Pepánek brání malého Vojtíška před pátákem Tondou.</i>	<i>..branili su ih pred neprijateljima. ..branili su ih od napada...branili su ih mačevima....branili su ih protiv nove deseterice.</i>

BRÁNIT SE	BRANITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Bránili se.</i>	<i>Branili su se tijekom cijelog susreta.</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advinstr/intenc/lok/mod	(N), p(od+G) (N), Advinstr/intenc/lok/mod
<i>Braň se každému, kdo by ti chtěl ublížit... Jaroslav se všemi dostupnými prostředky bránil ...bránil se ze všech sil....bránit se proti bezpráví.....bránit se v takových situacích...</i>	<i>Branili su se poznatim proračunskim deficitom. Branili su se od proširenja optužnice. Branili su se sa slobode. Branili su doista čudesno. Branili su se protiv agresije.</i>

BUDIT	BUDITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Když ráno budila sestra paní Vláškovou na injekci, zrovna se bála jít k posteli.</i>	<i>Budio je radost i život.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Válkou postižené děti budily v Kamile lítost.</i>	<i>A to je njoj bilo milo i budilo je u njenom srcu najplemenitiju sućut.</i>

BUDIT SE	BUDITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Budil se</i>	<i>Svirao se rock, budio se hippie pokret.</i>
Val1-V-Val2	
(N),Advlok/mod/temp	(N),Advlok/mod/temp
<i>Někdy se stávalo, že se nám pacient budil už na operačním stole. Raněný se budil silnými bolestmi. Malé děti se bohužel většinou budí brzy ráno.</i>	<i>....koi je lijegao i budio se uz pjesmu granata. ..budio se iza mreže protiv komaraca...budio se dok još većina spava.</i>

BUDOVAT	GRADITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advmod	(N), A (N), Advmod
<i>Ten Pražák si nestaví chalupu, ten si buduje málem zámek. Každý badatelský tým buduje a musí budovat na zkušenostech a výsledcích svých předchudců.</i>	<i>Autorski tim gradio je mozaik predstave. ...gradio je ...uz pomoć prijatelja Mara Bonačića...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/intenc/lok/mod	(N), A, Advinstr/intenc/lok/mod
<i>Poctivý umělec nebuduje své dílo na pravděpodobnostech, buduje na faktech. Proudhon se domnívá, že buduje svět pohybem myšlenky. Profesor buduje na své klinice mikrobiologické oddělení...ty stavby někdo budoval pro věčnost.</i>	<i>..gradio je orgulje za mnoge crkve u Bačkoj, Srijemu, Slavoniji.. Cijeli svoj imidž gradio je na nekoj vrsti asketizma. Gradio je za nas vrlo ozbiljne planove. a upravo na toj crti gradio je terorističku mrežu. Svoju široku paletu tonskog kolorizma gradio je tehnikom</i>

	<i>neoimpresionizma.</i> <i>Davni feudalci gradili su</i> <i>svoje dvorce i</i> <i>povećavali bogatstvo</i> <i>kmetskom mukom.</i>
--	--

BYDLET	STANOVATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Vdomku bydlel člověk</i> <i>samotář.</i>	<i>..u dvosobnom stanu</i> <i>mojih roditelja, osim</i> <i>majke i oca, stanovala</i> <i>je i moja sestra ...</i>

BÝT	BITI
Val1-V	
(N)	
Pr	Pr
<i>Myslím, tedy jsem. Je</i> <i>zima a sychravo. Je</i> <i>cítit plyn.</i>	<i>zima je...hladno je..</i>
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
G, Pr	G, Pr
p(do+G), Pr	p(do+G), Pr

p(na+L),Pr/Saby Advlok, Pr D, Pr Pr, Sže	p(na+L), Pr/Sda Advlok, Pr D, Pr Pr, Sšto
<i>Mír je v duších i mezi lidmi, přišel čas smíření. Němci jsou Germáni. Takových lidí...je málo. Pacient je v bezvědomí. Dnes je, přece, středa. Ta paní byla mrzák...Řím je hlavním městem Itálie. Rodiče jsou pyšný na svoji úspěšnou dceru. Počítače jsou různého druhu. Jejich druhá dcerka je celá po otci. Knihovna je otcova. Park je přece i pro veřejnost. Dům byl kamenný. Z bývalé synagogy je už řadu let výstavní síň. On je z patricijské měšťanské rodiny. Do odjezdu je ještě hodina času.Bylo na viníkovy, aby škodu napravil. Ve sklepě bylo šero. Mému rodnému městu bude 500 let. Lidem bila</i>	<i>Bio je obučen u tamno plavo. Dirigent večeri bio je Alexander Rahbari..Interes za upis ovih dionica bio je iznimno velik. Bilo ih je puno...do polaska je još malo vremena. Bili su ponosni na nju. Bilo im je oko dvadesetak godina.Vani je već bio mrak. Bli su sretni što smo došli. Bilo je na njima da odluče.</i>

<i>zima. Byla vidět Sněžka.Byl smutný že Sparta nevyhrála.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Pr, Advlok/mod/temp	(N), Pr, Advlok/mod/temp
<i>Malý pokrok byl dosažen rovněž v oblasti finančního ozdravení podniků.Čínský technický pokrok byl učiněn na základě veřejně přístupných..Tento kostel byl vybudovan v 15. st.</i>	<i>Rok za preseljenje bio je planiran na osam dana. Na sjeverozapadnom dijelu bio je podignut prostrani trg. Bio je osuđen na temelju dokaza.</i>

BÝVAT	BIVATI
Val1-V	
(N) Pr	(N) Pr
<i>Bývaly jiné časy. Bývá tu příjemně cítit pekárna.</i>	<i>bivalo je...sve gore. Bivala su druga vremena.</i>
Val1-V-Val2	

(N), Pr G, Pr D, Pr p(na+L),Pr/Saby Pr/Sže, Pr Advlok, Pr	(N), Pr p(iz+G), Pr D, Pr A, Pr p(na+L), Sda Advlok, Pr
<i>V téhle hospodě nebývají dospělí. Tolik nemocných lidí snad dřív nebývalo. Těžce ranění bývají v šoku. Každého půl roku bývá setkání starosty s občany. Jana bývala moje dobrá kamarádka. Starší lidé bývají tolerantnější než mladí. Děti bývají po svých rodičích. Tenhle náramek býval Helenčin. Takové obchody bývají ovšem jen pro majetné. Manželka bývá často na služebních cestách. Tyto přístroje bývají z ušlechtilé oceli.. Z takových jedinců bývají úspěšní podnikatelé. Bývalo</i>	<i>Sve veselije bivalo je na vrtuljku. ...a živci bivali su mi iz dana u dan sve rastrojeniji. Ta narukvica je bivala Helenina. Iz njihovih planova obično ne biva ništa. Bivalo ih je strah. Na nama je bivalo da donesemo odluku.</i>

<p><i>na kněžích a církvi držet lid v poslušnosti. Bývalo obyčejně na hospodyni, aby si s čeládkou poradila. Bývá osudné nebránit se takovým útokům. Bývá obvyklé, že se dotyčný člověk za takové jednání omluví. Na půdách bývá šero a tajemno. Při velkých mrazech bývá zima i zvířátům</i></p>	
---	--

CÍTIT	OSJEČATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže (N), Advsoc	(N), A/Sda
<i>Cítím tu česnek..Helenka cítila, že ji ve městě považují za cizinku. Jak srdečně cítil s lidmi, tak cítil i se zvířaty.</i>	<i>Osjećao je da Bog od njega želi da postane žrtvom...Osjećao je nazočnost mladih ljudi.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
	<i>Osjećao je jake bolove u leđima.</i>

CÍTIT SE	OSJEĆATI SE
Val1-V	
(N)	-
<i>Ten se ale cítí!</i>	
Val1-V-Val2	
(N), Pr/Sjakoby (N), Advmod (N), p(na+A)	(N), Pr/Skao da (N), Advmod
<i>Cítíl se zdrav. Jak se cítíte? Nerad se cítím jako vetřelec. Starý učitel se cítil, jako by procítl z těžkého snu. Na tuhle práci se necítím.</i>	<i>Moja publika nema razloga osjećati se prevarenom...osjećali su se neugodno. Roditelji tog dječaka osjećali su se kao da će ih giljotinirati.</i>

ČEKAT	ČEKATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Já jsem přišel pozdě a Věra nečekala.</i>	<i>čekali smo...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Sže (N), Advintenc/lok (N), p(na+A)	(N), A (N), Sda (N), Advintenc/lok/temp
<i>Včera jste toho člověka nečekal? Nikdo nečekal, že přednosta tak maličké staničky má tak zařízenou kancelář. Čekám jen na vhodnou příležitost. Čekal na dohodnutém</i>	<i>...na pokretanje sudskog postupka čekali su 18 mjeseci. čekali su reakciju grada...čekali su ispred sudske zgrade. Trebali čekati da se stvari iskristaliziraju?...čekali su dva sata.</i>

<i>místě. Na doktora Rychlíka čeká obtížné rozhodování.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advintenc, Advlok (N), p(na+A), Advintenc/lok/temp	(N), Advintenc, Advlok (N), A, Advintenc/lok/temp
<i>Čekali jsme v restauraci na své známé až do osmi hodin. Čekal se zahájením porady na ředitele. Shromáždění velmoži čekají v hodovní síni na příchod poselstva. Jitka s tou otázkou chvíli čekala. Nevím, na co pojišť'ovna s placením ještě čeká. Šel za Viktorem, aby zvěděl, u kterého stromu ta studánka na něj čeká. Tak dlouho bych na nikoho nečekala. Náměstek čekal se zahájením porady na ředitele.</i>	<i>..čekao je svoju priliku do kolovoza...Čekali su ih s računima. čekali su ih na trgu...čekao je u hodniku sa zamolbom....čekao nas je dva sata..</i>

ČINIT	ČINITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Uznání jiných nám činí radost. Činilo mu potíže přiznat vlastní chybu.</i>	<i>Više od tri četvrtine ukupnih posjetitelja činili su gosti iz inozemstva.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, Pr (N), A, p(z+G)	(N), D, A (N), A, Pr (N), A, p(od+G)

(N), D, Pr	
<i>Horečka činí Toníkův mozek zmateným. Tato politická strana činí ze svých přívrženců nebezpečné fanatiky. Pochvala činí dobře každému.</i>	<i>Nekoliko otvrdnulih žuljeva koje i nisam očekivao, činili su pokrete šake neugodnima. Nikada nisam činio zla djela niti sam ikada pomislio činiti nekome zlo. ....čini od svega moga zanosa naivnu iluziju.</i>

ČÍST	ČITATI
Val1-V	
(N)	(N)
Četl.	čitao je...
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Sže	(N), A (N), Sda
<i>Četla nadpisy článků a najednou se zasmala. Četl jí z tváře každou myšlenku. Četla jsem, že ta akce nedopadla nejlépe.</i>	<i>Drugi dan čitao je Lovro sljedeće jezgrovito pismo.....ne ćemo više čitati da će se blokirati auto-taksi stajališta.</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), A/p(o+L), Advlok	(N), A/p(o+L), Advlok (N), A, Advmod/Skako, da (N), Advlok, Sda (N), p(o+L), D
<i>Hned na prvnj strance čteme o novjch opatřenich vlady. Četl jı z tváře každou myšlenku.</i>	<i>Na prvım probama čıtao je tekst onako kako ja to nisam mogao postići. Nastojım nešto čıtati da ne sluřam ove gluposti. U domaćem se tisku često može čıtati da Vlada ne komunicira dobro s javnořću. Svako jutro iza predstave čıtala je o njoj Jocina udovica sinu kritiku....u novinama se često može čıtati o vašem privatnom řivotu.</i>

DAŘIT SE	USPJETI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok D, Advlok/mod	(N), Advlok (N), Pr D, Advlok/mod D, Sda D, Pr
<i>Tady se už daří jen balvany. Ovce jsou nenáročné, daří se jim všude. Nedařilo se mi dostat to ven ani nožikem. Profesor se vyptával, jak se nám daří na vojně.</i>	<i>No gotovo uvijek uspijevao je u djelo provesti većinu svojih ideja. U njenim vrtovima uspijevalo je i drveće. Varaždinskim baroknim večerima uspijevalo je osigurati stalno vrhunske izvedbe domaćih umjetnika. ..uspjelo im je da dobiju vizu...uspijevalo im je s lakoćom. uspijevalo mu je na poslu.</i>

DÁT	DATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Pr
<i>Dávali koncert.</i>	<i>..dala je čokoladu. Dali su izgraditi hidroelektranu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), Advalter, A/Advkvant (N), A, Advlok (N), Pr, A	(N), A/G, D (N), Advalter, A/Advkvant (N), A, Advintenc/lok (N), Pr, A
<i>Helena mu dala k Vánocům spoustu dárků. Dal za auto aspoň padesát tisíc. Naše firma Vám za to dá víc. Marie dala děcko do postele, zamkla a odešla. Dal ho zabít.</i>	<i>..nakon razgovora potpredsjednica Vlade dala je izjavu za poljske medije. Taj najveći gotički zlatarski rad u Dalmaciji dala je izraditi Elizabeta. Dali su im kruha i vode. Dao je staru vikendicu za luksuzan stan. Dali su za stan sto tisuća eura. Mnogo je dala za stan. Dala je dijete u vrtić.</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, Advalter/intenc/mod (N), D, Advinstr, Advlok	(N), A, D, Advalter/intenc/mod (N), D, Advinstr, Advlok
<i>Dodnes Jiráka mrzí, že jim tehdy dal dům tak lacino, jen za sto tisíc.</i>	<i>Dao joj je sedamsto kuna za sto eura. Dala im je novce za put. Dali su im jeftino proizvode. Učiteljica im je dala šibom po prstima.</i>

<p><i>Rodiče nám dětem sice na útratu nikdy moc peněz nedali...Když kluci zlobili, dával jim učitel rákoskou přes prsty.</i></p>	
--	--

DÁT SE	DATI SE
Val1-V	
(N), Pr	(N), Pr
<p><i>Dej se na vojnu. Náhle se dal vůz do pohybu. Ta žehlička se dá ještě opravit.</i></p>	<p><i>...nervozniji vozači nisu se dali smesti. S.J. je ostavio automobil i dao se u potragu za kradljivicom....dao se u bijeg...Tony Blair dao se u akciju spašavanja...</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Pr	(N), Advsoc, Pr
<p><i>Stařeček se s kolemjoucími rád dával do řeči.</i></p>	<p><i>Dao se s njim zatvoriti.</i></p>

DBÁT	BRINUTI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)/G (N), p(o+A)/(na+A)/Saby	(N), Advkauz (N), p(o+L)/(za+A)/Sda
<i>Na nic nedbal. Zvonař těch řečí nedbal. Mladá paní ...dbala o domácnost. Učitelka dbala na to, aby se žáci přezouvali. Bohužel ne všichni rodiče dbají, aby jim jejich ratolesti nepřerostly přes hlavu.</i>	<i>...a ja sam dočekivao goste, brinuo se o njima tijekom plovidbe. Peking je određivao vanjsku politiku i brinuo se za obranu.....provjerio sve puteve kojima smo prošli, brinuo se da se s njih ukloni šikara. Brinuo se zbog male pozornice.</i>

DĚKOVAT	ZAHVALJIVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Děkuju!</i>	<i>Zahvaljujem i želim im sretan put kući.</i>
Val1-V-Val2	
(N),D (N), Advkauz (N), Sže	(N),D (N), Advkauz (N), Sšto
<i>Děkovali jim. Děkuju, že mi nic nevyčítáte. Děkuju, za optání.</i>	<i>...zahvaljujem sugrađanima, koji su me uopće predložili. Zahvaljujem na pobjedi koju su mi darovali. ..zahvaljivali su..., što sam im dao gol.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N),D, Advkauz/Sže	(N),D, Advkauz/Sda
<i>Děkuju vám, pane profesore, za radu. Ondřej děkoval osudu, že se včas vzpamatoval.</i>	<i>.ujedno vam se zahvaljujem što ste to javno rekli....ovim im putem zahvaljujem na suradnji.</i>

DĚLAT ₁	RADITI
Val1-V-Val2	
(N),A (N),Pr (N),Advintenc/lok/mod/soc/temp (N), p(na+L) (N), Sco	(N),A (N),Pr (N),Advintenc/lok/mod/soc/temp (N), p(na+L)/(u+L) (N), Sšto
<i>Kdo nic nedělá, nic nezkazí. Už pět roků dělám tajemníka. Jiřík dělal několik let jako údržbář. Ty tady děláš? Mirek si myslí, že nedělám dobře, když odmítám takovou nabídku....Sice dělal na výzkumu, ale to mu přece nemohlo zabrat tolik času. No já to vím jistě, že dělal pro nás...dělal s Židy.....Taxikář dělal, co mohl...dělal vždycky.</i>	<i>...vlada kojoj je on bio na čelu radila je strogo u skladu sa zakonom ....a majka Lidija radila je tamo kao inspicijent. Radila je na pripremi toga velikog posla. Njegova supruga radila je sve nužne poslove. ...radila je s prof. Valterom Dešpaljem. Radila je punih trideset godina. Radila je za dva hipermarketa...radila je na gradilištu. Jamčim da ćemo sve građevinare koji žele raditi u obnovi rasporediti po građevinskim poduzećima.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N),A, Advlok/soc/temp (N), A, p(s+I) (N), A, Pr (N), A, D	(N),A, Advlok/soc/temp (N), A, p(s+I) (N), A, Pr (N), A, D

<p><i>A co vy jste vlastně ten den dělal na Barrantově? Co jsi dělal s těma herečkama? Co dělal s penězi? Ty boty jste dělal sám? ...ale byla méně nebezpečná než to, co dělal v minulosti...dělal nám anamnézy.</i></p>	<p><i>Sada je pitanje tko je to učinio, što je radio sa životinjom...što je radio HDZ do 3. siječnja?...što je radio u svim županijama koje su bile zahvaćene ratom.....što je radio Hrvatima, Bošnjacima, Albancima...tvrde da je HDZ radio s pulskom bankom što je htio. Te reljefe nisam planirao raditi sam.</i></p>
--	--

DĚLAT ₂	PRAVITI, ČINITI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>ovšem, vítr dělal potíže.</i>	<i>Predstavnici međunarodne zajednice tu neće praviti probleme.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N),A, Pr (N), Pr, p(z+G) (N),D, Advmod (N), D, A	(N),A, Pr (N), Pr, p(od+G) (N), D, A (N), A, p(na+A)
<i>Marcelka nám dělá radost.Ten účes vás dělá starší. Copak se můžeš dívat, jak ze</i>	<i>Počeo je činiti pritiske na Hrvatsku. Povoljan Merkur čini vas snalazljivima i</i>

<i>sebe dělá slouhu? Tenhle typ počasí nedělá nikomu dobře.</i>	<i>objektivnima u prosudivanju... čini od svega moga zanosa naivnu iluziju... te da to svima čini dobro...</i>
---	--

DĚLIT	DIJELITI
Val1-V-Val2	
(N),A	(N),A (N), Advmod
<i>Českomoravská vysočina dělí Čechy a Moravu.</i>	<i>Dijelio je šakom i kapom...dijelio je imovinu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N),A, Advlok/mod (N),A, D (N),A, p(od+G) (N), A, p(na+A)	(N),A, Advlok/mod/soc (N),A, D (N),A, p(od+G) (N), A, p(na+A)
<i>Samička dělila kořist</i>	<i>...granične plohe koja</i>

<p><i>spavedlivě mezi všechna mlád'ata. Šéf dělí své podřízené do tří kategorií. Babička dělí klukům i čokoládu, aby se o ni nepoprali. V těchto místech dělí Čechy od Německa docela malý potůček...děлил maso na malé kousky.</i></p>	<p><i>dijeli koru od plašta Zemlje...preostali aktivisti Udruge Prijatelji životinja dijelili su im letke...Dijelio je tamnicu s ondašnjim disidentom....po teškom terenu dijelio je upotrebljive lopte i lijevo i desno. ..pa valjda nećemo i kaznu dijeliti na jednake susjedske dijelove. Istina je da igrače ne treba dijeliti na mlade i stare.</i></p>
---	--

DĚLIT SE	DIJELITI SE
Val1-V-Val2	
<p>(N), p(na+A) (N), Advmod (N), p(o+A)</p>	<p>(N), p(na+A)/(u+A) (N), Advmod</p>
<p><i>Středověk se dělí na tři základní období. Velkoměsta se</i></p>	<p><i>Vojni budžet u grubo se dijeli na četiri vrste izdataka. Muranski</i></p>

<i>zpravidla dělí na jednotlivé městské čtvrti. O povinnosti vůči starým rodičům se dělili všichni tři sourozenci.</i>	<i>majstori prema vrstama poslova dijelili su se u pet skupina. Tih dana grupa se dijeli u dvije podgrupe.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, p(o+A)	(N), A, Advsoc
<i>Bára s Kačkou se jako děti dělily o každy čokoládu.</i>	<i>Dijelili su sve sa nama.</i>

DÍT SE	DOGAĐATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod/lok/soc/temp (N), D	(N), Advmod/lok/soc/temp (N), D
<i>Co se tady dělo, když jsme byly pryč? Všechno se děje nějak moc rychle. Podobné policejní praktiky se děly už za okupace. Nikomu jinému než Evě se takové věci nedějí. Bud'te bez obav, s důvěrnými informacemi se žádné nepravosti nedějí.</i>	<i>sve to događalo se u prosincu...sve se događa slučajno. ..jer ako nema oproštenja, sve se događa u zatvorenom krugu zločina. Nešto slično dogodilo se s velikim imajima...događalo im se nešto slično.</i>

DÍVAT SE	GLEDATI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Advinstr/lok/mod (N), Sjestli	(N), A (N), Advinstr/lok/mod (N), Sda li, da
<i>Chvilku jsem se na Janu jen díval. Dívala jsem se po banánech, ale nikde je neměli. Dívali jste se včera na zatmění Slunce? Nebudete-li si jisti, podívejte se na konec knihy na výsledek. Výpravčí seděl u okna a díval se na modré nebe. Jirka sedí, dívá se nepřítomně... Než přejdeme, vždycky se díváme, jestli něco nejede... d'vala se skrz brýle...</i>	<i>..gledao je njihov zabavni program... gledao je pred sebe... Gledao je s istim zadivljenjem, i nerazumijevanjem. Treba uvijek gledati da smo mi brojčano malen narod. Gledao je da li imamo dovoljno papira... gledala nas je svojim velikim, uplašenim očima.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A)/Advlok, D (N), p(na+A), Advmod	(N), A/Advlok, D (N), p(na+A), Advmod (N), A, Advkvant/lok/mod
<i>Jenda se mamince dívá na upracované ruce, najednou se sehne a políbí je. Nedívej se mi po nohou, nemám to ráda! Na politické vyhnance se dívají s opovržením..</i>	<i>Ne želim tako gledati na Šibenik. Gledao sam ga na televiziji. ... nisam im gledao u dosje. Gledali su ga sa strahopoštovanjem. Gledali su ih nekoliko puta. Gledali smo im oči.</i>

DÍVIT SE	ČUDITI SE
Val1-V	
(N),	(N),
<i>...otevřela oči a divila se.</i>	<i>...čudili su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Sže	(N), D (N), Sda/što
<i>Proč se našemu postupu divíte? ...divil se, že o tom nevím.</i>	<i>..čudili su se da na bedemima nema branitelja....Amerikanci koji su bili na našoj obuci, čudili su se što sve možemo.Koliko god se netko čudio njegovim rezultatima...</i>

DODAT ₁	DODATI ₁
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Náhradní díly výrobce zatím nedodal.</i>	<i>...pokušavaju u posljednji trenutak dodati novi začin.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D/Advlok (N), G, D/Advlok	(N), A, D/Advlok -
<i>Výrobce dodal k zásilce i náhradní součástky. Zatím nám dodala firma Logostar počítače za 2000 dolarů. V mých očích to opožděnému sborníku dodává naléhavé aktuálnosti.</i>	<i>...sretni će lovac svojim lovačkim pothvatima moći dodati još jednu impresivnu priču...od ocijedenog soka kupina u koji dodajem samo šećer.</i>

DODAT ₂	DODATI (GOVOROM)
Val1-V-Val2	
(N), Sže	(N), Sda/kako
<i>Obžalovaný dodal ke</i>	<i>Dodali su da</i>

<i>znění obžaloby, že se cítí nevinný. Nakonec stručně dodal: A bude hůř.</i>	<i>razmišljaju o tome hoće li se vratiti u školu. Dodala je kako je ova donacija izuzetno vrijedna.</i>
---	---

DOCHÁZET	DOLAZITI
Val1-V	
p(k+D)	p(do+G)
<i>Bohužel dochází i k takovýmto incidentům.</i>	<i>Dolazilo je do stagnacije.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp (N), Pr
<i>Balíkové zásilky na tuhle poštu vůbec nedocházejí.. Dvakrát týdně sem dochází lékař.</i>	<i>..dolazili su studirati u Zagreb....dolazili su na fakultet....dolazili su na proslavu blagdana...dolazili su u svako doba dana.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advintenc	(N), Advlok, Advintenc
<i>Vašek často docházel na návštěvu k Stenhowerovi. Kam teď docházíte do služby?Denně k nim dochází na výpomoc pečovatka.</i>	<i>Često je dolazio u pohode miloj mu sestrični. Zaželjet ćete opet im doći u goste.</i>

DOKÁZAT	DOKAZIVATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Sže	(N), A (N), Sda
<i>Původní indiánské osídlení dokazují nástěnné kresby v jeskyních. Vaše výpověď ještě nedokazuje, že obviněný je nevinen.</i>	<i>Danas, nakon što Hrvati stoljećima dokazuju svoju pripadnost Evropi...Razni predmeti iz obje Nakovane dokazuju da su tu bila obitavališta ljudi još u kameno doba.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Sže (N), A, D (N), A, Advinstr/lok	(N), D, Sda (N), A, D (N), A, Advinstr/lok
<i>Předseda schůze rozkládal rukama a něco tam těm dole dokazoval. Milfait dokazoval sám sobě, že je silák. Jaký smysl by mělo dokazovat změny v novinových člancích...pořád mají tendenci dokazovat si svou mužnost dalšími a dalšími výboji.</i>	<i>..osobito one koje radom dokazuju svrhu svojega postojanja. Nadam se da ćemo imati priliku dokazati im to u dvije finalne utakmice. I, eto, dokazao sam sebi da mogu funkcionirati u stresnim okolnostima...a ja neka sudu dokazujem</i>

	<i>činjenice...</i>
--	---------------------

DOMNÍVAT SE	PRETPOSTAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), <i>Sže</i>	(N), <i>Sda/kako</i>
<i>Domnívám se, že ta událost je už dávno zapomenutá.</i>	<i>Pretpostavljam da se radi o stambenom projektu. Pretpostavljam, kako postoje različita razmišljanja...</i>

DOPADNOUT ₁	ISPASTI, REZULTIRATI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod (N), Pr
<i>Myslím, že to dobře dopadne.</i>	<i>Ne želim ispasti radikalist..ni Svjetsko prvenstvo ne može loše ispasti.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok/temp, Advmod	(N), Advlok, Pr
<i>U přijímacích zkoušek dopadly naše dívky velmi dobře.Při střelbě na pohyblivý cíl naši reprezentanti nedopadli nejhůře.</i>	<i>U toj situaciji ...ispala je prilično naivna.</i>

DOPADNOUT ₂	PASTI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod	(N), Advlok/mod
<i>Několik kamenů dopadlo až do potoka. Alena dopadla při seskoku na levou nohu a zlomila si ji.</i>	<i>...neki će od njih proći ili pasti na izborima. Doista ne treba pasti an glavu...</i>

DOSÁHOVAT	DOSEZATI
Val1-V-Val2	
(N), G (N), Advlok	(N), A (N), Advkvant/lok
<i>Výprava dosahovala vrcholu hory s vypětím všech sil. Povodeň už dosahovala k prvnímu stavení.</i>	<i>Litra goriva dovezla je cijenu od 30-tak ondašnjih maraka....a njihova visina dovezla je do 28, 29 metara....jer će njegov utjecaj dovezati izvan granica Hrvatske.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, I (N), A, Advmod	(N), Advlok, I (N), A, Advkvant/mod
<i>I když stál na štaflích, těžko dosahoval rukou až k poslednímu regálu s knihami.Pravého štěstí dosahuje člověk konáním dobra.</i>	<i>...valovi su dovezali visinu od preko 100 stopa.na Krčkom aerodromu udari bure dovezali su 56 metara u sekundi. Primabalerina Irena Pasarić dosegla je interpretacijom Giselle.....vrhunac svoje uspješne i bogate plesačke karijere.</i>

DOSPÍVAT ₁	DOSPIJEVATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), Pr	(N), Advlok (N), Pr
<i>Pomalu dospíváme k vrcholu, který se nám zdá na dosah ruky...dospěl Jandák k přesvědčení, že je to padouch.</i>	<i>...jer će ovršni predmeti i dalje dospijevati na sudačke stolove....dospijevale su na naplatu...</i>

DOSPÍVAT ₂	SAZRIJEVATI
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Děti rostou a dospívají...</i>	
Val1-V-Val2	
-	(N), Advlok
	<i>Koliko vas je opterečivalo to što ste odrastali i sazrijevali pred očima javnosti.</i>

DOSTÁVAT	DOBIVATI
Val1-V	
G	G
<i>Nejsou-li finance, nedostává se ani aktivity.</i>	<i>Dobivalo se sto tisuća metara kubičnih vode dnevno.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A,	(N), A (N), Pr
<i>Knihovna dostává všechny povinné výtisky.</i>	<i>....tako da tvrtka koja nešto proda ili ugovori određene poslove dobiva novac. To će i sam Festival dobivati na težini.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p (od+G)/Advalter/instr/kondic/lok/temp/jestliž e... (N), p(od+G), Advintenc	(N), A, p (od+G)/Advalter/instr/kauz/kondic/lok/temp/Sukoliko (N), p(od+G), Advintenc
<i>Nataša dostávala od otce deset korun kapesného denně. Ze státní pokladny dostává nevýrobní sféra i prostředky na výzkum.Kočí dostávali za sto složených cihel dvanáct haléřů. Za socialismu jsme západní elektroniku dostávali jen přes veksláky. Každé úterý dostávají nemocnice z prádelny čisté prádlo. Přidáním několika neobvyklých ingrediencí dostáváme zcela nový chut'ový odstín. Jestliže dosadíte do této rovnice proměnnou, dostáváte po úpravě racionální lomenou funkci. Od zaměstnavatele dostáváš na cestu a na jídlo prostředky, ale kulturu si musíš hradit sám.</i>	<i>Prema jednoj Vransko jezero dobiva vodu iz okolnog slijeva. ..kler plaću dobiva od države....izbjeglice koje se ne budu željeli vratiti mogu zamijeniti imovinu ili dobiti za nju naknadu...Prošle smo godine dobili najveću hrvatsku nagradu koju neka udruga može dobiti za bavljenje zaštitom prirode...rezultate pretrage građani mogu dobiti za dvadeset minuta.....jer iz njih vidim što moram dati, ali ne i što dobivam tim ulaganjem.....raznorodnog spektra stranaka koje čine većinu i čiju podršku mandatar mora dobiti, ukoliko želi potvrdu u parlamentu.</i>

DOSTÁVAT SE	DOSPIJEVATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Zvřatům v zoo se dostává veškeré možné péče a ochrany... Mužstvo Bohemians se rychle dostávalo před branku Slovanu. Zboží bylo dost, ale k spotřebiteli se dostávalo se značným zpožděním nebo vůbec ne...</i>	<i>bolje pripremiti iduću sezonu i ne dospijevati u situacije...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advlok (N), Advlok, Advmod	(N), Advlok, Advlok (N), Advlok, Advmod
<i>Přes vnitřní Prahu se pomalu dostáváme na Smíchov a do Košíř. Dostal se do práce přes svého kamaráda.</i>	<i>Malim hodnikom smo dospjeli u veliku prostoriju. Dospio je na posao preko veze.</i>

DOTÝKAT SE	DOTICATI SE, DODIRIVATI, DIRNUTI
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), A
<i>Mariiny vlasy se dotýkají mé tváře, cítím její dech. Vondrové se zvlášt' dotýkalo chování nejstaršího syna.</i>	<i>Dodirivala je ruže.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), G, I	(N), A, I
<i>Návštěvník se hlavou skoro dotýkal stropu.</i>	<i>..nogom je dodirivao tlo.</i>

DOUFAT	VJEROVATI
Val1-V-Val2	
(N), p(v+A)/Sže	(N), p(u+A)/Sda
<i>Maminka doufala, že jí příbuzní pomůžou. Izrael doufá v obnovení mírových rozhovorů.</i>	<i>Vjerujemo u Boga..Vjerovali su da ćemo se pojaviti.</i>

DOVĚST ₁	DOVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Dovedli je..</i>	<i>Doveli su ih.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok	(N), A, Advintenc/lok/Pr

DOVĚST ₂	BITI SPOSOBAN, UMJETI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr/Advmod	(N), Pr
<i>Dana dovedla vybrat chvíli, kdy její prozpěvování vyznělo jako posměch. ..Karel dovede být i hodně nepříjemný. Byl mráz, pětatřicet pod nulou, jak to Ukrajina dovede.</i>	<i>Uspjeli su pobjeći.</i>
<i>Večer dovedl Toník oba koně k řece. Ráno jen dovedu Pavla na očkování a pak přijdu. A to, že jsme nebyli dost rozhodní, nás dovedlo k minulým chybám.</i>	<i>..doveli su ga na smaknuće. ..dovela je djecu u školu. Dovelo ih je to u nedoumicu.</i>

DOVOLOVAT	DOZVOLJAVATI
Val1-V-Val2	
(N), Saby/Pr/A	(N), Sda/Pr/A
<i>Třídni učitelka nakonec dovolila, aby se výletu zúčastnila celá třída. Ústava nedovoluje podrobovat tisk předběžné kritice. Kázeňský řád to nedovoluje.</i>	<i>Ne dovoluji da se govori o otpuštanju..pa si više ne dovoluji komentare o pravosuđu. Dozvoljavala je prepisivati.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Saby/Pr/A, D	(N), Sda/Pr/A, D
<i>Lékař mi dovolil dělat jen lehčí práci.Ministerstvo financí napříště nedovolí rozpočtovým organizacím utratit na konci roku přebytečné finanční prostředky.Falešná hrdost starostovi nedovolila, aby přiznal chybu.</i>	<i>Ne smijemo im dozvoliti da se razmašu...ne smijemo im dozvoliti ulazak u seriju...nismo im dozvolili prepisivati.</i>

DOVOLIT SI	ODVAŽITI SE, DOPUSTITI SI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr	(N), A/Pr
<i>Stát si dovoluje velký luxus, když připouští mrhání energií. Dovolujeme si vás upozornit, že setkání je už příští týden.</i>	<i>Ni vojni propisi ne dopuštaju ubijanje na cesti....dopuštaju dovoditi u pitanje legitimna prava katolika.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(k+D)/(na+A)	(N), A, p(prema+D) (N), D, A/Sda
<i>Dovolil si ke mně neuvěřitelnou drzost.Na staršího bratra si Karel dovoluje každou provokaci.</i>	<i>...ne dopuštaju zdravoj logici da ostane mirna....kombinacijama koje im ne dopuštaju transparentnost...dopuštaju si svašta prema nama.....</i>

DOZVĚDĚT SE	DOZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), S	(N), A (N), S (N), p(za+A)
<i>Myslíš, že se dovíme pravdu? Dozvěděl se jak se dělá punč.</i>	<i>..doznala je istinu...doznali su za štetu.... doznali su tko je na spomenutim grobljima pokopan....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(o+L)/Sže, p(od+G)/Advlok	(N), A/p(o+L)/(za+A)/Sda, p(od+G)/Advlok
<i>O svém odvolání se ředitel dozvěděl až z novin.Na ředitelství pošt se Václav dověděl, že jeho návrh není reálný. Všechno o Těsnohlídkovi jsem se dověděl od našeho soudnickáře.</i>	<i>....doznali smo tek na sastanku o čemu je riječ.Od susjeda smo doznali da nam je kuća spaljena. Doznali smo rezultate na internetu...doznali smo za nju u novinama.</i>

DRŽET ₁	DRŽATI (ne propadati, biti čvrsto, ne popuštati)
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Plot kupodivu drží, ačkoli vypadá dávno na spadnutí.</i>	<i>balkon je držao.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A, (N), Advtemp	(N), A (N), Advtemp
<i>Mohutnou klenbu drží štíhlé sloupy..Skleněná tabule chvíli držela, pak spadla a jako pila přeřízla jednoho, co tam stál..</i>	<i>Ljepilo je trenutak držalo....građevinu su držali dobri temelji.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advmod	(N), Advlok, Advmod
<i>Na tvrdém papíře lepicí páska špatně drží..</i>	<i>U hladnjaku krema bolje drži.</i>

DRŽET ₂	DRŽATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>. . Už dlouho držím přísnou dietu.</i>	<i>...držala je knjigu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/Pr	(N), A, Advlok/Pr
<i>U okna stála Helena a v ruce držela zrcadlo. ..drželi je jako rukojmí.</i>	<i>Držali su svoju regiju pod kontrolom..Držali su proizvode u skladištu.</i>

DRŽET SE	DRŽATI SE
Val1-V-Val2	
(N), G (N), Advlok/mod (N), Saby	(N), G (N), Advlok/mod
<i>Námořník se držel lana, které se zmítalo vichrem. Děti ze školky jdou na procházku a drží se hezky za ruce. Tomáš nebyl velký plavec a tak se držel radší u břehu. V pokoji se díky starým kachlovým kamnům drželo teplo dlouho do noci. Náš Luděk Kopřiva se zatím drží dobře.</i>	<i>Držali su se dokaza...držali su se za ruke...držali su se u svojim grupicama...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), G, Advmod (N), Advlok/temp, Advmod	(N), G, Advmod (N), Advlok/temp, Advmod
<i>Ve tmě jsem se bál a doslova jsem se držel hajného za kabát. Při zkoušce se Ondra držel výborně. Ve všech závodech zimní</i>	<i>..držala se majke za pregaču....na snimanju se dobro držao. Za vrijeme uzbune se držao smireno.</i>

<i>sezóny se naši běžkaři drželi na jedničku.</i>	
---	--

DÝCHAT	DISATI
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Dokud dýchám, doufám.</i>	<i>nije više disao...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/lok/mod	(N), Advinstr/lok/mod
<i>Ryby dýchají žábami. Po závodě dýchal jako kovářský měch. A teď, pane řidiči, dýchněte do balónku.</i>	<i>Ribe dišu škrigama...disao je ubrzano...dišite u balon!</i>

EXISTOVAT	EGZISTIRATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Člověk, který si uvědomil svou bezmoc, prostě jen existuje a neangažuje se.</i>	<i>...egzistirali su..</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp	(N), Advlok/mod/temp
<i>Člověk existuje na matičce Zemi už několik tisíc let. V té době ještě neexistovaly velké specializované závody. Atomy s výjimkou vzácných plynů neexistují obvykle samostatně a shlukují se v molekuly.</i>	<i>..kako će Hajduk egzistirati bez podrške grada?...koje time počinju egzistirati izvan svog literarnog konteksta...fondacija će egzistirati dvije godine.</i>

HÁZET SEBOU	BACATI SOBOM
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Nemocný sebou neklidně házel.</i>	<i>Konj baca, baca...</i>
Val1-V-Val2	
(N), I	(N), I
<i>Dítě křičelo ze spaní a házelo sebou na posteli.</i>	<i>bacao je sobom..</i>

HLÁSIT	NAJAVITI, OBZANITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Nádražní rozhlas hlásí příjezdy a odjezdy vlaků. Zvučný hlas v ampliónu hlásil, že promluví Molotov.</i>	<i>...najavili su dolazak predsjednika.....najavili su da će podnijeti žalbu Vrhovnom sudu RH.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Sže, D	(N), A/Sda, D
<i>Po požáru otec hlásil pojišťovně vzniklou škodu.-To se nediv, že</i>	<i>Najavio im je izgradnju dviju podzemnih</i>

<i>jsem nervózní, když mi jedna pokladní za druhou hlásí, že odchází na mateřskou dovolenou.</i>	<i>garaža...najavili su im da će ići na turneju...</i>
--	--

HLÁSIT SE	JAVLJATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stanislav vytočil číslo pohotovosti, ale nikdo se nehlásil.</i>	<i>...nije se javljala...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/intenc/lok (N), D (N), Sže (N), p(o+A)	(N), Advinstr/intenc/lok (N), D (N), Pr
<i>Pacienti se hlásí v příjímací kanceláři. Po skončení práce se děvčata hlásila buď u vedoucího, nebo třídnímu učiteli. Novorozeně se hlásí křikem. Oba part'áci se hlásili do práce mezi prvními. Studenti se hlásí na zkoušku z češtiny v patřičném termínu. Jirka se hlásí, že bude hlídat. Bárta se o své dědictví nehlásil....</i>	<i>javljali su se liječnicima...javljali su se s pitanjima...javili su se telefonom...javili su se za natječaj...javio se u vojsku...javili su nam se...</i>

HLEDAT	TRAŽITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pátral jsem proto a hledal, ale marně.</i>	<i>..tražili smo, pisali zamolbe...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Každý tu hledal nový domov.</i>	<i>....tražili smo kritički dijalog.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+L)	(N), A, p(u+L)
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Chcete li psát verše, hledejte v tom spásu...hledali ho v divadle.</i>	<i>...tražio je spas u alkoholu....tražili su ga na poslu.</i>

HNÁT	TJERATI, GONITI
Val1-V-Val2	
(N), A,	(N), A
<i>Host přeběhl můstek, jako by ho někdo hnál.</i>	<i>...tjerali smo ih...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/intenc/kauz/lok/Pr/Saby	(N), A, Advinstr/intenc/kauz/lok/Pr/Sda
<i>Myslivec žene pytláka do strmého kopce. Arnošt žene kamaráda před sebou slovním dopingem. Hnal jsem Bleska šíleným tryskem. Láska hnala Orfea k branám pekla. Hnali novináře před porotu pro urážku na cti. Voralka hnala Vášu pro doktora. Maminka mě hnala nakoupit. Nebyl snad jediný večer, aby mě děda nehnal pro pivo. Špatné svědomí mě hnalo, abych svůj hřích rychle napravil.</i>	<i>...tjerali su me da klečim...tjerala je učenike u kut...tjerao ih je na rad....tjerala ih je svojim arogantnim ponašanjem...tjerali su nas raditi...tjerali su ih iz srdžbe...</i>

HNÁT SE, v. BĚŽET

HNOUIT	POMAKNUTI
Val1-V-Val2	
(N), I/p(s+I) Sže, p(s+I)	(N), I (N), A
<i>Hlavou nehnu, nemůžu pořádně ani sedět, ani ležet, ischias jako hrom. S nemocným hrochem jsme hnuli, teprve když přišli na pomoc ještě další zřízenci. S takovýmhle problémem nehneš, jen si to přiznej. S šéfem ani nehnulo, že se k němu při hlasování přidalo jen pár lidí.</i>	<i>Micala je prstícima....Pomaknuli su stol.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, I	-
<i>Jakmile mi doktor hnul hlavou, zaječela jsem bolestí.</i>	-

HNOUT SE	MICATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vojáci stojí, stojí a nehnou se.</i>	<i>Nisu se micali...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok	(N), D (N), Advlok
<i>Hronek mlčel, v tváři se mu nehnul ani sval. Jakmile se ráno v posteli někdo z nás hne, malá Vendulka šup! a už je u něj. Stará paní se od spáleného domu nehnula.</i>	<i>Nisu se pomaknuli s mjesta...Nije joj se pomakao nijedan mišić na licu.</i>

HODIT	BACITI, KIMNUTI
Val1-V-Val2	
(N), I	-
<i>Jarmila hodila hlavou a uraženě odešla.</i>	-
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/D	(N), A, Advlok/D
<i>Milan přijde ze školy, hodí tašku na zem a zase zmizí. Davidku, chytej, hodím ti balónek. Cizí kluk po něm hodil kamenem...</i>	<i>Bacila je haljimu u smeće. ..bacio mi je ključ....</i>

HODIT SE	PASATI (ODGOVARATI), PRISTAJATI
Val1-V-Val2	
(N), D/p(k+D) Pr, D Advintenc/lok D, Sže	(N), D Pr, D Advintenc D, Sda
<i>Některé knížky se Markovi hodí, ostatní ti vrátí. Klíč se ale nehodil do žádného zámku. Hodilo by se nám začít s tím hned</i>	<i>...haljina joj je pristajala. Nije joj pristajalo alkoholizirati se. Za obranu diplome bi pristajalo odijelo.</i>

<i>ráno. Karle se hodilo, že všichni odešli. Hodí se k té nové sukni tahle hedvábná halenka? Na cestu by se hodil nějaký trvanlivý salám.</i>	
---	--

HONIT, v. HNÁT

HONIT SE, v. HNÁT SE

HOŘET	GORJETI
Val1-V	
(N) Advlok/mod/temp	(N) Advlok/temp
<i>Oheň už hoří. .V Praze prý hoří... hořelo vysokými jasnými plameny a sršelo jiskrami...hořelo celé noci....</i>	<i>Vatra je gorjela.....Gorjelo je na tavanu...gorjelo je prvog kolovoza.</i>

HOVOŘIT	GOVORITI
Val1-V	
(N)	-
<i>Chvíli spolu hovořili.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/soc (N), p(k+D)/(proti+D)/(pro+A)/(o+L)	(N), Advlok/mod/soc (N), (protiv+G)/(za+A)/(o+L)
<i>...hovořila s ním jen psycholožka Trnavová. Oba inženýři spolu hovořili o novém řediteli...K vývoji událostí v Afganistánu hovořil náš tamější dopisovatel. Někteří účastníci diskuse hovořili proti zavádění školného..Walter hovořil plyně francouzsky i anglicky.Pro toto řešení hovořily i statistické údaje. Proti jeho návrhu hovoří tyto důvody. Z Františka hovoří závist, nic jiného.</i>	<i>...govorio je o zahtjevima sindikata....govorili su protiv njega....iz nje je govorio bijes....govorila je Ana s njim.....govorio je povišenim tonom...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok/soc, p(o+L) (N), p(k+D)/(na+A), Advmod (N), D, p(do+G)	(N), Advlok/soc, p(o+L) (N), D, Advintenc
<i>Hovořil s Madlou o dětech, stýskalo se mu po nich. O těchto návrzích hovořil v americkém kongresu prezident Havel.Děti klidně spaly; otec na ně</i>	<i>...u prilog izboru Bože Ljubića govorio je Ljubo Česić Rojs....govorili su s nama o tome...govorili su na sastanku o</i>

<i>laskavě, ale marně hovořil. Tchýně by jim ráda hovořila i do vaření, ale byla odkázána do patřičných mezí.</i>	<i>novim projektima...</i>
---	----------------------------

HRÁT ₁	IGRATI
Val1-V-Val2	
(N), D (přen) (N), A (N), Advintenc/soc (N), p(proti+D)	(N), D (pren. titrati) (N), A (N), Advintenc/soc (N), p(protiv+G)
<i>Nervy mi hrály, nemohl jsem se soustředit. Jeho otec hrál karty. Tesla Pardubice hrála včera se svým největším soupeřem, Slovanem Litvínov. Zatím hrají kluci jen o desetníky...hrál proti Turkům...</i>	<i>igrali su mu živci...igrali su košarku...igrali su za zlatnu medalju....igrali su s nama....igrali su protiv nas.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A, p(proti+D) (N), Advsoc, Advintenc (N), A, Advintenc	(N), A, Advlok (N), A, p(protiv+G) (N), Advsoc, Advintenc (N), A, Advintenc
<i>Tedy jsme hráli tenis na Albertově. Další zápas hraje Henry Leconte proti našemu Martinu Dammovi. Zítra hraje Švédsko s USA o třetí</i>	<i>...prvu utakmicu igrali smo u Zagrebu....igrali su utakmicu protiv aktualne pobjednice. igrali su s njima za treće</i>

<i>místo v letošním hokejovém šampionátu. Chlapi sedí celý večer v hospodě a hrajou karty o peníze. Naši hokejisté hrají zítřejší zápas o postup do finále s reprezentačním celkem Kanady.</i>	<i>mjesto...igrali su tenis za prvenstvo..</i>
--	--

HRÁT ₂	GLUMITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok	(N), A (N), Advlok
<i>Hamleta na scéně ND hraje František Němec. Naposledy jsem hrál v Něžném barbarovi.</i>	<i>Glumio je u kazalištu...glumio je plivača.</i>

HRÁT ₃	SVIRATI
Val1-V	
(N), <i>Pořád hrála ta smutná hudba.</i>	(N), <i>Svirala je glazba.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N),	(N), A (N),

Advinstr/lok/mod/temp/soc	Advinstr/lok/mod/temp/soc
<p><i>Hrál jsem tehdy Beethovenovu sonátu Měsíční svit.</i></p> <p><i>Máme štěstí na hudební sousedy: jeden hraje na trubku a na flétnu, druhý, pan Vobořil, na klarinet. Dlouhá léta hrál v České filharmonii. Josef Suk hrál tehdy s Henrykem Szeryngem. V létních měsících soubor nehraje. Orchester hrál pod taktovkou Ondreje Lenárda.</i></p>	<p><i>Sviraó je gitaru. Svírala je na klavíru. Svírala je na koncertu.</i></p> <p><i>...pokušavam svirati s ljudima koje poznajem...svírali su vikendom.....loše je sviraó....</i></p>

HRÁT SI	IGRATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pét'a si hraje</i>	<i>igrali smo se.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/lok/temp/soc (N), p(na+A)	(N), Advinstr/lok/temp/soc (N), G
<p><i>Jírka si hraje někde na zahradě. Verunka by si nejradši hrála večer, když má jí spát. Kamilka si nejradši hraje s Vítkem. Dítě si hraje na námořníka. Jako děti jsme si často hráli na slepou</i></p>	<p><i>...igrali smo se skrivača....djeca su se igrala u vrtu.....igrali smo se poslijepodne..igrao se sa prijateljima...igrala se s lutkom...</i></p>

<i>bábu.Hrál si s autičkem...</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advinstr, Advtemp	(N), Advinstr, Advtemp
<i>Už si s tím vypínačem hraju hodinu.</i>	<i>Igram se s tím računalom več sat vremena....</i>

HROZIT	GROZITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Zástupy zvedají pěsti, hrozí, poklekají, zpívají.</i>	<i>..grozio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), I/Advinstr/Pr (N), D	(N), I/Advinstr (N), D
<i>Asistent toho doktora prý hrozí skandálem a kriminálem. Stařec hrozil holí, ale kluci se jen smáli.Hrozila jim smrt umačkáním.Situace na východní hranici hrozí přerůst v ozbrojený konflikt.</i>	<i>....ministri su počeli groziti ostavkama..grozio je štapom...</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), I/Sže/Advinstr	D,	(N), I/Sda/Advinstr	D,
<p><i>Švagr a jeho otec vydírali, hrozili Eviným rodičům, že zruší zasnoubení. Strachu zažil Karel dost a dost, vždyt'prý mu hrozili přivázáním za ruce na balkónové zábradlí. V okně se objevila nějaká žena a hrozila dětem vařečkou.</i></p>		<p><i>Grozili su im, da će ih ubiti. Grozili su im ostavkama. Grozio im je šakom.</i></p>	

HROZIT SE	GROZITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G/Saby	(N), G/Sda
<p><i>Lidé se hrozí bídy, nemocí, stáří. Blaženka se hrozila, aby Václav nic neprovedl, aby mu za to neublížili.</i></p>	<p><i>...grozili su se neimaštine...Grozila se da se nešto ne desi.</i></p>

CHÁPAT	SHVAĆATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Viky se tvářila, že nechápe.</i>	<i>Pravili su se da ne shvaćaju.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže (N), Advmod	(N), A/Sda (N), Advmod
<i>Sylva stále nechápala smysl ani účel nečekané návštěvy. Chápete, že se ta práce udělat musí? Větší pozornost nutno věnovat žákům, kteří chápou pomaleji.</i>	<i>Presporo su shvaćali. Shvaćali su njihove postupke. Shvatili su da neće stići na vrijeme.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod	(N), A, Advmod
<i>Ale to jsi asi Ivanovu snahu špatně pochopila</i>	<i>Kako shvatiti ovu rečenicu?</i>

CHODIT	HODATI
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Kramer, ten nechodí, ten zrovna lítá.</i>	<i>...hodali su i nudili posao...</i>
Val1-V-Val2	
(N),	(N),

Advlok/mod/temp/Pr	Advlok/mod/temp/Pr
<p><i>Sem pošta nechodí. Zprávy o něm chodily pořád řidčeji, až přestaly chodit vůbec. Celou dovolenou chodili naši přátelé z Anglie po gotických památkách. Ivana chodí ráda po obchodech, její muž zase na výstavy. Večer chodí ještě obvodní lékař po pacientech. Dušan přece chodil s Jarmilou! Chodili spolu jen v prvním ročníku. Je dobře, když děti chodí v létě bosy.</i></p>	<p><i>.....hodali su između ranjenika....hodali su s puškama...hodali su danima....hodali su bosy....</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advlok	(N), Advsoc, Advlok
<i>Chodil s námi do kavárny.</i>	<i>Hodao je s nama u kazalište</i>

CHOPIT SE	UHVATITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G/p(za+A)	(N), G/p(za+A)
<i>Dívka naproti němu odložila noviny a chopila se nové, hladké knihy. Zklamany ředitel se chopil za hlavu a bolestně se zadumal.</i>	<i>Uhvatio se za hlavu. Uhvatili su se novog posla.</i>

CHOVAT	ČUVATI, ODGAJATI (dijete, životinju), OTHRANJIVATI (životinje)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Marie svoje děti málokdy chovala...Babička chová králíky a slepice.</i>	<i>Odgajala je svoju djecu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), A, p(u+L)
	<i>Odgajali su ih u vjeri...</i>

CHOVAT SE	PONAŠATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Podle posudků z vězení se tam Karel Brož choval bezvadně, naprosto předpisově.</i>	<i>Ponašao se pristojno.</i>

CHRÁNIT	BRANITI, ŠTITITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(před+I)/(proti +D)	(N), A (N), Advinstr
<i>Vaši bezpečnost chrání dobrý zámek. Vitamíny chrání před nemocemi. Hráz chránila proti vlnám.</i>	<i>Branili su nas. Branili su mačevima.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, (proti+D) (N), A, Advinstr (N), A, Advlok (N), A, p(před+I)	(N), A, p(od+G) (N), A, Advinstr (N), A, Advlok (N), A, p(protiv+G)

<p><i>Když řadí chřipka, chráníme děti i sebe vydatnou stravou, vitamínovou kúrou a úzkostlivou čistotou. Izolace chrání zdivo proti vzlínající vlhkosti. Chránily je před teroristickými útoky...chránily je ve valce...</i></p>	<p><i>Branili su narod od neprijatelja. Branio ga je preda mnom. Branili su ih oružjem...branili su ih protiv nove desetorice...</i></p>
---	--

CHRÁNIT SE	IZBJEGAVATI
Val1-V-Val2	
(N), G/Pr	(N), A/Pr
<i>Barbora se chrání hovoru s otcem, jak jen může.</i>	<i>..izbjegavali su susrete s novinarima...izbjegavali su ici u kazalište.....</i>

CHTÍT	HTJETI
Val1-V-Val2	
(N), A/Saby D, Advlok/Pr	(N), A/Sda D, Advlok/Pr
<i>Zeptej se někoho známého, jestli nechce štěně jezevčíka. Opravdu chtěla, aby ji Ondra políbil? Nechce se mi do žádné práce a už vůbec ne do ukízení. Děti křičely, že se jim ještě nechce domů. Všem se už chtělo spát.</i>	<i>Htjeli su promjene. Htjeli su da se ide na izlet.Htjelo mi se pisati pjesme.....Htjelo nam se u kazalište.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Za předsedu chtěla celá vesnice jen mladého Březinu. Co</i>	<i>Htjeli su ga za predsjednika.</i>

<i>chce Milan s tím domkem dělat?</i>	
---------------------------------------	--

CHVĚT SE	DRHTATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Byl to šok, ještě teď se chvěju.</i>	<i>...drhtali su...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advkauz	(N), D (N), Advkauz
<i>Štěně se krčí v koutě, chvěje se strachem a zimou. Martin došel k tabuli a kolena se mu chvěla.</i>	<i>..drhtale su mi ruke..drhtala je od straha...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advkauz	(N), D, Advkauz
<i>Útroby se Kamilovi chvějí očekáváním.</i>	<i>Glas mu je drhtao od treme.</i>

CHYBĚT	NEDOSTAJATI
Val1-V	
(N),	(N),
<i>Velitel roty zjistil, že chybějí tři vojáci.</i>	<i>Neki su nedostajali.</i>
Val1-V-Val2	

(N), Advlok/temp (N), D	(N), Advlok/temp (N), D
<i>Cybíš mi Lucie. Na oficiálním zahájení festivalu nechyběl nikdo....Při prezentaci výrobků firmy nechyběli poslanci.</i>	<i>...nedostajali ste nam! ...nedostajali su pri objavi rezultata..... nedostajali su u igri.</i>

CHYSTAT	PRIPREMATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Chystám historický román o vládě Jiřího z Poděbrad.</i>	<i>Pripremali su urotu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc	(N), A, Advintenc
<i>Babička chystala dětem oběd. Chystáme pro svou dceru nový byt.</i>	<i>Spremala je za djecu doručak.</i>

CHYSTAT SE	PRIPREMATI SE, SPREMATI SE
Val1-V	
(N) p(na+A)/(k+D)	(N) p(na+A)
<i>Mám dojem, že se tu něco</i>	<i>Spremalo se na kišu. Nešto se</i>

<i>chystá... Chystá se na déšť'. Večer se chystalo k bouřce, ale nic z toho nebylo.</i>	<i>spremalo.</i>
Val1-V-Val2	
(N),Pr/Sže Advintenc	(N),Pr/Sda Advintenc
<i>Horác dopil a chystal se platit. Už týden se chystám, že ti napíšu dopis. Chystali se na návštěvu.</i>	<i>Pripremali su se za kongres. Pripremali su se otići. Pripremali su se da odu.</i>

CHYTIT	UHVATITI
Val1-V	
(N)	-
<i>Uhlí sice chytilo, ale syčelo a brzy zhaslo.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok	(N), A -
<i>Dívka vyskočila, chytla kolo a ujížděla. Na mastný podklad barva nechytne.</i>	<i>Uhvatili su ga.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod	(N), A, p(na+L)/(u+L)

	(N), A, Advlok/mod
<i>Kluk chytil psa za obojek, aby na nás neskákal. Stavbyvedoucí chytil inženýra v kanceláři.</i>	<i>Uhvatili su ga na djelu. Uhvatili su ga u šumi. Uhvatila ga je za rukav....Uhvatili su ga u laži...</i>

CHYTIT SE	UHVATITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G/p(za+A)	(N), G/p(za+A)
<i>Ivánek se vždycky chůvy chytil za ruku...Zvedl jsem ruku a chytil jsem se takové štruple visící od stříšky lokomotivy.</i>	<i>Uhvatila se problematike edukacije.Uhvatila se za stolac.</i>

JEDNAT ₁	DJELOVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Miň mluv a víc jednej-poučil mě Vašek.</i>	<i>Nisu djelovali.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/mod	(N), Advintenc/mod
<i>Obdivoval jsem Karla, jednal rychle a rozhodně. Za odborovou organizaci jedná a vyjadřuje se VZO.</i>	<i>...djelovali su istodobno....djelovali su za svoja politička načela.</i>

JEDNAT ₂	RASPRAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)	(N), p(o+L)
(N), Advsoc	(N), Advsoc
<i>Vlády obou zemí jednaly o velké zahraniční půjčce Polsku... jednal s tebou...</i>	<i>Raspravljali su o glavnim ciljevima kulturne politike...Raspravljali su s državnim odvjetništvom i policijom.</i>

JEDNAT ₃	RADITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)	Advlok, p(o+L)
<i>Novela jedná o náboženských blouznivcích v 18.století.</i>	<i>U noveli se radi o svrgavanju kralja sa vlasti.</i>

JEDNAT SE	RADITI SE
Val1-V	
p(o+A)	p(o+L)
<i>Jednalo se tehdy o našeho kolegu, proto nás tak zajímá.</i>	<i>Radilo se o jednoj od organiziranih pobuna.</i>
Val1-V-Val2	
Advlok, p(o+A)	Advlok, p(o+L)
<i>V České Republice se jedná o čtyři koridory.</i>	<i>U romanu se radi o podvizima junaka.</i>

JET, JEZDIT	VOZITI
Val1-V-Val2	
(N),Advinstr/intenc/lok/mod/temp/Pr	(N),Advinstr/lok/mod/temp
<i>Radší bych jela autem, je to rychlejší a pohodlnější. Jeli jsme až na konec ulice...Ráno jedeme na houby, pojed's name. Jel už Franta pro ten žebřík? Jed'te rychle pro doktora! Jedete zase na nějakou zajímavou dovolenou? Já jedu navštívit svou matku, ty si dělej, co chceš.Nejbližší spoj vám jede až v půl sedmé. Auto jelo dost pomalu.</i>	<i>Vozili su se modernim autima. Vozili su se po gradu.Brzo se vozio. Vozili smo se puna dva sata.</i>

JEVIT	POKAZIVATI
Val1-V-Val2	
(N),A	(N),A
<i>Právě toho večera jevil pan Hrous zvláštní nepokoj.</i>	<i>...pokazivao je sve veće slabosti....</i>

JEVIT SE ₁	POJAVLJIVATI SE, ČINITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), Pr	(N), Advlok (N), Sda
<i>Tu a tam se jevily stopy po zbylých zvířatech. Dnes se zřetelně jeví tendence i úmysl lidí zapojovat se do občanské activity.</i>	<i>Pojavljivao se u medijima. Pojavila se ideja da bi svi ti sporazumi koji su potpisani...mogli biti zamijenjeni općim bilateralnim sporazumom.</i>

JEVIT SE ₂	ČINITI SE
Val1-V	
-	<i>Sda</i>
-	<i>Čini se da nisu dobro vodili istragu.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Vaše hodnocení sebe sama se jeví silně</i>	<i>To se činilo nevjerojatnim...</i>

<i>nadneseným.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advmod/Pr	D, (N), D, Advmod/Pr
<i>Saša se nám vždycky jevil jako čestný člověk. Řeknu vám otevřeně, že se mi jevíte podezřelý.</i>	<i>...to mi se činilo izuzetno važnim.</i>

JÍST	JESTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Proč nejíš?</i>	<i>...jeli smo...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok/mod/temp	(N), A (N), Advlok/temp
<i>Jez take brambory, ne jen maso. Zaměstnanci ústavu jedí v závodní jídelně. Důležité je, aby</i>	<i>...jeli su gibanice i pečenke...jeli su u restoranu. ..jeo je s apetitom.....</i>

<i>nemocný jedl pravidelně. Procesu trávení prospívá, když jíme s chutí.</i>	
--	--

JÍT, CHODIT ₁	ÍCI, HODATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jdi, at' už tě nevidím.</i>	<i>Otišao je.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/mod/temp/Pr	(N), Advintenc/lok/mod/temp
<i>Anna šla s Toníkem vzhůru ulicí. Hned na chodbě jim ta ženská řekla, at' jdou klidně dál. Četa šla od časného rána...Kamila šla dědovi pro pivo..Někdo venku zvonil a Anna šla otevřít. Zítra jdeme na výlet a potom na pivo. Šel už někdo pro doktora? Maminka se tehdy rozhodla, že půjde pracovat. Nový psací stroj jde tiše. Myslíš, ž eta chyba půjde opravit?</i>	<i>Išla je u trgovinu. Išli su po kolače. Išao je užurbanim koracima.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advintenc/mod/temp (N), p(na+A), Advinstr (N), D, Advmod	(N), Advlok, Advintenc/temp (N), p(na+A), Advinstr (N), D, Advmod

<i>Proč jdeš s tou stížností zrovna za mnou? A najednou šel ten cikán na hostinského s nožem. Pohled z Itálie šel do Prahy čtrnáct dní. K nám na samotu jde dopis dlouho. Matematika mu moc nešla.</i>	<i>Pisanje domaćih zadaća joj je išlo dobro. Išli su na nas s više od stotinu tenkova. Išao je u Sabor sa zamolbom. Dugo smo hodali tim puteljkom.</i>
--	--

JÍT, CHODIT ₂	BITI MOGUĆE
Val1-V-Val2	
(N), Pr	Pr, Pr
<i>Myslíš, že ta chyba půjde opravit?</i>	<i>Je li moguće ispraviti greške?</i>

JÍT, CHODIT ₃	BITI BITNO
Val1-V-Val2	
p(o+A), S D, p(o+A)	Pr, S D, S
<i>Nejde přece o to, kdo to napíše, ale aby to už bylo. Ale matce jde taky o to, kdo to šatstvo dostane...</i>	<i>Nije bitno tko će doći, bitno, je da netko dođe. Bilo im je bitno tko će doći...</i>

JMENO VAT	IMENO VATI, ZVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Soutěžící tu rostlinu jmenoval, ale jméno jsem hned zapomněla.</i>	<i>...imenovali su načelnika policije...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Tebe jmenují Lukášek, chlapečku?Prezident jmenoval Michaela Žantovského velvyslancem v USA.</i>	<i>Imenovali su ga predsjednikom.</i>

JMENO VAT SE	ZVATI SE
Val1-V-Val2	
(N),Pr	(N),Pr
<i>Jejich chlapeček se jmenuje Jakub.</i>	<i>Zvao se Ivan.</i>

KLÁST ₁	POLOŽITI, STAVITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Osmážený chřest klademe na horké talíře.</i>	<i>Položili su vijenac ispred kipa.</i>

KLÁST ₂	POSTAVITI,
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Pr	(N), A (N), Pr
<i>Spojaři kladou kabely.Kládali otázky...</i>	<i>Postavili su veliki električni kabel. Postavljali su pitanja.</i>

KLESAT	PADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Poptávka po našem zboží neklesá.</i>	<i>Padao je snijeg.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Letadlo zakroužilo nad letišťem a pak zvolna klesalo dolů.</i>	<i>Pao je na zemlju.</i>

KONAT	VRŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Pr
<i>Státní rada konala svá zasedání v sloupovém sale.</i>	<i>...vršili su navedenu obradu i ispitivanje....vršili su pritisak....</i>

KONAT SE	ODRŽAVATI SE, BITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Konalo se odpoledne francouzské poezie a velký sál pro tisíc diváků byl přeplněn.</i>	<i>...održavala se promocija knjiga.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp
<i>Stejný rozhovor konal se druhého dne, u jídla. Konal se v Praze sokolský slet...</i>	<i>Kongres se održavao u Opatiji. Festival se održavao svake godine...</i>

KONČIT	ZAVRŠAVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Představení končí, opona jde dolů.</i>	<i>Završila je nastava.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp (N), I/p(s+I)	(N), Advlok/mod/temp (N), I
<i>Les končí u rybníka. Ulice zahýbá vpravo a náhle končí. Věž končí televizní</i>	<i>Knjiga završava Mohačkim bojem. Završili smo za danas. Završili su u bunkeru.</i>

<i>anténou. Pro dnešek končím. Se zemními pracemi náš závod končí.</i>	<i>Završili su u lisicama.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(s+I), Advtemp	(N), A, Advtemp
<i>Kolem páté končím úklid v nemocnici.</i>	<i>Završili su raspravu oko pet sati poslijepodne.</i>

KOUPIT	KUPITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Tu baterii jsem bohužel zase nekoupila.</i>	<i>Kupila je novu haljinu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/instr/lok (N), A, p(od+G)	(N), A, Advintenc/instr/lok (N), A, p(od+G)
<i>Většinu nábytků jsme koupili v Krásné jizbě, něco na výstavních trzích v Brně. Tuhle kresbu pro sebe nekoupím... Penězi si Bárta zatím nikdo nekoupil. Firma Dell si kupuje odborníky na</i>	<i>Kupio je ulaznice na blagajni. Kupila je dar za sestru. Kupili su nakit od lihvara. Kupio je auto vlastitim novcem.</i>

<i>počítače za závratné peníze. Ota koupil své ženě od nějakého překupníka švýcarské hodinky.</i>	
---	--

KRÁČET	KORAČATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Smuteční průvod krácel na hřbitov.</i>	<i>...koračali su ulicama ispaćenoga grada...</i>

KŘIČET	VIKATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Komisár nekřičí...</i>	<i>Vikala je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/lok/mod (N), p(na+A)	(N), Advkauz/lok/mod (N), p(na+A)
<i>Pacient křičel bolestí. Babička na Bětku křičela už z dálky. Když otec odcházel, rozzlobená</i>	<i>Vikala je hysterično... Vikala je na nas. Vikala je od bijesa. Vikali su za nama....</i>

<i>Katka za ním ještě křičela. Otec spěchal, za dveřmi netrpělivě křikl.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A)/Advlok, Saby/že	(N), p(na+A)/Advlok, Sda
<i>Křičel na mně, abych počkal. Renata křikla na Zdeňka, že večer přijde později.</i>	<i>Vikao je na mene, da stanem. Vikali su za nama da ih pričekamo.</i>

LEHNOUT SI	LEČI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stařenka, jen si lehne, hned usne.</i>	<i>Legla si je.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/p(na+A) (N), I/p(pod+I)	(N), Advlok -
<i>Když táta přijde domů, lehne na gauč a čte si noviny. Lehneme si naznak a snažíme se pravidelně a zhluboka dýchat. Tím vichrem a lijákem žito lehlo. Jedna topolová a jedna</i>	<i>Legla si je na kauč.</i>

<i>lipová alej už lehly pod sekerou. Na tatínka lehla únava.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advtemp	p(s+I), -
<i>V pondělí si náš učitel lehl s chřipkou.</i>	

LÉTAT	LIJETATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nelítej, bude tě zase bolet noha.</i>	<i>Ptice su lijetale...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/Pr (N), Advinstr/lok/mod	(N), Advlok/mod
<i>Pořád někam lítal a práce stála. Proč lítáš jako splašená. Novačka pracuje jen na odpolední, ráno litá uklízet do nemocnice. Naši letci létali za války na špičkových anglických strojích. Tehdy její muž létal</i>	<i>Lijetao je za gradskim djevojkama. Lijetali su bezbrižno...</i>

<i>na trase Praha-Istanbul. Starší vrtulníky naší výroby létaly hlučně a pomalu.</i>	
--	--

LETĚT	LETJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Podívej, letí vrtulník.</i>	<i>Letio je helikopter...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/instr/lok/temp/Pr	(N), Advintenc/instr/lok/temp
<i>Přes údolí jen desítky metrů široké letí krkavec. Nad námi letěly za ohlušujícího řevu dvě stíhačky. Do Tunisu letí letadlo necelé dvě hodiny. Toník letí pro lístky do cirkusu. Ufňukaný žalobníček hned letí žalovat učitelce....měl by letět vrtulníkem...</i>	<i>Letio je po novine (pren.). Letjeli su svemirom. Letjeli smo avionom. Letjeli smo šest sati.</i>

LEŽET	LEŽATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Janička leží, ale nespí.</i>	<i>Ležala je, ali nije mogla usnuti.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp/Pr	(N), Advlok/temp/Pr
<i>Třetí raněný leží zcela</i>	<i>Ležali su ranjeni.</i>

<p><i>nepohnutě....ostatní leželi zranění nebo mrtví na sněhu. Já ležím polomrtvá únavou...Před námi na zemi leží do klubička stočený kocour. Jak to, že pořád ještě ležíš? Hanka často leží s migrénou. Ve skladech nejrůznějšího zboží leží stamilióny korun.</i></p>	<p><i>Ležao je u grabi. Ostao sam ležati desetak minuta...</i></p>
---	--

LHÁT	LAGATI
Val1-V	
(N)	(N)
<p><i>Karel zase lhal, lhal, jako v té nekonečné řadě minulých dnů.</i></p>	<p><i>Lagala je.</i></p>
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<p><i>Horák měl výčitky svědomí, že své ženě lhal.</i></p>	<p><i>Lagala je svojim roditeljima.</i></p>

LÍBIT SE	SVIĐATI SE
Val1-V	
(N)	-
<i>Líbila se</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), D D, S/Pr D, Advlok	(N), D D, S/Pr D, Advlok
<i>Komu by se taková hvězdná noc nelíbila? Dětem se líbí pouštět na podzim draka. Ireně se nelíbí, že musí vstávat ráno v šest. Karlovi se líbí na venkově a tam, kde nejsou lidé.</i>	<i>Sviđala nam se predstava. Sviđalo joj se što smo stizali na vrijeme. Sviđalo nam se pjevati. Sviđalo mi se na selu.</i>

LIŠIT	RAZLIKOVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Lišime podstatná jména konkrétní a abstraktní.</i>	<i>Nije razlikovao boje.</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), A, p(od+G) (N), A, Advmod (N), p(mezi+I), Advmod	(N), A, p(od+G) (N), A, Advmod
<i>V některých situacích jen obtížně lišíme ovahu od drzosti. lidské bytosti lišíme v první řadě podle pohlaví. Na základě čeho budete lišit mezi povrchností a hloubkou, mezi módností a skutečným objevem?</i>	<i>Razlikovali su učinkovitost od djelotvornosti. Razlikovali su ih po boji.</i>

LIŠIT SE	RAZLIKOVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jejich povahy se velmi liší.</i>	<i>Nisu se razlikovali.</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(od+G) (N), I/p(v+L)	(N), p(od+G) (N), I/p(u+L)
<i>Dnešní malá rodina</i>	<i>.....nije se razlikovao</i>

<i>se podstatně liší od dřívějších rodin s velkým počtem dětí. Je žádoucí, aby se výškové budovy lišily nejenom tvary, ale také barvou a prostorovým uspořádáním.</i>	<i>od drugih. Razlikovali su se ponašanjem. Razlikovali su se u načinu ophođenja.</i>
---	---

LITOVAT	ŽALITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Už k večeři? litoval Tonda.</i>	<i>...žalio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), G/Pr/Sže...	(N), A/Pr/Sšto...
<i>Pozdě litovala daného slibu. Ota řídil vůz a litoval, že nepil alkohol...Někteří dokonce nelitovali vskákat z autobusu.</i>	<i>Žalili su nas....nisu žalili dati vlastite živote...žalili su što nisu pobijedili.</i>

MĚNIT	MIJENJATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Tonda podle potřeby měnil hlas i písmo.</i>	<i>...nisu mijenjali postojeće programe.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+A)/(na+A)/Advalter/mod/soc/lok	(N), A, Advalter/lok/mod (N), p(za+A), Advsoc (N), A, p(u+A)
<i>Válka mění chlapce v muže. Lidé mění pustiny na úrodná pole. Protože se rodina rozrůstala, měnili jsme nejdříve malý byt za větší, a ten pak za dva byty. S nikým bych neměnila ani za nic na světě...měnila peníze v směnárně.Měnili peníze bez poplátků.</i>	<i>Mijenjali su stan za vikendicu. Mijenjali su novce u mjenjačnici. Ni skim se ne bih mijenjala za stan. Mijenjali su novce bez kamata...mijenjali su pustoš u plodne oranice...</i>

MĚNIT SE	MIJENJATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Už potřetí se mění náměstek ředitele.</i>	<i>Mijenjali su se interesi.</i>
Val1-V-Val2	

(N), p(v+A) (N), Advinstr	(N), p(u+A) (N), Advinstr/mod
<i>Podezření, že Klouda udával, se měnilo v pocit davové jistoty. Pustiny se zásahem člověka mění.</i>	<i>Mijenjao se u skladu s novim silnicama vremena. Zar se mora jedna valuta mijenjati u drugu? Na žičanim instrumentima se prstima mijenja zvuk.</i>

MĚŘIT	MJERITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advkvant	(N), A (N), Advmod
<i>Tonometr spolehlivě změří váš tlak. Ten větší mládenec měřil jistě metr osmdesát.</i>	<i>Liječnica je mjerila tlak... uspjeh se mjeri prema osobnom bogatstvu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/mod	(N), A, Advinstr/mod
<i>Babička se chystá koupat vnoučka, měří vodu teploměrem, čechrá osušky. Vrátný měřil příchozí</i>	<i>Mjerio su razmjere ekonomije pomoću više metoda....mjerili su ih prema njihovu napretku....</i>

<i>podezřivým</i>	
<i>pohledem. Svoji</i>	
<i>úspěšnost měříme</i>	
<i>obvykle podle</i>	
<i>vlastních měřítek.</i>	

MILOVAT	VOLJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jsi jako stará panna, co nemilovala a nebyla milována.</i>	<i>Voljela je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Pr (N), Advtemp
<i>Syn obvykle víc miluje matku a dcera otce.</i>	<i>Voljeli su ga. Voljeli su popiti. Voljela je u mladosti.</i>

MILOVAT SE	VOLJETI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Kamarádky nemohly jedna bez druhé být ani půl dne, tak velice se milovaly.</i>	<i>Voljeli su se....</i>

MÍŤ ₁	IMATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Má váš bratr auto?</i>	<i>Imali su psa i mačku.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G)/Advlok/Pr (N), A, Advlok (N), A, p(v+L)	(N), A/(u+A)/Sda, Pr (N), A, Advlok (N), A, p(u+L) (N), p(za+A), Pr
<i>Tu knihu mám od Emila. Tuhle blůzu mám z Kotců. Kniže Schwarzenberg má zámky v jižních Čechách. Tady máš na hraní vařečky. Náš Jára má ve vašem Jakubovi nejlepšího kamaráda. Marie teď má přítele mého nevlastního bratra. Němci mají Čechy za otrocký národ. Ten kabát mám už ušitý.</i>	<i>Imali su uvid u cjelokupni katalog nekretnina. Tu haljinu već imam sašitu. Imali su na umu da za to ima sve manje vremena. Francuski filmovi imali su za mene veliko značenje... Imali su u nama prijatelje... Imali su nas za robove. Imali su vikendicu na moru...</i>

MÍŤ ₂	MORATI, TREBATI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Měli jste odejít...</i>	<i>Morala sam otići....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Pr, Advlok	(N), Pr, Advlok
<i>Máš za sebou zavírat dveře a nebude ti zima.</i>	<i>Morali su zatvarati vrata za sobom.</i>

MLČET	ŠUTJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Manželka žárlila, ale mlčela.</i>	<i>Šutjeli smo.</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)/(k+D)	(N), p(o+L)
<i>O svém nemanželském dítěti Jirák mlčel. Rodina k volbě jeho partnerky samozřejmě nemlčela.</i>	<i>Šutjeli su o tom problemu.</i>

MLUVIT ₁	GOVORITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nemluv, bud' už konečně zticha.</i>	<i>Govorio je i hrvatski izaslanik.</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok/mod (N), p(o+L)/(k+D)/(proti+D)/(pro+A) (N), Advsoc/p(na+A)	(N), A (N), D (N), Advlok/mod (N), p(o+L)/(protiv+G) (N), Advsoc (N), Sda
<i>František mluví trochu chraplavě.</i>	<i>Govorili su o</i>

<p><i>Nemluv nosem, není ti rozumět. Všichni jsme mluvili o situaci v Akademii. K otázce investic pak mluvil ekonomický náměstek. Proti zdražování stravenek mluvil jen zástupce studentů, ostatní se nevyjadřili. Pročpak se mnou nemluvíš? Nemluv na mě, nechci tě ani vidět. Ten člověk mluvil nesmysly. Fakta ovšem mluvila proti řediteli. Z kamarádů mluvila závist a celou věc si vymysleli....mluvil na poutích...</i></p>	<p><i>privatizaciji banaka. Govorio je s velikim zanosom. Govorili su protiv nas...Govorili su s novinarima. Govorili su da se nije vratilo. Govorili su na konferenciji...govorio je svome narodu...</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), Advsoc, p(o+L) (N), Advsoc, Advlok (N), p(na+A)/(k+D), Advmod</p>	<p>(N), Advsoc, p(o+L) (N), Advsoc, Advlok (N), D, Advmod</p>
<p><i>To představení se líbí každému, s kým jsem o něm mluvil. Na zasedání mluvil premiér především o výsledcích naší ekonomické transformace. Mluvila na dět'átka šiřlavě a sama se tomu smála. Konstantin přeložil nejdůležitější svaté texty, aby srozumitelnou řečí mluvily k lidu.</i></p>	<p><i>Govorili su s njima o novom projektu. Govorili su s nama na sastanku. Govorila nam je povišenim tonom....</i></p>

MLUVIT ₂	MIJEŠATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(do+G)	(N), p(u+A)
<i>Není ti trapné, že pořád do všeho mluvíš?</i>	<i>Miješao se u unutarnje političke odnose.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, p(do+G)	(N), D, p(u+A)
<i>Nechte jednat zkušené trenéry a nemluvte jim do práce a do sestavování mužstva.</i>	<i>Miješao im se u posao.</i>

MOCI ₁	MOĆI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Karel už zase může chodit. Za nehodu může řidič dodávky.</i>	<i>Mogli ste otići...</i>

MOCI ₂	BITI KRIV
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz	-
<i>Za nehodu může řidič dodávky.</i>	-
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), Pr, Advkauz
-	<i>Bio je kriv za nesreću.</i>

MUSET	MORATI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Kovář musel zemřít, cítil to, věděl to, nebránil se tomu. I doma musela být maminka upravená a pěkně oblečená.</i>	<i>Morali smo otići...</i>

MÝLIT SE	PLESTI SE, GRIJEŠITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jiří se mýlil, ale nic si nedal vysvětlit.</i>	<i>Pleo se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(v+L)	(N), p(u+L)
<i>Mýlíš se v letopočtu, bylo to v 15. století.</i>	<i>Pleo se u računanju.</i>

MYSLET	MISLITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Myslel jsi vůbec, když jsi to psal?</i>	<i>Mislila je i šutjela...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Sže (N), Advmod	(N), p(na+A) (N), Sda (N), Advmod
<i>Ubožák Kalaš myslel pořád na svou dcerušku a na její zabezpečení, kdyby se mu něco přihodilo. Žena myslí zkrátka jinak. Já myslím, že tyhle pochybnosti má moc lidí.</i>	<i>....mislio je na nju...mislili su da smo ih prevarili....mislio je jednako kao i ja.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Sže.../A, p(o+L) (N), A, Advmod	(N), S.../A, p(o+L) (N), A, Advmod
<i>Co si myslíš o Tomášovi? O současné situaci si hlavně myslím, že nemusela vůbec nastat. Ale Irena myslela svůj odchod vážně.</i>	<i>Što mislite o tome?...mislili su o tome, hoće li ući u ligu prvaka. Mislili ste to ozbiljno?</i>

Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, Advmod, Advsoc	(N), A, Advmod, Advsoc
<i>Otec to přece s tebou myslí vážně.</i>	<i>Mislili su to snjima ozbiljno..</i>

NACHÁZET SE	NALAZITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Když Radim přešel most, bylo jasné, že se nachází v Latinské čtvrti.</i>	<i>Nalazili su se na trgu. Nalazio se u teškoj situaciji.</i>

NAJÍT	NAĆI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Na tom nezáleží, kdo chlapce našel.</i>	<i>Našli su arheološke ostatke.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod/temp (N), Advlok, A	(N), A, Advlok/mod/temp/Pr (N), Advlok, A
<i>Uprchlíky jsme našli až v sousední vesnici. Cestu jsme našli až po dlouhém bloudění. Bohouš</i>	<i>Našla je bilježnicu ispod klupe. Našli su ga nakon tri godine. Našli smo u njima prijatelje...jedva smo</i>

našel ve spíži knedlíky namočené v omáčce...Novou životní energii najdete v přírodě, na venkově. Jana nakonec našla v Petrovi dobrého přítele. Starý pán nacházel na svém psím průvodci spoustu dobrých vlastností. Malí uprchlíci dostali strach, našli jsme je všechny pěkně pohromadě na kraji lesa.	ih našli.
---	-----------

NAJÍT SE	NAĆI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Najdou se i takoví, kteří pro peníze udělají všechno.</i>	<i>Našli su se ljudi iz raznih zemalja.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Našli se mezi nimi i zrádci.</i>	<i>Našli su se među neprijateljima.</i>

NÁLEŽET	PRIPADATI
Val1-V-Val2	
(N), D (N), p(k+D)/(mezi+A)/(do+G)/Advlok Pr, D	(N), D (N), Advlok
<i>Kterým státům náležejí ostrovy ve Středoze­mním moři? Oba pánové náleželi k témuž klubu vodáků. Kopretina botanicky náleží do rodu Chrysanthemum. Panská koj­ná zpravidla nenáležela mezi čeled', byla svobodná. Na odpovědná místa náleží odpovědní pracovníci. Nenáleží mi soudit.</i>	<i>Imanje je trebalo pripasti njemu. Pripadali su u ovu kategoriju.</i>

NAPADAT	NAPADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Prach napadal.</i>	<i>Napadali su.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Listí napadalo všude kolem, i do sudu s vodou na zalévání.</i>	<i>Lišče je napadalo po vrtu....</i>

NAPLNIT SE ₁	ISPUNITI SE, OSTVARITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nic není horšího než naděje, která se nenaplní.</i>	<i>Nisu se ostvarili planovi.</i>
Val1-V-Val2	
-	(N), D
	<i>Nije joj se ostvarila želja.</i>

NAPLNIT SE ₂	NAPUNITI SE
Val1-V-Val2	
(N), I	(N), I
<i>Před příjezdem osobního vlaku se restaurace naplnila</i>	<i>Dvorana se napunila gostima.</i>

<p><i>vojáky i civilisty. Když spustili vrtačku, chodba se naplnila nesnesitelným hlukem.</i></p>	
---	--

NARODIT SE	RODITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Narodil se Kristus Pán, veselme se...</i>	<i>Rodio se Isus Krist...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok/temp	(N), D, Advlok/temp
<i>Chalupníkovi se doma zatím narodil syn. Karel Hynek Mácha se narodil 16. listopadu 1820 v Praze. V zoologické zahradě, tedy v zajetí, se občas narodí mládě i u takového zvířecího druhu, který je v přírodě na vyhynutí.</i>	<i>Rodila im se kčer. Rodila se u Petrovoj bolnici.Rodila se 7. svibnja.</i>

NASTAT	NASTATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ještě není jasné, co učiní, jestli nastane skutečná zkouška.</i>	<i>Nastala je vika.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp
<i>Redakce nemá možnost opravit změny programu, které nastanou po uzavěrcce...Nastaly potíže v redakci...</i>	<i>Problémi su nastali kasnije. Nastala je borba među brodskim jedrima.</i>

NAUČIT	NAUČITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Pr (N), S
<i>tohle mě naučili...</i>	<i>Naučili su štošta. Naučili su ispravljati nas. Danas ćemo naučiti kako se piše esej.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Pr/Sjak, p(od+G) (N), Advlok, D	(N), A/Pr/Skako, p(od+G) (N), Advlok, A/S
<i>Kdo vás naučil práci s počítačem? Profesor Vydra naučil studenty za čtyři roky dobře španělsky. Ted' nás slečna naučí, jak se stříhají růže. V cirkuse naučí zvířata všelijakým kouskům. Lágr ji naučil potlačovat leknutí a překvapení. Život mě naučil jednat podle vlastního úsudku. Lesní úkryty, hlad a pronásledování naučily muže této moudrosti: zachraň se sám! Co může v Paříži dělat holka, kterou gymnázium nenaučilo nic než pár francouzských slovíček?</i>	<i>Tko Vas je naučio pisati pjesme? Tko vas je naučio brojne vježbe i komande? Danas ćemo naučiti kako se piše esej. Mnogo sam toga od njih naučio. Na nastavi smo štošta naučili. Na tečaju smo naučili kako se kroje košulje</i>

NAUČIT SE	NAUČITI SE
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Pr	(N), Pr (N), D
<i>Děti se naučily první rytmičné básničky a říkadla. Naučili se nást zodpovědnost... .chci se naučit vidět věci tak, jak je vidíš ty.</i>	<i>Naučili su se izražavati ritmom. Naučili su se hladnoći. Naučio se od njega lagati.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Pr/Sjak, p(od+G) (N), Advlok, D	(N), Pr, p(od+G) (N), Advlok, Pr/S
<i>První písničky se dítě naučí zpravidla od maminky a od babičky. Mnohé jsem se v dětství naučila od svého otce. Slušnému chování jsme se naučili ve škole. Cizímu jazyku se nejlíp naučíte v cizině. Na vysoké škole jsem se naučila mimo jiné taky kouřit. Od spoluvěznů se inženýr naučil mluvit vulgárně. Ondřej už se od dědy naučil, jak zacházet s kosou. Od kamaráda jsem se naučil trochu německy a odjel jsem do Berlína. Medvíďata se naučila opatrnosti od stareé medvědice.</i>	<i>Naučio se od njega lagati. Na tečaju smo se naučili kako trebamo postupati s ljudima. Na satu likovnog se naučio slikati.</i>

NAZÝVAT	NAZIVATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr/Advmod	(N), A, Pr
<i>Šťastní rodiče nazvali syna Josefa Prvorozenou dceru nazvali Novákovi po matce. Je skoro jisté, že polovina amerických domácností nazve svou kočku podle slavné Socks. Nikdo tehdy nenazval skutečně násilím. Novináři nazývali drzost odvahou.</i>	<i>...nazivali su ga hrvatskim panteonom....</i>

NECHAT	OSTAVITI, OSTAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G (N), A	(N), G (N), A
<i>Cikán si už poradil a nechal marného skákni. Květa mi dala pár drobností, ale peníze a cenné věci po babičce si nechala.</i>	<i>Ostavio se službe. Ostavila je nakit.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr/Saby (N), A, D (N), A, Advintenc/kvant/lok/temp	(N), A, Pr/Sda (N), A, D (N), A, Advintenc/kvant/lok/temp
<i>Jarka už Kubína nenechal domluvit. Nechala jsem Mílu, aby mluvila a mluvila. Blázen, kdo nechává vývoj věci náhodě, pomyslel si Toufar. Rodina mě nechala zcela bez prostředků. Ženu nechá doma a jde k partě. Zloděj vlezl oknem, matka ho nechala bohužel otevřené. Nový majitel nechal firmě původní jméno. Nech si zbytek polívky na zítřek, nebudu vařit. Jednu z těch láhví nechala Kamila na oslavu Jirkových narozenin. Karel už je osmej rok</i>	<i>Ostavili su ih da razmisle. Ostavio nas je ispunjavati ankete. Ostavila je dijete ispred kuće. Ostavili su nam kolače. Ostavili su nas bez novaca. Ostavila ga je nakon pet godina braka. Ostavili su vrata otvorena. Ostavila si je haljinu za svečanost.</i>

<p><i>rozvedenej a byt nechal manželce. Nechám ten kabát i za stovku, abych se ho zbavila. Pak nás vojáky nechal velitel nastoupit.</i></p>	
<p>Val1-V-Val2-Val3-Val4</p>	
<p>(N), A, Advlok, Pr (N), A, D, Advintenc/kauz/kvant/lok/mod</p>	<p>(N), A, Advlok, Pr (N), A, D, Advintenc/kauz/lok</p>
<p><i>KLuka nechali zraněného na silnici a odjeli. Gestapo nás tam nechalo bez jídla a vody několik dní. Přece ho tady nenecháme bez pomoci! Soused někdy nechává psa zavřeného v kůlně celý den. Nějaké peníze vám snad otec na knížce nechal, nebo ne? Kluci, svačinu jsem vám nechala na stole, nezapomeňte si ji vzít. Jen ze známosti jsme těm lidem nechali domek po babičce tak lacino, za necelých dvě stě tisíc. Za každoroční pomoc při žních nám naši venkovští příbuzní nechali vejměnek po babičce...nedal jim peníze na stravenky....</i></p>	<p><i>Ostavili su ga ranjenog na cesti. Ostavio im je novce za izlet. Ostavila mi je jelo u hladnjaku. Ostavila im je dar za učinjenu uslugu.</i></p>

NĚST	NOSITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advmod	(N), A -
<i>Dva mužští nesli černý lodní kufr. Ta tvoje zázračná hračka až tak moc skvěle nenese, jak jsi vykládal.</i>	<i>Nosila je veliku torbu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Adv intenc/lok/mod (N), D, A	(N), A, Advintenc/lok (N), D, A
<i>Kampak neseš ty hračky, Petříčku? Nesem vám noviny...Číšník nese závitek s křenem bez pečiva pro Ilonu. Ta tvoje zázračná hračka až tak moc skvěle nenese, jak jsi vykládal. Etelka nenesla se samozřejmostí a oddaností svůj mateřský úděl, naopak!</i>	<i>Nosila je zdjelu s hranom u kuću...nosio im je poštu....Poštar je nosio mirovinu za baku.</i>

NOSIT	NOSITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pražské ženy tehdy nosily střevíčky na podpatcích a vysoké účesy.</i>	<i>Nosili su naušnice.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod	(N), A, Advintenc/lok
<i>Ten zážitek v sobě nosím pětatřicet let. Noste hlavu vzhůru! Kluci nosí po kapsách nejrozmanitější věci: nůž, kus povázku, sirky, žvýkačky, a kdovíco ještě.</i>	<i>Nosimo u sebi uspomene iz djetinjstva. Nosila je sir na prodaju. Nosila je tanjure u kuhinju.</i>

NUTIT	PRISILJAVATI, SILITI
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc	(N), Advintenc (N), A
<i>Jedovaté plyny vycházející z jícnu sopky nutily k záchvatům kašle.</i>	<i>Silili su ih...Silili su ih na rad...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(do+G)/(k+D)/Pr/Saby (N), A, D	(N), A, Pr/Sda (N), A, D (N), A, Advintenc
<i>Alena postavila na čaj a nutila do něj Káju: Vypij si něco teplého, na! Ani jednu žačku jsem k fotografování nenutil, nabízely se samy....nenutili ho pít kořalku. Život nutil spisovatele, kteří dříve hájily zásady čistého umění, aby se snažili o politickou vyhraněnost. Ale především: tento dům mě nutí, abych psal. Otec mu nutil peníze za takovou službu, ale nepochodil. Hustý dým nás oslepoval a nutil k slzám.</i>	<i>Prisiljavala ga je da studira kemiju. Silili su ih kopati tunele.Silili su ih na rad...</i>

NUTIT SE	PRISILJAVATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(do+G)	(N), Advintenc/Pr/S
<i>Pokud vám není dobře, do jídla se nenut' te.</i>	<i>Prisiljavao se da bude jednak kao drugi. Prisiljavao se jesti. Prisiljavao se na ostanak.</i>

OBJEVIT	OTKRITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Podle mytologie objavil tuto zem praotec Čech. Kdy jste objevili, že vám někdo vykradl chatu?</i>	<i>Otkrili su istinu. Otkrila je da ju je varao.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Neznáma nálezkyň objevila náramek v šatně.</i>	<i>Otkrili su njihove tragove u spilji.</i>

OBJEVIT SE	POJAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp/mod	(N), Advlok/temp/mod

<p>Zčistajasna se v našem kraji objevili různí překupníci. Najednou se vedle nás objevilo hned několik toulavých koček. U sochy sv. Václava se objevila skupinka podivných existencí. V roce 1965 se na našich obrazovkách objevily první televizní reklamy.</p>	<p>Njegovi romani pojavili su se diljem svijeta. Pojavio se krajem stoljeća. Iznenada su se pojavili.</p>
--	---

OBRÁTIT	OKRENUTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<p>Někdo obrátí něco. Lidé tu rok co rok obracejí pudu a sklizejí její plody. Deti se olizovaly, obracely knedliky lžici a hledaly, kde jsou do knedlíku dvirka.</p>	<p>....okrenula je situaciju....</p>
Val1-V-Val2-Val3	
<p>(N), A, p(v+A) (N), A, Advlok/mod</p>	<p>(N), A, Advlok/mod</p>

<p><i>Hlad a žízeň obrátily ty ubohé lidi ve zvěř. Přivolaný lékař obrátil muže naznak, aby zjistil, zda žije. Medědí mládě jsme uspali, obrátili na záda a připevnili mu značku. Dívka obrátila tvář ke zdi.</i></p>	<p><i>..okrenula je glavu prema dvorcu...okrenula je tržište novca naglavce. Okrenuo ga je na leđa.</i></p>
---	---

OBRÁTIT SE ₁	OKRENUTI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Politické poměry se obrátily: dnes rozhodují ti, kteří museli léta mlčet.</i>	<i>Sve se okrenulo...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod	(N), Advlok/mod (N), p(u+A)
<i>Nadporučík Lukáš se obrátil opět na bok a cosi zabručel. Ted'se obrat'te na záda. Náhle se ke mně obrátil neznámý muž. Když šla Eva na nádraží, několik lidí se za ní obrátilo.</i>	<i>Okrenuo se prema zidu...Okrenuo se na bok. Prijatelji su se okrenuli u neprijatelje.</i>

OBRÁTIT SE ₂	OBRATITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)/(k+D) (N), Advlok (N), Saby...	(N), D (N), S... (N), Advlok
<i>Náhle se ke mně obrátil neznámý muž. Obrátil se na soud...obrátil se na lid...</i>	<i>...obratio se svome narodu...obratio se da vidi što će biti...Obratio se na ministarstvo...</i>

OBSAHOVAT	SADRŽAVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Kufr obsahoval jen předměty běžné potřeby.</i>	<i>Kolekcija je sadržavala i školjku sovjetskog borbenog zrakoplova...</i>

OCITNOUT SE	POJAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Jakmile se voják octl</i>	<i>Pojavio se u</i>

<i>za branou domku, byl v bezpečí. Poprvé v životě se ilka octla v takové situaci.</i>	<i>novinama..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advtemp	(N), Advlok, Advtemp
<i>..objevil se tam zase v pondělí.</i>	<i>Časopis se pojavio na kioscima 6. travnja...</i>

OČEKÁVAT	OČEKIVATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Můžete vstoupit, ředitel vás očekává. Tihle lidé stále očekávají, že se vrátí staré poměry.</i>	<i>Očekivali su da ih ne čemo iznevjeriti. Očekivali smo njegov dolazak.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/ Sže, p(od+G)	(N), A/ Sda, p(od+G)
<i>Takové rozhodnutí bych od vedoucího neočekávala. Pepík od otce marně očekával, že se ho zastane.</i>	<i>Nije od nje očekivala sažaljenje. Nismo od njih očekivali da će doći.</i>

ODEJÍT	OTÍCI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Léto odcházelo, hlásil se podzim.</i>	<i>Otišli su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), (od+G) (N), Pr	(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), (od+G) (N), Pr
<i>Jan odešel z domova brzy ráno. Mnoho lidí odcházelo pracovat za hranice. Obžalovaná odešla od muže i od dětí. Dopis odešel už v úterý. Všechny zásilky odcházejí se zpožděním...odejít kvůli špatnému řízení pražského závodu.....</i>	<i>...pokušala je otići od njega.....otišao je raditi....djeca su otišla u školu...otišla je prije sat vremena...otišla je iznenada...Otišli su zbog nas...</i>

ODEVZDAT	PREDATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Odevzdal jsem krumpáč a kahan a byl jsem hotov.</i>	<i>..predali su ključeve.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D/Advlok	(N), A, D/Advlok
<i>Toufar hbitě odevzdal děvčeti kazajku a míče. Eva odevzdala do knihovny i knížky půjčené na tvé jméno.</i>	<i>..predali su im ključeve od stana. Predao je zamolbu na ministarstvo...</i>

ODJET, ODJÍŽDĚT	OTIĆI (PRIJEVOZNIM SREDSTVOM)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pražský autobus před chvílí odjel.</i>	<i>...vlak je već otišao...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/lok/temp	(N), Advinstr/lok/temp
<i>Osobní vlak směr Rumburk odjede z třetí koleje. Žena včera odjela na léčení a holka dnes jako z udělání dostala</i>	<i>Vlak je otišao za Zagreb. Otišli su službenim autom. Otišli su (prijevoznim sredstvo) prije pola sata...</i>

<i>horečku...odjeli autem...odjeli před hodinou...</i>	
--	--

ODMÍTNOU	ODBITI
Val1-V	
(N)	-
<i>...vzhledem k tomu, že odmítl, musí počítat s pokutou.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr	(N), A/Pr
<i>Obžalovaný odmítl obvinění v celém rozsahu. Banka odmítla přijmout nekryté šeky.</i>	<i>Odbio je ponudu. Odbio je ičí s nama u grad.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Radek odmítl rodičům poslušnost.</i>	<i>...odbio im je ponudu....</i>

ODPOVÍDAT ₁	ODGOVARATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ale matka neodpověděla a hleděla si dál své práce.</i>	<i>Nije odgovarao...</i>

Val1-V-Val2	
(N), Sže (N), D (N), p(na+A) (N), Advinstr/mod	(N), Sda (N), D (N), p(na+A) (N), Advinstr/mod
<i>Gabišek odpovídal stereotypně, že neví....nikdo mu neodpověděl. Na naše připomínky zatím stavební odbor neodpověděl...slíbil, že odpoví faxem.</i>	<i>Odgovorio je da nema vremena...Nije joj odgovarao.. Odgovarali su na postavljena pitanja. Odgovarali su stereotipno....Odgovorili su faksom....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Saby/že/A/p(na+A) (N), p(na+A), Sže/Advmod (N), D, Advinstr/mod	(N), D, Sda/A/p(na+A) (N), p(na+A), Advmod (N), D, Advinstr/mod (N), D, Sda
<i>Otec Honzovi odpověděl, aby se rozhodl sám. Finančnímu úřadu jsme odpověděli, že daň z nemovitosti byla řádně zaplácena. Vrátný mi něco odpověděl, ale j' už jsem ho neposlouchal...Ani na</i>	<i>Odgovorio mu je da ne može doći...Odgovorio nam je pismeno. na pitanja je odgovarao usmeno. Odgovorio joj je pismom.</i>

<p><i>písemné připomínky nám bytový odbor neodpověděl. Na tento dotaz obžalovaný odpověděl, že Stárka nezná. Na můj dopis odpověděl editor obsáhlým telefonickým vysvětlováním. Matka jí odpověděla dlouhým plačtivým dopisem...odpověděl nám písemně.</i></p>	
<p>Val1-V-Val2-Val3-Val4</p>	
<p>(N), Sže, D, p(na+A)</p>	<p>(N), Sda, D, p(na+A)</p>
<p><i>Manželka mi na můj návrh odpověděla, abych se šel vycpat. Večerní České slovo na tu žádost Mirkovi odpovědělo, že nemá čas zdržovat se s jeho případem.</i></p>	<p><i>Na pismo su nam odgovorili da ih ne zanima...</i></p>

ODPOVÍDAT ₂	BITI ODGOVORAN
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz	(N), Advkauz
<i>Za plnění závazků přijatých v kolektivní smlouvě odpovídají vedle organizace též vedoucí pracovníci...</i>	<i>Odgovarali su za nas.</i>

ODSTRANIT	ODSTRANITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Zjištěné závady řemeslníci odstranili.</i>	<i>Odstranili su izraslinu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), D, A	- (N), D, A
<i>Zedníčkův syn se přihlásil k Němcům tím, že odstranil čárku a háček ze svého jména...odstranili jsme jim schrány...</i>	<i>Odstranili su joj izraslinu na leđima.</i>

ODVÁŽIT SE	ODVAŽITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Pr/G (N), Advlok	(N), Pr (N), p(na+A)
<i>Bylo rozhodnuto, že se představenstvo strany odváží rozhodného zásahu. Ani se neodvažuju na to ptát.Odvážil se na břeh...</i>	<i>Odvažio se íci među neprijatelje...Odvážili su se na veliki pothvat.</i>

OPAKOVAT	PONAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Ten výrok opakoval obviněný třikrát. Jak často si opakuješ angličtinu?</i>	<i>Ponavljali smo gradivo...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Sže, D	(N), A/Sda, D
<i>Redaktor elévce denně opakuje, že musí číst texty pozorněji. Maminka mi při každé příležitosti opakuje, abych na sebe byla opatrná. Neopakuj mi to pořád!</i>	<i>Ponavljali su nam da moramo učiti redovito. Stalno im je to ponavljala...</i>

OPAKOVAT SE	PONAVLJATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jak jeho vynalézavost slábla, čím dál častěji se opakoval.</i>	<i>Sve se ponavljalo....</i>

OPUSTIT	NAPUSTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Mnozi tehdy opustili a zradili své přesvědčení. Havlíček opustil Prahu a usídlil se na venkově. Štěstí nás opustilo.</i>	<i>Napustila ih je....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr (N), A, Advtemp	(N), A, Pr (N), A, Advtemp
<i>Radek neměl čisté svědomí, když opouštěl bratra zesláblého nemocí. Nespolehej na člověka, který už jednou opustil přítele v nouzi. Přece tě neopustím před životním rozhodnutím.</i>	<i>Napustio ga je siromašnog. Napustili su ih za vrijeme rata..</i>

OTEVŘÍT	OTVORITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), D	(N), A (N), D
<i>V tom okamžiku otevřel přednosta dveře své kanceláře. Otevřela jim starší drobná žena.</i>	<i>Otvorila je vrata....Otvorio im je siromašni starac...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Advintenc/lok	(N), A, D (N), A, Advintenc/lok
<i>Král Jan ochotně otevřel svůj dvůr učencům a mořeplavcům.Profesor přede mnou otevřel lákavé perspektivy.Správa jeskyní otevře letos pro turisty další podzemní prostory.</i>	<i>...službeni put mu je otvorio nove prilike...Pred nama su se otvorile nove perpektive. Otvorili su novi hotel za turiste...</i>

OTEVŘÍT SE	OTVORITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Náhle se v prvním patře otevřelo okno a ozval se ženský hlas. Býval v práci hned, jak se továrna otevřela.</i>	<i>Otvorile su se nove prilike.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), D	(N), Advlok/temp (N), D
<i>V dubnu se otevře zahrádkářská sezóna. Na Kampě se dnes otvírá hrnčířský trh...otevřely se jim oči....</i>	<i>U Krapini će se otvoriti nova radna mjesta. Danas se otvara nova galerija...Otvorili su im se novi putevi...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Turistům se z vrcholové skály otevřel nečekaný výhled do kraje. Na místě, odkud se cestovateli otevře pohled na širé moře, zbudoval Kolumbus palác. . I na venkově se lidem otevřely různé možnosti uplatnění. Doktoru</i>	<i>Otvorio im se pogled na more.</i>

<p><i>Vobořilovi se tak otevřela skvělá perspektiva. Otvírají se před námi nové obzory. Pro veřejnost se tyto hradní prostory zatím neotevřou.</i></p>	
--	--

OTOČIT ₁	OKRENUTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Nenápadně otáčela hlavu, aby jí nic neušlo.</i>	<i>Okrenula je glavu..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod	(N), A, Advlok/mod
<i>Paní Jelínková otočila tvář k svému průvodci. Ale Standa za ní neotočil hlavu jako jindy. Otočte ho na záda, zavelel doktor. Náraz větru otočil auto na bok. Raněného pomalu otáčeli naznak.</i>	<i>Okrenula je glavu prema nama...Okrenuli su ga na bok.</i>

OTOČIT ₂	ZAVRNUTI
Val1-V-Val2	
(N), A/I	(N), A
<i>Petrák otočil knoflík přijímače a už je to tady. A najednou, jako když potmě otočíš elektrickým vypínačem, osvítila mě myšlenka..</i>	<i>Zavrnuo je slavinu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), D, I
-	<i>Zavrnuła je kokoši glavom.</i>

OTOČIT ₃	SKRENUTI (VOZILOM)
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>V tom okamžiku auto zastavilo a otočilo do centra.</i>	<i>Auto je skrenuo u drugu ulicu....</i>

OTOČIT SE	OKRENUTI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Náhle se ten druhý otočil a vrazil Karlovi facku.</i>	<i>Nije se ni okrenula.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Advlok/mod	(N), p(na+A) (N), Advlok/mod
<i>Franta si přitáhl duchnu, otočil se na bok a usnul. Lod'se otočila na bok. Vašátko se otočil k někomu, kdo stál u něho. Inženýr se otočil ke dveřím a uviděl mladého tajemníka. Otočila jsem se po známém hlase. Ještě jednou se otočil za odjíždějícím vlakem a pak už spěchal z nádraží pryč. Koperník začal učit, že Země se otáčí kolem své osy. Kamarád se dotčeně otočil ke dveřím.</i>	<i>Okrenula se oko sebe....Okrenuli su se na nas...naglo se okrenula....</i>

OZÝVAT SE	OZVAT SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>A skutečně se tehdy poprvé ozvala jeho plicní choroba.</i>	<i>Ozvala se.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/mod/temp (N), D (N), p(na+A)	(N), Advintenc/lok/mod/temp (N), D (N), p(na+A)
<i>Občas se utlačování ozývají proti utlačovatelům, ale výsledek je vždy tentýž: téměř žádý. Zvolna se ve mně ozývá hlad. Z profesorova hlasu se ozývalo něco, co Honzu rázem vyburcovalo do střehu. Ozvala se mi stará rána na hlavě. Přátele se nám neozývají, natož aby nás pozvali k sobě do Holandska. Na signál vedoucího tábora se jeden po druhém ozývají oddíloví vedoucí. František se ozývá neslušnými slovíčky...dlouho se</i>	<i>Ozvali su se protiv nas. Ozvali su se protiv neimaštine...Ozvali su se nakon dugo vremena...iznenada su se ozvali... ozvao se pred njima...ozvao im se...ozvali su se na naše pismo...</i>

<i>ozývali...</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, p(na+A)	(N), D, p(na+A)
<i>Na zapískání se Táně nikdo neozyval...</i>	<i>...na dopis joj se nitko nije ozvao....</i>

PADAT	PADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stačí chvíle nepozornosti a dítě padá.</i>	<i>...padala je kiša....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/kondic/lok/temp (N), D (N), p(na+A)	(N), Advkauz/lok/temp (N), D (N), p(na+A)
<i>Dlouhý voják padal pozpátku z vlaku, nikdo tomu nestačil zabránit. Ze susedových višni padá listí už v létě. Začínám šedivět a padají mně zuby, pomyslela si Marie znepokojeně. Kluci, kteří stáli kolem, doslova padali smíchem. Koně pod nákladem zboží skoro</i>	<i>Lišče je padalo sa grana...najesen pada lišče...Padaju mi zubi...Vojnici su padali pod teretom...Pala je na nju briga....</i>

<i>padali. Stromy padaly pod nápořem vichru. Jsou období, kdy lidé i dobytek padají tu morem, tu cjolerou nebo následkem jiných pandemií. Ale slovanský sjezd padá do doby, kdy už bude náš stát rozdělen. Po Janově odchodu padal na Ireu ještě větší stesk. Je mi úzko, všechno na mě padá.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Kudrny padaly dívce do čela, třebaže je měla sepjaté sponou.</i>	<i>Pala joj je naušnica na pod...</i>

PAMATOVAT	PAMTITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(na+A)/Saby	(N), A (N), Sda
<i>Babičku pamatuju...Rakousko-Uhersko pamatuje jen nejstarší generace. Kocourek Mikeš nezařídil obydlí jen pro své přátele, ale pamatoval přitom i na jiné.Pamatuj, abys přišla včas!</i>	<i>Pamtio je detalje....Djeca su pamtila sve što im se govorilo...</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/Pr/Sže (N), p(na+A), I/p(s+I)	(N), A, Advmod
<i>Cilka nepamatovala Jelínka, že by se byl rozčertil. Zvířátka z cirkusu na své vychovatele v Hrusicích často pamatovala hojnými dary. První novela zákona pamatuje na studenty s účastí ve vědecké radě.</i>	<i>Pamtili smo ga po njegovim izrekama.</i>

PAMATOVAT SE	SJEĆATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)/Sže (N), A/Sže	(N), G (N), p(na+A) (N), S
<i>Jestli se na tebe pamatuju? Pamatuju se, že tehdy bylo mimořádně teplé počasí. Martin si</i>	<i>Nisu nas se više sjećali..Teško mi je još i danas sjećati se na to...Sjećali smo se što su im učinili...</i>

<p><i>pamatuje všechny své spolužačky od první třídy. Dana si nepamatovala, že by se s tím člověkem byla kdy setkala.</i></p>	
---	--

PATŘIT	PRIPADATI
Val1-V-Val2	
<p>(N), D (N), Advlok</p>	<p>(N), D (N), Advlok</p>
<p><i>Liebig vlastnil velké továrny v Liberci, patřily mu lomy, velkostatek, pivovar, pila a sklárny. Vrátil se domů, kam patřil. Petr patřil k nejlepším žákům. Patřím mezi pokoré obdivovatele vědeckotechnické revoluce. Do první skupiny patří diskové paměti. Vytvořit předpoklady pro neformální členství patří mezi nejdůležitější úkoly po celostátní konferenci.</i></p>	<p><i>pripadali smo najboljoj generaciji....pripadali su među najbolje...</i></p>

PÍT ₁	PITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Seděli v útulné vinárně, pili víno a bylo jim dobře.</i>	<i>Pili smo kavu....</i>

PÍT ₂	PITI, ALKOHOLIZIRATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Žena ho opustila a on teď pije.</i>	<i>Pio je.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/Saby	(N), Advkauz/Sda
<i>Piju, abych zapomněl. Pili jsme ten den na kuráž i na zlost.</i>	<i>Pio je od radosti... Pio je da zaboravi...</i>

PLATIT ₁	PLATITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Když platím, tak na mě nemluv. Pane vrchní, platím!</i>	<i>Jeste li platili?</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advkauz/mod	(N), A (N), Advkauz/mod
<i>Soukromí podnikatelé dnes platí vysoké daně. Výbor ZO platí za účetníka rekreace jízdné tam i zpět. Zdravotnictví a školství vždycky platilo špatně a to trvá. Platíme za jejich omyly.</i>	<i>Platili smo narudžbu. Plaćali su za nas... plaćali smo redovito...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advkauz/mod (N), D, Advkauz/kvant/mod (N), Advkauz, Advmod (N), D, A	(N), A, Advkauz/mod (N), D, Advkauz/kvant/mod (N), Advkauz, Advmod (N), D, A
<i>Firma vás platí za vykonanou práci, ne za odseděné hodiny. Soukromník platí své</i>	<i>Plaćali su ih za mukotrpan rad. Plaćali su ih neredovito...Plaćali su</i>

<p><i>zaměstnance lépe než státní instituce. Cizí nam platí většinou v markách. Zákazník platí za naše služby hotově nebo v měsíčních splátkách. Za prstýnek s briliantem platil tehdy Jarmilin muž čtyři tisíce. Soused udělá babičce leccos zdarma, jen větší práce mu platí. Už jste platili družstvu za ty ovce? Už nevím, kolik jsem tomu léčiteli tehdy platila.</i></p>	<p><i>nam u eurima. ne znam koliko im je platio...Plácali su im redovito za njihov rad...platili su im za nov namještaj....Platio im je sto pedeset eura....</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3-Val4</p>	
<p>(N), A, D, Advkauz</p>	<p>(N), A, D, Advkauz</p>
<p><i>Za úklid pracoven i společných prostor platí majitel firmy uklízečce patáct set měsíčně.</i></p>	<p><i>Za prekovremeni rad im je platio deset posto više.</i></p>

PLATIT ₂	VRIJEDITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Zvláště platila známá slova husitské písně: Nepřátel se nelekejte.</i>	<i>Isprika uvijek vrijedi.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), p(pro+A)/(na+A)	(N), Advlok/temp/Sda p(za+A), Sda Advlok/temp, Sda
<i>Od 15. března tam platí zákon o devizách. Zákon platí pro každého bez rozdílu. Schopný šéf u podřízených stále ještě platí. Obávám se, že tenhle postoj na ředitelství už neplatí. Vidím, že na toho kluka platí jen výprask.</i>	<i>Taj zakon kod nas ne vrijedi.....U demokratskom svijetu vrijedi da ugovori obvezuju...Za njih vrijedi da će se liberalizirati....To je vrijedilo prije...sada vrijedi da ne treba trošiti snagu...To vrijedi da postane krilatica...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), D, A (N), D, Sda/što
-	<i>Što ti to vrijedi?Što mi vrijedi da ste me podržali...</i>

PLNIT	PUNITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Davy fanoušků plnily přilehlé restaurace už několik hodin před začátkem zápasu.</i>	<i>Punili su boce.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I/Advlok	(N), A, I/Advlok
<i>Jeníček a Mařenka plnili džbáněčky jahodami. Hra mladého českého umělce plnila Chopina nadšením. V trojské mlékárně stále ještě plní mléko do lahví, ne do kartonů.</i>	<i>Punili su bačve vinom...medicinske plinove punili su u prostorima koji su odvojeni...</i>

PLNIT SE	PUNITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Kletba stařenina se plní.</i>	<i>Punila se dvorana.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), I	(N), I
<i>Vinobraní skončilo, kádě se plní mladým vínem.Pravidelně kolem půlnoci se hospoda plnila podezřelými existencemi.</i>	<i>Dvorana se punila visokim uzvanicima....</i>

POCÍTIT	OSJETITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Unavený poutník usedl do stínu a pocítil hlad a žízeň. Celý zbytek života Horák bolestně pocít'oval, že své ženě ublížil.</i>	<i>Osjetila je glad. Osjetili smo da im nismo dorasli...</i>

POČÍTAT ₁	RAČUNATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Počítá a vychází mu, že ještě před třemi hodinami chodili po pasece.</i>	<i>....računao je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Sedláci odjakživa počítali každý groš</i>	<i>Računali su izdatke....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(za+A), A/Advkvant	(N), p(za+A), A/Advkvant
(N), A, Advmod/temp	(N), A, Advmod/temp
<i>Dnes si za takovou sít' na ryby počítá</i>	<i>Koliko računate robu? Za knjigu je</i>

<p>obchodník až pět set franků. Venkovský doktor nepočítá ošetření tak moc draho. Je to zloděj, počítá si za kus dvacet korun. Dnes potřebujeme vědět, kolik vám který obchodník počítá za zboží. Záruční dobu počítáme od okamžiku dodání nebo od okamžiku vyskladnění</p>	<p>računao tristo kuna. Za nakit je računala mного...Vazu je mного računala...položaj Sunca i ostalih nebeskih tijela računamo od proljetnog solsticija..</p>
---	---

POČÍTAT ₂	RAČUNATI, PRETPOSTAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), Sže (N), Advlok (N), p(s+I)	(N), Sda (N), Advlok/soc (N), p(s+I) (N), p(na+A)
<i>V každé vesnici má známé, už s nimi počítá protože že je bude potřebovat. Počítal jsem, že půjdeme k notáři hned ráno, ale nevyšlo to. Pořádat dychánky bylo povinností každé dámy, která se počítala do místní honorace. My už se mezi mládež ovšem nepočítáme. S ničím podobným však smlouva nepočítala.</i>	<i>Računali smo s time...Računali smo da ne čete doći. Računali su na nas...Računali smo s njima...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advtemp (N), p(s+I), Advtemp	(N), p(s+I), Advtemp (N), p(na+A), Advtemp (N), p(s+I)/Advsoc, Sda
<i>Dokdy počítáte platnost té slevy? Dokdy s tím počítate?</i>	<i>Do kada čete računati na nas? Računamo s time do ponedjeljka...Računamo s time da čete doći...Računali smo s njima da će nam pomoći...</i>

POČKAT	PRÍČEKATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ono to pořád v nadloží dávalo znamení, že něco ještě přijde, a tak jsme počkali.</i>	<i>...pričekali smo....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(s+I)	(N), p(s+I)
(N), Advintenc/lok	(N), Advintenc/lok
(N), p(na+A)	(N), A
(N), Saž	(N), Sda

<p><i>Počkáme ještě na vystoupení Pavla Bobka a pak můžeme jít. Počkal si na ten ženský míč s ironickým klidem. Snad abyste se svatbou počkali, nemyslíš? Neboj se, rodiče na tebe určitě počkají. Nepočkáme na Helenu? Počkal, až Nadja došla.... Domluvili se, že dotyčný voják počká na strážní věži, až budou ostatní v bezpečí.</i></p>	<p><i>Pričekali smo s odlukom. Pričekali su na nas. Pričekali smo da odu. Pričekali smo ispred zgrade.... Pričekali smo ju.</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), p(s+I), Advtemp (N), p(na+A), p(s+I) (N), p(na+A), Advlok</p>	<p>(N), p(s+I), Advtemp (N), Advintenc, p(s+I) (N), Advintenc, Advlok (N), A, Sda</p>
<p><i>Jarmila si řekla, že počká s úklidem na sobotu. Inženýr se zlobí, že jsme na něj nepočkali se zahájením výkopu. Jeden půjde dovnitř a druhý počká na smluvené znamení před domem.</i></p>	<p><i>Pričekali smo s time dva tjedna... Pričekali smo na njih s donošenjem odluka.... pričekali smo ih da odu....</i></p>

PODAŘIT SE	USPJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Druhý průlom se podařil.</i>	<i>Nismo uspjeli...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D	D, Pr Sda, D
<i>To překvapení se vám tedy podařilo.</i>	<i>uspjelo im je izgubiti prvenstvo.....Uspjelo mu je da je od toga odvрати...</i>

PODAT ₁	PRUŽITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Poděj ten sešit!</i>	<i>pružila je ruku...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Při odchodu podal Martin všem ruku, i Evě. Psík poslušně podal pánovi hozený klacek.</i>	<i>...pružila mi je košaru....</i>

PODAT ₂	DATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), Pr
<i>Podal svůj návrh...</i>	<i>dao je točnu definiciju...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/temp	(N), Pr, Advlok (N), D, Pr
<i>Pořádně se zpotil, ale nakonec podal definici přesně. Ondřej podal svůj zlepšovací návrh už v r. 1972.</i>	<i>Dao je svoj prijedlog na sastanku.. Dao im je svoje upute....</i>

PODOBAT SE	SLIČITI
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D (N), p(na+A)
<i>To dítě se vůbec</i>	<i>Sličila je svojim</i>

<i>nepodobá otci.</i>	<i>roditeljima...Sličila je na njega...</i>
-----------------------	---

PODPOROVAT	PODUPIRATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pohyb podporuje trávení.</i>	<i>...podupirali su ga i neki predstavnici međunarodne zajednice....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+L)/Advinstr/mod	(N), A, p(u+L)/Advinstr/mod
<i>Shromáždění nás podpořilo dlouhotrvajícím potleskem. Rodiče ho finančně podporovali, dokud nedostudoval.</i>	<i>Podupirali su ga u njegovim namjerama.....Poduprli su ga pljeskom. Financijski smo ga podupirali....</i>

POHNOUT ₁	POMAKNUTI
Val1-V-Val2	
(N), I (N), Advsoc (N), A	(N), I (N), A
<i>Dívanky stály celé zkoprnělé, ani rukou nepohnuly. S takovým nákladem by nepohnul ani jeřáb.</i>	<i>Nije ni pomaknula rukom....Pomaknula je ruku....</i>

<i>Pohnul prsty.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), I, D -	(N), A, D (N), A, Advlok
<i>Sestřička jen maličko pohnula pacientovi hlavou, a bylo zle.</i>	<i>Pomaknuli smo ih s mjesta.....pomaknuli su im rokove prijava....</i>

POHNOUT ₂	POKRENUTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>...pohnul úřady.....</i>	<i>Pokrenuli su novi projekt....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/Saby	(N), A, Advintenc/lok/temp (N), A, Sda
<i>Krásná žena pohne muže k neobvyklým činům. Sibelius pohnul každý nástroj k tomu, aby promluvil svou vlastní řečí.</i>	<i>Pokrenuli smo ih na rad....pokrenuli smo proces nabave još u veljači....pokrenuli smo situaciju s mrtve točke.pokrenuli smo ih da rade...</i>

POHNOUT SE	POMAKNUTI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Korálkový závěs se pohnul, kdosi nakoukl dovnitř.</i>	<i>Nije se ni pomaknuo...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok/temp	(N), D (N), Advlok/temp
<i>Jak se Mikuláš naklonil, pohnuly se mu přilepené fousy. Za dveřmi se cosi pohnulo. V rohu temného sklepení se pohnula jakási lidská troska. Dnes se snad poprvé výzkum pohnul.</i>	<i>...pomaknuo im se termin ispita....nije se ni pomakao s mjesta.....nismo se ni pomakli za vrijeme ispita...</i>

POHYBOVAT	POMICATI, MICATI
Val1-V-Val2	
(N), I	(N), I
<i>Ivan pohyboval rukama a nohama, jako by plaval.</i>	<i>Djevojčica je micala prstićima..</i>

POHYBOVAT SE	KRETATI SE, MICATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/mod/lok	(N), Advinstr/mod/lok
<i>Zloděj se pohyboval zcela neslyšně. Lesem se ...pohybovala tlupa pašeráků.Klokani se pohybují dlouhými skoky. Většinu života se pohybují mezi intelektuály.</i>	<i>Dvojica nepoznatih muškaraca kretala se osobnim automobilom...kretali su se u istom smjeru....kretala se dostojanstveno.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advmod	(N), Advlok, Advmod
<i>Kateřina se ve společnosti pohybovala jako ryba ve vodě.</i>	<i>Kretao se usporeno u prometu.....</i>

POKOUŠET	IZAZIVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nepokoušej, Martine, vidíš, že mám práci</i>	<i>izazivali su.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Arnošt se pustil do práce, přitom si zpíval a pokoušel děvčata.</i>	<i>...izazivali su nepřijatelje....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>pokoušel ji všelijakými svody.</i>	<i>...izazivali su ih čestim zadirivanjem.....</i>

POKRAČOVAT	NASTAVLJATI. NASTAVLJATI SE
Val1-V-Val2	
(N), I (N), Advlok	(N), p(s+I) (N), I (N), Advlok (N), Pr
<i>Setkání pak pokračovalo slavnostní schůzi.V osmdesátých letech pokračovaly brutální akce proti disidentům.V Akademii byl tento výzkumný úkol zrušen, ale na fakultě pokračuje.</i>	<i>Nastavila je baviti tim poslom....nastavila je s poslom... pobuna se nastavila organiziranjem niza štrajkova.....štrajk se nastavio na trgovima....</i>

POKUSIT SE	POKUŠATI
Val1-V-Val2	
(N),p(o+A) (N), Pr (N), Saby	(N), A (N), Pr (N), Sda
<i>Dvakrát se pokusil Roman Brázda o sebevraždu. Šéf se pokusil vyzunknout poslední kapku kávy. Marně se doktor pokoušel, aby ho slečna vzala na vědomí.</i>	<i>...pokušao je pobječi....pokušao je da něšto zaradi...pokušao je samoubojstvo....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Pr	(N), D, Pr
<i>pokusil se ji podržet...</i>	<i>pokušao joj je oprostiti....</i>

POLOŽIT, POKLADAT ₁	POLOŽITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Sotva jsme po jídle položili přibory, už nás zase hnali do práce.</i>	<i>...položili su vijence....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod	(N), A, Advlok/mod
<i>Sanitáři položili raněného na nosítka a opatrně ho nesli k sanitce. Tu skříň položíme na bok, aby prošla dveřmi..</i>	<i>Položila je vazú s cviječem na stol....položili su ga na bok.....</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, Advlok	(N), A, D, Advlok
<i>Sestra položila novorozeně št'astnému otci do náručí.</i>	<i>..položila joj je dijete u kolijevku....</i>

POLOŽIT, POKLADAT ₂	SMATRATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Pokládáme tě už dávno za člena rodiny. Každému starému člověku je lito, když ho už nepokladají za potřebného. Pokládám za nutné prohlásit, že s toto akcí nesouhlasím.</i>	<i>smatrao ga je svojim najboljim prijateljem....</i>

POMOCI	POMOĆI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Naši kluci za hranicemi jsou dobří kamarádi, pomohou, poradí, udělají.</i>	<i>pomogao je....</i>
Val1-V-Val2	
D, Sže p(k+D), Sže	D, Sšto
<i>Dětem myslím pomohlo, že strávily měsíc u moře. K dosažení těchto výsledků pomohlo to, že závod skončil s neefektivní výrobou. Novelizované předpisy pomáhají řešit i tak složité situace. To nám v dnešní krizi nepomůže. Studenti pomohli s vyklizením prostor bývalého kláštera. Při migréně pomůže postiženému nejspíš migrena a studený obklad na čelo. Od horečky pomáhají studené obklady. Při chřipce pomůže vydatné zapocení.</i>	<i>...pomoglo mu je to, što je redovito pratio emisiju...</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advintenc/kauz/lok/temp (N), D, p(s+I) (N), D, Sda (N), D, Pr	(N), D, Advtemp (N), D, I (N), D, Sda (N), D, Pr (N), D, p(u+L)
<i>Martin nám pomohl při stěhování i při malování nového bytu. Párkrát jsem jí pomohl s domácím úkolem, jinak nic. Ten člověk pomohl tehdy několika rodinám k ilegálnímu odchodu za hranice. Při migréře pomůže postiženému nejspíš migrenal a studený obklad na čelo. Proti nachlazení nám pomůže gin, při bolestech zubů a únavě vodka. Už víckrát mu Evžen pomáhal z průšvihů. Četba jeho románů mi kdysi pomáhala z deprese. Zrovna včera jsem pomáhala nějaké invalidní paní do tramvaje. Karlovi jsem zavázán, protože mi pomohl k dobrému</i>	<i>...dotad stečeno trgovačko iskustvo pomoglo mu je da spriječi poslovnu katastrofu...znanje grčkog pomoglo mu je da postane kroatist svjetskog glasa....iskustvo nadrealnog i metafizičkog pomoglo mu je u pronalaženju slutnja smrti.....pomogao mu je za vrijeme ispita..Pomogli su im svojim savjetima.....pomogli smo joj da uđe u tramvaj...pomogli su nam pronaći posao...</i>

<i>místu. Publikování v zahraničí mu pomáhalo získat renomé. Od bídy a svrabu ti nikdo nepomůže, jen ty sám.</i>	
--	--

POMOCI SI	POMOČI SI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Všichni, kdo odešli po válce do pohraničí, si pomohli.</i>	<i>pomogli su si.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), p(k+D)	(N), Advlok
<i>Věra je šikovná, ta si pomůže v každé situaci. Lučický mlynář si tak pomohl k velkému majetku. To místo by měl zastávat člověk, který si pomůže za všech okolností.</i>	<i>...pomagali su si u svim prilikama.....</i>

POMYSLET	POMISLITI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), A/Sže...	(N), p(na+A) (N), A/Sda
<i>Snad proto pomyslela Blažena nejdříve na Jaroslava a teprve potom na mamku.To jsem si nepomyslel, řekl zklamaně otec. Voják si pomyslel, že bude vypadat jako mrtvý, když se ani nehne.</i>	<i>...pomislili su na nas...pomislili su da smo ih prevarili....Nije valjda to pomislila?</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Sže, p(o+L)	(N), A/Sda, p(o+L)/(za+A)
<i>To si o Karlovi asi málokdo pomyslel. Pomyslel jsem si o Jardovi, že je opravdový hlupák.</i>	<i>isto su pomislili i o nama.....Za njega su pomislili da je lopov..tko bi to za njega mogao pomisliti?.....</i>

PORADIT SI	POSAVJETOVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Poradili jsme si...</i>	<i>Jeste li se posavjetovali?</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc/lok	(N), Advsoc/lok
<i>Však já už si s bábou poradím. Milka si poradila v každé situaci.</i>	<i>..posavjetovali su se s nama.....posavjetovali su se u svakoj situaci....</i>

POSADIT	POSJESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Doktor měl návštěvu, přece nás však uvítal a posadil</i>	<i>....posjeli su ga...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Lída mě posadila naštěstí hned vedle sebe.</i>	<i>...posjeli su ga na klupu....</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), D, A, Advlok	(N), D, A, Advlok
<i>Mladá žena mi posadila dítě na klín a sama zůstala stát.</i>	<i>....posjela mi je dítě u krilo....</i>

POSADITI SE	SJESTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pozvala Ondřeje, aby se posadil a nabídl mu cigaretu.</i>	<i>...sjeli smo....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Dívky se posadily do kočáru a kočí práskl do koní.</i>	<i>...sjeli su u auto...</i>

POSLAT	POSLATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advintenc	(N), A -
<i>Ten dopis pošlu, můžete se spolehnout. Pro pomoc už neposílejte, to zranění je jen povrchové.</i>	<i>...poslali smo pismo.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/ instr/lok/mod (N), D, A (N), A, p(na+A) (N), A, Pr (N), A, Saby	(N), A, Advintenc/instr/lok/mod (N), A, Pr (N), D, A (N), A, p(na+A) (N), A, Sda
<i>Sedni si, já pošlu pro pivo. Vždycky když kamna nechtěla hořet, posílala jsem Mirka, aby přinesl trochu suchého dřeva. Správa pošt nám poslala zamítavou odpověď. Kávu, cukr a smetanu poslali páni po lokajích. Důležité dokumenty posílám vždycky doporučeně. Přece nejsou tak chudí, aby posílali děti žebrot. Poslala mě k vám maminka. Polská vláda tehdy poslala na stávkující přístavní dělníky vojsko.</i>	<i>.....poslala me je po kruh...poslali su ih da raščiste situaciju...poslali su im darove...poslali su na nas vojsku...poslali smo dopis poštom...poslala je pismo preporučeno..Poslali smo ga kupiti vino...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	

<p>(N), D, A, Advinstr/lok (N), A, Advlok, Advmod/instr (N), A, Advlok, Advintenc</p>	<p>(N), D, A, Advinstr (N), A, Advlok, Advinstr (N), A, Advlok, Advintenc</p>
<p><i>Pošli mi peníze poštou. Rukopis pošlete za mnou na dovolenou nejlépe doporučeně. Vily poslaly Popelce plesové šaty v oříšku. Rodiče poslali Pét'ovi po tetě něco na přilepšenou. Tu zprávu jste do Kanady poslali letecky? Alena nám posílala vzkazy po známých.Své tipy nám pošlete na korespondenčním lístku.Já bych k vám dceru s prosbou o pomoc nikdy neposlala. Obvodní lékař poslal Kubátovou s doporučením za specialistou. Se špatnými zprávami jsme za profesorem posílali vždycky Ivanu.</i></p>	<p><i>poslao mi je rezultate ispita e-mailom..Poslala joj je kolače u kutiji. Poslali su brodom paket u Ameriku..poslao ga je s uputnicom k doktoru.....</i></p>

POSLOUCHAT	SLUŠATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ale neposlouchala, duchem už byla jinde.</i>	<i>Máňa nije slušao...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Helenka cizího pána neposlouchala.</i>	<i>...slušali su svoje nadređene.....</i>

POSTAVIT SE ₁	STATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Postav se, když s tebou mluvím.</i>	<i>...stajao je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod	(N), Advlok/mod
<i>Desátník se postavil do pozoru a podal hlášení. Lepešník se postavil do bojové pozice. Žáci před školou se postavili do dvojic.</i>	<i>...stajao je na vratima....stajao je ukočeno...</i>

POSTAVIT SE ₂	ZAUZETI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(za+A)	(N), p(za+A)
<i>Postavili jsme se za vás, když jste to nejvíc potřeboval. Celá třída se za Martina postavila..</i>	<i>...zauzeli su se za nas....</i>

POSTAVIT SE ₃	POSTAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), D/p(proti+L)	(N), D/p(protiv+G)
<i>Postavili jsme se za vás, když jste to nejvíc potřeboval. Celá třída se za Martina postavila. Celému světu se postavil, každému se vysmál. Horníci se postavili proti vládě a vyhlásili stávkovou pohotovost.</i>	<i>...postavio se svojim neprijateljima....postavio se protiv nas.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), p(prema+D), Advmod
-	<i>postavio se prema nama loše..</i>

POSTOUPIT ₁	ZAKORAKNUTI
Val1-V-Val2	
(N), Advkvant/lok	(N), Advlok
<i>Postoupil o dva kroky. Pribina postoupil k tlumočnickovi a něco mu šeptal..</i>	<i>Zakoraknuo je na blatnjavo tlo...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advkvant, Advlok	-
(N), p(v+L), Advlok	
<i>Za lidmi ve vratech se objevil policejní komisař a postoupil o krok před ně.</i>	-

POSTOUPIT ₂	NAPREDOVATI, IČI DALJE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Němce může učinit neškodným Štrasburk, postoupí-li nebo svedou-li bitvu na cestě do Mett.</i>	<i>...napredovali su.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), p(u+L)
<i>V aplikaci těchto metod postoupili čeští odborníci na evropskou úroveň.</i>	<i>napredovali su u karijeri.....</i>

POTKAT SE	SRESTI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp/soc (N), p(s+I)	(N), Advlok/temp/soc (N), p(s+I)
<i>S Danou se nepotkávám. Když se potkáš s nezdarem, nepropadej zoufalství. V poslední době se moc nepotkáváme. Bylo smluveno, že se Pavel a Markéta potkají o velké přestávce v bufetu.</i>	<i>sreli su se s njim....sreli su se na željezničkom kolodvoru....sreli su se u ponedjeljak...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advlok/temp	(N), Advsoc, Advlok/temp
<i>Naposledy jsem se s Jarmilou potkala asi před rokem. V úzké točité chodbě se Tomáš potkal se svým nadřízeným.</i>	<i>...srela sam se s njom prije godinu dana.... sreli smo se s njima u gradu...</i>

POTŘEBOVAT	TREBATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Pr/Saby	(N), A (N), Pr
<i>Dítě potřebuje oba rodiče. Topná zařízení našich domácností potřebují modernizovat. Každá úspěšná činnost potřebuje, aby byla konána s láskou.</i>	<i>trebali su DNK analizu...trebali su otići....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Pr/Saby, Advintenc	(N), A, Advintenc (N), Pr, Advintenc
<i>K správnému rozhodnutí potřebujeme spíše přísné kritiky našeho návrhu než ty, kteří nám ho schválí bez připomínek. Někteří muži potřebují ženu jenom na vaření, uklízení a praní, jinak by dokázali žít sami. Pro klidný život lidstvo potřebuje, aby nebyla válka.</i>	<i>Trebali su ih za pomoć. Trebali su moliti za pomoć...</i>

POUŽÍT	KORISTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Poprvé použil tuto abecedu Samuel Morse....</i>	<i>....koristili su ovu prigodu.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/Saby	(N), A, Advintenc/Sda
<i>K čištění skvrny použila matka benzín...Tatínek použil této záminky, aby nás přinutil k návratu.</i>	<i>Koristili su ih u svoje svrhe....koristili su ih da dođu do pobjede.....</i>

POVAŽOVAT	SMATRATI
Val1-V-Val2	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Považuju sestru za svou nejlepší přítelkyní. Alkohol všeobecně považujeme za jed.</i>	<i>Smatrali su ih neprijateljima...Smatrali su ih za svoje favorite....</i>

POVĚDĚT	REČI, KAZATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), p(o+L)
<i>Nevymlouvej se a pověz aspoň to nejpodstatnější.</i>	<i>kazao je najbitnije...kazali su o brojnim ograničenjima...kazali su da će se štošta promijeniti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(o+L)/Sže, D	(N), A/p(o+L)/Sda, D
<i>Jirka mi už pověděl všechny podrobnosti. Povězte mi o Jitce, už je zdrava? Ornitologovi jsme pověděli, že jsme zahlédli v koruně</i>	<i>kazao im je istinu...Kazali su im da moraju otići...Kazali su im o novim saznanjima.</i>

<i>javoru nevídaného opeřence.</i>	
--	--

POVÍDAT	PRIČATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Já tu povídám a práce stojí.</i>	<i>...příčao je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A/Sco, že	(N), A/Sda
<i>Jirka povídal, že se zítra zastaví. Povídej, co je u vás nového. Tak spust' a povídej jen pravdu.</i>	<i>Ispríčao je cijelu zgodu svoje trgovine...příčali su da većina takvih ljudi pravi dugove....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A/S	(N), D, A/S (N), D, p(o+L)
<i>Tohle nikomu nepovídej, nebo budou nepříjemnosti. Jen tak z touhy fabulovat mu povídám, že bouráme do pokoje další dveře.</i>	<i>...příčali su nam kako su putovali po Turskoj....příčao nam je svoje dogodovštine...příčali su nam o Vama....</i>

POZNAT ₁	PREPOZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>poznal ji...</i>	<i>...prepoznal ju je....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+L)	(N), A, Advlok (N), A, p(u+L)
<i>V zabláčeném chlapci občas některá služka nepoznala krále a rozkřikla se na něj</i>	<i>prepoznal ju je na slici..nismo u njemu prepoznali kraljeviča.....</i>

POZNAT ₂	UPOZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Blanka cestovala hlavně proto, aby poznala nové lidi, cizí země.</i>	<i>...upoznali smo nove susjede....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/temp	(N), A, Advlok/temp
<i>Opravdové štěstí poznal náš hrdina teprve na sklonku života. poznal je hned...</i>	<i>upoznali smo ih na izletu..upoznali smo ih za rata...</i>

POZNAT ₃	POZNAVATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/S
<i>Chtěl jsem říct tetě něco laskavého, aby poznala, že si jí vážím...poznal problémy..</i>	<i>Poznali smo ih. Poznali smo kad je bila ljuta...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G)	(N), A, p(od+G)
<i>Dobry doctor z něj nebude, nepozná simulanta od nemocného.</i>	<i>ne poznaje prijatelje od neprijatelja...</i>

POZNAT SE ₁	UPOZNATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Je mi líto, že jsme se nepoznali, zřejmě to byl mimořádný člověk.</i>	<i>upoznali su se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/soc/temp
<i>Prý jste se poznali na safari v Africe, to je skutečně romantické...v průběhu času se poznali a potkali.....</i>	<i>...upoznali su se s mješťanima....upoznali su se u lipnju 2002...upoznali su se u Berlinu....</i>

POZNAT SE ₂	POZNATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>..poznali se</i>	<i>Poznali smo se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>poznali se navzájem...</i>	<i>...poznali su se međusobno...</i>

POZOROVAT	PROMATRATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/S
<i>Dana ho pozorovala. Martin sám na sobě pozoroval, že společnost jeho bratra má na něj dobrý vliv.</i>	<i>...promatrali su što se događa u njihovom susjedstvu...promatrali su dramatično spašavanje mladića...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>Galileo Galilei pomoci tehdy vynalezeného dalekohledu jako první pozoroval oblohu.</i>	<i>...promatrali su ih dalekozorom...</i>

PRACOVAT	RADITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nečistota v tkanivu pracuje, rozrušuje vlákna.</i>	<i>...radili su..i mučili se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(na+L) (N), Advlok/mod/temp/Pr	(N), p(na+L) (N), Advlok/mod/temp/Pr
<i>Tři naši dělníci pracují na opravě pražských chodníků. Viděli jsme ji</i>	<i>.....radili su na smanjivanju svojih troškova.....radila je u tvornici...kvalitetno je</i>

<i>mezi pacienti, kteří pracovali na zahradě. Inženýr často pracuje dvanáct i víc hodin denně. Ivana pracuje jako módní návrhářka. Motory pracovaly na plné obrátky.</i>	<i>radila....radila je kao urednik i rukovoditelj....radio je od 1977.</i>
--	--

PRAVIT	REĆI, KAZATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda,što
<i>Zákon nepraví nic?Kdo to praví, že práce šlechtí?</i>	<i>rekao je što je i mislio...rekao je istinu..rekao je da više ne želi raditi za njih....</i>

PROBUDIT	PROBUDITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Probudily mě rány na dveře.</i>	<i>..probudila me...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/intenc/lok/temp (N), A, p(v+L)	(N), A, Advinstr/intenc/lok/temp (N), A, p(u+L)
<i>Rodiče probudili děti</i>	<i>...probudila ih je rano</i>

<p>hlasitou hádkou. Kdo probudí Šípkovou Růženku ze spánku, dostane ji za ženu a s ní půl království. Když Robert vyslovil jméno své rodné vesnice, probudil v Adéle touhu toto místo spatřit. Studená voda probudí k životu každého.</p>	<p>ujutro.....probudili su ih vikom...probudili su ih iz zimskog sna....probudila je u njemu uspavanu plemenitost i čistoću...probudili su ih za pokret..</p>
--	---

PROBUDIT SE	PROBUDITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Kojenec se probudil a začal křičet.</i>	<i>..probudili su se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/temp/Pr	(N), Advintenc/lok/temp/Pr
<i>Vojta se probudil na podlaze, spadl v noci z postele. Už po několikáté jsem se probudila okolo půlnoci. Asi ve čtyři ráno se Tomáš probudil bolestí zubů. Nemine den, abych se neprobudil s bolením hlavy. At'je št'asten každý, kdo se ráno probudí zdráv. Princ Růženku políbil a ona se probudila ze stoletého spánku. Jak kočka uvidí myš nebo ptáčka, probudí se v ní instinct šelmy. Mnozí z nás se ke skutečné činorodnosti neprobudí nikdy.</i>	<i>...probudili su se za akciju...probudila se u devet sati ujutro....probudila se iz slatka sna...probudila se na tlu....</i>

PRODAT	PRODATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Tyhle hodiny po mamince neprodám. Lenka loni dokončila školu, ted' prodává v Kotvě.</i>	<i>...prodali su imanje....prodavala je u velikom trgovačkom centru....</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, Advmod	(N), D, A (N), A, Advmod
<i>Každý rok nám tady jeden sadař prodával jablka. Stavební parcelu v Kolině Beránkovi prodali levně...</i>	<i>...prodávali su im oružje...prodala je auto vrlo jeftino...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, Advalter/mod	(N), A, D, Advalter/mod
<i>Jak ho znám, nejrady by jim tu chalupu prodal za dolary. Překupníci prodávají pašované zboží nahodilým zájemcům neúměrně draze.</i>	<i>...prodala im je stan u eurima...prodala im je stan za sto tisuća eura...skupo su im prodali stan...prodali su ispod cijene zemlju strancima...</i>

PROHLÁŠIT ₁	OBJAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda/kako
<i>Nový velitel prohlásil, že přejímá pnou odpovědnost. Pán podstrčil Václavovi pod nos bílou legitimacy a prohlásil něco portugalsky.</i>	<i>...objavili su rezultate.Japanski znanstvenici objavili su kako je genetskom manipulacijom na svijet došla mišica Kaguya, prvi sisavac koji ima dvije mame, ali nema tate...objavili su da je riječ o iznosu većem od milijun eura...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>prohlásili to v těchto novinách</i>	<i>...objavili su rezultate na oglasnoj ploči....</i>

PROHLÁSIT ₂	PROGLASITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<p><i>Král synovi odevzdal meč a plášť a prohlásil jej za českého panovníka. Sudí prohlásí předání štafety za neregulérní, jestliže se přejímající ohlédl. Tedy právě prohlásili Jana králem. To nemůže být samo sebou, že ho najednou prohlašují vinným.</i></p>	<p><i>..proglasili su ga doživotnim predsjednikom....</i></p>

PROHLÉDNOUT ₁	PROGLEDATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ta ženská přímo prohlídla!řekla nenávistně Mašková.</i>	<i>...progledala je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advtemp	(N), Advtemp
<i>Jedno z medvíd'at neprohlédlo ani po třech týdnech.</i>	<i>...progledala je nakon operacije...</i>

PROHLÉDNOUT ₂	PRONIKNUTI, SHVATITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/S
<i>Jarmila ale jeho záměry prohlédla. Místní lidé prohlédli, že učitel, kterému bylo v Tvrdicích všechno špatné, mezi ně nepatří.</i>	<i>shvatili su u čemu je pravo bogatstvo....shvatili su njihovo kažnjavanje....</i>

PROHLÉDNOUT ₃	PREGLEDATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Ivanovu zlomenou nohu snad prohlédli všichni vrchlabští lékaři.</i>	<i>...pregledao ga je pulmolog...</i>

PROJEVIT	OČITOVATI, IZJAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Zvonař neprojevila ani radost, ani hněv.</i>	<i>.....očitovali su svoje namjere...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A	(N), D, A
<i>...projevila jim lásku...</i>	<i>...očitovao joj je svoju ljubav...</i>

PROJEVIT SE	OČITOVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Básník se stále více strain společnosti, projevují se jeho sklony k mysticism.</i>	<i>...nije se očitovao.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Pr (N), I/p(v+L)	(N), Pr (N), I/p(u+L) (N), p(na+A) (N), D
<i>Hynek se projevil jako naprostý zbabělec. Nespokojenost v Evropě se projevila trvalým neklidem. Pracovní vazby jednotlivých týmů se rozpadají a řešení se zatím projevilo pouze ve změnách názvů.</i>	<i>...očitovao se kao nevin po svih sedam točaka optužbe...populizam vladajućih očitovao se u ispraznim političkim obećanjima.....očitovao se svojim javnim djelovanjem...očitovao se na primjedbe i prijedloge Ureda za zakonodavstvo....odbor se očitovao strani protiv koje je štrajk organiziran....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(v+L), Sže	(N), p(u+L), Sda
<i>...projevili odvahu v tom, že odmítli</i>	<i>...krajnji rezultat očitovao se u tome da</i>

<i>podřízenost své straně.</i>	<i>su hrvatske šume jedno od bogatijih javnih poduzeća...</i>
--------------------------------	---

PROJÍT ₁	PROĆI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...prošel strážník....</i>	<i>....prošao je policajac....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Pr (N), Advlok	(N), A (N), Pr (N), Advlok
<i>Helena prošla Celetnou a zahrnula do Hyberské. Obžalovaný procházel netečný, bez zájmu. Každý, kdo prochází kolem kříže, uctivě smekne. Ivan prošel těžkou krizí. Prochází li světlo skrz hranol, láme se..</i>	<i>...prošla je cestu....prošli smo parkom....prošla je nasmiješena....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advlok (N), A, Advlok (N), Advlok, Advmod/Saniž	(N), Advlok, Advlok - (N), Advlok, Advmod/Sa da

<i>Chodbou projdete do dvora. Na konečné zastávce prochází průvodčí všechny vagóny. Ale cizí žena prošla kolem Anny nevšímavě. Policejní hlídka prošla okolo mladíka, aniž mu věnovala pozornost.</i>	<i>ribe koje ne uspiju kanalima proći do Drave i Dunava... prošli su pored njih ne pozdravivši ih.....prošla je pored mene, a da me nije ni pozdravila.</i>
---	---

PROJÍT ₂	PROĆI (ZAVRŠITI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...všechno prošlo...</i>	<i>...sve je prošlo...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Přípravy na kongres procházely hladce.</i>	<i>...ispit je prošao glatko...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok/temp, Advmod	(N), Advlok/temp, Advmod
<i>Jeho syn prý prošel u maturity jen z milosti. Při konkursu na získání stipendia Fullbrightovy nadace neprojde žádný uchazeč snadno.</i>	<i>..prošao je na maturi jedva jedvice.....vjerovao je da će na taj način bolje proći pri međunarodnoj arbitraži...</i>

PROJÍT SE	PROŠETATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Udělá ti dobře, když se projdeš.</i>	<i>...prošetali smo se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/soc/temp	(N), Advlok/soc/temp
<i>Věra by se byla ráda prošla po nábřeží, ale muž o to nejevil zájem. Neprojdeš se se mnou?V poledí přestávce jsme se vždycky prošli v zámeckém parku.</i>	<i>...prošetali smo se parkom.....prošetala se sa psom.....ujutro se prošetala...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok/temp, Advsoc	(N), Advlok/temp, Advsoc
<i>Ráda bych se s tebou prošla po městě, ale spěchám. O polední přestávce se Marie obvykle prošla se svou kolegyní</i>	<i>...prošetali smo se s njima po gradu.....za vrijeme pauze smo se s njima prošetali...</i>

PROMĚNIT	PROMIJENITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Francouzská revoluce proměnila život Evropy.</i>	<i>...promijenila je svoj imidž...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+A) (N), A, Advalter	(N), A, Advalter/mod/lok
<i>Noc proměňuje celý kraj v hlubokou studnu. Proměnili vám v bance marky za koruny?</i>	<i>...promijenio je ime u Topek. Promijenila je eure za kune..kanite li što promijeniti u Zavodu?</i>

PROMĚNIT SE	PROMIJENITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>..proměnili se...</i>	<i>...promijenili smo se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(v+A) (N), I	(N), I
<i>Voda se ve víno nepromění, to je jen taková pohádka. Celé ovzduší se tou vůní promění.</i>	<i>...može li se što promijeniti njegovim dolascima?</i>

PROMLUVIT	PROGOVORITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pavel nenachází dost odvahy, aby promluvil.</i>	<i>...progovorio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L) (N), S (N), Advlntenc/lok/temp (N), p(na+A)/(k+D)	(N), p(o+L) (N), S (N), Advintenc/lok/temp (N), I
<i>O jubilantovi a jeho díle promluví dr. Novotná. Proti předložené koncepci promluvili zástupci ministerstva školství. "Nech toho" promluvil nečekaně. Za trest jsem na kamarády už nepromluvil. Další řečník promluvil k nehybnému shromáždění. Očekává se, že prezident promluví v parlamentě. Z jeho</i>	<i>...progovorio je nakon nekog vremena....progovorio je protiv agresije....progovorio je o solidarnosti....progovorio je u ime svih nas...progovorio je glasom koji je siktao od pakosti....progovorili su da se na svim dobnim razinama mora poboljšati prehrana...progovorio je u Saboru...</i>

<i>ženy promluvila vesnice a sobectví příštího mateřství.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, p(o+L)	(N), Advsoc, p(o+L)
<i>Promluvím o tobě se šéfem, uvidíme co se dá dělat.</i>	<i>...progovorili su s njima o tom problemu...</i>

PRONIKNOUT ₁	PRODRIJETI, PROBITI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/A	(N), Advlok/A
<i>Nepřátelská vojska pronikla až k městu. Jeho výkřik pronikl i tlustou zed'. Do podstaty italského umění pronikl mistr Jean Puccele. Zdá se, že vědci pronikají k samé podstatě tohoto jevu.</i>	<i>Vijest je prodrla do njih....probio je zid...</i>

PRONIKNOUT ₂	PRONIKNUTI
Val1-V-Val2	
(N), p(do+G) (N), (k+D)/I	(N), p(u+A)
<i>Do podstaty italského umění pronikl mistr Jean Puccele. V závěrečném oddílu své sbírky proniká básník k hluboké jednotě člověka, půdy a věčnosti. Jan Prokop nepronikl záludností nesvědomitých orlojů, které ukazovaly v tutéž chvíli různý čas.</i>	<i>Pronikli su u srž problema..., u tajnu vremena. .u smisao pitanja....</i>

PROSIT	MOLITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nepros, je to marné.</i>	<i>...molio je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), S (N), p(o+A)/(za+A)	(N), S (N), Advintenc
<i>Se slzami v očích prosí matka za syna. Milka zbledla a</i>	<i>...molio je za oprost...molio je da mu oprost...molila je za</i>

<p><i>prosila: "Neříkej to nikomu, všichni by se mi posmívali. Prosím o stručné odpovědi.</i></p>	<p><i>nas...</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), A, p(o+A)/(za+A) (N), A, Saby</p>	<p>(N), A, S</p>
<p><i>O spravedlnost nikoho neprosíme, tu si vybojujeme. Pan Hynek prosil krále za svého uvězněného bratra. Prosíme návštěvníky obchodního domu Kotva, aby urychlili své nákupy. Prosila jsem Viléma: "Přijď ještě zítra, už to bude naposled!"</i></p>	<p><i>..molili smo ih da odu...</i></p>

PROVÉST	PROVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pan kryštof provedl...nákladné opravy.</i>	<i>...proveli su kriminalističku obradu..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advinstr/lok
<i>Indián provedl "bledé tváře" soutěskou, kterou znají právě jen Indiáni.</i>	<i>Proveli su istraživanje na miševima...proveli su istraživanje pomoću ankete..</i>

PŘÁT	ŽELJETI
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), Pr (N), A (N), S
<i>Tenkrát císař Rudolf novému učení přál.</i>	<i>...željela je uspjeti...željela je djevojčicu...željela je da imaju psa vodiča...</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/S, Saby, že, D	(N), A/S, D (N), D, Pr (N), I, Pr
<i>Psal jste nám, jak se vám v Anglii poštěstilo....tentokrát šéfovi přál, že se taky on napálil. Mnozí mu v duchu přejí, aby ve volbách prohrál.</i>	<i>...željela im je svu sreću...željela im je da uspiju....željela im je pružiti sve najbolje...željeli smo odgodom nešto postići...</i>

PŘEDPOKLÁDAT	PRETPOSTAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Ten chlap skoro předpokládal, že ho zavřou. Tak enormní zájem o koncerty Pražského jara pořadatelé nepředpokládali.</i>	<i>...pretpostavljali su stvaranje dviju država....pretpostavljali su da će ih bodriti...</i>

PŘEDSTAVIT	PREDSTAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Hostitelka přichází hosty navzájem představila.</i>	<i>...představila je bogate gospodarske, kulturne, etnografske i druge mogućnosti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Pr (N), A, Advmod	(N), A, D (N), A, Pr (N), A, Advmod
<i>Představuji vám naši tragédku Magdu Kamenickou. Doktor představil Helenu jako svou dávnou přítelkyni. Dokument představil státníka v nejlepším světle.</i>	<i>...představila im je nacrt....predstavio ga je kao svog zastupnika....predstavili su ih u najljepšem svjetlu...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, Advmod	(N), A, D, Advmod
<i>Syntetickou zkratkou představil Josef Pekař čtenáři hlavní chvíle historického procesu.</i>	<i>opširno im je predstavio temu.</i>

PŘEDSTAVIT SE	PREDSTAVITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Někteří hosté se už navzájem představili.</i>	<i>...představili su se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), S (N), Pr (N), Advlok	(N), D (N), Pr (N), Advlok
<i>Dnes se mi představil také jeho syn. "Já jsem myslivcová Engelbertová" představovala se Viky. Obžalovaná se představovala jako zástupkyně nakladatelství Primas. Ve výstavní síni Staroměstské radnice se představuje fotograf Jindřich Štrait.</i>	<i>....představili su im se...predstavio se kao načelnik Pilicijske uprave....predstavio se na prigodnoj projekciji filma...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Pr (N), D, Advlok	(N), D, Pr (N), D, Advlok
<i>Mladík, který vstoupil, se nám představil jako dealer</i>	<i>...predstavio im se kao njihov nadređeni....predstavio</i>

<i>firmy Elektrolux. Skupina Pink Floyd se nám představila loni na Strahově.</i>	<i>im se na izložbi slika....</i>
--	-----------------------------------

PŘEDSTAVIT SI	PREDSTAVITI SI, ZAMISLITI SI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Věra si představila všechny ty tetičky a strýčky, kteří tam na ni čekají. Člověk si představuje, že na něj doma všichni čekají.</i>	<i>...představila si je njenu odjeću, nakit, životni prostor....predstavljala si je da je najljepša...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod/Pr	(N), A, Advlok/mod/Pr
<i>Na chvíli si Irenu představil jako svou ženu. Představil jsem si Annu v náručí cizího muže. Takhle jsem si rodinný život nepředstavovala.</i>	<i>Nije si na taj način predstavila tijek događaja. Predstavljala si ga je drugačijim. Predstavljao si ju je u mislima...</i>

PŘEJÍT ₁	PRIJEĆI
Val1-V-Val2	
(N), A/Advlok	(N), A/Advlok (N), p(u+A)
<i>Dívky přešly Karlův most a vystoupily na petřínskou stráň. První den přešlo přes hranice několik tisíc lidí. Okolo téhle zříceniny přejdou tisíce lidí.</i>	<i>.....prešla je na drugu stranu....prešla je preko potoka....prešla je granicu.... kad bi bar štednja prešla u naviku...prešla je cijelu Vojvodinu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advmod	-
<i>Sylva kolem nás přešla bez povšimnutí.</i>	-

PŘEJÍT ₂	PROĆI (ZAVRŠITI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Liják přešel, vysvitlo slunce a na obloze se klenula duha. Krále první hněv přešel a změnil trest smrti na doživotí.</i>	<i>...bura je prošla....</i>

Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Krále první hněv přešel a změnil trest smrti na doživotí.</i>	<i>...prošao ga je gnjev...</i>

PŘEJÍT ₃	PRIJEĆI (NAPUSTITI NEŠTO I PRISTATI K DRUGOMU)
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), p(na+A)	(N), Advlok (N), p(na+A)
<i>Celý oddíl přešel k nepříteli. Zátopek na druhém kilometru přešel do útoku a dostal se do vedení. Nyní přejdeme k negativní stránce konkurence. Nářadí, které otcové užívali, přešlo beze změny na syny. Objekt přešel do</i>	<i>...prešla je u Slobodnu Dalmaciju...bolest je prešla i na nas...</i>

<i>vlastnictví obce.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(od+G)/(z+G), p(do+G)/(k+D) (N), p(z+G), p(na+A)/Advlok	(N), p(s+G), p(na+A) (N), p(od+G), p(na+A)
<i>Je na čase, abyste přešli od planého diskutování k pořádné práci. Milena přešla z kanceláře do výroby. Přešel z kolbiště vědeckého k politické práci. Armáda přešla z obrany do útoku. Hrad přešel z majetku Rožmberků do vlastnictví Koruny.</i>	<i>...bolest je přešla sa životinja na ljude....od razglabanja su přešli na djelo.</i>

PŘEJÍT₄	PROMIJENITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(do+G)/(v+A)	(N), (u+A)
<i>Zlé tušení přešlo v jistotu. V pubertě snadno přechází fantazie do záměrného lhaní.</i>	<i>...bolest je přešla u kronični oblik...</i>

PŘEJÍT ₅	PRIJEĆI PREKO NEČEGA, OPROSTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), p(preko+G)
<i>Tentokrát to přejdeme, ale je to už naposled.</i>	<i>prešli su preko toga...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod	(N), p(preko+G), Advmod
<i>Každou narážku přešel s úsměvem.</i>	<i>...prešao je preko uvrede s osmijehom...</i>

PŘEKONAT	SAVLADATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Vitasek neměl dost sil, aby překonal svou přirozenou lakomost.</i>	<i>...savladala je svoje slabosti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr (N), A, p(v+L)	(N), A, Advinstr/lok (N), A, p(u+L)
<i>Svým břitkým vtípem překonal nošt všechny společníky. Hlásit se k</i>	<i>savladao ih je svojom snagom... savladao ih je u vještini</i>

<i>Masarykovi znamená pokračovat v tom, v čem překonával svou dobu.</i>	<i>raspravljanja..savladao ih je u ratu.</i>
---	--

PŘEKVAPIT	IZNENADITI
Val1-V	
(N)	-
<i>Bulharští hráči však překvapili, i když prohráli.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), A (N), I	(N), A (N), I
<i>Kamil se rozhodl, že Stánu překvapí. Statečností překvapil mladý Jurišta...</i>	<i>...iznenadili su nas.....iznenadili su svojom agilnošću....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I (N), A, Advtemp (N), A, Sjak	(N), A, I (N), A, Advtemp (N), A, Skako
<i>Tou reakcí ředitel všechny přítomné překvapil. Podezření v něm vzrostlo, když strýce překvapil při pálení nějakých dopisů. Policie překvapila zloděje, jak ...opouštěl byt.</i>	<i>...iznenadili su nas svojim radom.Iznenadili su nas pri davanju izvještaja...Iznenadili su nas kako su se ophodili....</i>

PŘEMYŠLET	RAZMIŠLJATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...chvilku přemýšlel...</i>	<i>....razmišljali smo.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)/(nad+I)/Sže...	(N), p(o+L)/(nad+I) (N), Advmod (N), Sšto/kako (N), A
<i>Ve vězení Vojta přemýšlel o své ženě.Čím víc nad Aleniným rozhodnutím přemýšlím, tím víc mě její chování dráždí. ...Dana přemýšlela, co udělá k večeri....přemýšlel o tom, že bych třeba přespal na nádraží.</i>	<i>razmišljalo je o problemima, koji su ga snašli....razmišljao je što da učini...razmišljao je nad time...razmišljao je na stari, komunistički način....razmišljao je kako iz te situacije izvući korist...razmišljao je nešto...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), p(o+L), Sda
-	<i>razmišljali smo o tome da otputujemo.....</i>

PŘERUŠIT	PREKINUTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Jeden z vězňů prý přerušil telefonní vedení.</i>	<i>..prekinuli su razgovor.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I	(N), A, I
(N), A, Advlok	(N), A, p(u+L)
<i>Anna vypravovala a Marie ji každou chvíli přerušila nějakým dotazem. přerušili v severní Itálii vysílání státní televize...</i>	<i>...prekidala ih je svojim upadicama...prekidala ih je u razgovoru....</i>

ŘESTAT	PRESTATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Bouřka právě přestala.</i>	<i>...prestala je kiša...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Pr (N), p(s+I)/(v+L)	(N), Pr (N), p(s+I)
<i>Budeme čekat, až přestane pršet. S kouřením jsem přestal...</i>	<i>...prestali su uzimati ugljen za kovačku vatru...pretao je s pušenjem....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Už tě konečně přestala bolet hlava?</i>	<i>...prestali su ih maltretirati....</i>

ŘESVĚDČIT	UVJERITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Kamarádi mě nakonec přesvědčili.</i>	<i>...uvjerio ih je...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(o+L)/Sže	(N), A, p(u+A)/(o+L) (N), A, Sda
<i>O tajemníkových dobrých úmyslech mě</i>	<i>...uvjerio ih je da u cijeloj Europi nema</i>

<i>nepřesvědčíš. Jirkovo podivné chování nás přesvědčilo o tom, že něco není v pořádku.</i>	<i>takvih medvjeda....uvjerio ih je u svoju istinsku privrženost demokratskim reformama..Uvjerio ih je o razmjerima štete...</i>
---	--

PŘESVĚDČIT SE	UVJERITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)/Sže	(N), p(o+L)/(u+A) (N), Sže
<i>Rolníci se přesvědčili o výhodách společné práce. slezák se přesvědčil, že je všechno v pořádku, že mu kyne naděje na svobodu.</i>	<i>...uvjerali su se o njihovoj pravoj i ozbiljnoj volji....uvjerali su se u to....uvjerali su se da ih nismo prevarili...</i>

PŘIBLIŽIT	PRIBLIŽITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Advlok	(N), A, D (N), A, Advlok
<i>Vančura přiblížil čtenářům toto období naší historie velmi názorně. Trenér přiblížil pišt'alku ke rtům</i>	<i>...približio im se....približio je času ustima...</i>

PŘIBLÍŽIT SE	PRIBLIŽITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stíny se dloužily, přiblížil se večer.</i>	<i>...približili su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D/p(k+D) (N), Advlok	(N), D (N), Advlok
<i>Nový učitel udělal všechno, aby se žákům přiblížil. Konečně jsme se přiblížili k světovým samozřejmostem. Starý muž se přiblížil ke kříži a poklekl.</i>	<i>...približili su nam se...približio se našem vremenu...</i>

PŘIDAT	DODATI
Val1-V-Val2	
(N), A/G	(N), A/G
<i>Přidáváme střídavě mouku a sníh...?přidal soli...</i>	<i>...dodala je cimeta...dodala je šečer...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/G, Advlok	(N), A/G, Advlok
<i>Babička přidala do polévky syrový</i>	<i>...dodala je soli u juhu...dodala je</i>

<i>žloutek..</i>	<i>K</i>	<i>svému</i>	<i>cimeta u kolač....</i>
<i>křestnímu</i>		<i>jménu</i>	
<i>přidal</i>		<i>Masaryk</i>	
<i>vlastenecké</i>		<i>jméno</i>	
<i>Vlastimil..</i>			

PŘIDAT SE	PRIPOJITI SE,
	PRIKLJUČITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(k+D)	(N), D
<i>Za války se její muž</i>	<i>...priklučio se</i>
<i>přidal k nacistům.</i>	<i>tragačima....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(k+D), Advlok/temp	(N), D, Advlok/temp
<i>Na rozcestí se ke mně</i>	<i>...priklučio im se na</i>
<i>přidal nějaký osamělý</i>	<i>putu....priklučio im se</i>
<i>turista. Po cestě domů</i>	<i>u drugom</i>
<i>se k Cilce obvykle</i>	<i>poluvremenu....</i>
<i>přidával někdo ze vsi.</i>	

PŘÍJET	DOČI VOZILOM
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Přijela nečekaná</i>	<i>..došli su (vozilom)...</i>
<i>návštěva...</i>	
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/instr/lok	(N), Advintenc/instr/lok

	(N), Sda/kako
<i>Auto přijelo před dům. Zdeněk si přijel pro svoje věci. Jirka přijede autem.</i>	<i>....došli su kamionom. ...došli su (vozilom) radi nas....Došli su da nam pomognu. Došli su kako bi im napakostili...došli smo (vozilom) do grada...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advintenc/Pr/Saby (N), Advlok, Advinstr	(N), Advlok, Advintenc/Pr/Sda/kako (N), Advlok, Advinstr
<i>Přijeli jste sem na práci a ne za zábavou. Martin přijel na autosalon, aby si vybral nový vůz pro svou firmu. Přijel jsem do pobočky v Praze 2 uzavřít havarijní pojistku. Suchánkovi přijeli do Prahy vlakem.</i>	<i>...došao je na posao automobilom....došli su k nama raditi...došli su na sajam (vozilo) kako bi nešto prodali...došli sun a tulum radi zabave...</i>

PŘIJÍT ₁	DOĆI (KORACIMA)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Oldřich přišel..</i>	<i>....došli su...</i>
Val1-V-Val2	

(N), Advintenc/lok/mod/temp/Pr (N), p(na+A) (N), D	(N), Advintenc/lok/mod/temp/Pr (N), p(na+A) (N), D
<i>Věra mi vzkázala, že pro mě přijde. Honza ráno přišel rovnou do kanceláře pojišť'ovny. Ještě večer...přišla. Nemine týden, aby ten kluk nepřišel s rozbitým kolenem a s dírou na kalhotách. Olga přicházela tak neslyšně, jak to jen uměla. Ještě že přišel pomoci sused...Kdyby na vás přišla nějaká slabost, zazvoňte na sestru. Otcí přišla výzva. Urbánek přijde po Topolovi, neumíš abecedu? Za vypočítaným příkladem přijde zkouška.</i>	<i>...došli su poslije nas.....došli su na razgovor....došli smo na sastanak. ...došli su raditi....dolazili su često....došli su za nama...došli su umorni...došla je na nas pošast....došao mu je poziv za vojsku....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advintenc	(N), Advlok, Advintenc
<i>Přišla jsem k řediteli s žádostí... Každou chvíli za mnou Sonička s něčím přijde....</i>	<i>...došli su k nama s anketom...</i>

PŘIJÍT ₂	NAÍCI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), p(na+A)
<i>Archeologové tady přišli na románské klenby.</i>	<i>...naišli su na iskopine...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), Advlok	(N), p(na+A), Advlok
<i>Přišli na klenby v zámku...</i>	<i>...naišli smo na kosti u podrumu...</i>

PŘIJÍT ₃	STEĆI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Vilém Mrštík přišel k přesvědčení, že by už novému obydlí nepřivykl....</i>	<i>..došli smo do uvjerenja da su njegovi postupci pogrešni..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(k+D), Advinstr/mod/temp	(N), p(do+G), Advinstr/mod/temp
<i>Teta přišla k majetku po válce v pohraničí. Celkem náhodou tak přišla jejich rodina k těmto vzácným dokumentům. Stát tehdy přišel k majetku konfiskacemi.</i>	<i>...došli su do bogatstva nasljedstvom....došao je do novca sasvim slučajno....došli su do stana poslije rata...</i>

PŘIJÍT ₄	DOČI (KOŠTATI)
Val1-V-Val2	
(N), Advkvant/mod	(N)/A, Advkvant/mod
<i>Štěně čistokrevného knírače přijde dnes už na několik tisíc. Dovolená na Jadranu přišla dříve poměrně lacino.</i>	<i>..dođe to puno novaca....došlo je to jeftino...došlo nas je to skupo...</i>

PŘIJÍT ₅	IZGUBITI
Val1-V-Val2	
(N),p(o+A)	(N), A
<i>O našeho krásného jezevčika jsme bohužel přišli.</i>	<i>..izgubio je novac....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/temp	(N), A, Advlok/temp
<i>...přišel o peníze ve městě...přišla o kabelku při nákupu..</i>	<i>...izgubio je novac na lutriji...izgubili su kuću za vrijeme rata...</i>

PŘIJÍT ₅	DOPASTI (DOBITI)
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), A/G
<i>Prosím tě, už to nepočítej, na každého přijde po dvou chlebičkách.</i>	<i>Svakoga je dopalo kolača i vina....dopalo ih je vino...dopao je šaka...</i>

PŘIJÍT ₆	IZGLEDATI (ČINITI SE)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Pr	(N), D, Pr
<i>Nepřišlo vám divné, že váš přítel nejde, když vám to slíbil?</i>	<i>...izgledalo im je to pomalo čudno...</i>

PŘIJMOUT ₁	PRIHVATITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Hansene, ale já žádnou odměnu nepřijmu.</i>	<i>....nisu ih prihvatili...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G)	(N), A, p(od+G)
(N), A, Advmod	(N), A, Advmod
<i>Co myslíte, přijali by Knížkovi ode mne peníze? Francouzští socialisté přijali tento postup s výhradkami.</i>	<i>Prihvatio je od nas novac. Prihvatili su zadatak s negodovanjem...</i>

PŘIJMOUT ₂	PRIMITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Ředitel přijal novou sekretářku...</i>	<i>....primili smo poštu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G) (N), A, Advlok/mod/Pr	(N), A, p(od+G) (N), A, Advlok/mod/Pr
<i>Mistr nakonec chlapce přijal za pomocníka u míchačky. Francouzští socialisté přijali tento postup s výhradkami. Ani na odvolání mě děkan na fakultu nepřijal.</i>	<i>Primili smo od Vas razglednicu...primili smo ih za podstanare. primili smo to s negodovanjem....primio ga je za svog pomočnika...</i>

ПРІНЄСТ	DONIJETI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Přinesla jsi dobré zpravy?</i>	<i>...donijela je knjige...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Advlok	(N), A, D (N), A, Advlok
<i>Vrchní mi přinesl koňak....přinesl sušenky z tržnice....</i>	<i>...donio im je novosti...donio je alat iz garaže....</i>

ПРІПАДАТ ₁	PRIPADATI
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advtemp	(N), D
<i>Po smrti majitele připadají hospodářské budovy a všechen dobytek bývalému správci. Právo užívat byt přechází na toho dědice, jemuž připadá členský podíl. Konec lhůty připadá na poslední den v měsíci. Václavovi připadalo, že se Zuzka usmívá.</i>	<i>...sve je pripalo njegovoj kćeri....</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advtemp	(N), D, Advtemp
<i>Připadal jí dům po jeho smrti.</i>	<i>...pripala im je sva njegova imovina nakon njegove smrti.....</i>

PŘIPADAT ₂	IZGLEDATI, ČINITI SE
Val1-V-Val2	
D, Sže	D, Sda
<i>Václavovi připadalo, že se Zuzka usmívá.</i>	<i>Činilo im se</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Pr D, Pr, Sže D, Pr,Pr D, Advlok, Advmod	(N), D, Pr D, Pr, Sšto, da D, Pr,Pr
<i>Kamarád mi připadal jako onen pohádkový zloděj. To štítivé odtažení Mileniny ruky mi připadalo stále více jako urážka. Nepřipadá ti ponižující, že tady takhle</i>	<i>Činilo im se to silno egzotičnim.....činilo im se da se radovi ne obavljaju onako kako bi trebali...ne čini ti se ponižavajućim što su u te otpustili...činilo nam se korisnim štedjeti...</i>

<p><i>obcházíme? Lence připadá trapné čekat v kanceláři vedoucího a poslouchat jeho telefonický rozhovor. Nikdy mi v lese nepřipadlo tak smutno jako tentokrát.</i></p>	
---	--

PŘIPADAT ₃	DOČI NA IDEJU
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), p(na+A)
<i>Starosta připadl na myšlenku vzít na tu službu obecního zřízení.</i>	<i>....došao je na ideju da otputuje....</i>

PŘIPADAT SI	IZGLEDATI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Advmod/Pr
<i>Připadala si nesvá.</i>	<i>Izgledao je čudno...izgledao je kao prosjak....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Pr	(N), Advlok, Pr
<i>Doktor Vlach si mezi nimi připadal jako zrádce.</i>	<i>...među njima je izgledala kao bjednica....</i>

PŘIPADNOUT	NAPASTI (SNIJEG)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Přes noc připadl nový sníh.</i>	<i>...napadao je snijeg</i>
Val1-V-Val2	
-	(N), Advlok
-	<i>...napadao je do koljena...</i>

PŘIPOMENOUT ₁	PODSJETITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), Sda (N), p(na+A) (N), A
<i>Ve své další knize Zamarovský jistě opět připomene všechny důležité archeologické výzkumy. Generální ředitel připomněl, že unikátní zařízení podniku je dílem několika generací.</i>	<i>...podsjetili su da se privatna imovina mora vratiti....podsjetio je na njihov težak položaj...Niste nas podsjetili!</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A/Sže	(N), A, Sda (N), A, p(na+A)
<i>Tohle mi určitě zítra připomeň! Už jsem ti několikrát připomínal, že bys měla troche víc šetřit.</i>	<i>..podsjetio ih je da se projektom gradnje predviđa i nova lokacija vukovarske luke....podsjetio ih je na obveze koje moraju izvršiti....</i>

PŘIPOMENOUT ₂	PODSJEČATI NA NEKOGA, SLIČITI NEKOME
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), p(na+A)
<i>...připomněla dceru....</i>	<i>...podsjećala je na svoju majku...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, I	(N), I/Advmod, p(na+A) (N), A, p(na+A)
<i>Včera mi vnučka Andulka silně připomněla dceru, když byla v tomhle věku. Ikona některými rysy připomíná madonu ze Saint Chapelle.</i>	<i>...po nečemu me podsjećá na majku....svojim ponašanjem je podsjećao na Ivana...slika dječaka podsjećala me na njega..</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, I	(N), A, I, p(na+A)
<i>Mirek mi v tom momentu připomněl svým chováním tetu Bertu.</i>	<i>....podsjećao me svojim ponašanjem na ujaka...</i>

PŘIPOMENOUT SI	SJETITI SE
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), G/Sda
<i>Maminka si připomněla ty dva strapaté kluky...Připomínáš si někdy, že už brzy půjdeš do důchodu?</i>	<i>Sjetila se toga. Sjetili smo se da moramo kupiti kruh...</i>

PŘIPRAVIT ₁	PRIPREMITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Lékař připravuje nástroje, sestry chystají nosítka.</i>	<i>...pripremili su I nagrade....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok/D	(N), A, Advintenc/lok (N), D, A
<i>Martin připravil na stůl hrnečky. Pan Onufry připravil vůz na cestu.Když se blížila fronta, připravili Němci umělecké předměty z Jantarové komnaty k transport. Firma Puma připravila pro jednoho z našich</i>	<i>Pripremila je vodu za kuhanje...pripremili smo im iznenađenje...pripremali su urotu na sastanku....</i>

<i>foťbalistů kopačky zcela nového typu. Připravili jste nám mile překvapení.</i>	
---	--

PŘIPRAVIT ₂	LIŠITI, RIJEŠITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(o+A)	(N), A, G
<i>Nemoc připravila dědečka o sluch.</i>	<i>...lišili smo ih briga....</i>

PŘISTOUPIT ₁	PRISTUPITI (korakom)
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Zěrolékař přistoupil k tygrovi a opatrně mu prohlédl bolavou tlapu.</i>	<i>...pristupio je k oltaru...</i>

PŘISTOUPIT ₂	UĆI (u vozilo javnog prijevoza)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...Přistoupil někdo?</i>	<i>...je li netko ušao?</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>V Čerčanech přistoupila do našeho vagónu starší paní...</i>	<i>...ušla je u vagon...</i>

PŘISTOUPIT ₃	STUPITI (priključiti se)
Val1-V-Val2	
(N), p(k+D)	(N), D
<i>Dubrovnik zatím přistupuje ke svazku s Polskem a Benátkami proti Turecku.</i>	<i>...priključio im se....</i>

PŘISTOUPIT ₄	PRISTUPITI (imati stav)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(k+D), Advmod	(N), D, Advmod
<i>K nové roli přistoupí vždy tato svědomitá herečka s posvátnou úctou.</i>	<i>...različito su tome pristupali...</i>

PŘISTOUPIT ₅	PRISTATI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), p(na+A)
<i>Kdybych přistoupila na váš návrh, musela bych sama na sebe plivnout.</i>	<i>....pristali su na kompromis....</i>

PŘISTOUPIT ₆	ZAPOČETI
Val1-V-Val2	
(N), p(k+D)	(N), Pr/A
<i>Nový ředitel nakladatelství neprodleně přistoupil k reorganizaci.</i>	<i>započeo je rekonstruirati....započeo je rekonstrukciju.....</i>

PŘIVÉST	DOVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Stráž přivedla Rostislava zmučeného ranami...</i>	<i>Doveli su ga...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok/Saby/Pr (N), A, Pr	(N), A, Advintenc/lok
<i>Čeledín přivedl koně na dvůr. Vašek přivedl Klárku, aby mu dosvědčila alibi. Přivedli jsme vám ukázat naši Vendulku. Vystrašená matka přivedla Madlenku na vyšetření hned druhý den. Nežli Ivan přivedl Zoru k vědomí, řekl mu Sucharda celou pravdu. Stařečka přivedla k život velká dávka žitné. Teprve vedro studené vody přivedlo Hanáka k soudnosti.</i>	<i>...doveli su ga k nama. doveli su ga na saslušanje....</i>

PŘIZNAT ₁	PRIZNATI, NE ZATAJITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Ač nerad, po pravdě přiznal své jméno. Alexej přiznával, že se mu velitel roty nelíbí.</i>	<i>...priznao je ubojstvo. Priznali su da nisu bili u pravu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Sže	(N), A/Sda, D
<i>Přiznej jí aspoň, že je dobrá mama.</i>	<i>..priznala joj je da je lagala...priznao im je ubojstvo....</i>

PŘIZNAT ₂	PRIZNATI, POTVRDITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A	(N), D, A
<i>přiznali mu otcovství...</i>	<i>Priznali su nam dokumente...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), D, A, Advmod	(N), D, A, Advmod/temp
<i>Otcovství přiznala Václavovi komise na základě nezpochybnitelných výsledků laboratorních zkoušek.</i>	<i>priznali su mu očinstvo na temelju DNK analize...priznali su mu državljanstvo nakon godinu dana...</i>

PŘIZNAT SE	v. PRIZNATI, NE ZATAJITI
Val1-V-Val2	
(N), p(k+D)/Sže	
<i>Při vyšetřování se Miloš Kocúr přiznal ke znásilnění i k vraždě.</i>	

PSÁT	PISATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Otec psal a vůbec nezvedal oči.</i>	<i>...pisali su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), A (N), Advintenc/instr (N), p(o+L) (N), Sže	(N), D (N), A (N), Advintenc/instr (N), p(o+L) (N), Sda
<i>Pište si poznámky. Piš na stroji, když píšeš rukou, nedá se to přečíst. Píšu jen tobě a mamince. Maruška píše jen o Jirkovi, asi se zamilovala. Lidové noviny napsaly, že celá</i>	<i>..pisala nam je...pisao je seminarski rad....pisala je na računalu....pisao je protiv političara....pisao je da se ne vraća kući....</i>

<i>aféra byla uměle vyvolána. Hus kázal i psal proti zlořádům.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr (N), D, p(o+L) (N), D, A (N), D, Sže (N), D, p(o+A)	(N), A, Advinstr/intenc (N), D, p(o+L) (N), D, Sda (N), D, p(za+A) (N), D, A
<i>Domáci úkoly píšeme plnic im perem. Příspěvky do sborníku napište na počítači...Teta měla takový zvyk, že nám psala jen o nepříjemných věcech. Včera psala Marta matce už podruhé o peníze.</i>	<i>Pisala nam je da dolazi sljedeći tjedan....pisali su nam o vama....pisala mu je protiv nje...pisali su nam o Vama..pisala joj je za njega.... pisao joj je pjesme...</i>

PTÁT SE	PITATI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Szda, kde, proč...	(N), p(za+A) (N), Sda li, gdje, što, zašto...
(N), p(po+L)	(N), p(po+L)
<i>Hansen se telefonicky</i>	<i>...pitala je za</i>

<i>ptal po Standovi. Můj muž se nerad ptá na cestu, a tak občas bloudíme. Tuším, že jsem se ptal, zda ty fotografie prohlížela. Bezradně se ptal, kde ji najde. Zeptal se, proč běželi tak pomalu.</i>	<i>njega....pitala je jesu li stigli...pitali smo gdje ćemo se sastati....pitala je što tu radimo.....pitala je zašto sam otišla.... Pitali su o obnovi kamenog mosta...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(na+A)	(N), A, p(za+A)
<i>Ptali jsme se Jiřího na jeho práci u divadla a na jeho plány do budoucna.</i>	<i>....pitali smo ga za nju....</i>

PŮSOBIT	DJELOVATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(na+A) (N), Advlok/mod (N), Pr	(N), p(na+A) (N), Advlok/mod (N), Pr
<i>Děti působí radosti, ale i problem.Nepopírám, že na mě působila snížená intelligence mé ženy. Léky ve větším množství působí jako jed. Její otec působil dlouho jako soudce...Zde, u hradecké diecéze, působil vzorný učitel Jan Nepomuk Filčík.</i>	<i>...lijek nije na nju djelovao. Lijek je djelovao brzo...djelovao je kao misionar.....djelovao je u politici...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), p(na+A), Advmod (N), p(na+A), I	(N), p(na+A), I
<i>Neklidný Ota Olomoucký působil potíže nejen vládnoucím knězi. Polorozpadlé domy a naprostá opuštěnost místa působila na</i>	<i>...djelovala je na njih svojom rječitošću...</i>

<p><i>první osadníky velmi pochmurně. Gorila působí na člověka především svou mohutností.</i></p>	
---	--

PUSTIT ₁	PUSTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<p><i>Kája pustil horkou bramboru a usilovně si foukal na prsty. Jakmile špenát pustí vodu, přistrč ho na oheň.</i></p>	<p><i>...pustila je suzu...pustila je glazbu...</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(na+A)	(N), A, p(na+A) (N), A, Advintenc/lok
<p><i>Vláda na nás pustila četníky. Velitel pustil za narušiteli tři své nejlepší stopaře.</i></p>	<p><i>...pustili su na njih neprijatelje...pustili su stroj u pogon....pustili su ga u subotu poslijepodne...</i></p>

PUSTIT ₂	DOZVOLITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/soc /Pr	(N), A, Advlok/Pr (N), A,Sda
<i>Pane Černý, pustíte Jirku do biografu? Aninku se mnou rodiče nepustily. Bez pracovního povolení tu žádného cizince dělat nepustí.</i>	<i>..pustila nas je u kazalište.....pustio ih je raditi.....pustio ju je da govori...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, Advsoc, Advlok	(N), A, Advsoc, Advlok
<i>..pustil ji se mnou do divadla...</i>	<i>...pustila ih je s nama u kazalište.....</i>

PUSTIT SE	BACITI SE (POČETI SE BAVITI NEČIM)
Val1-V	
(N)	-
<i>Pust'se, povídám..</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Havíři se pustili do díla s nastřádanou horlivostí.</i>	<i>..bacio se na posao....</i>

RADIT	SAVJETOVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nejsem tady od toho, abych radil.</i>	<i>...neprestano je savjetovao...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Pr	(N), A
<i>Nerad' mu, at' se snaží sám. Léčitel zase poradil pít nalačno byline čaje.</i>	<i>...savjetovao je štednju...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, p(s+I)/(v+L)Advtemp (N), D, A/Pr/Saby	(N), A, p(oko+G)/(u+L) (N), A, Sda (N), D, A
<i>Při tréninku radil Honzovi především trenér... V soukromých záležitostech mi nerad', poradím si sám. Doktor Podlipný radil ženě změnu podnebí a doporučoval pobyt v Itálii. Skákat z kuchyňského okna vám neradím... Tatínek mi radil, abych šel na kováře.</i>	<i>...savjetovao ih je oko novog projekta. savjetovala ih je u poslu...savjetovala ju je da ide kući. Savjetovala joj je druge lijekove...</i>

RADIT SE	SAVJETOVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Šéfové se radí.</i>	<i>...savjetovali su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L) (N), Advsoc	(N), p(o+L)/(oko+G) (N), Advmod/soc
<i>...radil se o mně celý učitelství sbor. Pan Bor se s otcem radil, než to koupil.</i>	<i>....savjetovali su se o svom trošku...savjetovali su se s Vladom...savjetovali su se oko novonastale situacije...nismo se o tome savjetovali...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, p(o+L)/(v+L)/Advtemp	(N), Advsoc, p(o+L)/(oko+G)/(u+L)/Advtemp
<i>Nižší důstojníci se radili s velitelem o zítřejším cvičení. Od jisté doby se maminka se mnou ve všem radí. Samozřejmě, že jsem se při rozvodu poradil s advokátem...</i>	<i>..savjetovali su se s Vladom u donošenju odluka...savjetovali su se s nama o tome...savjetovala se s njima oko trgovine...savjetovao se s liječnicima prije operacije....</i>

ROZDĚLIT ₁	RAZDIJELITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Stavbyvedoucí jen ráno rozdělí práci a už se tu neukáže.</i>	<i>...razdijelio je vlast...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod Advlok/mod (N), A, D	(N), A, Advlok/mod (N), A, D
<i>Dobře vypracované těsto rozdělíme na stejné díly. Dobyté území rozdělil kníže do dvou správních celků....rozdělil student na dvě party. Zbylé prostředky rozdělí pak ministerstvo jednotlivým školským úřadům. Opečené plátky jater rozdělíme na talíře a zalijeme připravenou omáčkou.</i>	<i>...razdijelio je vlast između Moskve i te Republike....razdijelili su im dobra ovog svijeta....razdijelili su ih u redove, rodove i vrste...razdijelili su ih na dva dijela....</i>

ROZDĚLIT ₂	PODIJELITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Stavbyvedoucí jen ráno rozdělí práci a už se tu neukáže.</i>	<i>Podijelio ih je...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod (N), A, D	(N), A, Advlok/soc/mod (N), A, D
<i>Dobře vypracované těsto rozdělíme na stejné díly. Dobyté území rozdělil kníže do dvou správních celků....rozdělil student na dvě party. Zbylé prostředky rozdělí pak ministerstvo jednotlivým školským úřadům. Opečené plátky jater rozdělíme na talíře a zalijeme připravenou omáčkou..</i>	<i>Podijelio ih je u dvije skupine...podijelio im je zadatke.....podijelio je kolač. ..podijelio je vlast s ostalim strankama...sve treba podijeliti na dugoročne i kratkoročne aranžmane...podijelila je hranu među sirotinjom...</i>

ROZDĚLIT SE	PODIJELITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Rozdělili se.</i>	<i>..podijelili su se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advmod (N), p(o+A)	(N), Advmod -
<i>Žáci se rozdělil do dvou skupin. Dav se zastavil a rozděloval se v jednotlivé hloučky.Průvod se před mostem rozdělil na dva proudy.Večer se lapkové rozdělili o kořist.</i>	<i>Podijelili su se u dvije grupe...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(o+A), Advsoc	v. podijeliti (N), A, Advsoc
<i>Honza se s bratry rozdělil o bohatství.</i>	v. podijeliti <i>Podijelili su s nama novac..podijelio je s nama sav svoj imetak...</i>

ROZHODNOUT	ODLUČITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Když nezasedá parlament, rozhoduje vláda a prezident republiky.</i>	<i>Predsjednik odlučuje...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A/p(o+L) (N), Saby/Pr (N), (v+L) (N), Advintenc/lok	(N), p(o+L) (N), S
<i>Při určování odměny za práci rozhoduje jakost i množství práce. O výsledku rozhodovala důraznost brněnských útočníků. Jezdci Vítkovců rozhodli boj. Otec to byl, kdo rozhodl, aby poslala svou práci do redakce. Vláda...rozhodla zastavit práce... Mezi těmito nabídkami rozhodne ředitelská rada. ..závodní výbor však rozhodl proti svému členu. V téhle záležitosti rozhodne plenární zasedání.</i>	<i>...odlučila je otičí....o tome odlučuje Vlada. odlučili su tko će predsjedati....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(o+L), Pr (N), p(o+L), Advtemp	(N), p(o+L), Pr (N), p(o+L), Advlok/temp
<i>O všem rozhodly sami.. O ceně výrobku rozhodneme po obdržení vašeho stanoviska.</i>	<i>...o svemu odlučuje sama...o tome će se odlučivati kasnije...o tome će se odlučivati na sastanku...</i>

ROZHODNOUT SE	ODLUČITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nepojedu. Už jsem rozhodl.</i>	<i>Nisam se još odlučio...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Sže (N), Pr (N), p(pro+A)/(k+D) p(o+L), S p(o+L), Advlok	(N), Sda (N), Pr (N), p(za+A) p(o+L), S p(o+L), Advlok/temp
<i>Nakonec se Eva rozhodla k návštěvě bylinářky. Nella se rozhodla, že o všem pomlčí. Německo, Itálie a Japonsko se rozhodly versailleský mír i všechno zničit. Rodina se rozhodla pro odchod za hranice. ...na schůzce se rozhodovalo o budoucnosti...rozhodovalo se o tom, jaké podnikání začít...</i>	<i>...odlučili su se za njega....odlučio je napustiti grad....odlučio je da se nikad više ne vrati...odlučila se za nove podvige. o Varaždinu se odlučivalo na sastanku Odbora svjetske baštine..odlučivalo se o tome, kada treba početi s radovima...odlučivalo se o tome mjesecima....</i>

ROZHODOVAT SE	ODLUČIVATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Pr/Sjestli... (N), p(mezi+I)	(N), Pr/Sda li (N), p(između+G) (N), p(na+A)/(za+A)
<i>Matka se vždycky dlouho rozhodovala, jestli má pro otce do té hospody jít. Rozhodovala jsem se, mám li tam znovu zavolat. Princezna se mezi tolika nápadníky těžko rozhodovala.</i>	<i>..dugo su se odlučivali na povratak... Odlučivali su da li da odu... odlučila se za novi posao...odlučili su se između njih dvoje...odlučili su se rastati....</i>

ROZUMĚT ₁	RAZUMJETI
Val1-V-Val2	
(N), D/Sže...	(N), A (N), Sda...
<i>Rozuměla jsem tak jednomu příkladu z deseti. Tomu, že Ivan nepřišel, nikdo z přítomných nerozuměl.</i>	<i>Razumjeli smo situaciju...razumjeli su da to moraju platiti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advmod	(N), A, Advmod
<i>Román tě zprávě rozuměl asi špatně.</i>	<i>Pogrešno ste to razumjeli...</i>

ROZUMĚT ₂	PODRAZUMIJEVATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), I/(pod+I), A	(N), I/(pod+I), A
<i>Pod těmi slovy rozuměla matka něco jiného. Námořnictvem v té souvislosti rozuměl generál válečné lod'stvo.</i>	<i>Pod time smo nešto drugo podrazumijevali. Što ste time podrazumijevali?</i>

ROZUMĚT SI	SLAGATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Bratři si dobře rozumějí.</i>	<i>Dobro su se slagali...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc	(N), Advsoc
<i>Eva si s Pavlem nerozumí, to je to celé.</i>	<i>...slagali smo se s njima...</i>

RŮST ₁	RASTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Děti rostou a dospívají.</i>	<i>..djeca rastu....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), I (N), p(z+G)	(N), D (N), I
<i>Vendulce rostou zoubky, proto je tak mrzutá. Vznikla stálá německá osada, která přílivem nových kupců a řemeslníků rostla. Ale to už Libeň rostla jako město doopravdy...Rodiče na něj nemají čas a tak z kluka roste zloděj a kriminálník. Lidé rostou prací.</i>	<i>...rastu mi zubi...masovnim izvozom robe cvala je industrija...</i>

RŮST ₂	ODRASTATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp
<i>Jarek ...rostl na vesnici a to je na něm vidět. Bohužel jsme rostli za války, když byla nouze o slušné jídlo. Vznikla stálá německá osada, která přílivem nových kupců a řemeslníků rostla. Ale to už Libeň rostla jako město doopravdy...</i>	<i>Odrastali smo na selu...odrastali smo za rata....</i>

ŘEŠIT	RIJEŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Řešíme hlavně naši potřeby našeho obvodu.</i>	<i>...riješio je sve dvojbe....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/mod	(N), A, Advinstr/mod
<i>Rádi bychom svůj byteček řešili moderně...Odborářské výroby řeší stravování zaměstnanců prostřednictvím smluvních vztahů....</i>	<i>...riješio je situaciju pregovorima.....uspješno je riješio sve zadatke...</i>

ŘÍCI	REČI
Val1-V-Val2	
(N), A/S (N), p(o+A) (N), p(za+A) (N), Sže	(N), Sda (N), Sda
<i>Řekla, co sama uznala za vhodné. Já to řeknu, jestli nepřestaneš. Její děti vždycky dostanou, oč si řeknou. Za to hříbě si řekli deset tisíc. Řekl jsem si, že ji neposlechnu.</i>	<i>Rekla je da odustaje.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, S (N), D, A (N), p(o+L)/(o+A), A (N), A, I (N), p(na+A)/(k+D), A (N), D, Advmod	(N), D, Sda (N), Advlok, Sda (N), D, A (N), p(o+L), A (N), A, p(na+A)/(za+A)
<i>"Tak nám zabili Ferdinanda"řekla posluhovačka panu Švejkovi. To vám</i>	<i>Rekli su na vijestima da će doći do velikih klimatskih promjena...rekla im je da za to trebaju nalog..to Vam</i>

<p>neřeknu. Řekni mi, co se ti zdá, a já ti řeknu, jaký jsi. Marie o tom výletu neříkala nic? Říkal jsem mu, kdo si na něj vzpomněl. Řeknu to tancem a písni. On tím vlastně říká, že nám nevěří. Zdravý rozum mi řekl, že to nemůže být pravda. Ty pojmy laikovi asi mnoho neřeknou. Ten žalobníček na mě všechno řekl ještě za tepla. Nedovedu si představit, co tomu tvému vysvědčení řeknou rodiče. K tomu, co se probíralo na schůzi, neřekl nic. Co jí na to Bláža řekla, už ani neví. Jak ti říkají? Tomáš mi řekl o půjčku, oběma nám bylo trapně.</p>	<p>ne ću reći..o tome nam nisu ništa rekli....Što je rekao na to?Rekao nam je za auto...</p>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A/Sže, D, p(o+L) (N), A/Sže, D, p(na+A)	(N), A/S, D, p(o+L)/(za+A)/(na+A)

<i>Tomáš mi o tom řekl své mínění, nebyl příliš nadšen. Říkal mi na sebe všechno.</i>	<i>...rekao mu je na to da griješi....rekao mu je o tome svoje mišljenje. Rekli smo joj za to, neka još razmisli...</i>
---	---

ŘÍDIT	UPRAVLJATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), I
<i>Je tam též radiová stanice, která řídí letadla vracející se z náletů.</i>	<i>upravljao je tvrtkom...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod	(N), I, Advmod
<i>Nový ředitel řídí podnik podle západoevropského modelu. Byl to politik, který své jednání řídil přísnými zásadami.</i>	<i>Upravljao je tvrtkom prema modelima EU.</i>

ŘÍDIT SE	PRATITI, DRŽATI SE, RAVNATI SE
Val1-V-Val2	
(N), I (N), Advmod	(N), Advmod

<p><i>Tím návodem se neříd', je k ničemu. Systematickými pokusy byla nalezena některá pravidla, podle nichž se řídí vznik spekter.</i></p>	<p><i>Ravnali su se prema drugima....</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), I, Advlok/temp (N), p(v+L), I</p>	<p>(N), Advtemp/lok, Advmod</p>
<p><i>Městský úřad se při vydávání stavebního povolení řídí příslušnou vyhláškou. Sibelius se ve své tvorbě řídil jen vnitřním hlasem. Iluminátoři kodexů se řídili při pořizování barev pevnými předpisy. V takových situacích se řídím především vlastním instinktem. Tvůj kamarád není směrodatný, podle něj se v životě rozhodně neříd'.</i></p>	<p><i>U svim situacijama se ravnao prema unutrašnjem glasu. Pri studiranju se ravnao prema starijem bratu...</i></p>

SAHAT	SEZATI
Val1-V	
(N)	-
<i>Jaképak učené říkání, on si sahne...</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Advlok (N), p(k+D)/(po+L)	(N), Advlok
<i>Zdeničko, proč jsi sahala na ten dort? Nesahej na mě, víš, že to nesnáším. Paní stavitelová sahá po kapesníku, tečou jí velké slzy. Německá vláda konečně sáhla k účinnějším opatřením proti uprchlíkům. Proč nesáhneš po příležitosti, která se ti přimo vnucuje?</i>	<i>...sezala je sve do Županijske ulice....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok (N), Advlok, Advintenc	(N), D, Advlok (N), I, Advlok
<i>Když si sáhnu na spánky, buší mi v nich krev. Jaroš sahá po</i>	<i>...sezala je rukom u džep... Haljina joj je sezala</i>

<i>ruce, chce mu ji políbit. Když jsem sahala na skříň pro vázu, uklouzla mi noha.</i>	<i>do koljena.</i>
--	--------------------

SEDĚT, SEDNOUT ₁	SJEDITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jirka sedí, dívá se nepřítomně...</i>	<i>...sjedili smo.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/Pr	(N), Advlok/Pr
<i>Ten muž seděl přede mnou a pořád se otáčel. Žena sedí s ohnutými zády a s hlavou v hlubokém předklonu.</i>	<i>...sjedili smo na klupi.....sjedio je pognute glave....</i>

SEDNOUT ₂	GODITI, PASATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Sedla by svačinka.</i>	<i>....godila bi (pasala bi) pečenka....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Včerejší oběd Hance nějak nesedl.</i>	<i>...godio bi nam (pasao bi nam) desert....</i>

SEJÍT	SÍCI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Musíš vyjít brzy ráno, než sejde rosa.</i>	<i>sišli smo....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Bude přece jen nejlepší, když sejdeme do vesnice. Úmyslně jsme sešli ze silnice, aby nás neobtěžovala auta.</i>	<i>...sišli smo u vinograd.....</i>

SEJÍT SE	SASTATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Sešlo se nás jen pár.</i>	<i>...sastali su se.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/temp/mod/soc	(N), Advintenc/lok/temp/mod/soc
<i>Ukázalo se, že se s ní hynek vůbec nesešel. Oba přátelé se sešli na schodech před Národním muzeem. Honza se Standou se pak ještě sešli při nějaké exkurzi.... Dva roky se mladí scházeli tajně. Obyvatelé domova důchodců</i>	<i>...sastali su se radi dogovora...sastali su se u gradu.....sastali smo se prije pola sata....redovito su se sastajali.....sastao se s Anom...</i>

<i>se scházejí ke společné večeři.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advlok/temp/mod (N), Advintenc, Advlok	(N), Advsoc, Advlok/temp/mod (N), Advintenc, Advlok
<i>Sešel jsem se s Janou ještě týž večer v jedné známé vinárně. Helena se se svým přítelem sešla samozřejmě tajně. Soluňští bratři se sešli při své pouti zemí slovinskou se synem Pribinovým. Delegáti se sešli ke společnému jednání ve velké zasedací síni.</i>	<i>Sastali smo se s njima u gardu.....Sastali smo se s njima prije sat vremena. Često se s njime sastajala...sastali su se u uredu radi sklapanja ugovora...</i>

SETKAT SE	SRESTI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Obávám se, že se ti dva ani neseťkali.</i>	<i>...nismo se sreli....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkvant/lok/mod/soc/temp/Pr (N), p(s+I), Advlok/temp	(N), Advlok/soc/temp/Pr (N), p(s+I), Advlok/temp
<i>S kým z propuštěných vězňů se asi Havelka setkal?Milenci se setkali v Římě. Setkali jsme se za tu dobu jen jednou. Oba muži</i>	<i>...s kime ste se sreli? Sreli smo se u gradu.... Sreli smo se prije par minuta...sretali smo se na poslu s</i>

<i>se setkali vyčerpáni válečným utrpením. Manželé se setkali tváří v tvář. Jejich akce se většinou setkaly s nezdarem. Dr. Truhlář se při své práci setkával s nenávisťi i s pronásledováním se strany rakouských úřadů.</i>	<i>komplikacijama. pri poslu smo se sretali s poteškočama...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advlok/temp/Pr	(N), Advsoc, Advlok/mod/temp
<i>Na rohu Spálené ulice setkal se Švejk a jeho průvodce s tlupou lidí, kteří se tlačili kolem vyvěšeného plakátu. Kdysi se setkala má sestra s nějakým básníkem. doktor by se byl rád setkal s Evou sám, beze svědků.</i>	<i>...sreo se s njime na koncertu.....sreli smo se s njima prije par godina....htio se s njom sresti nasamo.</i>

SCHÁZET	NEDOSTAJATI (NE BITI PRISUTAN)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nikdo neschází, můžeme jet.</i>	<i>...nitko nije nedostajao....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok/temp	D, G (N), Advlok/temp

<p><i>Šachta nám scházela. Kolik děti scházelo na pochodovém cvičení. Při vernisáži scházeli někteří oficiální představitelé našeho kulturního života.</i></p>	<p><i>...nedostajalo joj je hrabrosti..... (Nisu bili prisutni u igri. Nisu bili prisutni pri donošenju odluka...)</i></p>
--	--

SKOČIT	SKOČITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tak skoč, neboj se, já tě chytám.</i>	<i>...skočio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok (N), A (N), p(na+A)	(N), Advintenc/lok (N), p(na+A)
<i>...Vašata skočil do propasti. Naše závodnice skočila jen dvojitého lutze. Četař mi poručil, abych skočil pro nějakého vojáka, který se opozdil ve stodole. Hostinský po opilci skočil... Jednoho útočníka srazil vrátný k zemi, ale zezadu na něj skočil druhý.</i>	<i>...skočio je na njih.....skočio je u vodu.....skoknula je po kruh...</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok (N), Advlok, Advintenc/Pr	(N), D, Advlok (N), Advlok, Advintenc/Pr
<i>Vojáci skočili svým druhům na ramena... Počkejte na mě, skočím jen nahoru do pokoje zavřít okno. Domovnice skočila na dvůr pro pometlo a kluka jím plácla. Jarka v tu ránu skočil Toníkovi po krku.Vtom mi někdo seshora skočil na záda.</i>	<i>..mačka joj je skočila u krilo....skoknula je u sobu po novine.. skoknula je u dučan kupiti kruh...</i>

SKONČIT	ZAVRŠITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Už jsi skončil?</i>	<i>..završili smo..</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), I (N), Advlok/mod/temp (N), p(s+I)	(N), A (N), I (N), Advlok/mod/temp (N), p(s+I)
<i>Pan přednosta skončil své vyprávění.</i>	<i>...završio je predavanje....završila</i>

<p><i>Nakonec...skončil ve Finsku....Doufám, že naše vedení skončí s takovými metodami. Kaštanová alej skončila až těsně u zámku. Vyučování skončilo už před hodinou. Přesvědčivým vítězstvím konzervativní strany skončily parlamentní volby v Kanadě. Náš první pokus skončil neslavně.</i></p>	<p><i>je u Danskoj...dnevník je završio prije pola sata...završio je neslavno...završio je s time...time je završila konferencija...</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(s+I), Advtemp	(N), A/p(s+I), Advtemp
<p><i>Marie skončila úklid až za tmy. Slévači skončili s prací už dopoledne.</i></p>	<p><i>..završila je s pisanjem zadaće prije pola sata.</i></p>

SLEDOVAT ₁	SLIJEDITI
Val1-V	
-	Sda
-	...slijedilo je da je ministar ograničen u svojoj odluci...

Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>sledoval ho věrně.....</i>	<i>...slijedili su muzikalnost dirigenta Jerkovića..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod	(N), A, I (N), A, Advmod
<i>...sledoval ho věrně.</i>	<i>...slijedio ga je svojim ponašanjem....vjerno ga je slijedio...</i>

SLEDOVAT ₂	PRATITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Szda..	(N), A/Skako..
<i>Ochranka záškodníka stále sledovala. Jeden hráč napjatě sleduje druhého...Odbory soustavně sledují, zda organizace vytvářejí bezpečné a zdravotně nazávadné pracovní prostředí.</i>	<i>...pratili su kako se razvija situacija..pratili su nas...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/mod	(N), A, Advinstr/mod
<i>Doktor mě sledoval zděšeným pohledem...sledovali objekt</i>	<i>...pratili su ga dalekozorom....pratili su sustavno projekt...</i>

<i>dalekohledem...</i>	
------------------------	--

SLÍBIT	OBEĆATI
Val1-V-Val2	
(N), Pr (N), A	(N), Pr (N), A
<i>Nadporučík Chládek, který také slíbil přijít, se omluvil. A co vláda? Slibuje mzdovou úpravu?</i>	<i>Obečali su lako rješavanje problema...obečali su pomoći...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), Sže/Pr/A, D	(N), A, D (N), D, Sda/Pr
<i>Standa si už nezpomněl, že ty noviny slíbil Marii. Paní Horáková Jarmile slíbila, že se pro ni zastaví. Král sliboval zástupcům měšťanstva dodržovat ústavu. Ředitel nám slíbil od druhého pololetí zvýšení platů.</i>	<i>Obečali su im isplaćivanje osobnih dohodaka....obečali su nam da će doći na slavlje...obečali su mi dodijeliti prostor....</i>

SLIBOVAT SI	NADATI SE, OČEKIVATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G)	(N), A, p(od+G)
<i>Od působnosti knihoven si Havlíček sliboval šíření vzdělanosti.</i>	<i>...očekivali smo od njih pomoč...</i>

SLOUŽIT	SLUŽITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Já nemůžu, zítra sloužím.</i>	<i>...služio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), D (N), Pr (N), Advintenc/lok	(N), A (N), D (N), Pr (N), Advintenc/lok
<i>Od té doby, co je gravidní, slouží Daniela jen denní služby. Člověku slouží spousta věci. Jedlové dřevo sloužilo k výrobě šindelů. Studna byla vyzděna opukovými kameny a sloužila zřejmě i pro zachycování dešťové</i>	<i>Služio je misu...služio im je.....Služio je kao redovni profesor na Bogoslovnom fakultetu...Hitlerov životopis služio je za ovaj film...služio je u vojsci...</i>

<p>vody. Zlato se vyrábělo dávno nejen proto, aby bylo tezaurováno jako zlatý poklad státních bank, nýbrž aby sloužilo i v průmyslu. Perla slouží jako důkaz, proč se Otavě říká perlorodá.</p>	
Val1-V-Val2-Val3	
<p>(N), A, Advlok/temp</p>	<p>(N), A, Advlok/mod/temp</p>
<p>Na den svatého Havla sloužil pan farář v hoštickém kostele slavnou mši svatou. U pomníku sv. Václava postavili stan, ve kterém sloužil biskup večerní mši.</p>	<p>...služio je vojsku u Novoj Gradiški...služio je misu zajedno s velečasnim Sucem...služio je misu na dan Velike Gospe...</p>

SLOŽIT	SLOŽITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Viki složila své věci a odjela.</i>	<i>...složila je kupčíc sijena...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok/mod
<i>Eva domyla nádobí a složila ho nahoru do police. Z drobných kamínků složil Radek působivou mozaiku. V přístavu skládali zmrzlé kýty do přistavených kontejnerů.</i>	<i>Složila je knjige na policu....složila je zahtjeve u pismenom obliku.....</i>

SLOŽIT SE ₁	PASTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Dodnes nevím, jak to Saturnin dělal, že se Miloušovo lehátko obyčejně uprostřed vyprávění zázračným způsobem složilo a pohřbilo blazeovaného světáka ve svých troskách.</i>	<i>...pao je..</i>

Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Mohutný kmen se složí k zemi jako stlačen rukou obrovou.</i>	<i>...pao je na zemlju...</i>

SLOŽIT SE ₂	SKUPITI NOVCE
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc (N), p(na+A)	(N), A
<i>Sourozenci se složili na matčin pomník. Také sousedky...se na starou paní složily a malým dárkem jí pomohly.</i>	<i>Skupili su novce...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advintenc	(N), A, Advintenc (N), D, A
<i>Kamarádi se složili Vaškovi na jízdenku, aby se mohl podívat domů.</i>	<i>...skupili su novce za isplatu PDV-a...skupili su im novce...</i>

SLOŽIT SE ₃	ONESVIJESTITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Monika se skládá kvůli každé prkotině.</i>	<i>...onesvijestila se..</i>

SKLÁDAT SE	SASTOJATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(z+G)	(N), p(od+G)
<i>Průvod se skládal téměř ze tří set osob.</i>	<i>...program se sastojo od znanstvenih skupova...</i>

SLYŠET	ČUTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Slyšelas?</i>	<i>...čuli ste?</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), S (N), p(o+L)	(N), A (N), S (N), p(o+L)/(za+A)
<i>Já vás neslyším, je tu velký rámus....neslyšel o zlatém zámku. Slyšeli jste, jak to u Beránků dopadlo?</i>	<i>..čuli smo buku.....čuli smo da se netko približava....čuli smo o Vama.Čuli smo za Vas...</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), A, Pr (N), p(od+G)/Advlok, A/Sže	(N), A, Pr (N), p(od+G)/Advlok A/Sda
<i>Slyšel jsem vás volat o pomoc. Už se nepamatuji, od koho jsem to slyšela. Někde jsem slyšel, že se bude zdražovat benzín.</i>	<i>čuli smo od njih samo pohvale....čuli smo ga pjevati...čuli smo od njih da stižu promjene...negdje smo čuli da se to tako kaže.....</i>

SMÁT SE	SMIJATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>A kasírka se smála, protože myslela, že žertuju.</i>	<i>...smijala se.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz (N), p(na+A)	(N), D (N), Advkauz/mod/soc
<i>Marie se však takovým žertům svého muže nasměje. Pochopil jsem, že se Zdena směje na mého přítele.</i>	<i>...smijala im se....smijao se na njegove komentare...smijali su se hrvatskom pravosuđu...smijali su se s nama....Smijala se na silu.</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), Advkauz/Sže	D,	(N), D, Advkauz/S
<i>Ženské v továrně se Jardovi kolikrát smály kvůli jeho odstávajícím uším. Kluci se mi smějou kvůli tomu, že neumím plavat.</i>		<i>...smijali su mu se zbog frizure..smijali su mu se jer nije znao plivati...</i>

SMĚT	SMJETI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr	(N), Pr
<i>Smíš vůbec něco? Nesměl odejít...</i>	<i>niste smjeli otići..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Pr, Advlok/temp	(N), Pr, Advlok/temp
<i>Večer si smím číst jen do deseti hodin. Mami, smím na zahradu?</i>	<i>...smjeli smo ići u kino....smjela je učiti do deset sati navečer...</i>

SNAŽIT SE	TRUDITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Když se Věra nesnaží sama, nemůže čekat, že jí někdo bude pomáhat.</i>	<i>...trudili smo se</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+A)/Pr/Saby	(N), Pr/Sda
<i>Karel Veliký se snažil spravovat svou říši co nejlépe a především usiloval o pevnou organizaci. Náš závodník měl defekt a pak se pochopitelně snažil skupinu dostihnout...snažil se, aby všechno bylo v pořádku...</i>	<i>..trudili smo se da sve bude dobro..trudili smo se sačuvati njegov identitet....trudili smo se da prezentacija bude što bolja....</i>

SNĚST ₁	DONIJETI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Hosté chtěli, aby jim Anička snesla kufry.</i>	<i>...donijela je prtljagu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Sneseš mi sem z mansardy nějaké prázdné sklenice.</i>	<i>...donio im je alat...</i>

SNĚST ₂	SKUPITI, SAKUPITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Celkem snesl autor údaje o 15000 bibliografických jednotkách.</i>	<i>Sakupljal je poštanske marke...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok	(N), A, Advintenc/lok
<i>Do svého hlavního díla snesl van der Goes všechny dosažené poznatky...Tým dr. Wagnera snesl pro obhajobu svých výsledků spoustů</i>	<i>Sakupljali su priloge za donaciju...Sakupio ih je u svojoj vili...</i>

<i>důkazů.</i>	
----------------	--

SNĚST ₃	SNĚSTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Tam tetka vždycky čekala, až slepice snese vejce.</i>	<i>Kokoš je snesla jaja....</i>

SNĚST ₄	PODNIJETI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr/Sže	(N), A/Pr/Sda
<i>Tu ženskou nesnesu, prohlásil šéf. Také nesnáším spát při zavřeném okně. Nesnesla, že si otec přivedl jinou ženu.</i>	<i>Ne podnosimo svađu. Nije podnosila da izlazi svaki vikend...nije podnosio piti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod	(N), A, Advmod
<i>snesla to lehce...</i>	<i>S lakoćom je podnosila teret.....</i>

SNÁŠET SE	PODNOSITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Obávám se, že my dva se už nesneseme.</i>	<i>...nisu se podnosili....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc	(N), Advsoc
<i>Náměstek se s ředitelem nesnesl, a tak dal raději výpověď.</i>	<i>Nije se s njima podnosila...</i>

SNĚST SE	SPUSTITI SE, LAGANO PADATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>K večeru vítr ustal a Pavlův drak se snesl k zemi.</i>	<i>...snijeg je lagano padao na zemlju...</i>

SNÍST	POJESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Jaroš se zastavil v uzenářství a snědl tam kus ovaru.</i>	<i>...pojela je sav doručak...</i>

SOUDIT ₁	SUDITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advmod	(N), D (N), Advmod
<i>Mladý soudí dnes poprvně soudí vraha, tedy skutečného zločince....Náš okresní soudce je postrachem všech provinilců, soudí naprosto neúplatně.</i>	<i>...sudili su nam....pravedno je sudio...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advkauz/lok	(N), D, Advkauz (N), A, Advmod
<i>Soudili ho za vraždu...soudili ho v Polsku....</i>	<i>...sudili su mu zbog prekršaja.....nepravedno su mu sudili...nepravedno su ga osudili.....</i>

SOUDIT ₂	MISLITI (SMATRATI)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(o+L), Sže (N), A/S, p(o+L) (N), p(na+A), Advmod	(N), D, Advkauz (N), A, Advmod (N), p(o+L), Sda/Advmod (N), A/S, p(o+L)
<i>O Holubovi všichni soudí, že je zámožný... Co asi soudí naši sousedé o naší zahraniční politice. Nevím, jak o mně soudí můj nadřízený, ale snažím se, aby moji podřízení o mně soudili co nejlépe. Podle řeči jsme soudili na cizinku. Z takových maličností bych nesoudila na tak velké důsledky.</i>	<i>...sudili su mu zbog prekršaja.....nepravedno su mu sudili...nepravedno su ga osudili.....svi o njemu pogrešno sude...svi o njemu sude da je loš..što o njima vi sudite?ne znam</i>

SOUDIT SE	SUDITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Naši sousedi se odnepaměti soudí.</i>	<i>...sudili su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/soc	(N), Advkauz/soc
<i>Nešverovi se léta soudili o vilu. Burdovi se soudí s majitelem domu.</i>	<i>..sudili su se za imovinu..sudili su se s njima...</i>

SOUHLASIT	SUGLASITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Přítomní mlčky souhlasili.</i>	<i>...svi su bili suglasni....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Adv _{soc} (N), p(s+I)	(N), Adv _{intenc/soc/temp} (N), p(oko+G) (N), p(s+I) (N), p(u+L) (N), S _{da}
<i>Proti svým zvyklostem se mnou Marie souhlasila. S tím nesouhlasíme!</i>	<i>Suglasili su se oko pitanja hrvatske granice....suglasili su se tijekom bilateralnog sastanka....suglasili su se s takvim zaključkom....suglasili su se da postoje brojni neiskorišteni potencijali...suglasili su se u raspravi...suglasili su se za brzu kompenzaciju...</i>

SPADAT ₁	SPADATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>I osvětlení jízdních řádů spadá do péče nějakého orgánu, nebo se mýlím?</i>	<i>...to spadá u domenu nacionalne tajne...</i>

SPADAT ₂	POPADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stromy jsou holé, všecko listí spadalo.</i>	<i>Lišče je popadalo..</i>
Val1-V-Val2	
-	(N), Advlok
-	<i>..lišče je popadalo sa grana...</i>

SPADNOUT	PASTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Už to vypadalo, že Jarmila spadne, když vtom jsem procitl.</i>	<i>...pala je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/lok	(N), Advkauz/lok
<i>Starý dub spadl nárazem větru. Pod náporem vichřice spadlo několik lyžařských tyčí.</i>	<i>pao je na zemlju...pao je od udarca...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Chlapec omdlel a hlava mu bezvládně spadla na opěradlo křesla.</i>	<i>Glava mu je pala na rame..</i>

SPADNOUT SE	SMRŠAVITI, PROPASTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Byla to pěkná ženská, ale teď se spadla.</i>	<i>propala je (smršavila je)</i>

SPÁT	SPAVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Mladá šlechtična jediná nespala.</i>	<i>...spavala je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp	(N), Advlok/mod/temp
<i>Chlapec spal hlubokým, zdravým spánkem. Sklapnu si v autě sedadla a spím ve vlastním minihotelu. V poslední době špatně spím.</i>	<i>...spavao je dubokim snom....spavao je u hotelu....spavao je cijelu noc..</i>

SPATŘIT	OPAZITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda/Advlok
<i>Martin trochu strnul, když vedle doktora spatřil dva uniformované příslušníky. Spatřil pouze, že někdo utíká směrem k lesu.</i>	<i>...opazio nas je....opazio ih je iz kuhinje....opazila ih je da dolaze...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>...spatřil je dalekohledem.....</i>	<i>...opazio ih je dalekozorom....</i>

SPĚCHAT ₁	ŽURITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tenhle pán je tu už od osmi hodin ráno.</i>	<i>...žurili smo.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/Pr (N), p(s+I)	(N), Advintenc/lok/Sda/Pr (N), p(s+I)
<i>Na vyrovnání pohledávky firma samozřejmě spěchá. Návštěvníci spěchali k východu. Ilona už</i>	<i>...žurio je na posao....žurili su s gradnjom novog mosta..žurili su da stignu na</i>

<p><i>odešla, spěchala na vlak. Sousedka nám spěchala vyřídit radostnou zprávu, že máme vnoučka. Kardinál s uveřejněním bully velmi spěchal.</i></p>	<p><i>vrijeme..žurili su riješiti slučaj..</i></p>
--	--

SPĚCHAT ₂	POŽURIVATI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), A
<i>Nespěchej na mě, všechno mi pak padá z ruky.</i>	<i>...požurivao ih je...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), Saby/p(s+I)	(N), A, Sda/p(s+I)
<i>Redaktorka na mě spěchá, abych rukopis dodala ještě tento týden. Krejčí Řiha neměl rád zákazníky, kteří na něj s ušitím šatů spěchali.</i>	<i>Ne treba ih s time požurivati....Požurivala ga je da ne zakasni...</i>

SPLNIT	ISPUNITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Kubiš a Gabčík úkol splnili.</i>	<i>ispunili su zadaću.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), A, I
-	<i>Samoća i odricanje ispunili su ga velikom duhovnom snagom...</i>

SPLNIT SE	ISPUNITI SE
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Zatím se nám splnil jeden sen: dosáhli jsme nezávislosti na svém vydavateli.</i>	<i>Ispunila im se želja....</i>

STAČIT ₁	DOSTAJATI, BITI DOSTA
Val1-V	
S	-
<i>Nestačí, když přijdeš domů do sedmi, divadlo začíná v půl osmé.</i>	-

Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advintenc Pr, Advintenc	Pr, S
<i>Alena se rozhodla, že jí jedno dítě nestačí, a přesvědčila o tom i svého muže. Bochník chleba pro nás na víkend nestačí. Uhlí sotva tak stačilo na ohřátí a uvaření. To vědomí stačí k tomu, aby život člověka byl krásný. K praktickému využití nejjednodušších zákonů mechanického pohybu stačila zkušenost. Hustá polévka stačila nasytit na celý den. K získání takového místa nestačí zatelefonovat...Na to, aby ses prosadil, nestačí mít jen pravdu. Myslíte, že na to studium náš Toník stačí?</i>	<i>nije dosta da dođete ne vrijeme, morate i raditi...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	D, Pr, S (N), Pr, D (N), Pr, Advintenc

-	<i>Nije joj bilo dosta što smo joj pomogli, htjela je još i novac....Nije joj bilo dosta jedno dijete...ovo nije dosta za nas četvero....</i>
---	---

STAČIT ₂	BITI JEDNAK
Val1-V-Val2	
(N), D	-
<i>Michal nestaći ostatnim klukùm ze skupiny.</i>	-
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, p(v+L)	(N), Pr, D (N), Pr, Advlok (N), Pr, p(za+A) (N), Pr, p(u+L)
<i>V tempu zejména na dlouhých tratích nestačil.</i>	<i>Nismo bili jednaki ostalima...nismo bili jednaki za sve....nismo bili jednaki pred njima....nismo bili jednaki u donošenju odluka....</i>

STANOVIT ₁	ODREDITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<p><i>Měl-li římský architekt vytvořit nějakou kompozici, stanovil nejprve základní formu....Vedoucí oddílu stanovil, kdy a kde se sejdeme. Novela zákona stanovila, že se do exekčního prodeje nesmí dávat celý pozemek.</i></p>	<p><i>Odredili su uvjete.....Odredili su da se sagrađe tri reda kuća.....</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<p><i>Můj školitel mi stanovil přesně vymezený úkol. Ředitelství stanovilo dr. Nováka zastupujícím vědeckým tajemníkem.</i></p>	<p><i>odredili su mu kaznu...odredio ga je za svog pomoćnika...</i></p>

STANOVIT ₂	USTANOVITI, UTVRDITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sže
<i>Prof. Lambert stanovil spolehlivě stáří tohoto vzácného nálezu.</i>	<i>Ustanovili su originalnu visinu...Ustanovili su da nije svaki cimet jednak...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), D, A
-	<i>...ustanovili su mu cistu</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), D, A
-	<i>...ustanovili su mu cistu na lijevom plućnom krilu...</i>

STARAT SE	BRINUTI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(o+A)/Saby, <i>jestli</i>	(N), p(za+A)/S (N), p(o+L)
<i>O některé hroby se vůbec nikdo nestará. Dost dlouho se nikdo nestaral, aby na ulicích byl pořádek. Janíček se staral, jestli se spolu uživíme.</i>	<i>...brinuo se za nas...brinuo se da se ukloni šikara....Brinuli su se o nama..</i>

STÁT ₁	STAJATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Čas ovšem nestojí.</i>	<i>Stajao je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/Pr (N), p(za+I)/(na+L)	(N), Advlok/mod/Pr (N), p(iza+G)/p(na+L)
<i>Stůj rovně, nehrb se! Stojím na chodníku a čekám....V údolích stála mlha po celý den. Evžen stál nehybný a zamyšlený. Za tímto svoláním</i>	<i>Stajao je pogrbljen....stajali smo ispred kuće.....Vojnici su stajali uspravno....Tko stoji iza te prijevare?Na tome je</i>

<i>stojí i dr. Brauner. Pilíře kultury a civilizace stojí od nepaměti na dvou světech: finančním a vědeckém.</i>	<i>sve stalo....</i>
--	----------------------

STÁT ₂	PRUŽATI POTPORU
Val1-V-Val2	
(N), p(při+L)/(za+I)	(N), p(uz+A)
<i>Je důležité, aby muž vždy stál při své ženě. Za Masarykem zpočátku nestálo mnoho přívrženců.</i>	<i>...stali smo uz njih....</i>

STÁT ₃	IMATI INTERES, STATI NEKOME
Val1-V-Val2	
(N), p(o+A)	D, p(do+G)
<i>O dcery mnohý otec tak nestojí jako o syny.</i>	<i>...stalo im je do nas.</i>

STÁT ₄	STAJATI (KOŠTATI)
Val1-V-Val2	
(N), A/Advkvant	(N), A/Advkvant
<i>Hladomor stál a ještě bude stát statisíce životů. Stalo to hodně...</i>	<i>Bolest je stajala tisícu života... Koliko to stojí?</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, A	(N), A, Advkvant/G
<i>Značné přemáhání mě stalo už pouhé předstírání zájmu. Rozdělení federace stálo náš stát miliardy.</i>	<i>...stajalo nas je to milijarde...stajalo nas je to mnoho...stajalo nas je to novaca i novaca...</i>

STÁT ₅	ISPLATITI SE
Val1-V	
-	Pr
-	<i>..isplatilo se učiti...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(za+A) Pr, Advintenc	Pr, Advintenc
<i>Za tu legraci ta přehlídka stála? Stojí za to lehnout si i jen na pět minut.</i>	<i>Isplatilo se za to íci tamo. ..isplatilo nam se učiti....</i>

STÁT SE ₁	DOGODITI SE
Val1-V	
(N) Sže	(N) Sda Advmod
<i>Staly se věci, o nichž málokdo doufal, že se jich dožije. Stalo- li se, že museli diktovat stenografové tři, použila sekretářka sousední kancelář.</i>	<i>Mnogo toga se u međuvremenu dogodilo... događalo se da nismo imali za kruh.....dogodilo se sasvim suprotno....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D D, Sže (N), p(s+I) (N), Advlok	(N), D D, Sda (N), p(s+I) (N), Advlok
<i>Kamarádovi se stala velmi podivná příhoda.Všichni si všimli, že se s karlem stává změna. Na křižovatce ulic Kaprova a Valentinská se stala vážná dopravní nehoda.stalo se mu že neměl peníze...</i>	<i>Dogodilo mu se nešto čudno...dogodilo mu se da je ostao bez novaca...sa njime nešto događalo..dogodila se nesreća na autocesti..</i>

STÁT SE ₂	POSTATI
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Cestující se tak stali svědky nezvyklé podívané.</i>	<i>Postao je našim sugrađaninom....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(z+G), Pr	(N), p(od+G), Pr
<i>Z roztomilého štěněte se časem stal mohutný pes.</i>	<i>Postao je od stalnog zaposlenika honorarcem...</i>

STAVĚT ₁	POSTAVLJATI
Val1-V-Val2	
-	(N), A
-	<i>postavili su zasjedu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A, p(proti+L)	(N), A, Advintenc/lok (N), D, A
<i>Matka stavi na stůl mísu polévky. Do čela prvomájového průvodu organizátoři obvykle stavěli žižkovské ženy. To vše staví odborové organizace před nové úkoly. Tito odboráři krátkozrace stavějí zájmy vlastního podniku proti zájmům celku.</i>	<i>Postavili su zasjede protiv neprijatelja.....Postavili su spomenik usred trga...postavljali su im nove zadatke...</i>

STAVĚT ₂	PODIĆI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>První petrklíče nesměle postavily žluté hlavičky.</i>	<i>podigli su svoje zvončice..</i>

STAVĚT ₃	GRADITI, TEMELJITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp
<i>Kdy stavěli tuhle dálnici? Lodi stavěy i v malých přístavech. V zimě uděláme projekt a na jaře budeme stavět.</i>	<i>Gradili su kuću.Gradili su na na selu...Gradit ćemo po zimi..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/mod	(N), A, Advinstr/lok/mod
<i>Autor staví drama na psychologickém konfliktu.Petřík staví z kostek veliký hrad.</i>	<i>Grdaili su vikendicu na selu...Gradio je kuću od karata...Budučnost treba graditi na istini...</i>

STAVĚT SE ₁	POSTROJAVATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod	(N), Advlok
<i>Vojáci se stavějí do pozoru a zdraví svého velitele. Hráči se stavějí na místa, kde budou moci nejlépe zasáhnout do hry.</i>	<i>Vojnici se postrojávají u red....</i>

STAVĚT SE ₂	ZAUZIMATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(za+A)	(N), p(za+A) (N), Advintenc
<i>Masaryk se v době hilsneriády jednotnačně staví za člověka obviněného z rituální vraždy.</i>	<i>Zauzimala se za njega...zauzimali su se za ljudska prava....</i>

STAVĚT SE ₃	SUPROTSTAVLJATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(proti+L)	(N), D
<i>Nový ředitel se kupodivu stavěl proti</i>	<i>Suprotstavljali smo se tome....</i>

<i>zásadním změnám v podniku.</i>	
---------------------------------------	--

STAVĚT SE ₄	PONAŠATI SE
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(k+D), Advmod	(N), p(prema+D), Advmod
<i>Vlasta se k volbám Miss stavěla skepticky.</i>	<i>...ponášala se prema tome skeptično...</i>

STAVĚT SE ₅	PRAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr (N), S
<i>Když je o něco požádán, staví se, jako by neslyšel.</i>	<i>Pravio se gluhim. Pravio se kao da ne čuje...</i>

STOUPAT ₁	STUPATI, STUPITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Už dvě hodiny stoupáme, jsme unaveni...</i>	<i>..stupio je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod	(N), Advlok

<i>Stoupáme se sestrou po zadupaném schodišti. Terezko, stoupni si rovně.</i>	<i>stupili smo u zabranjenu zonu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, I	(N), Advlok, I
<i>Odsouzenec stoupá pevnou nohou na žebřík, tam kde na něj čekají kat a smrt.</i>	<i>stupili smo nogom u blato...</i>

STOUPAT ₂	RASTI,POVISIVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pěšina střídavě stoupala a klesala.</i>	<i>..temperatura je rasla....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Za vesnicí cesta prudce stoupá vzhůru.</i>	<i>brdo je raslo (povisivalo se) u daljini..</i>

STŘÍLET	PUCATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ačkoli nepřítel střílel jak zběsilý, neměli jsme dosud žádné raněné.</i>	<i>...pucao je..</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(na+A) (N), Advlok	(N), p(na+A)/(u+A) (N), Advlok
<i>Střílel na Kennedyho jeden muž, nebo byli střelci dva? Vojáci po nás z protějšího břehu stříleli....stříleli do terče. Alenka ve snu střílela kachny a lovila kozy.</i>	<i>pucao je na pješake..pucao je u nas....pucao je u zgradu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), p(na+A), Advinstr	(N), p(na+A)/(u+A), Advinstr/ (N), D, Advlok
<i>Pláčeš mi tady, ale pistolí jsi na mne střelila. U výslechu musel Valenta vyvracet svědectví, že v minulosti střílel ze</i>	<i>..pucao je na nas puškom. pucao je u nju sačmaricom...pucao mu je u oči....</i>

<p><i>samopalu na jakýsi autobus.</i></p> <p><i>Pronásledovatelé po uprchlíkovi stříleli dávkami z automatů.</i></p> <p><i>Dostal jsem vztek, vzal pušku a střelil zvíře rovnou mezi oči.</i></p>	
---	--

STYDĚT SE	STIDJETI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Blaženka zpytovala svědomí a styděla se, ačkoli y se k tomu nebyla za nic na světě přiznala.</i>	<i>...stidjeli su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/Sže (N), Pr (N), p(před+I)	(N), Advkauz/Sšto (N), Pr (N), G (N), Advlok
<i>Proč bychom se styděli za svou chudobu? Děti, v kterých rodina neudržovala české povědomí, se pak ve</i>	<i>Stidjeli su nas se....Stidjeli su se što su zakasnili. Stidjela se zbog loših rezultata na ispitu...stidjela se pokazivati</i>

<p>škole styděly za to, že jsou Češi. Mnozi z nás se stydí mluvit na veřejnosti. Paní Janatková se dodneška stydí před vlastním mužem, a už má skoro dospělé děti.</p>	<p>osjećaje...stidjela se pred nama.....</p>
--	--

SVĚDČIT ₁	SVJEDOČITI
Val1-V	
(N)	(N)
Matějka dneska svědčil, proto se tak naparuje.	Petar je svjedočio..
Val1-V-Val2	
(N), p(proti+L) (N), p(o+L)/(pro+A)/Sže	(N), p(protiv+G) (N), p(o+L) (N), Sda (N), Advintenc
Eva svědčila u soudu poprvé, a hned proti svému bývalému spolupracovníkovi. O využívání nejnovjších technologií svědčí i model čtyřmístného automobile. Nalezený	Svjedočio je protiv nas...Ruševine svjedoče o ratu.....Svjedočio je za njega...svjedočio je da su u njegovu selo dolazila dva auta.....

<p><i>šperk svědčí o tom, že střední Morava byla sídlištěm umělecky nadané čeledi paleolitické. Tyhle předměty, které leží na stole, svědčí jednoznačně pro Jiřího Machytku.</i></p>	
--	--

SVĚDČIT ₂	GODITI
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok	(N), D D, Pr
<i>Znameníť vypadáte, sluničko vám svědčí. Většině alergiků svědčí u moře.</i>	<i>Godi nam more...Godi nam iči u šetnju....</i>

SVÍTIT	SVIJETLITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>V létě svítí slunce celý den.</i>	<i>lampa je svijetlila...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr/lok	(N), Advinstr/lok

	(N), I
<i>Pekárkovi pořád ještě svítí petrolejkou. Měsíc svítil na tiché jezero, rusalky začínaly svůj tanec.</i>	<i>...svijetlio je baterijom...svijetlili su dobrotom.....mjesec je svijetlio u daljini....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advinstr	(N), Advlok, Advinstr (N), D, Advlok
<i>Biřici svítili pochodněmi dolů mezi keře.</i>	<i>svijetlilo mu je pred očima.....svijetlili su bakljama u donjem i u gornjem dijelu Šušnjevac....</i>

TAHAT	VUČI
Val1-V	
(N)	-
<i>Kdybys tahal pořádně, kabel by byl už dávno venku.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), A/p(za+A)	(N), A
<i>Michal tahal lano co nejrychleji a hned ho stáčil do kotouče. Kostelník tahá za mohutný kožený</i>	<i>Vukao je teško noge....</i>

řemen a zvony se rozeznívají.	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(za+A) (N), A, Advinstr/lok (N), I, Advlok (N), A, Pr	(N), A, p(za+A) (N), A, Advinstr/lok (N), A, Sda
<i>Tahaly ji za ruce i za nohy a snažily se ji postavit. Celý podzim jsme tahali z lesa chrastí, abychom měli v zimě čím zatápět. Cement i cihly jsme tahali na vozejku...Mě do toho netahejte. Jitka táhla štětec po čtvrtce a loktem shodila kelímek s vodou. Když táhneme smyčcem přes struny, musíme davit pozor na nepříjemné skřípavé zvuky. Odboráři táhli plenární schůzi až do večera. I když mě to táhlo podívat se domů, odolal jsem.</i>	<i>Vukla ju je za kosu...vukli su ga po tlu...vukli su sijeno tačkama...</i>

TAHAT SE ₁	VUĆI SE
Val1-V-Val2	
(N), Pr (N), Advlok/mod	(N), Pr (N), Advlok/mod
<i>Kuchařka se věčně tahá s taškama plnýmá jídla. Na západ se táhnou donekonečna hřbety hor jako nesmírné plastické mapy. Lokálka se thane jako slimák. Za student ze všech koutů Evropy táhly se do Prahy I nesčetné nevěstky. Lidé se táhnou k lidem, to je přirozené.</i>	<i>Repovi tih afera vukli su se za njim do kraja njegova života....vukla se poput puža...vukla se s vrećama punim robe...</i>

TAHAT SE ₂	NATEZATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/soc	(N), Advintenc/soc (N), p(oko+G)
<i>Korejs se co chvíli tahal s některou děvečkou. Netahejte se o tu flašku, ještě vám upadne!</i>	<i>Navlačili su se s njima...Natezali su se za bocu vina...nisu se oko toga puno natezali...</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), p(o+A), Advsoc	(N), Advintenc, Advsoc
<i>O pár grošů bych se s nikým netahal, to dá rozum!</i>	<i>Natezali su se s njima za koru kruha...</i>

TĚŠIT	TJEŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N)/Sže/Pr, A	(N), A (N)/S/Pr, A
<i>Jindra marně těšil plačící Ilonku. Netěší nás však, že ty filmy....jsou divákům předkládány zcela anonymně. Karla Čapka těšilo pracovat na zahrádce.</i>	<i>...tješili su nas..... utješilo nas je što su došli...tješilo ga je pisati pjesme..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I../Sže	(N), A, I../Sda
<i>Sestřička mě těšila laskavými slovy....Všichni mou matku těšili, že přece neodjždím navždy, ale nic naplat.</i>	<i>..tješila ih je nježnim riječima...tješili su ju da ću se vratiti...</i>

TĚŠIT SE	VESELITI SE
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advkauz	(N), D (N), Advkauz/Sšto
<i>Jeho tiskárna se těšila dobré pověsti. Parašutisté vysedávají v zahradě a těší se z pohody italského jara. Obrázek sice Jakubovu podobu přesně nevystihoval, ale Zdeňka se s ním často těšila.</i>	<i>..veselili su se našem dolasku.....veselili su se što smo došli...veselili su se radi nas....</i>

TISKNOUT ₁	STISKATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, Advlok	(N), D, A (N), A, Advlok
<i>Tatínek babičce tiskl ruku, maminka ji plačíc objímala. Vyděšená matka tiskla dítě v náručí...Málinka tiskne kot'átko k sobě, dobrovolně ho nikomu nevydá.</i>	<i>..stisnuo joj je ruku...stiskala je maramicu u ruci....</i>

TISKNOUT ₂	IZDATI (OTISNUTI)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Rád bych věděl, co to napsal a hlavně kdo to tiskl.</i>	<i>Tko je izdao ovu knjigu?</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod	(N), A, Advlok/mod
<i>Petr Bezruč tiskl své básně pod pseudonymem. Většinu povídek tiskl Hašek v</i>	<i>..izdavao je romane u nastavcima...izdavala je priče u raznim časopisima...</i>

<i>humoristických časopisech.</i>	
-----------------------------------	--

TISKNOU SE	GURATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...tiskli se....</i>	<i>...gurali su se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Houf tureckých žen se ustrašeně tiskne ke zdi. Štěně se tisklo k mámě a kňučelo.</i>	<i>...gurali su se prema vratima.....</i>

TLAČIT ₁	TISKATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jazyk krasobruslařské boty můžeme podložit vrstvou gumy, aby vázání netlačilo.</i>	<i>Nove cipele tiskaju (žuljaju)...</i>
Val1-V-Val2	

(N), p(na+A) (N), Advlok	(N), A (N), Advlok
<i>Z posledních sil jsem tlačil na ukryté pero v rukojetí. Tlačí mě tady vpravo, tam, co je žlučník.</i>	<i>Tiskaju me nove cipele..tiska me u leđima....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), Advinstr Advinstr (N), A, Advlok	(N), A, Advinstr (N), A, Advlok
<i>Konečkem prstu tlačíme na citlivý akupunkturní bod. Barča tlačí čelo k oknu, aby viděla dolů</i>	<i>Pritisnite ranu palcem!Pritisnula je glavu na njeno rame...</i>

TLAČIT ₂	GURATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>...tlačila kočárek...</i>	<i>..gurala je kolica s robom...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Markéta s vynaložením posledních sil tlačila kočárek s dvojčaty do kopce.</i>	<i>..gurali su auto u garažu...</i>

TLAČIT ₃	CIJEDITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Tlačili ho..</i>	<i>Cijedili su limun.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Tento druh oleje tlačíme ze slunečnicových semen.</i>	<i>Cijedili su sok iz narandže...</i>

TLAČIT ₄	MUČITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A A, Sšto
<i>Nové lodičky Alenu tlačily, večer sotva cítily nohy.</i>	<i>Mučila ih je kriza..mučilo ju je što se nije pojavio...</i>

TLAČIT SE	TISKATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Netlačte se, dostane se na všechny.</i>	<i>...tiskali su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Dole v krytu se tlačí dav vyděšených lidí. Vítek se tlačil k mamince...</i>	<i>...tiskali su se k nama....</i>

TOUŽIT	ČEZNUTI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Již od dětství Marika toužila, snila, kdo a kdy ji vyvede z téhle díry.</i>	<i>...čeznula je.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz (N), (po+L)/Saby/Pr	(N), Advkauz (N), (o+L)/(za+I) (N), Sda/Pr
<i>Snad každá žena touží po dítěti. Buriánek toužil, aby všechno co nejdříve skončilo. Chlapec toužil ztratit se světu i lidem.</i>	<i>.....čeznula je o njemu...čeznula je za prošlošću...čeznula je za njim....čeznuli su da otputuju nekamo daleko.....čeznula je</i>

	<i>otputovati....čeznuli su za slobodom...</i>
--	--

TRPĚT ₁	TRPITI (MUČITI SE, PATITI SE)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Milka věděla, že muž trpí.</i>	<i>..trpjeli smo.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/kauz/mod	(N), Advintenc/kauz/mod
<i>Chopin trpěl víc duševně než fyzicky.Pacient trpí silnými bolestmi v kloubech.Celý život Habrman pracoval a trpěl pro revoluci. Galileo Galilei trpěl kvůli svému přesvědčení.</i>	<i>Trpjeli smo zbog njih.....trpjeli smo duševno i fizički.... trpjeli su za kralja...trpjeli su za slobodu...</i>

TRPĚT ₂	TRPJETI (PODNOSITI)
Val1-V-Val2	
(N), A/Saby	(N), A/Sda
<i>Všichni to o Petrovi věděli, ale přesto ho mezi sebou trpěli. Slečna Dadla netrpěla, aby někdo něčemu ubližoval nebo se k tomu nechoval dost uctivě.</i>	<i>..trpjeli su da ih se zlostavlja...trpjeli su oskudicu i glad</i>

TRVAT ₁	TRAJATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Napětí v sále trvalo, a spíše se ještě zvyšovalo.</i>	<i>Još uvijek je trajala predstava...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advtemp	(N), Advtemp
<i>Cesta rychlíkem do Burgasu trvá dvě noci a jeden den.</i>	<i>Predstava je trajala dva i pol sata..</i>

TRVAT ₂	USTRAJATI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+L)	(N), p(u+L)/(na+L) (N), Sda
<i>Věřitel trvá na zaplacení dluhu do konce měsíce.</i>	<i>Ustrajao je u svojim uvjerenjima.....Ustrajali sun a tome...Hrvatska diplomacija će ustrajati da se pojedinačno ocjenjuju postignuća svake od zemalja.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+L), Saby	(N), p(na+L), Sda
<i>...trvali na tom, abych zůstal.....</i>	<i>..ustrajali su na tome da se započne izgradnja tunela..</i>

TUŠIT	PREDOSJEĆATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Pan Zikmund dávno tušil, že to špatně dopadne. Lvice instinktivně tušila nebezpečí a chystala se bránit svá mlád'ata.</i>	<i>Predosjećali smo da će se nešto dogoditi.....predosjećali su opasnost.</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Za závojem mlh tuší unavení turisté zasněžené vrcholky hor.</i>	<i>...predosjećao je smrt u ratu...</i>

TVÁŘIT SE	DRŽATI SE, PRAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod (N), S <i>jako</i>	(N), Pr (N), S
<i>Kalášek byl v černých šatech a tvářil se slavnostně...tvářil se, jako by jí pronásledoval.</i>	<i>Pravio se bolestan. Pravila se glupom....pravio se kao da je pobrao svu pamet svijeta.....</i>

TVOŘIT ₁	STVARATI, TVORITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...pak jsem kombinoval, tvořil a psal.</i>	<i>...stvarao je (tvorio je)</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advmod/temp	(N), A (N), Advmod/temp
<i>Přítel sochař už tvořil</i>	<i>Stvarao je (tvorio je) u</i>

<i>jen sochy andělů a mučedníků. Byl to skladatel, který tvořil lehce....tvořil v době renesanse...</i>	<i>doba protureformacije.... Stvarao je (tvorio je) s lakoćom...Stvarao je (tvorio je) velika djela...</i>
---	--

TVOŘIT₂	PRAVITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>Z vykynutého těsta tvoříme malé bochánky a pečeme v horké troubě.</i>	<i>Od tijesta je pravila orehnjaču...pravili su likove iz tijesta....</i>

TVOŘIT SE	STVARATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jišku mícháme, aby se netvořily žmolky.</i>	<i>...stvarali su se uvjeti za znanstveni rad....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/Advlok	(N), Advkauz/Advlok
<i>Působením podzemních vod se v</i>	<i>...njihovim zalaganjem stvorili su se novi</i>

<i>takovém geologickém prostředí tvořily krasové útvary... Z minerálů obsažených ve vodě se tvoří vodní kámen.</i>	<i>putevi...žučni sok se stvara u jetri....</i>
--	---

TVRDITI	TVRDITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda, kako
<i>Církev tvrdí, že všechno je od Boha. Netvrd'nesmysly!</i>	<i>Tvrdili su kako će sve biti u redu...tvrdio je da je bolestan...tvrdila je istinu.....</i>

TÝKAT SE	TICATI SE
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), G
<i>Tato transakce se týkala pouze mého manžela...</i>	<i>...nije nas se to ticalo....</i>

UČINIT v. UDĚLAT

UČIT	UČITI (PODUČAVATI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jedna moje přítelkyně je na ministerstvu, druhá učí.</i>	<i>učila (podučavala) je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok (N), Sže	(N), A (N), p(o+L) (N), Advlok (N), Sda
<i>Neučil tě taky prof. Čermák? Rodinu mám v Praze, ale učím v Plzni. Zkušenost učí, že politika rozumná a poctivá je neúčinnější.</i>	<i>Učila (podučavala) ih je... Učila je (podučavala) na američkom sveučilištu... podučavali su o zemaljskom i zagrobnom životu.... učili su da sami moramo donositi odluke....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A, D (N), A, Pr (N), A, Saby	(N), A, Sda (N), A, D (N), A, p(o+L) (N), A, A (N), A, Pr (N), A, Advlok

<p><i>Slávek učí na průmyslovce deskriptivu. Krátce jsem tam za jednu kolegyní učila i tělocvik. Smyslu pro odpovědnost a obyčejně lidské slušnosti vás zřejmě nikdo neučil, že? Tat'ko, dovolil bys mi, aby mě Duchoň učil jezdit na motorce. Maminka nás učila, abychom vždycky pěkně pozdravili.</i></p>	<p><i>učili su nas da moramo biti disciplinirani...učila nas je fiziku....učila ih je kulturnom ponašanju...o tome nas nisu učili...učila ga je voziti bicikl....učila je (podučavala) hrvatski jezik na američkom sveučilištu...</i></p>
---	---

UČIT SE	UČITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Uč se a nelitej pořád venku.</i>	<i>..učio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
(N), D	(N), Pr
(N), Pr	(N), p(o+L)
(N), p(o+L)	(N), Advlok
(N), Advlok	
<i>Už jako čtyřletá</i>	<i>učila je</i>

<p><i>holčička se Andrea učila krasojízdě na kole. Nemocní se učí ve skupině především normálně žít. Adepti gymnastiky se učí veletoč na hrazdě. Ti, kteří nechodili do školy, navštěvují tříměsíční kursy, v nichž se učí turečtinu slovem i písmem. O Jakubu Demlovi jsme se nikdy neučili. O čem se teď učíte ve fyzice? Uč se být samostatný. Frantík se nejprve učil ševcem u starého Grygara. Snad se neučíš na kuchaře?</i></p>	<p><i>biologiju...učila je voziti bicikl...učili smo o tome.....učio je u malenoi radnoj sobici..učio je za konobara...</i></p>
--	---

UDĚLAT	UČINITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advmod	(N), A (N), Advmod (N), Sda
<i>Udělalas dobře.... Byl jsem tak št'astný, že jsem udělal přes noc všechny uloženou</i>	<i>Učinila je opasan presedan...Učinila je da sretnemo Lastovku Anicu</i>

<i>práci.</i>	<i>Krnčetić.....uprava je dobro učinila...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Advinstr (N)/Sže, D, Advmod (N), A, Pr (N), Advmod, Sže (N), A, p(z+G)	(N), A, Sšto (N), A, Advlok (N), A, Pr (N), A, p(iz+G) A, Pr, Sšto (N), Advmod, Sšto
<i>Doufáme, že nám náš kandidát neudělá ostudu.Z hověziho plátku udělala Volrábka první den "bifstek" . Vojna z vás udělá lidi, vy blbouni pitomí. Čaj s rumem mi udělal dobře. Neudělalo mu dobře, že ležel na měkkém lůžku. Ten člověk udělal Boženu nešťastnou na celý život. Milfajta jsme udělali předsedou a on se do toho zažral. Udělalas dobře, žes tam nešla. Co z něho udělali?</i>	<i>Učinila je sve što je bilo u njenoj moći....učinili su neke promjene u elektronskim medijima....sebe su učinili robovima gospodara...učinili su iz njega čovjeka...tko je to iz nje učinio?učinilo me sretnim što su stigli....njihovo ponašanje učinilo nas je sretnim...Uprava je dobro učinila što je izvedbu povjerila istaknutim umjetnicima....</i>

UDRŽET	ZADRŽATI (ODRŽATI)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Chceš kotě, Janičko? A udržíš ho?</i>	<i>Zadržali su ih...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/lok/Pr	(N), A, Advlok/temp (N), A, Pr
<i>Převozník se snažil, aby udržel vratké plavidlo v rovnováze. Sousedé udrželi Majorka naživu několika loky kořalky.Parní stroj neměl dostatek pružnosti a síly, aby zdvihl letadlo ze země a udržel je delší dobu ve vzduchu.Rodiče si museli odříkat, aby udrželi syna v katolickém semináři.</i>	<i>..zadržali su ga na promatranju...Zadržali su taj datum kao državni praznik...zadržali su te običaje sve do danas.</i>

UDRŽET SE ₁	ODRŽATI SE
Val1- V	
(N)	(N)
<i>Docházelo ke shodám i neshodám, ovšem balkanské jazyky obstály a udržely se.</i>	<i>Ti običaji još su se uvijek održavali...</i>
Val1- V-Val2	
(N), Advmod/lok/temp/Pr	(N), Advmod/lok/temp/Pr
<i>Pacientka se zatím neudrží ve vzpřímené poloze. Ptáci mávají křídly, aby se udrželi ve vzduchu. Románská bazilika se díky tomu udržela neporušená. Královská monarchie opírající se o šlechtu a úřednictvo se udržela po staletí.</i>	<i>Održala se u relativno dobrom stanju....Ptica se lako održava u zraku....ti običaji su se održali stoljećima...jedva se održala..održala se na životu..</i>

UDRŽET SE ₂	SUZDRŽATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>udrželi jsme se..</i>	<i>suzdržali smo se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), <i>Saby</i>	(N), p(od+G) (N), <i>Sda</i>
<i>Olina se stěží udržela, aby se nahlas nesmála.</i>	<i>...suzdržala se da ne zaplače....suzdržali su se od bijesa....</i>

UKÁZAT	POKAZATI
Val1- V-Val2	
(N), p(na+A) (N), Advlok (N), A (N), Sže	(N), p(na+A) (N), Advlok (N), Sda, kako
<i>“Tohle je redaktor Leden” ukázal Vašek na mě. Stařec mlčky ukázal k lesu. Otevřel jsem stůl a ukázal doklady. Rakouské události ukázaly, že jde o boj dvou konkurenčních skupin uvnitř jedné třídy.</i>	<i>pokazao je na nas..pokazala je kako se pravi gulaš.....pokazao je prema šumi....pokazala je da se sve može...</i>
Val1- V-Val2-Val3	
(N), A, p(na+L) (N), D, A (N), D, Sjak	(N), A, p(na+L) (N), D, Skako (N), A, D
<i>Zajímavý způsob zpracování tohoto materiálu ukázala módní přehlídka na večerních šatech.</i>	<i>Pokazao je na njega prstom..pokazala im je kako se pravi orehnjača..pokazala im je cestu...</i>

<i>Anna je vedla do své komůrky a ukázala jim kufr... Ukázal jsem partákovi, jak to dělám.</i>	
--	--

UKÁZAT SE	POKAZATI SE
Val1-V	
(N) Sže	(N) Sda
<i>Ukázaly se i slabiny a bylo by chyba je nevidět clonou vítěztví. Ukázalo se, že se policie octal v bytě nebezpečného lupiče.</i>	<i>Pokazali su se dobri rezultati...pokazalo se da je sve bilo uzalud...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp/soc (N), Pr (N), p(v+L)	(N), Pr (N), p(u+L)
<i>Ondřej se však u Gamzových neukázal. Od té doby se medvěd neukázal. Mladý Pozner se ukazuje se slečnou Arnoštovou. Moje obavy se ukazovaly opodstatněné. Je sporné, zda se současná koaliční politika ukáže jako správná. Zájem publika o dobré divadlo se ukazuje v rostoucí návštěvnosti.</i>	<i>..ti lijekovi su se pokazali vrlo djelotvornima...pokazali su se na popisu prema dobnim skupinama.Pokazali su se kao izvođači s kojima je lako upravljati štapićem....pokazali su se u svim predmetima.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), Pr, p(u+L)
-	<i>pokazali su se potpuno nedoraslim u suzbijanju tog zla....</i>

ULOŽIT ₁	SPREMITI
Val1- V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Před odchodem z dílny uložíme nářadí a uklidíme dílnu.</i>	<i>...spremio je alat...</i>
Val1- V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Anna uložila vyprané a vyžehlené prádlo do prádelníku. Učitelka už uložila k odpolednímu odpočinku všechny děti...</i>	<i>...spremio je alat u garažu...</i>

ULOŽIT₂ - ODREDITI v. URČIT

ULOŽIT SE ₁	NAKUPITI SE (padati i ostati na tom mjestu)
Val1- V-Val2	
(N), Advlok	G, Advlok
<i>Za ta léta se na všem uložily vrstvy prachu.</i>	<i>Nakupilo se prašine po ormarima....</i>

ULOŽIT SE ₂	SPREMITI SE
Val1- V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Než se uložiš ke spánku, řádně si vyvětrej ložnici!</i>	<i>...spremila se na spavanje....</i>

UMĚT	ZNATI, UMJETI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr/Advsoc	(N), Pr/Advsoc
<i>V době bronzové člověk uměl vyrábět nástroje z bronzu. Dnešní děti například neumějí ani jednu národní písničku. Učitel Karásek to s dětmi umí.</i>	<i>umjela je (znala je) svirati klavir...umjeli smo s djecom...</i>

UMŘÍT	UMRIJETI
Val1- V	
(N),	(N)
<i>Nedopustíme, aby dítě umřelo.</i>	<i>Umro je...</i>
Val1- V-Val2	
(N), Advintenc/kauz/lok/temp	(N), Advintenc/kauz/lok/temp
<i>V obklíčeném městě už umřela spousta lidí. Žena mu umřela při porodu. V Somálsku umřely hladem tisíce lidí. Celá jeho rodina umřela na cholery. Tito mužové bojovali a umřeli za svobodu. Vzpomeňte, že kvůli tomu umřela moje mama.</i>	<i>Umrla je od teške bolesti...Umrla je pri porodu....Umro je za slobodu...umro je u bolnici...</i>

UNIKNOUT - POBJEĆI v. UTÉCT

URČIT	ODREDITI
Val1- V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/S
<i>Ředitel určil podmínky pro poskytování odměn. Soud pouze určí, že existuje restituční nárok.</i>	<i>...odredili su tko su Oni, a tko Mi...odredili su uvjete..</i>
Val1- V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Pr (N), A, Advinstr/intenc/lok	(N), A, D (N), D, Sda (N), D, Pr (N), D, A (N), A, Pr (N), A, Advinstr/intenc
<i>Důstojník určil mužstvu cíle střelby. Celá léta jsme čekali, až bohatá teta určí Ninu za svou univerzální dědičku. Předseda správní rady určil jako svého nástupce inženýra Martince. Dozorce hlásil, že Zvonaře určil na jinou práci. Velitel mě určil do strážní služby u muničního skladu. Průměr určíme podle tabulek. Světové strany určujeme pomocí kompasu...</i>	<i>odredili su im nove zadatke....odredili su joj čistiti kuću....odredili su im da čiste...Odredio ga je za svog pomočnika....odredili su ga za druge poslove...strane svijeta određujemo pomoću kompasu...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), D, A, Advlok
-	<i>..odredili su joj mjesto u kuhinji...</i>

USEDNOUT	POSADITI SE, SJESTI
Val1- V	
-	(N)
-	<i>..sjeli su i razgovarali...</i>
Val1- V-Val2	
(N), Advintenc/lok	(N), Advlok
<i>Hostitelka usedla ke klavíru...Když jsem konečně usedl k práci, bylo skoro poledne.</i>	<i>Sjeo je na klupu....</i>

USMÁT SE	NASMIJEŠITI SE
Val1- V	
(N)	(N)
<i>Kupodivu se Anna ani neusmála ani neurazila.</i>	<i>Nasmiješila se....</i>
Val1- V-Val2	
(N), D/p(nad+I)/(na+A)	(N), D
<i>Dívka škulba prudce hlavou k Vaškovi a usmála se na něj. Nella, jak byla smutná, usmála se svému malému vnoučkovi. Matka se usmála nad svým synkem, který s vyplazeným jazýčkem zápolil s kličkou u boty.</i>	<i>..nasmiješila im se.....</i>

UTĚCT	POBJEĆI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Život mi utekl jako voda a kde nic tu nic.</i>	<i>Pobjegli su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok/soc (N), p(od+G)/(před+I)	(N), D (N), Advlok/soc (N), p(od+G)
<i>Taková příležitost nám utekla! Z pokoje přes noc uteklo všechno teplo. Třeba té bouře ještě utečeme. Je to Pravda, že Jana od příbuzných utekla? Dora utekla s kouzelníkem. Věřící utekli nahoru ke kostelu. Bára utekla za milencem. Myslíte, že přede mnou utečete?</i>	<i>Pobjegli su nam...Pobjegli su s nama....pobjegli su u inozemstvo.....pobjegla je od njega...</i>

UTĚCT SE	UTEČÍ SE, PRONAČÍ UTOČIŠTE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Srnka se s poraněným mládětem utekla do myslivny. Byl-li mladičký král v nesnázích, vždy se utekl k svému učiteli.</i>	<i>utekao je majci svojoj....</i>

UTÍKAT	BJEŽATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Neutíkej, pro starší paní se to nehodí.</i>	<i>bježali su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/mod/soc (N), Pr (N), p(od+G)/(před+I) (N), D	(N), Advintenc/lok/mod/soc (N), Pr (N), p(od+G) (N), D
<i>Terezka utíkala přes koleje... Neutíkej jako splašená, upadneš! Sousedka ještě utíkala nakoupit, dokud mají otevřeno. Utíkám pro ty</i>	<i>Bježala je pred plamenom buktinjom... ...Bježala im je...bježala je od odgovornosti....Bježala je po dijete..Bježali su s</i>

<p><i>brambory....utíkala pro doktora.. Od svých povinností nikdy neutíkám. Nejsm z těch, kteří utíkají před těžkostmi nebo před odpovědností. Mladí chasníci utíkali k vojsku. Snad neutíkáš jen za dobrodružstvím? Houf kluků utíká před policajty.Když vdané ženy přestane manželství bavit, utíkají s milenci. Jezevčík Kačenku neposlouchá a pořád jí utíká.</i></p>	<p><i>nama...Bježala je svom snagom....</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), Advlok, Advintenc</p>	<p>(N), Advlok, Advintenc</p>
<p><i>Správcová utíkala za domácím s hromadou lejster z magistrátu. Náměstek utíká k šéfovi s nějakou jobovkou, která přišla faxem.Utíkám na secretariat symposia se stížností na nevyhovující ubytování.</i></p>	<p><i>Bježala je na ministarstvo sa zamolbom...</i></p>

UVAŘIT	SKUHATI
Val1-V	
(N)	-
<i>Kdo ti uvaří, až tady nebudu?</i>	-
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Já připravím maso a ty uvaříš nudle?</i>	<i>skuhala je juhu...</i>

UVÁŽIT	PROMISLITI, PROSUDITI, UZETI U OBZIR
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda, što (N), p(o+L)
<i>Předseda byl dobrý řečník, každé své slovo pečlivě uvážil a vypočítal. Uvažte, že tohle by nikdo neudělal dobrovolně.</i>	<i>Promislili su o svemu...Promislio je da li da ju uzme sa sobom....promislili smo što to točno znači...Sve je dobro promislio...</i>

UVAŽOVAT	UMOVATI, RAZMIŠLJATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Uvažuj a neztrácej hlavu.</i>	<i>Razmišljao je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(o+L)/Sže (N), Advmod	(N), p(o+L)/Sda (N), Advmod
<i>Příliš často uvažujeme o průměrném uživateli. Ještě nikdy neuvažovala, že zůstane tak sama na světě. Vladimír uvažoval logicky.</i>	<i>Razmišljali su o svemu...Razmišljali su da li da odu kući.....Nije baš logično razmišljao..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), p(o+L), Sda li
-	<i>Razmišljali su o njima da li da ih puste....</i>

UVĚDOMIT	IZVJESTITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(o+L)/Sže..	(N), A, p(o+L)/Sda (N), A, Advtemp
<i>Jestliže pracovník neuvědomí orgnizaci o této překážce, může organizace od pracovní smlouvy odstoupit. Nikdo mě ale neuvědomil o tom, že se mám dostavit osobně. Kandidáty uvědomujeme nejméně dva dny předem, kdy a kde se zkouška koná.</i>	<i>Izvjestili su nas o tome...izvjestili su kandidate prije pola sata.....izvjestili su ih da će doći....</i>

UVĚDOMIT SI	POSTATI SVJESTAN
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Sže	(N), G (N), Sda
<i>Ondřej si uvědomil vlastní důležitost. Zřejmě si manželka uvědomila, že mě tím jaksi ztrácí.</i>	<i>Postao je svjestan svojih stvarnih mogućnosti..postao je svjestan da mu nema spasa...</i>

UVĚST ₁	UVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Sestra uvedla dalšího pacienta.</i>	<i>..uveli su određene inovacije...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A, Pr (N), A, I	(N), A, Advintenc/lok
<i>Z kostela sv. Ignáce uvedl purkrabí šlechtičny do palace. Uvedl jste mě do rozpaků...Především jsme uvedli v život Radu obrany státu.Kunertka uvedla</i>	<i>...uveli su ih u dvoranu..koja nas uvodi u. Uveli su vize za građane BiH..</i>

<i>svou i Pepíkovu čest do vážného nebezpečí. Autor uvádí nové vydání knihy rozsáhlou předmlouvou.</i>	
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), A, Advlok, I
-	<i>....u radnju svakog prizora uvodi nas pjesmom i bojom....</i>

UVĚST ₂	NAVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Máte-li zájem, uvedeme zdarma vaše oznámení již v prvním čísle našeho katalogu. Pro osvěžení paměti uved'me, že Sihanuk byl členem patnácti vlád.</i>	<i>Naveli su, uz ostalo, i Hrvatski festival...naveli su da će znati zaštititi svoje članove...</i>

UVIDĚT	VIDJETI, SPAZITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Počkej, však sám uvidíš!</i>	<i>Vidjet ćete!</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Sže	(N), A (N), Sda, što
<i>Až nyní uviděl mohutného medvěda...Uvidíte, že dojde na má slova!</i>	<i>...vidjeli su što se sprema....vidjeli su da je krov star i pun rupa...vidjeli su svoju šansu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/temp	(N), A, Advlok/temp
<i>Doufám, že tě uvidím na přednášce. Ondřej si pomyslel:Proč bych se s Katkou loučil, uvidím ji přece večer...</i>	<i>Vidjeli su ih u Los Angelesu....vidjeli smo ih prije pola sata.....</i>

UZNAT	PRIZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/Sda
<i>Uznej, že je nesmysl utrácet peníze za takové zbytečnosti.</i>	<i>...priznali su svoju krivnju....priznali su da su lagali.....</i>

<p><i>Bytový úřad naše nároky uznal. Pavel práci své ženy uznal, až když bylo pozdě.</i></p>	
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), A/Pr/Saby, Pr</p>	<p>(N), A, Pr (N), D, A</p>
<p><i>Možná, že byste dnes moji práci znali za rovnocennou vaší... Uznávám za správné podporovat všechny občanské aktivity. rodiče ale neuznali za vhodné, abych šla za Jiřím do nemocnice. ...uznal otec Romana za svého syna. Když ho církev už nepotřebovala, pak ho arcibiskupem vůbec neuznávala. Pavel šel s kašlem k lékaři a ten ho uznal práce neschopným.</i></p>	<p><i>Priznali su nam istinu.....priznali su ju za svoju kcer...</i></p>

UŽÍT ₁	UPOTRIJEBITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Karel občas rád užil silný výraz.</i>	<i>Upotrijebili su crni egipatski granit....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/temp	(N), A, Advintenc/temp
<i>Karel k tomu užil hladký tenký provazec. Při výzkumu jsme s úspěchem užili metody analytického srovnávání.</i>	<i>Upotrijebili su ga u svoje svrhe....upotrijebili su nove metode pri operaciji....</i>

UŽÍT SI	NAUŽITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>...za Rakouska si člověk užil.</i>	<i>..naužila se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), G/A	(N), G
<i>Emil si nikdy tolik naužil lesu jako tady v Sasku. Ferdáček, ten sit y peníze ještě užil! Ivan chodí domů pozdě a svého psiho miláčka si moc neužije.</i>	<i>..naužila se sunca i zraka...</i>

VAŘIT	KUHATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Muž nemyslí na to, že se jeho žena stará o děti, nakupuje, vaří, uklízí...</i>	<i>..kuhala je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), A	(N), Advlok/temp (N), A (N), p(u+L)
<i>Paní Janoušková vaří ve školní jídelně. Mléko na pudink vždycky vařím. Vařila každý den..</i>	<i>Kuhala je u poduzeću.... Kuhala je ponedjeljkom i petkom...Kuhala je juhu...U njemu je kuhao bijes...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/temp	(N), A, Advmod/temp
<i>Babička vždycky vařila zeleninu v malém množství vody a s kouskem másla. Hovězí maso vařím aspoň dvě hodiny.</i>	<i>Kuhala je krumpir pola sata...Kuhala je vrhunski...</i>

VÁŽIT ₁	VAGATI (ODREĐIVATI TEŽINU)
Val1-V-Val2	
(N), A/Advmod	(N), A/Advmod
<i>Vážili jste ten kufř? Kuchyňské váhy neváží přesně.</i>	<i>Ova vaga ne važe točno... Vagao je meso...</i>

VÁŽIT ₂	VAGATI(PROSU ĐIVATI, PROCJENJIVATI)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vážíme účelově podle toho, co máme rádi: přírodu, zisk anebo jeleny.</i>	<i>Vagali su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Sda li
<i>Hilar mlčel, zřejmě vážil situaci.</i>	<i>..vagao je sitaciju... Vagali su da li da odu....</i>

VÁŽIT ₃	VRIJEDITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>I Jarolím a Bureš byli členy závodní rady; jejich slovo vážilo.</i>	<i>Njegov savjet je vrijedio....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A/Advkvant/lok (N), p(za+A)
<i>Otcovo slovo v té rodině bohužel nic neváží.</i>	<i>Njihov savjet nije vrijedio ništa...Zašto isti princip ne bi vrijedio i za našu zemlju?nakit je vrijedio mnogo...taj zakon je vrijedio u svim zemljama...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), D, A
-	<i>Njegov savjet nije joj ništa vrijedio...Mnogo nam je to vrijedilo...</i>

VÁŽIT SI	CIJENITI
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), A
<i>Stará paní si vážila svého psa, byl jejím jediným přítelem.</i>	<i>Cijenili smo ih...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), A, Advkauz
-	<i>Cijenili su ga zbog njegove veličine...</i>

VĚDĚT	ZNATI, DOZNATI, SAZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A/p(o+L)/Sže	(N), A, /p(za+A)/(o+L)/Sda, što../Pr
<i>Věděl jsem, že tomu muži bych políček jistě nevrátil. Poddůstojník podlehl dojmu, že velitel o</i>	<i>Znali smo da je svemu kraj.....Znali smo što se točno dogodilo....znali su računati vrijeme...Znali su</i>

<i>ničem neví. Vím, že nic nevím.</i>	<i>koliko im je značilo...znali su za spomenutu nagodbu...znali su istinu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G) (N), p(o+L), p(od+G) (N), p(o+L), Advlok (N), p(od+G), Sže (N), Advlok, Sže	(N), A, p(od+G) (N), A, p(o+L) (N), p(o+L), Sda (N), A, Pr (N), Advlok, S
<i>Od koho to víš? Zdejší policie už o mně věděla od svých informátorů. O té aféře vím z novin, v televizi o tom nic neříkali. Že Jirka zítra nepřijde, vím od Věry...Z bible víme, že Bůh chodil po zemi s ..holí.</i>	<i>Znali smo sve o njima..Znali smo o njima da su vrlo bogati....znali su ih cijeniti....Od koga si to doznala?U novinama smo doznali što se zapravo dogodilo...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), A, p(o+L), Advmod/lok/p(od+G)
-	<i>Doznali su sve o meni preko prijatelja. Doznali smo sve o njemu od njegovih susjeda...Sve</i>

	<i>smo o tome doznali iz novena...</i>
--	--

VEJÍT, VEJÍT SE	UĆI
Val1-V	
(N),	(N)
<i>...Hamza vešel...</i>	<i>Ušla je Ivana...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Do domu vešli dva policisté.</i>	<i>U kuću su ušla dva policajca...</i>

VĚNOVAT ₁	POSVETITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Otec věnoval dveři velmi cenný porcelánový servis.</i>	<i>Posvetio mu je šest stihova nadgrobnog epitafa...</i>

VĚNOVAT ₂	ŽRTVOVATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc	(N), A, Advintenc
<i>Ota věnoval na svého konička každou uškudlenou korunu.</i>	<i>Žrtvovala je za njega i posljednju kumu...</i>

VĚNOVAT SE	POSVETITI SE
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Vojtěch se věnoval řemeslu s chutí a pílí.</i>	<i>Posvetio se pisanju....</i>

VĚŘIT	VJEROVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>A vy věříte, jste věřící, doktore?</i>	<i>Još uvijek smo vjerovali...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), p(na+A)/(v+A)/Sže	(N), D (N), Advmod (N), (u+A)/Sda
<i>Nevěř mu, jen ti lichotí. Víte, naše rodina na tyhle zásady moc nevěří. Lidé tehdy ještě věřili ve vyšší mravní princip. Takový člověk pak sotva uvěří, že existuje vyšší spravedlnost.</i>	<i>Vjerovali smo im...Vjerujemo u Boga...Vjerovali smo da će se sve promijeniti...Vjerovao je na riječ....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Sže/A	(N), D, Sda/A (N), p(u+A)/D/A, Sšto

<i>Jen jeden člověk Gaby mu věřil, že se všechno sběhlo tak, jak to Gaby líčil u soudu. To je zvláštní, nikdo mi tu historku neuvěřil.</i>	<i>Vjerovali smo im da će se vratiti, ali prevarili smo se...Sve joj je vjerovao... Vjerovao je u sve što je čuo. Vjerovao je sve što mu je govorila....Vjerovao je svemu što je čuo....</i>
--	--

VÉST	VODITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok	(N), D (N), A (N), p(na+A) (N), Advlok
<i>Josef kráčel vedle Marie a vedl soumara. Tato dispozice vedla k abnormálním psychofyzilogickým reakcím.</i>	<i>Vodila je psa...to je vodilo u potpunu političku izolaciju....To je vodilo prekidu suradnje....sve što se kasnije događalo vodilo je ..na tu temu.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/lok/mod	(N), A, Advinstr/lok (N), A, Pr
<i>Jiří nás vedl k objednanému stolu.Elektrický proud vedeme kabelem.</i>	<i>Vodila je psa na uzici...vodila je dijete u šetnju....</i>

<i>Poznání nás vede k pokoře. Vedl jsem kluky přísně, ale spravedlivě.</i>	
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, Advlok, Advmod	(N), A, Advlok, Advmod
<i>Vodu vedeme na kolo náhonem z mohutných dubových fošen.</i>	<i>Vodili su ga lancima u tamnicu...</i>

VÉST SE	VODITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Novomanželé se vedli za ruce jako děti.</i>	<i>Vodili su se za ruke...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advmod	(N), Advsoc, Advmod
<i>Ondřej se vede se ženou kolem pasu.</i>	<i>Vodio se sa zaručnicom ispod ruke...</i>

VIDĚT	VIDJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Mám srdce a srdce</i>	<i>On ne vidi!</i>

<i>mé tluče, mám oči a oči mé vidí.</i>	
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže (N), Advlok	(N), A/Sda (N), Advlok
<i>Poprvé v životě vidí Kát'a moře. Pak jsme viděli, že k hřišti přichází chlapeček velitel. Já odtud nevidím, asi si přisednu.</i>	<i>Vidjeli smo ih...ja odatle ne vidim....vidjela je da ju ne primjećuju..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr/Sjak (N), D, Advlok (N), p(na+A), Advlok (N), Advlok, Advlok (N), p(na+L), A/Sže (N), p(v+L), A (N), A, Advmod	(N), A, Sda, kako (N), p(na+L), A/Sda (N), A, Advlok (N), p(u+L), A
<i>Táňa už dlouho neviděla matku plakat. Už se Blažena viděla, jak si řeže krátkou větev na způsob obušku. Pozor, Eda ti vidí do karet. Pak jsme se</i>	<i>Vidjela ju je da posprema....Vidjeli smo ga kako odlazi..Jeste li nas vidjeli na televiziji?Vidiš li odatle nešto?Vidjeli su na njemu nesigurnost i</i>

<p><i>Honzy ptali, jestli na nás z protějšího břehu viděl. Z rozhledny na Jedlové jsme viděli až na Jizerské hory. Vidíš odtamtud něco? Primář viděl na mladé lékařce rozpaky a nejistotu. Viděli jsme na učiteli, že se mu Hanička líbí. Důvod úspěchu toho filmu viděl kritik především v nezvyklém a atraktivním tématu. Ředitel ale vidí celou záležitost s odbory jinak.</i></p>	<p><i>strah.....Vidjeli smo na njemu da je tužan...u tome nismo vidjeli nikakav uspjeh....vidjeli su u nama prijatelje...</i></p>
---	---

VIDĚT SE	VIDJETI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Viděli se...</i>	<i>Vidjeli smo se.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkvant/lok/soc/temp (N), p(v+L)	(N), Advkvant/lok/soc/temp (N), p(u+L)
<i>Ověřili jsme si, že jste se s Kučerou viděl. Vidíme se o každém</i>	<i>Vidjeli smo se par puta....Vidjeli su se na dodjeli</i>

<i>víkendy. Nedávno jsme se viděli v Bílém domě u příležitosti návštěvy prezidenta Václava Havla. Tedy se neuvidíme dlouho...Maminka se v Jeníkovi viděla a byla na něj pyšná.</i>	<i>nagrada.....Nismo se vidjeli godinama....Vidio se u pisanju pjesama...Nisam se s njima vidjela....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advkvant/lok/temp	(N), Advsoc, Advkvant/lok/temp
<i>S babičkou jsem se neviděla od Velikonoc. Svědek se viděl s obžalovanou třikrát a pokaždé u ní v bytě. S Jindrou se vidím málo.</i>	<i>Vidjeli su se s nama za Božić... Vidjeli smo se s njima već nekoliko puta...Vidjeli smo se s njima u kazalištu....</i>

VISET	VISITI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Jeho fotografie visí úplně nahoře.</i>	<i>Slika je visila na zidu....</i>

VÍTAT	DOČEKATI (S DOBRODOŠLICOM)
Val1-V-Val2	
(N), A	-
<i>Vítám vás přátele!</i>	-

Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), D, A
<i>Vítali jsme osvoboditele chlebem, solí a kyticemi šeríku a tulipánů.</i>	<i>Želimo Vám dobrodošlicu!</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), D, A, Advinstr
-	<i>Poželjeli su im dobrodošlicu pjesmom i vinom...</i>

VLÁDNOUT	VLADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vládne ovzduší zmatku, rozpaků a nejistoty.</i>	<i>Vladali su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D (N), I (N), Advlok/mod/temp	(N), I (N), Advlok/mod/temp
<i>Paleček prohlašoval, že se musí také jednou podívat, jak jeho pán vládne mečem. Na druhé polovině</i>	<i>Vladao je tím narodom....Vladao je nad nama. Pravedno je vladao....Pri ispitu je vladao strah....</i>

<i>planety Merkur vládne nepřetržitá noc. Při zkouškách vládl strach a napětí. Nad veškerou technikou vládne u nás tady inženýr.....Jen v pohádkách vládne král spravedlivě.Tyran v Syrakusách vládl tisícům otroků.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), I, Advtemp
-	<i>Vladao je tim narodom godinama....</i>

VODIT	VODITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Látky, které nevodí elektřinu, jsou nevodiče.</i>	<i>Vodili su očajničke borbe...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Petr vodí dcerku až ke škole.</i>	<i>Vodila ga je u bolnicu...</i>

VODIT SE	VODITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod/soc	(N), Advmod
<i>Mráčkovi se pořád ještě vodí za ruce...Ve věku, kdy se už každé děvče vodí s hochem, neměla ještě žádnou známou.</i>	<i>Vodili su se za ruke....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advmod	-
<i>Po starých zámeckých schodech každý večer panna chodí, za ruku se s chllapcem vodí.</i>	-

VOLAT ₁	ZVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Neslyšíš? Honza volá.</i>	<i>Nije još zvao...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A/p(na+A)	(N), A
(N), Sže	(N), Sda

(N), p(za+I)	(N), Advlok
<i>Nevolej na tetu přes ulici, to se nesluší. Volají mě povinnosti. Maminka volá, že jí má někdo pomoci s kobercem. Zavolej za ním, snad není daleko.</i>	<i>Zvali su ih. Zvala je da joj pomognemo....Zvali su iz Amerike....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), Sže (N), p(za+I), S	(N), A, Sda (N), A, Advinstr/intenc/lok (N), A, Pr
<i>Babička za mnou volala, at'nezapomenu na kvasnice. Vrátný volá na Hampla, že má pro něj vzkaz.</i>	<i>Zvali su nas da idemo s njima.....Zvali su nas u goste....zvali su ga izdajicom...zvali su ga Vicko....Zvali su ga na mobitel.Zvali su ga na raport....zvali su ga da režira filmove....</i>

VOLAT ₂	TELEFONIRATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nevalal Ivan?</i>	<i>Telefonirala je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D/p(k+D)	(N), D

(N), A (N), Advlok (N), Sjestli, at'	(N), Advinstr/lok/temp (N), Sda
<i>Někdo ti volal, ale jméno jsem zapoměla. Nevola jsem k těm lidem u vás v baráku moc brzo? Gestapáci volali i na jiná místa.... Zavolám ještě Karla a hned jdu. Z laboratoře volali, že se to nepovedlo. Volal dispečer, jestli nemáme volného šoféra. Zavolej, at' nám přijdou pomoct.</i>	<i>Telefonirali su nam....telefonirali su u SAD...Telefonirali su putem VIP-neta. Telefonirala je da mu je pozlilo....Ne smije se telefonirati za vrijeme vožnje....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/D/p(k+D)Advlok, Saby, že	(N), D, Sda
<i>Volal ti šéf, abys k němu přišel. Eva volala dětem, že se vrátí až pozdě večer...Zrovna volám inženýra Soukupa, že se schůzka odkládá. sledovali Hanuše, jak volá centrálu, aby ho spojila.</i>	<i>Telefonirala im je da dolazi....</i>

VOLAT ₃	ZAHITIJEVATI
Val1-V-Val2	
(N), p(po+L)	(N), A
<i>Mnozi volaji po invazi...V tomto smyslu jsme po silné demokracii volali už dříve.</i>	<i>Zahitjevali su povratak kući...</i>

VRÁTIT	VRATITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pojistné zaplacené bez právního důvodu vrátí pojišť'ovna bez úroku.</i>	<i>Vratio je sve dugove...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), A, Advlok	(N), A, D (N), A, Advlok
<i>Tomuto člověku vrátíte jeho šaty. Vrat'ten hrníček tam, kdes ho vzal.</i>	<i>Vratio je samopouzdanje momčadi....Vratio je na scenu mjuzikl za djecu...</i>

VRÁTIT SE	VRATITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Lída odešla včera odpoledne a ještě se nevrátila.</i>	<i>Vratili su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/soc (N), p(k+D) (N), p(s+I) (N), D/Advlok	(N), Advintenc/lok/soc (N), p(s+I) (N), D/Advlok (N), p(na+A)
<i>Po skončení trestu se Vondra vrátil do jižních Čech. Za několik vteřin se Vaněk vrátil s koňakem. Radek večer odešel a k ránu se vrátil s cizí slečnou a se psem. Míšo vrat'se pro svačinu. V šedesátých letech se Vilém Sacher vrátil ke svým válečným deníkům. Marii se vrátila pýcha a hrdost. Po dlouhé době se sem vrací</i>	<i>Vratio se svojoj obitelji. Vratio se u Ameriku....Vratio se s njome....Vratio se radi posla....Vratio se s novim idejama....Vratit ćemo se još na tu temu....</i>

<i>klid.</i>	
--------------	--

VRHAT	BACATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Byl tu najednou malý pluk s jedním dělem proti celé baterii, která vrhala granáty.</i>	<i>Bacali su petarde....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok (N), I, Advlok (N), A, p(na+A) (N), A, Pr	(N), A, Advlok (N), A, p(na+A) (N), A, Pr
<i>Vrhali jsme do ohně celá velká polena. ...vláda vrhala všechny prostředky na průmysl..Moničino chování vrhalo celé roky hanbu na patricijskou rodinu její matky..Válka vrhla celé národy do neštěstí a bídy. Lovci vrhali svými oštěpy za unikající zvěř.</i>	<i>Bacali su protivnike morskim psima....Njezina rasipnost ih je bacila u dugove.....Bacali sun a njih granate....</i>

VRHAT SE ₁	BACATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), p(na+A)	(N), Advlok (N), p(na+A)
<i>Vojáci se v zoufalství vrhali z oken. Pes se vrhal na pana Laudu, kdykoli stiskl kliku našich dveří. Policista se vrhl po pachateli....</i>	<i>Bacali su se na njih....Bacali su se sa prozora....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Jitka se najednou vrhá matce kolem krku. Vlčák se nezvanému návštěvníkovi vrhl po noze.</i>	<i>Bacio joj se oko vrata...</i>

VRHAT SE ₂	BACATI SE (POČETI NEŠTO RADITI)
Val1-V-Val2	
(N), Pr	(N), Pr
<i>Arnošt se vrhal do práce, aby přehlušil bolest. Lidin otec se vrhl na alkohol.</i>	<i>Bacila se na učenje...</i>

VSTÁT	USTATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vlčák vstal a hrozivě zavrčel.</i>	<i>Ustala je i otišla...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Jiřík vstal z křesla...</i>	<i>..ustala je iz klupe...</i>

VSTOUPIT	UČI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jan zaklepal a vstoupil.</i>	<i>Ušao je i pozdravio...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), p(do+G)	(N), Advlok (N), Pr
<i>Vstoupili jsme do skalního města. Martina překvapuje životní energie, která jakoby naráz do stařečka vstoupila. Mnohé podniky vstoupily do nových socialistických soutěží.</i>	<i>Ušao je u sobu....Ušao je u žestoku polemiku...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), Advlok, Advtemp
-	<i>Ušao je u utakmicu u drugom poluvremenu....</i>

VŠIMNOUT SI	PRIMIJETITI
Val1-V-Val2	
(N), G/Sže	(N), A/Sda
<i>Ani jsem si vás v tom davu nevšimla. Vašátko si všiml, že v tom chumlu jsou nejen dospělí, ale i děti.</i>	<i>Primijetili su napredak...Primijetili su da je jednoj putnici iz autobusa...potrebna liječnička pomoć...</i>

VYBRAT ₁	IZABRATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(z+G) (N), p(mezi+I)	(N), A (N), p(između+G)
<i>Alena si vybrala správné zaměstnání. Vybírali jsme pouze mezi dvěma variantami. Nezávislá umělecká komise vybírala z téměř stovky návrhů.</i>	<i>Izabrali su novog predsjednika....Izabrali smo između njih dvoje....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc/lok (N), A, Pr	(N), A, Advintenc/lok (N), A, Pr
<i>Z dvanácti uchazeček vybrala porota tři</i>	<i>Izabrali su ga za svog zastupnika....Za</i>

<p><i>dívky. Vyberte mezi sebou dvě děvčátka. Na titulní stranu jsme vybrali Ivanu Chýlkovou. Bylo snadné pochopit, proč velitel vybral za svého nástupce právě Kalaše. Proč mě vybrali jako vedoucího, to nemůžu posoudit.</i></p>	<p><i>naslovnicu su odabrali miss universe...Od deset kandidata odabrali su dvoje.....</i></p>
---	--

VYBRAT ₂	SKUPITI
Val1-V-Val2	
<p>(N), A (N), Advintenc/kvant</p>	<p>(N), A</p>
<p><i>Všechny peníze, které jsme vybírali, plynuly stejně do Vídně. Naše třída vybrala hodně. Vybírám na Sarajevo, dáš taky něco?</i></p>	<p><i>Skupili su novce....</i></p>
Val1-V-Val2-Val3	
<p>(N), A, p(od+G) (N), A, Advintenc (N), Advintenc,</p>	<p>(N), A, p(od+G) (N), A, Advintenc (N), Advintenc,</p>

Advkvant	Advkvant
<i>Ředitelka upozornila, že někteří třídní ještě od žáků nevybrali peníze za učebnice. Na rodičovské sdružení vybírá paní učitelka po dvaceti korunách.</i>	<i>Skupili su novce za projekt.....Sakupljali su po deset kuna za sirotinju...Sakupljali su od njih novac....</i>

VYDAT ₁	POTROŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Vydala jsem tolik síly, ale cíle jsem stejně nedosáhla.</i>	<i>Potročila sam svu energiju....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc	(N), A, Advintenc
<i>Kateřina nelitovala, že vydala peníze za cestu do Itálie.</i>	<i>Potročila je sav novac na robu...</i>

VYDAT ₂	IZDATI (GLAS)
Val1-V-Val2	
(N), A	-
<i>Muž ze sebe vydal chraptivý, ale přesto slyšitelný hlas.</i>	-

VYDAT ₃	DIJELITI, PODIJELITI, RAZDIJELITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), D, Advkvant	(N), D, A
<i>Vedoucí směny vydával po pěti pokázkách na potraviny každému zaměstnanci. Paní učitelka vydala prvňáčkům slabikáře a psací potřeby.</i>	<i>Podijelila im je darove...Podijelila je robu sirotinji...</i>

VYDAT ₄	PREDATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Dělníci byli několikrát vyzváni,</i>	<i>Predali su taoce...</i>

<i>aby vydali zbraně.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Od občanů se očekávalo, že každého podezřelého vydají policii.</i>	<i>Predali su ga neúrijateljima...</i>

VYDAT ₅	IZDATI (TISKOM)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Tento občanský průkaz vydalo obvodní středisko SNB.</i>	<i>Izdala je svoj prvi roman....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, Advlok	(N), D, A (N), A, Advlok
<i>Britská vláda zatím většině delegátů nevydala vstupní víza. Tehdy začínající autor tu knížku vydal u Topiče.</i>	<i>Izdali su im vizu. ...Izdali su tu knjigu u Americi....</i>

VYDAT ₆	IZLOŽITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Než byste vydali své děti nebezpečí, že ztratí tátu, raději je necháte zajít krticemi.</i>	<i>...izložili su nas opasnosti....</i>

VYDAT ₇	PROGLASITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Pr	(N), A, Pr
<i>Pokrok neznamená stale, chronické napětí a rozčilování, neznamená chytat se všeho, co různí lidé za pokrok vydávají.</i>	<i>Proglasili su ga nevinim...</i>

VYDAT ₈	OBJAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Podobně vydalo prováděcí výnos take ministerstvo vnitřního obchodu.</i>	<i>....objavili su statističke podatke....</i>

VYDAT SE ₁	KRENUTI NA PUT, POĆI
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok/Pr	(N), Advintenc/lok/Pr
<i>Když bylo chlapci dvacet let, vydal se do Ameriky. Mnozí se tam vydali za práci. Čas od času se rodina vydávala prosit o stare šatstvo a prádlo.</i>	<i>Pošli su za kruhom....Pošli su u Ameriku....Pošli su pomagati sirotinji...</i>

VYDAT SE ₂	PREDATI SE
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Komisař nečekal, že by se mu pachatel sám vydal.</i>	<i>Nije im se predao...</i>

VYDAT SE ₃	IZLOŽITI SE (NEČEMU NEUGODNOME)
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Ten, kdo zběhl ze slavné armády, vydal se hanbě a opovržení i nejspinavějšího z nepřátel.</i>	<i>Izložio se opasnosti.....</i>

VYDAT SE ₄	ISCRPLJIVATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Goebbels tvrdí, že Rusové se vydali ze všech svých sil...</i>	<i>....iscrpili su se do kraja...</i>

VYDRŽET	IZDRŽATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Židlička pod ním...vydržela.</i>	<i>Izdržali smo...</i>
Val1-V-Val2	

(N), Advmod/temp (N), Pr (N), Advlok/mod/temp (N), A	(N), Advmod/temp (N), Pr (N), Advlok/mod/temp (N), A
<i>Hlavně aby mi boty vydržely přes zimu. Vím ze zkušenosti, že italské boty moc nevydrží. Václav nevydržel čekat a dveře otevřel. Tonička přijela do Prahy sloužit, ale u nikoho nevydržela. Živý tvor nevydrží bez vody. Těžkou práci by už otec nevydržel.</i>	<i>Nije mogao izdržati bolove....izdržao je nekoliko dana....izdržao je bez ikakvih teškoća. Izdržao je u zatvoru....izdržao je klečati...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Pr, Advlok/mod/temp (N), Advlok, Advtemp (N), Advsoc, Advtemp (N), Advtemp, Advmod (N), p(s+I), Advtemp	(N), A, Advmod/lok (N), Pr, Advlok/mod/temp (N), Advlok, Advtemp (N), Advsoc, Advtemp (N), Advtemp, Advmod (N), p(s+I), Advtemp

<p><i>Dědeček vydržímo celé odpoledne sedět v parku a sypat ptákům. nevydržíš pod vodou ani minute..Jak v tom zapadákově vydržíte?s touhle tvou kamarádkou bych nevydržel ani půl roku. Kočka vydrží bez potravy i týden. Jen oba psi vydrželi celý den svěží. S moukou od lučického mlynáře vydržela rodina po celou válku.</i></p>	<p><i>S lakoćom je izdržala sve napore...Izdržao je bolove u leđima.....izdržao je klečati pola sata..Izdržao je stajati na suncu...Ne ćeš izdržati ni minute pod vodom...Kako izdržiš u tom puloveru....Nije s njom izdržao niti pola godine....izdržala je tri dana bez hrane...Sa krumpirom su izdržali cijelu zimu...</i></p>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), Advsoc, Advtemp, Advlok
	<i>Izdržala je sa njime pola godine u braku.....</i>

VYHRAT	POBIJEDITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jsem zvědavá, jestli Tomáš vyhraje.</i>	<i>Pobijedio je.....</i>

Val1-V-Val2	
(N), A/p(nad+I) (N), p(v+L) (N), Advlok/soc	(N), A (N), p(u+L) (N), Advlok/soc
<i>Lendl vyhrál jen ve dvou setech. Rusko vyhrálo válku s Tureckem...Nad takovým protivníkem nevyhraješ, nedělej si iluze. S družstvem průmyslovky vyhrájeme těžko...</i>	<i>Pobijedio je u okladi....Pobijedio je u dvije utakmice....Pobijedio nas je...S njima ne čemo pobijediti....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+L)/Advlok	(N), A, p(u+L)/Advlok
<i>Tonda vyhrál v Sazce tři stovky. Vyhrál je na Strahově...</i>	<i>Pobijedio nas je u kartanju...Pobijedio nas je u igri.....</i>

VYHRÁVAT	SVIRATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp	(N), Advlok/temp
<i>Na kolonádě vyhrával Karlovarský symfonický orchestr. Večer vyhrávaly dechovky i beatové kapely.</i>	<i>Svirao je orkestar u dvorani Vatroslav Lisinski....Orkestar je svirao u poslijepodnevnim satima....</i>

VYJADŘIT	IZRAZITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Náměstek však vyjádřil jistou pochybnost.</i>	<i>Izrazili su svoje sumnje...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I/Advinstr/lok	(N), A, I/Advinstr/lok (N), D, A
<i>Španělský malíř vyjádřil tímto obrazem svůj odsudek války jako takové. Výsledek vyjádříme pomocí grafu. Myšlenku národního smíru vyjádřil ve svém románu Anatolij Pristavkin.</i>	<i>Izrazili su im sućut...Bijesnim povicima izrazili su svoje nezadovoljstvo....Tom skladbom izrazio je svoje osjećaje...Izrazio je svoje mišljenje u svom romanu.....</i>

VYJADRIT SE	IZRAZITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Zúčastněným stranám je nutno poskytnout příležitost, aby se vyjádřily.</i>	<i>Nije se izrazila....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advmod (N), Sže (N), p(k+D) (N), p(o+L)	(N), Advinstr/mod (N), Sda (N), p(na+A) (N), p(o+L)
<i>Lékař se vyjádřil nesrozumitelně. Ředitel se prý vyjádřil, že v tom případě raději odstoupí. Musíme spotřebiteli umožnit, aby se k navrhované a vyrobené jakosti vyjádřil. O našem návrhu se představenstvo ještě nevyjadřovalo.</i>	<i>Loše se izrazio....Izrazili su se da ne žele ničiju pomoć.....Na to se nisu izrazili....Nisu se o tome izrazili.....Bila je sposobna izraziti se na gitari....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(k+D), Advmod (N), p(o+L), Advmod/Sže	(N), p(o+L), Advmod

<p><i>K návrhu vedení jsme se vyjádřili negativně.</i></p> <p><i>Učitel se o našem Mirečkovi nevyjádřil zrovna pochvalně.</i></p> <p><i>Náměstek se prý o podniku vyjádřil, že mu za ty starosti nestojí.</i></p>	<p><i>Izrazili su se o tome negativno...</i></p>
---	--

VYJÍT ₁	IZACÍ
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Pan Hrous vyšel a došoural se až na konec chodbičky.</i>	<i>Izašao je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), Pr	(N), Advlok/temp
<i>Ze třídy vyšel předseda maturitní komise. Horných se na vedoucího usmál a vyšel hledat téma na</i>	<i>Izašao je na svjež zrak....Izašla je prije pola sata....</i>

<i>další karikaturu. Slunce dnes vyšlo v 5 hodin 50 minut.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advmod/Pr	(N), Advlok, Advmod/Pr
<i>Jelínek vyšel ze hry bez ztráty bodů. Kapitán jediný vychází z aféry se cti.</i>	<i>Izašao je iz igre kao pobjednik...Izašao je iz igre poraženo...</i>

VYJÍT ₂	BITI IZDANO (TISKOM)
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp	(N), Advlok/temp
<i>Proč právě tahle knižka nevyšla v Mladé frontě nebo v Práci, ale v Albatrosu? Básně z raného autorova období nikdy nevyšly knižně. V r. 1923. vyšel zákon, který stanovil podmínky pro zřizování a provozování přijímacích rozhlasových stanic.</i>	<i>Njegov članak izašao je u časopisu Kolo....Taj zakon je izašao prije par godina....</i>

VYJÍT ₃	USPJETI
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Některé záběry mi vyšly, co říkáš?</i>	<i>Ništa nam nije uspjelo...</i>

VYJÍT ₄	ISPASTI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod/Skako
<i>Televizní snímek vyšel po technické stránce šedivě, málo kontrastně a v kompozici záběrů nevyrovnaně.</i>	<i>Sve je ispalo dobro...Sve je ispalo kako smo i očekivali....</i>

VYJÍT ₅	IZAĆI (financijski)
Val1-V-Val2	
(N), Advkvant/mod (N), p(na+A)	-
<i>Prosím tě, na kolik takové šaty vyjdou? Dát si kabát ušít</i>	

<i>ovšem taky nevyjde levně. Na každého vyšel jeden tlustý krajíc.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), D, Advkvant
-	<i>To će Vam izaći na pedeset eura. To će Vam izaći puno...</i>

VYJÍT ₆	PREOSTATI (vremena)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advintenc D, Advtemp, Advintenc	D, Advtemp, Advintenc D, Advtemp, Advmod D, G, Advintenc
<i>V novém zaměstnání Jiřímu nějak nevyšel čas ani na ženu, ani na děti. Na čtení mi bohužel nevyjde ani hodina denně.</i>	<i>Preostaje mi malo vremena za čitanje....Preostaje nam sat vremena za rad...Preostaje nam sat vremena dnevno za slobodne aktivnosti...Ne preostaje nam vremena za zabavu....</i>

VYJÍT ₇	PREŽIVJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>At šetřím, jak chci, nevyjdu.</i>	<i>Preživjeli su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advinstr	(N), A/Advinstr/lok
<i>Se svým platem už dávno nevycháším...</i>	<i>Preživjeli su u ratu. Preživjeli su bijedu...Preživjeli su na kruhu i vodi....</i>

VYJÍT ₈	PODNAŠATI SE, IZAČI NA KRAJ
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc	-
<i>Bojím se, že s tvou matkou nevyjdu.</i>	-
Val1-V-Val2-Val3	
-	Pr, Advmod, Advsoc (N), Pr, Advsoc

-	<i>S njima je teško izaći na kraj...Izašli smo s njima na kraj...</i>
---	---

VYJÍT ₉	VODITI ODNEKUD NEKAMO
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advlok	(N), Advlok, Advlok
<i>Odtud vychází k vrcholu neznáčená pěšina.</i>	<i>Odatle vodi puteljak prema šumi.....</i>

VYKLÁDAT ₁	PRIPOVIJEDATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tetky si sedly, pojídaly, smály se a vykládaly.</i>	<i>Pripovijedali su...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(o+L) (N), Sjak	(N), A (N), p(o+L) (N), Skako...
<i>Advokát vykládal o svých plánech do budoucnosti. Stařenka vykládala, jak to bylo za jejího mládí. Vidiš ho, už zase vykládá vtipy, místo aby něco dělala.</i>	<i>Pripovijedala je bajku...pripovijedala je o Snjeguljici i sedam patuljaka.....Pripovijedala je kako se sve promijenilo....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(o+L)/Sže...D (N), A, Advmod	(N), A/p(o+L)/Sda...D (N), A, Advmod
<i>Pavel stál uprostřed hloučku chlapců a něco jim hlasitě vykládal. Copak jí asi o nás vykládá, určitě nějaké klepy. Brázda nám vykládal, že letos pojede na dovolenou</i>	

<i>do Alp. Takový případ vykládá soud jako zabití v sebeobraně.</i>	
---	--

VYKLÁDAT ₁	PRIPOVIJEDATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tetky si sedly, pojídaly, smály se a vykládaly.</i>	<i>Pripovijedali su....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(o+L) (N), Sjak	(N), D (N), A (N), p(o+L) (N), Skako...
<i>Advokát vykládal o svých plánech do budoucnosti. Stařenka vykládala, jak to bylo za jejího mládí. Vidiš ho, už zase vykládá vtipy, místo aby něco dělala.</i>	<i>Pripovijedala je bajku....pripovijedala je o Snjeguljici i sedam patuljaka.....Pripovijedala je kako se sve promijenilo...Pripovijedala nam je....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/p(o+L)/Sže...D (N), A, Advmod	(N), A/p(o+L)/Sda...D (N), A, Advmod (N), A, p(o+L)
<i>Pavel stál uprostřed</i>	<i>Nije nam o tome</i>

<p><i>hloučku chlapců a něco jim hlasitě vykládal. Copak jí asi o nás vykládá, určitě nějaké klepy. Brázda nám vykládal, že letos pojedete na dovolenou do Alp. Takový případ vykládá soud jako zabití v sebeobraně.</i></p>	<p><i>pripovijedala...Pripovijedala im je da njihovo putovanje počinje od Karlovca.....pripovijedala je istinu o narodnoj umjetnosti...pripovijedala im je istinu...</i></p>
--	--

VYKLÁDAT₂ OBJAŠŇAVATI, v. VYSVĚTLIT

VYKONAT ₁	VRŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Rád bych ještě něco užitečného vykonal.</i>	<i>Vršio je svoju funkciju...</i>

VYKONAT ₂	UČINITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advintenc	(N), A, Advintenc
<i>Leccos jsem přece pro ně vykonala, ale všechno je zapomenuto.</i>	<i>Učinio je štošta za nju.....</i>

VYLOŽIT ₁	ISKRCATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Námořníci vyložili zboží a vraceli se z Dubrovníku zpět k Rjece.</i>	<i>Iskrkali su prtljagu.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Brigádníci vyložili uhlí z vagonu během hodiny.</i>	<i>Iskrkali su robu iz kamiona...</i>

VYLOŽIT ₂	STAVITI (VAN)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Soňa vyložila na okno dokonce i matrace.</i>	<i>Stavila je deku na prozor....</i>

VYLOŽIT ₃	POKRITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>Prodavač vyložil krabici dřevitou vlnou.</i>	<i>Pokrila ju je dekom....</i>

VYLOŽIT ₄	IZLOŽITI (govorom)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Stavitel stručně vyložil postup prací.</i>	<i>Izložio je metode rada na projektu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Sže, D	(N), A, D
<i>Dovolte, abych vám vyložil svoji koncepci.</i> <i>Správce vyložil</i>	<i>Izložio im je svoju koncepciju...</i>

<i>dělníkům, že to je jejich povinnost.</i>	
---	--

VYPADAT ₁	IZGLEDATI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Nevypadáš dobře, není ti něco?</i>	<i>Lijepo je izgledala....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advmod, Advlok	(N), Advmod, Advlok
<i>Vypadala krásně ve filmu....</i>	<i>Izgledala je lijepo na promociji.....</i>

VYPADAT ₂	ISPADATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>V dalším stadiu nemoci vypadávají vlasy a zuby.</i>	<i>Kosa je sve više ispadala....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), D (N), p(z+G)	(N), Advlok (N), D
<i>Z kamen vypadávají kousky uhlí...vypadali ji vlasy..... Ondřej se celý večer snažil, aby nevypladl z úlohy,</i>	<i>Ispadali su joj zubi...Iz kutije su ispadale igračke.....</i>

<i>kterou si předsevzal hrát.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Alici vypadly klíče z děravé aktovky..</i>	<i>Ispao mu je alat iz torbe...</i>

VYPRAVIT ₁	OTPRAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Já tě dnes snad ani nevypravím.</i>	<i>Otpravio ih je..</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Až vypravím děti do školy, zastavím se u vás.</i>	<i>Otpravio ih je na put....</i>

VYPRAVIT ₂	ORGANIZIRATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Příbuzným, kteří vypravili pohřeb, náleží pohřebné.</i>	<i>Organizirali su kongres...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Takovou svatbu, jako vypravili Marešovi své dceři, město nepamatuje.</i>	<i>Organizirali su im izložbu slika....</i>

VYPRAVIT SE	OTPRAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok	(N), Advintenc/lok
<i>Princezna se vypravila pro sůl. Mirek se vypravuje na návštěvu...</i>	<i>Otpravila se po kruh...Otpravili su se na put...</i>

VYŘÍDIT ₁	PORUČITI, PRENIJETI PORUKU
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Sda
<i>Telefonistka vyřídí všechny vaše vzkazy.</i>	<i>poručila je poruku...poručili su da je Jadranska obala sigurna.</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D (N), D, Sže (N), Advlok, Sže/A	(N), A, D (N), D, Sda
<i>Jak mu ten vzkaz vyřídím, vždyt'se s ním nesejdu. Vyříd' Julii, že jí promijím zbývající dva dny domácího vězení. Vyříd'te na ředitelství, že zítra nikdo do práce nepřijde. Na shledanou a vyříd'te doma pěkný pozdrav.</i>	<i>(is)poručila im je vijesti....poručí mu da mora stići na vrijeme....</i>

VYŘÍDIT ₂	RIJEŠITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Celý spor vyřídil až obecný úřad.</i>	<i>Riješili su problem s odvodnjom.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/soc (N), D, A	(N), A, Advinstr/mod/soc (N), D, A
<i>Pořád je tu naděje, že rozpory vyřídíme dohodou. Vyřídili jsme vám povolení k pobytu na tři měsíce. Počkej, s tebou si to vyřídím.</i>	<i>Riješili su to improvizacijom....Riješili su to bez problema....Riješili su to s njima... riješila im je to....</i>

VYSKOČIT	SKOČITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Strýc hned vyskočil a mladého hospodáře zdravil.</i>	<i>Skočila je.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), p(na+A)	(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), p(na+A)
<i>Správčová vyskočila ze židle jako blesk. Odrazem na pravé noze vyskočíme a levou uvedeme do této polohy... zvolal Vašek a radostí vyskočil. Bětka si při tanci ráda vyskočila. Vtom na Jeřábka vyskočili dva chlapi.</i>	<i>Skočila je na nju....Skočila je od bijesa...Skočila je s drugog kata...Skočio je na lijevu nogu....Skakala je pri plesu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Babička si sedla a Honzík jí hned vyskočil na klín.</i>	<i>Mačka joj je skočila u krilo...</i>

VYSLOVIT	IZGOVORITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Pavel poprvé vyslovil otcovo jméno a hrdlo se mu stáhlo.</i>	<i>Izgovorio je njeno ime.....</i>

VYSLOVIT SE – IZRAZITI SE, v. VYJADŘIT SE

VYSTOUPIT ₁	IZAĆI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Všichni cestující už vystoupili.</i>	<i>Izašao je..</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Na silnici nás dohonila paní, která vystoupila z vlaku od Prahy. Ivo vystoupil z katolické církve a dal se k volným myslitelům.</i>	<i>izašao je iz vlaka.....</i>

VYSTOUPIT ₂	IZBITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Krůpěje potu mu vystoupily na čele.</i>	<i>Izbio mu je znoj na čelo.....</i>

VYSTOUPIT ₃	IZLAGATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), p(s+I)	(N), Advlok (N), p(s+I)
<i>Na semináři vystoupila řada předních odborníků. S kritickým názorem vystoupil známý tvůrce rockových oper. Strana vystoupila s programem boje proti okupantům.</i>	<i>Izlagao je na konferenciji.....</i>

VYSTOUPIT ₄	ISTUPITI, IZAĆI
Val1-V-Val2	
(N), p(s+I) (N), Advintenc	(N), p(s+I) (N), Advintenc
<i>S kritickým názorem vystoupil známý tvůrce rockových oper. Strana vystoupila s programem boje proti okupantům. Obhájce vystoupil ve prospěch obžalovaného. Proti této středověké pověře vystupují zase jen v zájmu pravdy.</i>	<i>Izašli su s novim programom....Istupili su protiv reforme....Istupili su protiv njega.....</i>

VYSTOUPIT ₅	NASTUPITI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), Pr	(N), Advlok (N), Pr
<i>Helenka několikrát vystoupila v novoměstském divadle. Jako princ občas ještě vystupuje</i>	<i>Nastupila je u HNK. Često je nastupala kao kraljevna....</i>

<i>Vlastimil Harapes.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, p(s+I) (N), Advlok, Pr	(N), Advlok, p(s+I) (N), Advlok, Pr
<i>Symfonický orchestr Českého rozhlasu vystoupí na festivalu v Pasově s Beethovenovou Devátou symfonií. V divadle Kolowrat vystupuje v nové inscenaci poněkud překvapivě také O. Kaiser. Zítra naposled vystoupí Dáša Havlová v Strindbergově hře jako královna Kristina.</i>	<i>Nastupili su s tom skladbom u Beču....Nastupala je u predstavi kao balerina....</i>

VYSVĚTLIT	OBJASNITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Příčinu tohoto jevu ještě nikdo nevysvětlil.</i>	<i>Objasnio je zbivanja na prijelazu stoljeća....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A/Sže, D (N), A, Advinstr (N), A, I	(N), A/Sda,što, D (N), A, Advinstr/mod (N), A, I
<i>Konečně mi odborník vysvětlil pojem aktivní saldo. Nikdo Martě nevysvětlil, že neměla takové věci vůbec říkat. Takový výpadek v chování nevysvětlíš jen momentální indispozicí.</i>	<i>Objasnio im je što se događa....Objasnili su im da će Hrvatska izvršiti svoje obveze....Objasnili su to uvođenjem novih programa....Objasnili su to pomoću tablica... Loše je to objasnio...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), D, A, Advinstr/mod
-	<i>Objasnio im je to pomoću slika...objasnio im je to vizualno...</i>

VYTÁHNOUT	IZVUČI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Přísáté klišťě spíš přetrhněme, než vytáhneme.</i>	<i>Izvukla je maramicu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A, p(z+G)	(N), A, Advlok (N), A, p(iz+G)
<i>Přivolaný plavčík vytáhl dívku z vody. Vytáhla jsi z Evy nějaké zajímavosti o včerejšku?</i>	<i>Izvukla je iz nje sve informacije.....Izvukla je iz ladice fotografiju.....</i>

VYTÁHNOUT SE ₁	IZVUČI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), p(iz+G)/Advlok
<i>Komisař se s námahou vytáhl z auta...</i>	<i>Izvukao se iz nevolje...Izvukao se iz vojske.</i>

VYTÁHNOUT SE ₂	IZRASTI, POPETI SE (na prste)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ivana přes prázdniny zhubla a navíc se vytáhla. Kristýnka se vytáhne na špičky, aby se viděla v mámině zrcadle.</i>	<i>Izrasla je. Popela se (na prste)</i>

VYTVOŘIT	NAPRAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Honza vytvořil jakousi malou radu...</i>	<i>Napravila je kuču od karata...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Z těchto přísad vytvoříme těsto.</i>	<i>Napravila je likove iz tijesta....</i>

VYTVOŘIT SE	STVORITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Stěbla rostla,</i>	<i>!Razvili su se</i>

<i>vytvořily se klasy.</i>	<i>pupoljci...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp (N), p(z+G)/I	(N), Advlok/mod/temp (N), p(iz+G)/I
<i>Časem se z nás vytvořil docela dobrý kolektiv. Ochranným očkováním se vytváří imunita proti infekci. Na tomto území se vytvořil stát bulharský. Po rozpadu Západořímské říše se vytvořily tři oblasti feudální kultury a vzdělanosti. Nová vláda by se vytvořila na základě volebních výsledků.</i>	<i>Cijepljenjem se stvara imunitet...Iz novonastale situacije su se stvorile nove prilike....Na koži mu se stvorio madež....Nova vlada se stvara na temelju referendumu....Novi uvjeti su se stvorili pri ulasku u EU...</i>

VYUŽÍT	ISKORISTITI
Val1-V-Val2	
(N), A/G, Advintenc	(N), A, Advintenc
<i>Volný den jsem využila k úklidu. Švejk využil svého vítězství</i>	<i>Iskoristila je dan za čišćenje.....</i>

<i>k tomu, že polního kuráta stáhl ze schodů do průjezdu.</i>	
---	--

VYVOLAT ₁	PROZVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Naštěstí mě profesor Mařík nevyvolal.</i>	<i>Prozval ga je...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(z+G)	(N), A, Advlok
<i>Musím se učit, nevím, jestli mě náhodou Čermák nevyvolá z chemie.</i>	<i>Prozvala ga je na satu kemije...</i>

VYVOLAT ₂	IZAZVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Advokát R.V. Maroles vyvolala velký skandál, protože potvrdil vývoz pěti set dětí z Bolívie.</i>	<i>Izazvala ga je....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), A, Advintenc
-	<i>Izazvala ga je na tučňavu...</i>

VYŽÁDAT	ZATRAŽITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Sda
<i>Novelizace zákona o domovní dani si vyžádá další prováděcí předpisy.</i>	<i>Zatražili su povišicu plaće.....Zatražili su da se uvedu promjene....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(od+G)/Advlok (N), p(od+G), Saby	(N), A, p(od+G)/Advlok (N), p(od+G), Sda
<i>Prezident si vyžádal od velvyslance podrobný referát. Delegation si u primátora vyžádala zvláštní slyšení. Není divu, že takové postavení vyžaduje od otroka, aby byl vychytralý.</i>	<i>Zatražili su od njih bolje uvjete za rad...Zatražili su u nas smještaj.....Zatražili su od nas da se preselimo...</i>

VZBUDIT	PROBUDITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Davídek pláče, zase ho vzbudil ten pes u Vondrů.</i>	<i>Probudio ju je pjev ptica.....</i>

Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+L) (N), A, Advlok	(N), A, p(u+L) (N), A, Advlok
<i>Toto kategorické prohlášení vzbudilo mezi poslanci značný rozruch. Ve světě vzbudila velký rozruch tamější aféra kolem úplatků. Doktor se snažil chovat tak, aby v ženě nevzbudil pocit ohrožení.</i>	<i>Njegova patnja probudila je u njoj suosjećanje.....To je probudilo među njima znatiželju.....</i>

VZBUDIT SE	PROBUDITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Jarmila se vzbudila a okamžitě vstala.</i>	<i>Probudila se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Děcko se asi vzbudilo z hlubokého spánku a je mrzuté. Vzbouzím se z nepříjemného snu a jsem ráda, že je</i>	<i>Probudila se iz dubokog sna....</i>

<i>ráno.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), Advlok, Advtemp
-	<i>Probudila se iz kome nakon pet godina...</i>

VZDÁT ₁	ODREĆI SE
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), G
<i>Vy přece nejste taková povaha, abyste tenhle boj s předsedou jen tak lehce vzdala.</i>	<i>Odrekla se bogatstva.....</i>

VZDÁT ₂	ODATI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
<i>Jednotka Hradní stráže vzdala čest hlavě státu.</i>	<i>Odali su mu počast...</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), A, D, Advinstr
-	<i>..odali su mu počast minutom šutnje....</i>

VZDÁT SE ₁	PREDATI SE, POKORITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Státní zástupce se nevdal, proti rozsudku podal odvolání.</i>	<i>Predao se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Stáňa už ví, že musí zemřít, trpělivě se vzdává svému osudu.</i>	<i>Predao se policiji.....</i>

VZDÁT SE ₂	ODREČI SE
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), G
<i>Neumí sis ice představit, jak to všechno skončí, ale Ivanky se Slávek nevzdá.</i>	<i>Odrekla se svog vlastitog djeteta...</i>

VZÍT	UZETI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Inženýr vzal kahan, zatřepal jím, jestli je tam dost vody i karbidu, a zamkl kancelář.</i>	<i>Uzela je papír i olovku...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod (N), D, A	(N), A, Advlok/mod (N), D, A
<i>Odkud jsi vzal ty hřebíčky? Tajemník vzal inženýra důvěrně pod paží a něco mu zašeptal. Strýc se dostal do rukou podvodníků, kteří mu nakonec vzali i stavení nad hlavou. Mladšího bratra vzal do učení soused truhlář.</i>	<i>Uzela je knjigu s police....Uzela mi je bilježnicu.....Uzela ju je za ruku....</i>

VZÍT SE ₁ , BRÁT SE	VJENČATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vezmeme se a bude všechno jiné.</i>	<i>Vjenčali su se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp	(N), Advlok/mod/temp
<i>Kamil a Jana se vzali už v létě. Brali jsme se na Staroměstské radnici. Milenci se dohodli, že se vezmou...bez vědomí rodičů.</i>	<i>Vjenčali su se ljetos....Vjenčali su se u crkvi sv. Katarine...Vjenčali su se potajno...</i>

VZÍT SE ₂	ZAUZETI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(o+A)/(za+A)	(N), (za+A)
<i>Nikdo se o něj nevezal. Až nova samospráva se vzala za zájmy obyvatel domu.</i>	<i>Zauzeo se za njega.....</i>

VZNIKNOUT	NASTATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Všechno je a take není, protože se všechno stále mění, stále vzniká a zaniká.</i>	<i>Nastala je panika...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), Skdyž	(N), Advkauz/lok/mod/temp (N), Skad...
<i>Z jiskry vznikl požár. Z dlouho trvajících dešťů vznikla povodeň. Molekuly vznikají trvalým spojením dvou nebo více atomů. Nebezpečí požáru od motoru vzniká, když je motor špatně chlazen. Na stadionu vznikla panika. Pepiččin milostný roman vznikl teprve nedávno. Válečný konflikt vznikl naprosto neočekávaně.</i>	<i>Sukob je nastao iznenada...Njegova djela nastala su krajem prošlog stoljeća. Svada je nastala kad ste se vi pojavili...Mržnja je nastala iz ničega.... Nastala je uzbuna među kmetovima...</i>

VZPOMENOUT SI	SJETITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Lída dlouho mlčela. Pak si vzpomněla.</i>	<i>Sjetio se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)/Sže (N), G (N), Pr	(N), Sda, što (N), G (N), Pr (N), p(na+A)
<i>A najednou jsem si vzpomněl na slečnu Stříbrnou. David si vzpomněl, že to bylo právě loni touhle dobou, co Ivanu poprvé potkal. Řečník vzpomněl popravených odbojářů I jejich rodin, které zahynuly v koncentráku. V půlnoci si třeba vzpomene pustit nahlas gramofon.</i>	<i>Sjetila se da mora íci u knjižnicu...Sjetila se svoje prošlosti....Sjetila se čestitati joj rođendan....Nije se na nas sjetila...Sjetila se što se događalo prethodnih dana...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), p(s+I)/I	-
<i>Vzpomeň si na mě s tou</i>	

<i>knížkou!....napadlo ho, že už na Marii dlouho nevzpomněl žádným dárkem.</i>	
--	--

ZABÍT ₁	UBITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advintenc/kauz	(N), A (N), Advintenc/kauz
<i>David mi imponoval pouze tím, že zabil Goliáše. Zabíjel pro peníze. Nešťastnice zabila z lásky.</i>	<i>Ubila ga je....ubijao je za novce...Ubijala je zbog bolesti...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/intenc/kauz/mod	(N), A, Advinstr/intenc/kauz/mod
<i>Raskolnikov zabil stařenu sekyrou. Rybu zabijeme úderem do hlavy. Školák zabil rodiče pro peníze. Šelmy obvykle zabíjejí svou kořist z hladu, málokteré jen pro radost z lovu.</i>	<i>Ubio ju je sjekirom.... Ubili su ih radi novaca...Ubio ga je slučajno....Ubio ga je iz mržnje.....</i>

ZABÍT ₂	ZABITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/lok	(N), A, Advinstr/lok
<i>Učedníci od rána do večera zabíjeli cvoky</i>	<i>Zabio je čavao čekicem. Zabio je</i>

<i>do bot. Muži zabili víko bedny rezavými hřebíky a odešli ze sklepa.</i>	<i>čavao u zid....</i>
--	------------------------

ZABÍT SE	UBITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Autobus Čedoku havaroval v serpentínách nad Zadarem, naštěstí se nikdo nezabil.</i>	<i>Ubila se....</i>
Val1-V-Val2	
(N),Advlok/mod/temp	(N),Advlok/mod/temp
<i>Při havárii se zabili všichni cestující. Jan se před týdnem zabil v autě.Náš nejlepší žokej se zabil pádem z koně.</i>	<i>Ubila se u prometnoj nesreći....Ubila se padom s petog kata....Ubila se prije tjedan dana....</i>

ZABÝVAT SE	BAVITI SE
Val1-V-Val2	
(N), I	(N), I
<i>Sbíráním známek se strýček zabývá snad odjakživa.</i>	<i>Bavio se sakupljanjem starih razglednica...</i>

ZAČÍT	POČETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vyučování začalo.</i>	<i>Nastava je počela...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(s+I)/I (N), A (N), p(o+L) (N), Advlok/temp	(N), p(s+I)/I (N), A (N), Advlok/temp
<i>Lidé začali jezdit na kole v době, kdy na silnicích panovala téměř idyla. Blíží se doba, kdy začneme s krměním králíků zelenou pící. Dnes začínám citátem z Camuse. Sliboval si, že až vyjde z tábora, začne nový život. Na to doktor začal o svých pacientech. Schůze začne mimořádně ve tři hodiny. Závod míru začínal tehdy v Praze.</i>	<i>Počela je nastava...Počela je čítati i pisati...Opet počínjete s time! Roman počínje povratkom u prošlost glavnog lika....Vijesti su počele prijete par minuta....(za)počela je novi život...Olimpijada je počela u Grčkoj....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I	(N), A, I
<i>Promiňte, začnu li svůj výklad příběhem.</i>	<i>(za)počet ću svoje izlaganje jednom uzrećicom....</i>

ZACHOVAT	SAČUVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Autor zachovává neměnné rysy povahy svých hrdinů.</i>	<i>Sačuvala je stari namještaj.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/Pr	(N), A, Advlok/mod/Pr
<i>Toto zařízení zachovává vodu čistou a nezávadnou. Podle přání zákazníka jsme zachovali při rekonstrukci stavbu v původním slohu.</i>	<i>Sačuvala je nakit u škrinjici.....Sačuvala je omot neoštećen(im)... Sačuvali su rukopis u fragmentima...</i>

ZACHOVAT SE ₁	OČUVATI SE, SAČUVATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Zachovalo se mnoho pověstí o zdejším hradě.</i>	<i>Sačuvali su se stari dvorci...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/Pr	(N), Advlok/mod/Pr
<i>Na stěnách se</i>	<i>Djelo se sačuvalo u</i>

<i>zachovaly zbytky fragmentima.</i>	
<i>fresek. Obě díla se ...skulptura se</i>	
<i>zachovala jen v sačuvala u</i>	
<i>troskách. Kostry muzeju.....građevina se</i>	
<i>dávných zvířat se sačuvala</i>	
<i>zachovaly neoštećenom...</i>	
<i>neporušené.</i>	

ZACHOVAT SE ₂	POSTUPATI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Havlíček se zachoval jako dobrý Čeh.</i>	<i>Postupao je kao profesionalni vojnik...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advmod, p(k+D)	(N), Advmod, Advsoc (N), p(prema+D), Advmod
<i>Ondřej se ke své ženě zachoval tvrdě a nespravedlivě.</i>	<i>Postupao je sa njima loše....Postupao je prema nama kao prema neprijateljima...</i>

ZACHOVAT SE ₃	ODUŽITI SE
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), D
<i>Tobě se nikdo nezachová.</i>	<i>Odužili su nam se....</i>

ZACHRÁNIT	SPASITI
Val1-V-Val2	
A, Sže (N), A	A, Sda (N), A
<i>Helenu zachránilo, že se s Waltrem včas rozešla. V takových případech zachraňovala situaci moje matka.</i>	<i>Spasili su nas....Spasilo ju je što se uvijek informirala o svemu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(před+I) (N), A, D/p(pro+A)	(N), A, p(od+G)/(pred+I) (N), A, Advinstr/lok
<i>Redaktorka mě zachránila před blamáží a před jistým trapasem. Tento únik zachránil dánskému družstvu první místo. Pro koho ty knížky zachraňuješ?</i>	<i>Spasio ju je pred neprijateljima....Spasio ju je od neprijatelja...Spasili su ga lijekovima....Spasili su ga u ratu...</i>

ZACHRÁNIT SE	SPASITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>V den výbuchu se zachránili jediní čtyři havíři.</i>	<i>Nisu se spasili....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(před+I)	(N), p(od+G) (N), I (N), Advinstr/lok
<i>Nikdo z nich se před gestapem nezachránil.</i>	<i>Spasili su se od neprijatelja...Spasili su se užetom....Spasili su se u ratu.. Spasili su se bijegom na hrvatski teritorij.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(před+I), Advinstr	(N), p(od+G), Advinstr
<i>Utečenci se tím zachránili od jisté smrti.</i>	<i>Time su se spasili od smrti...</i>

ZACHYTIT ₁	UHVATITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Sotva zachytil padající talířek.</i>	<i>Uhvatila ju je prehlada....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok/mod

<i>Severně od Němenu zachytila naše divize německé jednotky.</i>	<i>Uhvatili su ga u Indiji...Uhvatile ju je oko vrata...uhvatile ju je za ruku...</i>
--	---

ZACHYTIT ₂	ZAPETI
Val1-V-Val2	
(N), p(za+A)/(o+A)	(N), p(za+A)
<i>Zase jsem zachytila za to zatracené nezavřené šuple. Předjíždějící fiat zachytil o otevřené dveře škodovky a utrhl je.</i>	<i>Zapela je za haljinu.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), I, p(o+A)/(za+A)	(N), I, Advlok
<i>Jarmila zachytila volánkem sukňě o skleněný zvon a ten se poroučel k zemi. A právě za ten narařičený hřebík zachytila Nataša svými prvními punčochami.</i>	<i>Zapela je haljinom za obličnji kaktus...</i>

ZACHYTIT ₃	PRIČVRSTITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Trubici zachytíme na jednoduchém stojánku a naplníme ji vodou.</i>	<i>Pričvrstila je broš na haljinu...</i>

ZACHYTIT ₄	OSJETITI (ČULIMA)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Sda
<i>Už po obědě jsme zachytili první vzdálené dunění hromu.</i>	<i>Osjetili smo dim....Osjetili smo da nešto nije u redu....</i>

ZACHYTIT ₅	ZAHVATITI, PRIKAZATI, OSLIKATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Snímek zachytil horolezce sestupující z vrcholu Mont Blancu.</i>	<i>Oslikao je prirodu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/lok	(N), A, Advinstr/lok (N), A, I
<i>Malý kreslíř zachytil toho muže obyčejnou tužkou... Na snímku zachytil autor totálně zničeného boxera..</i>	<i>Oslikao je pejzaž uljanjim bojama...Oslikao je palače svojim freskama....Oslikali su plivače na zidovima pećina.</i>

ZACHYTIT SE ₁	UHVATITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), (za+A)
<i>Viktorovi se zatočila hlava, ale zachytil se suseda.</i>	<i>Uhvatio se za susjeda....</i>

ZACHYTIT SE ₂	UHVATITI SE, ZAPETI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/p(o+A)/(za+A) (N), D, Advlok	(N), Advlok (N), p(za+A)
<i>Olej vytvoří pěnu, na které se práškovitá ruda nebo kov zachytí. Nějaká sponka se zachytla o klikku u dveří letadla. Měl jsem zvláštní štěstí, zachytil jsem se kabátem za okraj římsy. Dědkovi se ve vousech zachytily nudle z polívky.</i>	<i>Prašina se uhvatila na maramici... Uhvatile se za kvaku.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), I, Advlok
-	<i>!Zapela je haljinom za rub stola....</i>

ZAJÍMAT	ZANIMATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Novináři úředního listu mě zajímali jen velmi málo.</i>	<i>Zanimala ga je priroda....</i>

ZAJÍMAT SE	ZANIMATI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(o+A)	(N), p(za+A)
<i>V poslední době se o nás kdekdo zajímá.</i>	<i>Zanimao se za umjetnost.....</i>

ZAJISTIT ₁	OSIGURATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Technici promptně zajistili provizorní vysílání.</i>	<i>Osigurali su poslovne prostorije....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D	(N), A, D
(N), A, p(před+I)	(N), A, p(od+G)
(N), A, Advintenc	(N), A, Advintenc
(N), A, I	(N), A, I
<i>Zajistím vám dvoulůžkový pokoj v penziónu. Poškozeným rodinám jsme zajistili provizorní ubytování. Je na čase, abyste zajistili objekt před vloupáním. Proti bouřím a vichřicím zajišťoval Bohdan svůj stan tím, že před ním vytvořil vysoký písečný val.</i>	<i>Osigurali su nam prijevoz i hranu...Osigurali su šator od nevremena....Osigurali su šator protiv nevremena..... Osigurali su ostatak putem inozemnih kredita....Osigurali su sredstva ulaganjem...</i>

ZAJISTIT ₂	UČVRSTITI, PRIČVRSTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Okno zajisti, aby se nerozbilo.</i>	<i>Pričvrstila je dugme na kaputu...</i>

ZAJISTIT ₃	PRIVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Poručík hlásil, že zajistil generálního ředitele Vykoukala.</i>	<i>Priveli su ga....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
-	(N), A, Advlok
-	<i>Priveli su ga u Hag...</i>

ZÁLEŽET ₁	OVISITI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+L)	(N), p(o+L)
<i>Konečné rozhodnutí záleží na ošetřujícím lékaři.</i>	<i>Sve je ovisilo o njihovej odluci.....</i>

ZÁLEŽET ₂	POČIVATI, TEMELJITI SE
Val1-V-Val2	
(N), p(v+L)	(N), p(na+L)
<i>Moje povinnost záležela v tom, abych byl kdykoliv během dne k dispozici.</i>	<i>Sve je počivalo na dogovorima...</i>

ZAPLATIT	PLATITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Horác dopil, zaplatil a zvedl se k odchodu.</i>	<i>Platio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advintenc/kauz/mod	(N), D (N), A (N), Advintenc/mod
<i>...zaplatil Román s krvácejícím srdcem tři koruny. Marta zaplatila za opravu lodiček a do konce týdne jí zbyla padesátikoruna. Když zaplatíte ve valutách, dame vám slevu. Emil je grand, zaplatil za celou společnost.</i>	<i>Platili su cestarinu... platili su u eurima....platio je za sve nas...platili smo mu...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A (N), A, I (N), A, Advkauz (N), Advkauz, Advinstr (N), D, Advkauz/mod	(N), D, A (N), A, Advkauz (N), Advkauz, Advinstr (N), D, Advkauz/mod
<i>Opravaři jsem zaplatila pět set. Za</i>	<i>Platila je za kostim tristo kuna....Platio je</i>

<p>vyčistění sukně a všití zipu jsem zaplatila 180 Kč. Za roštěnky jsem zaplatila poslední stokorunou. Za takovou práci ti nikdo nezaplatí. Svou nespokojenost zaplatil ztrátou zaměstnání. Zaplatil mi v markách.</p>	<p>odijelo petsto kuna...platili su električaru sto kuna...To ti nitko ne če platiti..</p>
--	--

ZAPOMENOUT	ZABORAVITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Babička je už stará a zapomíná.</i>	<i>..ali zaboravio je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(na+A)	(N), p(na+A)
(N), Pr	(N), Pr
(N), Sže	(N), Sda
(N), A	(N), A
<i>Často zapomínám peněženku, tak nosím nějaké peníze pro jistotu v kapse. Bojím se, že jsem zaponněla zavřít okno. V tom zmatku jsme zapomněli na králíky.</i>	<i>zaboravili su na nas...zaboravila je oprati ruke.....zaboravila je da je posrijedi prvi krug...zaboravila je maramu....</i>

<i>Zapomněl, že není v baru..</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok (N), A/Sže, D	(N), A, Advlok (N), A/Sda/Pr, D
<i>Sestra mi tu dětskou lež nikdy nezapomněla. Nezapomenu vám, že jste se ujaly mých dětí, když jsem byla nemocná. Doktor u nás vždycky něco zapomněl, nejčastěji rukavice.</i>	<i>Zaboravila je šalicu u dnevnom boravku.....Zaboravila joj je donijeti skripte.....Nikada joj to nije zaboravila....Zaboravila mi je napisati recept....</i>

ZAPOMENOUT SE	ZAMISLITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Komorník se tak zapomněl, že v přítomnosti svého pána hlasitě zaklel.</i>	<i>Zamislio se....</i>

ZAŘÍDÍT ₁	UREDITI, SREDITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Saby	(N), A/Sda

<i>Profesor Rybář zařídil převoz nemocného Jordana do veleslavínského sanatoria. Jak zařídíte, abychom mohli klidně trávit Vánoce?</i>	<i>Sredili su (uredili su) međuetničke odnose....sredili su (uredili su) da se ne plaća pristojba....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
<i>(N), A, Advmod (N), D, A (N), D, Sabych</i>	<i>(N), A, Advmod (N), D, A (N), D, Sda</i>
<i>Je nesmyslné, aby si všichni lidé zařídili volný čas podle stejně šablony. Tomáš zařídil ženě neplacené volno... neboj, zařídím si, abych k vám mohla zítra přijít.</i>	<i>sredio si je sve po želji....sredio mu je novo radno mjesto....sredio mu je da ide s njime na put...</i>

ZAŘÍDÍT ₂	NAMJESTITI
Val1-V-Val2	
<i>(N), A</i>	<i>(N), A</i>
<i>Dolfi koupil vilu, ale ještě ji nezařídil.</i>	<i>Namjestila je kuću...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
<i>(N), A, Advmod</i>	<i>(N), A, Advmod</i>
<i>Abychom získali v</i>	<i>Namjestila je</i>

<i>bytě tři pokoje, zařídili jsme část předsíně jako kuchyň.</i>	<i>prostoriju po talijanskoj modi.....</i>
--	--

ZAŘÍDÍT₅	OSNOVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Nejradší bych si zařídil vlastní projekční kancelář.</i>	<i>Oсноvali su novu udrugu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Jan Táborský zařídil na Novém Městě dílnu na rukopisné kacionály a modlitební knížky.</i>	<i>Oсноvali sun a Malti tvrtku pod nazivom Apple....</i>

ZAŘÍDIT SE₁	POSTUPATI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod	(N), Advmod
<i>Ivana se zařídila podle momentální situace a udělala dobře.</i>	<i>Postupala je ispravno...</i>

ZAŘÍDIT SE ₂	SMJESTITI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Doktor koupil vilu a zařídil se v ní.</i>	<i>...smjestlili su se u albanskom selu Krum....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok, Advmod	(N), Advlok, Advmod
<i>Zařídím se ve svém bytě tak, jak budu považovat za účelné...Nová firma se zařizovala velmi okázale.</i>	<i>Dobro su se smjestili...</i>

ZASÁHNOUT ₁	POGODITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Toufar však kluka naschvál nezasáhl....</i>	<i>Pogodio ga je...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr	(N), A, Advinstr
<i>Při branné výchově zasáhl někdo Mirka cvičným granátem.</i>	<i>Pogodio ga je metkom..</i>
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
-	(N), A, Advinstr, Advlok

-	<i>Pogodio ga je metkom u glavu....</i>
---	---

ZASÁHNOU ₂	DOTAĆI, GANUTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Hraběnka na sobě nedala znát, jak ji zpráva zasáhla.</i>	<i>Ganula ju je vijest..</i>

ZASÁHNOU ₃	ISTUPITI
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc	(N), Advintenc
<i>Proti přípravě tohoto usnesení jsme bohužel nezasáhli. Příslušník komanda zasáhl proti útočnickovi.</i>	<i>Istupili su protiv nas..</i>

ZASÁHNOUT ₄	UMIJEŠATI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Průvodčí to z toho svého místa neukřičel, a tak nezbylo, než aby zasáhl řidič.</i>	<i>Umiješao se Petar...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Mnohem významněji zasáhl do práce škol státní pedagogický ústav.</i>	<i>Miješao se u tuđa posla....</i>

ZASÁHNOUT ₅	PRONIKNUTI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/p(do+G), A	(N), Advlok/p(u+A)
<i>Naši myslitelé zasáhli i do duchovního života jihoslovanských bratři. Hlízový mor zasáhl též do Prahy. Učení a dílo R. Descarta zasáhlo všechny filozofické nauky.</i>	<i>Proniknuo je u njenu dušu....Proniknuo je u smisao pitanja.....</i>

ZASTAVIT ₁	ZAUSTAVITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Alenu jsem na chodbě nezastavil já, jak tvrdí svědek.</i>	<i>Zaustavili smo ih...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Zastavil je ve městě...</i>	<i>Zaustavili smo ih na hodniku...</i>

ZASTAVIT ₂	ZAKOČITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Vlakvedoucí a jeho četa zastavili jen proto, aby si prohlédli výpravčího Hubičku.</i>	<i>Zakočio je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok/mod
<i>Turisté se nedali názvem místa odradit a zastavili na úhledném náměstíčku s parčíkem.</i>	<i>Zakočio je ispred njega...naglo je zakočio...</i>

ZASTAVIT SE ₁	NAVRATITI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Neznámý muž se zastavil.</i>	<i>Navratio je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok	(N), Advintenc/lok
<i>Zastav se u mě, něco pro tebe mám. Honza se nezastavil ani na skleničku, jak spěchal domů.</i>	<i>Navratila je na šalicu kave.....Navratila je k nama...</i>

ZASTAVIT SE ₂	SASTATI SE
Val1-V-Val2	
(N), Advsoc	(N), Advsoc
<i>...zastavil se s nim...</i>	<i>sastao se s njima</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advsoc, Advintenc	(N), Advsoc, Advintenc
<i>Ctibor se zastavil s doktorem na pár slov.</i>	<i>Sastao se s njime radi dogovora...</i>

ZASTAVIT SE ₃	ZAUSTAVITI SE, POSVETITI POZORNOST
Val1-V-Val2	
(N), Advlok	(N), Advlok
<i>Přednášející se zastavil u otázky snižování výrobních nákladů.</i>	<i>Zaustavio se kod tog pitanja...</i>

ZASTAVIT SE ₄	USTUPITI
Val1-V-Val2	
(N), p(před+I)	(N), p(pred+I)
<i>V honbě za penězi se takový člověk sotva zastaví před vraždou.</i>	<i>Ustupio je pred kriminalom...</i>

ZAVĚST ₁	UVESTI (instalirati)
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Nový majitel dům důkladně zrenovoval, zavedl vodovod a elektřinu. Komise zavede s provinilcem disciplinární řízení.</i>	<i>uveli su plin...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, A	(N), D, A
<i>Vodu nám na chatu zavedla soukromá instalatérská firma.</i>	<i>Uveli su nam vodu i struju...</i>

ZAVĚST ₂	UVESTI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Komise zavede s provinilcem disciplinárni řízení.</i>	<i>uveli su zabranu pušenja...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Ressl zavedl názvosloví do různých vědních oborů.</i>	<i>Uveo je novu terminologiju u literature...</i>

ZAVĚST ₃	UVESTI (DOVEST)
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Román zavede čtenáře do světa aristokracie.</i>	<i>Uveo ih je u sobu...</i>

ZAVĚST ₄	UMETNUTI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advlok
<i>Jako součást předoperačního</i>	<i>Umetnuli su mu kateter...</i>

<i>vyšetření zavádí specialist do srdce katetr.</i>	
Val1-V-Val2-Val3-Val4	
(N), A, D, Advlok	(N), A, D, Advlok
<i>Tři medici zavedli pacientovi pumpičku do krajiny žaludeční.</i>	<i>Umetnuli su mu metalnu pločicu u koljeno....</i>

ZÁVISET	OVISITI
Val1-V-Val2	
(N), p(na+L)	(N), p(o+L) p(o+L), S
<i>Žena v domácnosti finančně závisí na svém muži. Obžalovaný věděl, že na odpovědi závisí jeho život.</i>	<i>Sve je ovisilo o njima....ovisi o njima hoće li ga pustiti na slobodu...</i>

ZAVŘÍT	ZATVORITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Kouzelník za sebou zavřel dveře.</i>	<i>Zatvorila je prozor....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/lok	(N), A, Advlok
<i>Zavři láhev korkovou zátkou, ta líp těsní. Důležité doklady zavíráme do sejfů.</i>	<i>Zatvorili su ga u tamnicu...</i>

ZAVŘÍT SE	ZATVORITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Dveře se za ním tiše zavřely.</i>	<i>Vrata su se zatvorila....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), p(před+I)	(N), Advlok (N), p(pred+I)
<i>Já se na rozdíl od tebe v koupelně zavírám. Kykoliv pekař pekl kobližky, zavřel se před zvědavci a tvořil tajně.</i>	<i>Zatvorila se u sobu...Zatvarala se pred njima.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), Advlok,	(N), Advlok,

p(před+I)	p(pred+I)
<i>Herečka se před dotěrnými novináři zavřela ve svém bytě.</i>	<i>Zatvarala se pred njima u sobi...</i>

ZBAVIT	OSLOBODITI
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, G	(N), A, G
<i>Lidi získáme jen tím, že je zbavíme aspoň největší bíd.</i>	<i>Oslobodila ih je briga.....</i>

ZBAVIT SE	RIJEŠITI SE, OSLOBODITI SE
Val1-V-Val2	
(N), G	(N), G
<i>Těch starých šatů bych se ráda zbavila.</i>	<i>Riješili smo ih se....</i>

ZBÝT, ZBÝVAT	PREOSTATI, OSTATI
Val1-V	
Pr	Pr
<i>Všechno jsem měl za sebou, zbývalo jen sednout na vlak do Budapešti.</i>	<i>Preostalo je otići...</i>
Val1-V-Val2	
(N), p(z+G) (N), Advintenc/lok (N)Pr, D (N), Advintenc/temp	(N), p(od+G) (N), Advintenc/lok G, Advintenc (N)Pr, D (N), Advintenc/temp
<i>Ze staré konírny tu zbyly už jen hole zdi. V míse zbývala poslední, nejkrásnější hruška. Když se Vašek rozešel s rodinou, zbyla mu jen parta. Na zítřek mi zbude přečíst a opravit pár stránek. Na zábavu nezbyl čas. Po naší babičce zbylo dvanáct vnoučat. Zbyla pro tatínka aspoň polívka? Na Vlastu zbyly jen povinnosti a</i>	<i>Preostalo nam je otići....Od stare zgrade ostala je ruševina. Na stolu su ostali komadići kruha...Ostala mu je samo njena slika.....Za sutra će mi ostati lekcija iz engleskog...Nije preostalo vremena za zabavu.....Poslije njene smrti ostalo je njeno imanje....Je li ostalo juhe za mene?Za njega je</i>

<i>práce.</i>	<i>ostao komadić kolača....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advintenc	(N), D, Advintenc
<i>Na čtení mi bohužel nezbude čas.</i>	<i>Ne (pre)ostaje mi vremena za zabavu....</i>

ZDÁT SE ₁	SANJATI
Val1-V	
-	(N)
-	<i>Sanjao je...</i>
Val1-V-Val2	
(N), D	(N), A (N), p(o+L) (N), Sda, kako
<i>Co se ti zdalo?</i>	<i>Što si sanjao? O čemu ste sanjali? Sanjala je da leti poput ptice....</i>

ZDÁT SE ₂	ČINITI SE
Val1-V	
<i>Sže</i>	<i>Sda</i>
<i>Zdá se, že mě už nepotřebujete.</i>	<i>Čini se da je svemu došao kraj.....</i>

Val1-V-Val2	
D, Sže (N), Pr	D, Sda (N), Pr
<i>Zdalo se mi, že někdo zvoní. Matka se zdála přepadlá.</i>	<i>Činilo mu se das u gas vi napustili....Činila se prestrašenom....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N)/Sže, D, Pr	(N)/Sda, D, Pr
<i>Vrátnému se návštěvník zdál podezřelý. Martinovi se ovšem zdálo nevhodné, že dávám tak nepokrytě přednost knize před ženou.</i>	<i>Činio nam se sumnjivim.....Činilo im se lošim što se ne družu puno s ljudima....</i>

ZEMŘÍT – UMRIJETI, v. UMŘÍT

ZÍSKAT	STEĆI, DOBITI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(na+L) (N), I	(N), A (N), p(na+L)
<i>Získala jsem vstupenky ...Cizinci říkají, že Praha získává na krase.Nízká světnice bílými záclonkami</i>	<i>Stekao je (dobio je) nove prijatelje....Dobivala je na ljepoti.....</i>

<i>získává.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok/mod (N), A, p(od+G) (N), D, A	(N), A, Advlok/mod (N), A, p(od+G) (N), I, p(na+L)
<i>Dr. Novák získal garsonku výměnou za byt v Pelhřimově. Dvojice podnikatelů získala hotel v dražbě. Potřebné peníze jsme získali z veřejné sbírky. Doktor Šíma získal některé z mnoha svých obrazů od ruských emigrantů. Nenamáhej se, pro podnikání mě nezískáš. Skromné chování získalo mé matce brzo nové přátele. Aktivované vápno získáme z vápna hašeného. Takovým postupem si nenaděláme škody, naopak získáme na vážnosti a úctě.</i>	<i>Stekao je (dobio je) novi stan nasljedstvom.....Stekla je (dobila je) sliku na dražbi....Stekla je (dobila je) nakit od svoje bake....Tom pobjedom su dobili na važnosti.....</i>

ZJISTIT	UTVRDITI
Val1-V-Val2	
(N), A/Sže	(N), A/S
<i>Nic nového jsme nezjistili. Kefalín s potěšením zjistil, že ztepilá dívka v oranžových plavkách dosud nezabrala.</i>	<i>Utvrdili su njihove razlike...Utvrdili su tko su pošiljaoci tih pisama...</i>

ZKOUŠET	ISPITIVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Skružná oznámila, že dnes nezkouší.</i>	<i>Profesor je ispitivao....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(z+G)	(N), A
<i>Filharmonie zkoušela celý program pouhé jedno odpoledne. Z fyziky Čermák nezkoušel.</i>	<i>Ispitivao je matematiku.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(z+G)	(N), A, A
<i>“Zašel jsem dnes k šafáři a zkoušel jsem jeho děti ze psaní</i>	<i>Ispitivao ga je novo gradivo....</i>

<i>počítání” řekl kantor.</i>	
-------------------------------	--

ZKUSIT	POKUŠATI
Val1-V-Val2	
(N), A/Pr/Szda	(N), A/Pr/Sda
<i>Válek se rozhodl, že zkusí práci na železnici. Tik, tik dělá kanárek nad Mariinou hlavou a najednou zkusí zatrylkovat. Kdo z vás zkusí, zda je lano dost pevné?</i>	<i>Pokušao je pobjeći...Pokušao je samoubojstvo...Pokušao je da ne misli na nju....</i>

ZLOBIT	LJUTITI
Val1-V	
(N)	-
<i>Jed's tím opatrně, zlobí převodovka.</i>	-
Val1-V-Val2	
(N)/Sže, A	(N)/Sda, što, A
<i>Zlobí vás rozhlasový přijímač? Doktora zlobilo, že se Němci novému kostelíku smějí.</i>	<i>Ljutio nas je...Ljutilo ga je što smo kasnili....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I/p(s+I)/Sže/Advkauz	(N), A, I/Sšto/Advkauz
<i>Sousedí celá léta mého</i>	<i>Ljutio nas je takvim</i>

<i>otce tou příhodou zlobili. Proč ho zlobíš s takovou hloupostí? Kluci Petra zlobili pro jeho nespělost. Kamarádky Barunku zlobily, že Jiříkovy návštěvy patří jí.</i>	<i>ponašanjem.....Ljutio nas je što nije dolazio na vrijeme...Ljutio nas je zbog takvog ponašanja...</i>
---	--

ZLOBIT SE	LJUTITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Nejdříve se Ota zlobil, pak se trápil, teď už se jenom diva jako z druhého břehu.</i>	<i>Ljutio se.....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/soc/Sže (N), p(s+I) (N), p(na+A)	(N), Advkauz/Sšto (N), p(na+A)
<i>Ty se s inženýrem zlobíš, že se nezdravíte? To se pořád zlobíš s tím článkem? Heinrich se zlobil, že Arne do svých kritik rád vpašoval příliš stranické stanovisko.</i>	<i>Ljutio se na njih....Ljutio se što ga nismo pozdravljali.....Ljutio se zbog toga....</i>

<i>Pro pravdu se lidé zlobí. Sice se na tebe zlobím, ale zařídím ti to.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), p(na+A), Advkauz/Sže	(N), p(na+A), Advkauz/Sjer, što
<i>Babička se zlobí na štěně, že všechno roztrhá. Ředitel ..se na mě zlobí pro tu poslední přednášku.</i>	<i>Ljutio se na nas zbog sitnica...Ljutio se na njih jer su ga vrijeđali....</i>

ZMĚNIT	PROMIJENITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Nespokojený pacient využije svého práva a změní lékaře.</i>	<i>Promijenio je svoje ponašanje....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(v+A)/(na+A)	(N), A, p(u+A) (N), A, Advlok/mod
<i>Muž chvílemi změnil běh v obyčejný rychlý krok. V posledních metrech změnil náš závodník dlouhé tempo na krátké rychlé záběry a vypracoval se na vedoucí pozici.</i>	<i>Promijenili su programe u školstvu.....Promijenio je ponašanje na bolje...Promijenila je eure u kune.....</i>

ZMĚNIT SE	PROMIJENITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Tvůj otec se vůbec nezměnil.</i>	<i>Promijenio se...</i>
Val1-V-Val2	
(N), Pr/I	(N), Pr/I
<i>Chlapec se změnil v muže. Vaším přičiněním se ta Mráčková změnila, už je to docela rozumná ženská.</i>	<i>Jako se promijenio...Promijenila se u ženu....Promijenila se vašom zaslugom....</i>

ZMIZET	NESTATI, OTIĆI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Ani se nerozloučil a zmizel</i>	<i>Nestala je.</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/mod/temp	(N), Advlok/mod/temp
<i>Zmiz odtud, at' už tě nevidím...zmizela beze zbytku...zmizel v lednu....</i>	<i>Nestao je bez traga. Nestao je u ponedjeljak. Nestao je iz svog doma u Moskvi.</i>
Val1-V-Val2-Val3	

(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Ještě se otočil, zamával a zmizel nám za rohem.</i>	<i>Nestali su nam iz vidika.</i>

ZNAMENAT	ZNAČITI
Val1-V-Val2	
(N), A Sže, A (N), Sže	(N), A S, A (N), Sda
<i>Lety do vesmíru znamenají technický pokrok. Mlčí jako ryba, co to znamená? Mít děti a dobře se o ně starat, to opravdu neznámá mít jenom peníze a byt. Že jsem neudělal zkoušku, ještě neznámá žádnou pohromu. Znamená to tedy, že si ženy rovnoprávnost nepřejí?</i>	<i>Što to znači? To što su stigli ne znači ništa....Znači li to da ne ćete ići s nama?</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(pro+A)	(N), A, p(za+A) (N), D, Advkvant
<i>Jandák věděl, co pro</i>	<i>Značila je za njega</i>

<i>toho kluka znamená.</i>	<i>sve....značila mu je mnoho....</i>
----------------------------	---------------------------------------

ZNÁT ₁	POZNAVATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Cinta Eastwooda znají spíše majitelé videa.</i>	<i>Poznavali su ih....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advmod/temp	(N), A, Advmod/temp
<i>Znali ho velmi dobře....Znali ho již od dětství....</i>	<i>Poznavali su ih od djetinjstva....Poznavali sui h dobro....</i>

ZNÁT ₂	ZNATI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Pr
<i>Její otec jako diplomat znal několik cizích jazyků.</i>	<i>Znao je čitati i pisati....znao je gramatiku.....</i>

ZNIČIT	UNIŠTITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Žalrivost už zničila nejedno manželství.</i>	<i>Uništila ga je....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, I/Advinstr/lok/temp	(N), A, I/Advinstr/lok/temp
<i>Zničil ho svým temperamentem....Zničil ho baseballovou pálkou....Zničil ho ve hře...Zničily domy při bombardování....</i>	<i>Uništila ga je svojom ljubomorom.....Uništio ga je batinama....Uništili su ih za rata..Uništila ga je u braku....</i>

ZNÍT ₁	ORITI (SE)
Val1-V	
(N)	(N)
<i>A zvony znějí, světla hoří...</i>	<i>Orila se glazba....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advlok (N), I	(N), Advlok (N), I
<i>Ta zakázaná píseň zněla přímo pod okny prefektovy kanceláře. Sál zněl</i>	<i>Pjesma se orila dvoranom.....Dvorana je orila glazbom.....</i>

<i>neutuchajícím potleskem. Posudek hlavního recenzenta zní příznivě. “Je to více než jasné”, zněla přímá odpověď’.</i>	
---	--

ZNÍT ₂	ZVUČATI
Val1-V-Val2	
(N), Advmod (N), S	(N), Advmod (N), S
<i>Posudek hlavního recenzenta zní příznivě. “Je to více než jasné”, zněla přímá odpověď’.</i>	<i>Njegove riječi zvučale su oštro.....”Ovime završava sudski postupak”, zvučala je izjava.....</i>

ZPÍVAT	PJEVATI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>U splavu sedá a zpívá šílená dívka.</i>	<i>Pjevala je....</i>
Val1-V-Val2	
(N), A (N), Advlok/soc (N), p(o+L)	(N), A (N), Advlok/soc (N), p(o+L)
<i>Zpívám zpěv míru. Milka a Toník se drželí za ruce a zpívali o hvězdičkách. V zahradě zpíval kos. Zpívali s name...</i>	<i>Pjevala je himnu.....Pjevala je u predstavi.....Pjevali su o proljeću i cvijeću....Pjevali su s Bijelim dugmetom.....</i>

ZPŮSOBIT	PROUZROČITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A (N), Sda
<i>Dopravní nehodu způsobil řidič červené škodovky...</i>	<i>Prouzročili su nesreću.....Napad je prouzročio da su se povukli.....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, D/Advlok	(N), A, D/Advlok
<i>Má otázka způsobila Jirkovi přímo tělesnou bolest. Některé práci</i>	<i>Prouzročila im je patnju.....To je u njih prouzročilo jad i bijedu....</i>

<i>prostředky způsobují u citlivějších dětí ekzémy.</i>	
---	--

ZTRATIT	IZGUBITI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Eva svou deku ztratila za zběsilého útěku před náletem.</i>	<i>Izgubila je paměť....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advinstr/kauz/lok/temp	(N), A, Advinstr/kauz/lok/temp
<i>Při katastrofě ztratilo život mnoho lidí. Dlouhým stáním ztrácíme pohyblivost a výkonnost. V té nepovedené transakci jsem ztratil velkou částku peněz. Podnik ztratil na nekvalitním zboží pěkných pár tisíc.</i>	<i>U ratu je izgubio rodiče....Pri padu je izgubila svijest....Na tome smo izgubili sve prihode...Izgubila je kilograme držanjem dijete....Time smo sve izgubili...</i>

ZTRATIT SE	IZGUBITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Mám dojem, že se odtud něco ztratilo.</i>	<i>Izgubio se.....</i>

Val1-V-Val2	
(N), D (N), Advlok/mod/temp	(N), D (N), Advlok/mod/temp
<i>Sousedům se ztratil chlapec. Chlapec se...ztratil za malinovými keři. Ztratil jsem se brzy, ještě před přestávkou. Vašek se ve vši tichosti ztratil.</i>	<i>Izgubio joj se prsten....izgubio se u dnevnjoj vrevi...Izgubio se iznenada...izgubio se jutros...</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), D, Advlok	(N), D, Advlok
<i>Na předměstí se uprchlík svým pronásledovatelům ztratil v úzkých uličkách.</i>	<i>...negdje im se izgubio, pa su ga posvuda tražili....</i>

ZŮSTAT	OSTATI
Val1-V-Val2	
(N), Advlok/temp (N), Pr (N), p(z+G)	(N), Advlok/temp (N), Pr (N), p(od+G)
<i>...jen já jsem zůstal v cizím městě. U firmy zůstalo jen pár spolehlivých lidí. Děti zůstaly stat a poslouchaly, aby jim</i>	<i>Ostala je u kući....Ostali su stajati i razgovarati....Ostala je zatečenom.....Ostao je plemenitim do kraja života....Od kuće je</i>

<p><i>nic neušlo. Kdo by zůstal hluchý k takové výzvě. Zůstal jsi mi dlužen odpověď'. Strýc zůstal do konce života farářem. ...zůstaly z většiny domů jen ohořelé zdi. Cenná knihovna zůstala i po profesoru Smutném.</i></p>	<p><i>ostala samo ruševina.....Ostalo je bogatstvo nakon njegove smrti....</i></p>
<p>Val1-V-Val2-Val3</p>	
<p>(N), D, Advlok</p>	<p>(N), D, Pr/Advlok</p>
<p><i>Ten člověk zůstal Ireně navždy v paměti.</i></p>	<p><i>...ostali su nam u lijepom sjećanju.....Ostao joj je u mislima.....</i></p>

ZVEDNOUT	PODIĆI
Val1-V-Val2	
(N), A	(N), A
<i>Zvedni ten kufr!</i>	<i>Podigla je glavu....</i>
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, Advlok	(N), A, Advintenc/lok
<i>Slečna zvedla sukni nad kotníky a opatrně přešla ulici.</i>	<i>Podigla je papir s poda...Podigla je optužnicu protiv njega.....</i>

ZVEDNOUT SE ₁	PODIĆI SE, POBUNITI SE
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Hladiny řek se na jaře zvedají.</i>	<i>Podigla se....</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/lok	(N), Advintenc/lok
<i>Dívčí ručka se zvedla na pozdrav. Při artikulaci samohlásek i, u, se jazyk zvedá vysoko k patru. V Bagárovi se zvedla slabá hořkost...Půl</i>	<i>Podigli su se protiv kralja....Podigli su se u ratu....</i>

<i>Evropy se zvedlo proti carovi.</i>	
---------------------------------------	--

ZVEDNOUT SE ₂	PODIĆI SE, UZVISITI SE
Val1-V	
-	(N)
-	<i>Podigla se....</i>
Val1-V-Val2	
-	(N), Advlok/temp (N), I
-	<i>Podigla se pisanjem pjesama. Podigla se na izborima...Podigli su se pri izborima.....</i>

ŽÁDAT	ZAHTIJEVATI
Val1-V-Val2	
(N), A (N), p(o+A) (N), Pr	(N), A (N), Sda
<i>Anonym žádá vystěhování všech cikánů z Prahy. Náměstek žádá o častější kontrolu poskytovaných</i>	<i>Zahtijevali smo promjene...Zahtijevali smo da nam se poboljšaju radni uvjeti....</i>

<i>služeb. Slušnost žádá uvolnit místo starším.</i>	
Val1-V-Val2-Val3	
(N), A, p(o+A)/Saby (N), A/Saby, p(od+G)/(na+L)/(po+L)	(N), p(od+G), A/Sda
<i>Studenti žádali vládu o dialog. Pane svědku, žádám Vás, abyste na otázku odpověděl. Ovšemže je muž pošetilý, žádal od ženy logiku. Něco takového po mně nežádejte! Rozmazlené dcery žádaly na otci každý den jiné a jiné věci. Nikdo od tebe nežádá, abys zradil své přesvědčení.</i>	<i>Zahtíjevali su štošta od njih.... Zahtíjevali su od njih da im dadu nova radna mjesta...</i>

ŽÍT	ŽIVJETI
Val1-V	
(N)	(N)
<i>Koncem války přišla zpráva, že Valerij žije.</i>	<i>On živi!</i>
Val1-V-Val2	
(N), Advintenc/instr/lok/mod/soc/temp/ Pr	(N), Advintenc/instr/lok/mod/soc/te mp

<p>(N), I (N), A</p>	
<p><i>Naši předkové žili skromněji. Cizinka se divila, jaký život žijeme. Město žilo svým obvyklým životem. Rodiče žijí ve východních Čechách. František žil u jedné paní na předměstí. Básník žil na přelomu 19. a 20. století. Tato prostá pravda žije jako uznávaná poučka. Hedvika žije s nějakým cizincem, studentem. Málokterá žena už dnes žije jen pro děti a rodinu. Celou tu dobu žila rodina v očekávání lepších časů. Jiří žije svým studiem, svými zájmy. Žili jsme z litru mlíka denně...</i></p>	<p><i>Živio je za nju...Živio je na selu..Živio je u lošim uvjetima.....Živjela je s obitelji.....Živio je mnogo godina....živjeli su od kruha i vode....</i></p>

SAŽETAK

Morfološko sintaktička valencija glagola u hrvatskom i češkom jeziku te češko hrvatski valencijski rječnik glagola

U dizertaciji je kontrastivnom metodom obrađena morfološko sintaktička valencija glagola u hrvatskom i češkom jeziku.

U uvodnom dijelu prati se razvoj sintaktičke teorije valencije od L. Tesnière-a nadalje. Objašnjena su i sporna pitanja u svezi teorije valencije, broj valencijskih elemenata te valencijske pozicije. U središnjem dijelu dizertacije kontrastivnim pristupom su opisane sličnosti i razlike između sintaktičke valencije glagola u hrvatskom i češkom jeziku. U poglavlju *Besprijedložni (prosti) padeži kao valencijski elementi u hrvatskom i češkom jeziku* prikazuje se koji glagoli zahtijevaju u hrvatskom i češkom jeziku besprijedložne valencijske dopune u nominativu, genitivu, dativu, akuzativu te instrumentalu. Poglavlje *Valencija prijedložnih izraza* pokazuje kakva sve valencijska mjesta zauzimaju pojedini prijedlozi u hrvatskom i češkom jeziku. Prijedlozi koji se kontrastivno opisuju u dizertaciji su: *bez, prema, pored, duž, uzduž, do, unutar, k, oko, okolo, osim, izvan/mimo, umjesto, među/između, nad, na, o, od, po, pod, za, radi, unutar, usred, ispred, pred, nasuprot, prema, protiv, preko, pri, s/sa, kroz, kod, u, iz/iza*. Poglavlje *Valencijska dopuna u infinitivu* prikazuje u kojih glagola dolazi infinitiv kao valencijska dopuna u hrvatskom i češkom jeziku. Poglavlje *Adverbne oznake i valencija* objašnjava se kada adverbna oznaka zauzima obligatornu, te potencijalnu valencijsku poziciju u oba jezika. U poglavlju *Sintaksa kao valencijska dopuna* opisuje se u kojim situacijama dolazi sintaksa kao obligatorna valencijska dopuna te u kojim kao potencijalna valencijska dopuna u oba jezika. U završnom dijelu dizertacije navodi se češko hrvatski valencijski rječnik glagola.

RESUMÉ

Morfosyntaktická valence sloves v chorvatském a českém jazyce a valenční slovník českých a chorvatských sloves

V disertační práci je kontrastivní metodou zpracována morfosyntaktická valence sloves v chorvatském a českém jazyce.

Úvodní díl ukazuje rozvoj syntaktické teorie valence. Jsou také vysvětlené sporné otázky týkající se valenční teorie, počet valenčních prvků a také valenční pozice. V hlavním díle disertační práce, jsou kontrastivní metodou popsány podobnosti a rozdíly morfosyntaktické valence sloves v chorvatském a českém jazyce. V kapitole *Bezpředložkové pády jako valenční prvky v chorvatském a českém jazyce* je vysvětlené, která slovesa žádají v chorvatském a českém jazyce bezpředložkové valenční doplnění v nominativu, genitivu, dativu akuzativu a instrumentálu. Kapitola *Valence předložkových výrazů* ukazuje které valenční pozice mají jednotlivé předložky v chorvatském a českém jazyce. Předložky kontrastivní metodou popsány v disertaci jsou: *bez, dle/podle, vedle, podél, do, dovnitř, uvnitř, k, kolem, okolo, kol, vůkol, kromě, mimo, místo, mezi, nad, na, o, ob, od, po, pod, pro, uprostřed, vprostřed, naproti, proti, před, přes, při, s/se, skrz/skrze, u, v, z, za*. Kapitola *Valenční doplnění v infinitivu* ukazuje, která slovesa mají infinitiv jako valenční doplnění v chorvatském a českém jazyce. Kapitola *Příslovečné určení a valence* vysvětluje kdy příslovečné určení má obligatorní nebo potenciální valenční pozice v obou jazycích. Kapitola *Syntaxe jako valenční doplnění* popisuje, ve kterých situacích se objevuje syntaxe jako obligatorní valenční doplnění a ve kterých jako potenciální valenční doplnění v obou jazycích. V závěrečném díle disertační práce je zpracován valenční slovník českých a chorvatských sloves.

SUMMARY

Morphosyntactic Valency of Verbs in Croatian and Czech language and a Valency Dictionary of Czech and Croatian Verbs

The aim of this dissertation is to analyze the morphosyntactic valency of Verbs in Croatian and Czech language by using the contrastive method.

The introduction shows the development of the syntactic theory of valence from L. Tesnière until today. Here are explained disputable questions about the theory of valence, and also types of valence positions and the number of valence components. In the main part of dissertation are described similarities and differences of the morphosyntactic valency of verbs in Croatian and Czech language by using the contrastive method. The Chapter *Cases without preposition in Croatian and Czech language* shows which verbs requires in Croatian and Czech language valence components without prepositions in nominative, genitive, dative, accusative and instrumental. The Chapter *Preposition Valence* shows what kind of valence positions some prepositions in Croatian and Czech language have. Prepositions which are described in dissertation are: *without, to, by, along, within, around, toward, except, but, beside, out of, beyond, between, over, above, in, on, at, from, of, with, off, under, bellow, beneath, for, because of, in front of, before, ahead of, against, through, with, near..*The Chapter *Infinitive as a valence component* describes which verbs have infinitive as a valence component in Croatian and Czech language. The Chapter *Adverbial phrase and valency* explains when adverbial phrase have obligate, or potential valence positions in both languages. The Chapter *Syntax as a valence component* describes when syntax is an obligate or potential component in both languages. In the last part of dissertation is written a Valency Dictionary of Czech and Croatian Verbs.

Literatura

Starija

Aarts, J./F. Aarts, *English Syntactic Structures*, New York/Leyden: Prentice Hall/Martinus Nijnhoff. ²1988.

Abraham, W., *Valence, semantic case and grammatical relations*, Amsterdam 1978.,

Allerton, D. *Valency and the English verb*, London/New York: Academic Press, 1982.

Barnetová, V., Konečná, D., *K významu českých a ruských pravých předložek*, Konfrontační studium ruské a české gramatiky a slovní zásoby, sv. 2, UK, Praha, 1983, 175-180.

Batistić, T. *O nekim aspektima analize kauzativnih glagola*. Južnoslovenski filolog, 34, 1978, str. 59-89

Baumgärtner, K. *Konstituenz und Dependenz* in: H. Steger (ed.): *Vorschläge für eine strukturelle Grammatik des Deutschen*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 57-77., 1970.

Bázlik, M. *Akuzativný objekt z hl'adiska valencie v porovnaní s angličtinou*, Jazykovedný časopis, 37, 1986, 39-45.

Belić, A., *O jezičkoj prirodi i jezičkom razvitku - lingvistička ispitivanja*. Beograd: Srpska Kraljevska Akademija , 1941

Běličová, H., *Sémantická struktura věty a kategorie pádu*, Praha, 1982.

Běličová, H., Křížková, H., *Intenční struktura predikátu a kategorie pádu v současných slovanských jazycích*, Československá slavistika 1983, Lingvistika, Academia, Praha, 129-138.

Bellert, I.: *On the Semantic and Distributional Properties of Sentential Arguments*, Linguistic Inquiry, 8, 1977, 337-351.,

- Bémová, A., Panevová, J., Sgall, P., *Znovu k významu prostých a předložkových pádů*, SaS, 50, 1989, 128-136.
- Bondzio, W. *Valenz, Bedeutung und Satzmodelle* in: G. Helbig (ed.): *Beiträge zur Valenztheorie*: The Hague/Paris: Mouton, 85-103., 1971.
- Booth, A. D., Smith, A.H., *Aspects of translation*, Secker and Warburg, London, 1958.
- Bossong, Georg, *Aktantenfunktionen im romanischen Verbalsystem*, In: *Zeitschrift für romanische Philologie* 96, 1980
- Brinker, K. *Konstituentenstrukturgrammatik und operationale Satzgliedanalyse: Methodenkritische Untersuchungen zur Syntax des einfachen Satzes im Deutschen*, Stuttgart: Kohlhammer. , 1977.
- Bujić, M. *Iz teorije i prakse nastave stranih jezika*, Zagreb, 1974.
- Bujić, M., Vilke, M., *Iz teorije i prakse nastave stranih jezika*, Sveučilište u Zagrebu, 1970
- Čermák, F., Holub, J. *Syntagmatika a paradigmatika českého slova I. Valence a kolokabilita*, Univerzita Karlova, Praha, 1988.
- Chomsky, N., *Transformational syntax : a student's guide to Chomsky's extended standard theory* , Cambridge, 1983.
- Čomski, N. *Sintaksičke strukture*. Novi Sad: Dnevnik, 1984.
- Daneš, F., Dokuli, M. *K tzv. významové a mluvnické stavbě věty*, In: *O vědeckém poznání soudobých jazyků*, Praha, 1958, 231-346.
- Daneš, F. *Pokus o strukturní analýzy slovesných významů*, SaS, 32, 1971, 193-207.
- Daneš, F. *Větné členy obligatorní, potenciální a fakultativní*, *Miscellanea Linguistica*, Ostrava, 1971.
- Daneš, F., Hlavsa, Z. *Větné vzorce v češtině*, Praha, 1981.
- Divković, M., *Hrvatska sintaksa*, Zagreb, 1899

- Divković, M., *Oblici i sintaksa hrvatskog jezika za srednje škole*, Zagreb, 1903, 1908.
- Dorđević, M., Engel, U., Mikić, P., *Verbalphrase und Verbvalenz*, von Groos, 1983.
- Dorofeeva, T.M., *Sintaksičeskaja sočetaemost' russkogo glagola*. Moskva: Russkij jazyk, 1986.
- Ellis, J., *Towards a General Comparative Linguistics*, London, The Hague, Paris, Mouton, 1966.
- Emons, R. *Valenzen englischer Prädikatsverben*, Tübingen, Niemeyer, 1974.
- Emons, R. *Valenzgrammatik für das Englische. Eine Einführung*, Tübingen: Niemeyer., 1978.
- Engel, U. *Sposobnost vezivanja jezičkih elemenata i poređenje jezika - semantički proširen pojam valentnosti i njegova primenljivost u kontrastivnoj lingvistici*. Zbornik radova Instituta za strane jezike i književnosti, Novi Sad, sv. 1, 35-63, 1980.
- Engel, U., Mikić, P. *Valentnost glagola u rečnicima*. Zbornik radova Instituta za strane jezika i književnost, Novi Sad, br. 4, str. 287-291, 1982.
- Engel, U., Mrazović, P., *Kontrastive Grammatik Deutsch-Serbokroatisch*, Novi Sad, 1986.
- Engel, U., Schumacher, H. *Kleines Valenzlexikon deutscher Verben*, Tübingen, 1976.
- Engel, U., Savin, E., *Valenzlexicon Deutsch-Rumanisch*, Heidelberg, 1983.
- Filipović, R., *Kontrastivna analiza engleskog i hrvatskog ili srpskog jezika*, Institut za lingvistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 1978.
- Filipović, R., *Chapters in Serbo-Croatian-English Contrastive Grammar*, Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb, 1985.
- Filipović, R. *Kontrastive Grammatik im Rahmen der Kontrastiven Linguistik*, Zagreb, 1986.
- Fillmore, Ch, *Verbs of Judging: An Exercise in Semantic Description*. In: Fillmore, Ch.-Langendoen, T., *Studies in linguistic Semantics*. New York, 1971, 273-289.

- Firbas, J., *Ke konfrontačním studiu a aktuálním členění větám*, SPFF Bu, s. 19-29.
- Fisiak, J., *Papers and Studies in Contrastive Linguistics*, Adam Mickiewicz University, Washington, Center for Applied Linguistics, 1975.
- Florschütz, J., *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika za srednje i stručne škole*, Zagreb, 1940.
- Geach, P. T., *Subject and Predicate*, Mind, 1950.
- Gortan-Premk, D. *Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku*. Beograd: Institut za srpskohrvatski jezik, Biblioteka Južnoslovenskog filologa, Nova serija, knj. 2, 1971.
- Gortan-Premk, D. *O nekim pitanjima dvojake glagolske rekcije*. Južnoslovenski filolog, XXXIII, sv. 1-2, 237-246, 1977.
- Gortan-Premk, D. *Padežne i predložko-padežne uzročne konstrukcije kod Vuka*. Južnoslovenski filolog, XXVI, 1-2, str. 437-457, 1964.
- Gortan-Premk, D., *O upotrebi dvaju glagola - 1. koristiti (se), 2. zahvaliti (se)*. Naš jezik, XII, 271-274, 1975.
- Götz, D./T. Herbst *Language Description for linguistics and language teaching: the London School and its latest grammar*, *Die Neueren Sprachen*, 220-35, 1989.
- Grickat, I. *Iz problematike prelaznosti srpskohrvatskih glagola*. Južnoslovenski filolog, 30/1-2, 297-303, 1973.
- Grickat, I. *O nekim vidskim osobenostima srpskohrvatskog glagola*. Južnoslovenski filolog, vol. 22, br. 1-4, str. 65-130, 1957-1958.
- Grickat, I. *Studije iz istorije srpskohrvatskog jezika*. Beograd: Narodna biblioteka SR Srbije, 1975.
- Hamm, J., *Kratka gramatika hrvatskog književnog jezika za strance*, Zagreb, 1967.

- Havránek, B., *Slovník spisovného jazyka českého*, Academia, 1989.
- Helbig, G. *Beiträge zur Valenztheorie*, The Hague/Paris: Mouton. , 1971.
- Helbig, G., Schenkel W., *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben*, Leipzig: Enzyklopädie. 1978.
- Helbig, H., *Valenz, semantische Kasus und/oder Szenen*, Leipzig, 1982
- Hellinger, M. *Kontrastive Grammatik Deutsch/Englisch*, Niemeyer Max Verlag, 1988.
- Herbst, T. *A proposal for a valency dictionary of English*, in R.F. Ilson (ed.): *A Spectrum of Lexicography*, Amsterdam/Philadelphia: Benjamins, 29-47, 1987. Iudicium, 2009.
- Heupel, C., *Taschenwörterbuch der Linguistik*, München, 1975.
- Ivić, M. *O objekatskoj dopuni glagola komunikativnih i intelektualnih radnji*. Zbornik za jezik i književnost, Titograd, 1, str. 27-32, 1972.
- Ivić, M. *Problem perspektivizacije u sintaksi*. Južnoslovenski filolog, XXXII, 29-46, 1976.
- Ivić, M. *Problematika srpskohrvatskog infinitiva*. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, Novi Sad, XV/2, str. 115-138, 1972.
- Ivić, M., *Teorijsko-metodološki problemi slovenske sintakse vezani za koncept 'faktivnosti'*. Južnoslovenski filolog, XXXIII, str. 1-16, 1977.
- Ivir, V., *Linguistic and Extra-Linguistic Considerations in Translation*, Faculty of Philosophy, Zagreb, 1973.
- James, C., *Contrastive Analysis*, Longman, Harlow, 1983.
- Janda, L. A. *Sémantika pádu v češtině*, Setkání s češtinou, Ústav pro jazyk český, Praha, (2002, 29-35); F. Trávníček, *Předložky*, in: *Mluvnice spisovné češtiny*, (1951:743-790);
- Jezični varijeteti i nastava jezika*, Zbornik radova, Zagreb, 1987.

Kačala, J. *Sloveso a sémantická štruktúra vety*, Bratislava, 1989

Kašić, J. *Dopune indirektnog objekta uz glagole slušanja i govorenja. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, XI, 105-108, 1968. Srbocharvátsko český slovník, lexikografický kolektiv kabinetu cizích jazyků, ČSAV, Praha

Katičić, R., *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika - nacrt za gramatiku*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986.

Kolka, A., *Uvod u multidisciplinarn pristup nastavi stranih jezika*, Zagreb, Školske novine, 1983.

Klimonow, G., Starke I., *Zur Syntax und Semantik prädikativer Strukturen*, Berlin, 1989.

Kořenský, J., *Konstrukce gramatiky ze sémantické báze*, Praha, 1984.

Krohn, D., *Dativ und Pertinenzrelation: syntaktisch-semantische Studien unter besondere Berücksichtigung von Lexemen mit dem Merkmal*, Göteborg, Acta Universitatis Gothoburgensis, 1980.

Lado, R., *Nastava stranih jezika: naučni pristup*, Svjetlost, Sarajevo, 1968.

Lalević, M.S. *Jedna napomena povodom akuzativa*. Naš jezik, IV, 53-55, 1936.

Lalević, M.S. *O pojavama vezanim za glagolsku rekciju*. Naš jezik, Beograd, vol. VIII, br. 7-10., 251-258, 1957.

Lamprecht, A. *Relationale Satzanalyse. Theorie und Praxis einer konsistenten Analyse englischer Satzstrukturen*, München, 1983.

Lord, R., *Teach yourself Comparative Linguistics*, The English University Press, 1966.

Maretić, T., *Gramatika i stilistika hrvatskog ili srpskog književnog jezika*, Zagreb, 1899.

Mel'čuk, Igor A. *Dependency Syntax*. Albany, 1988

- Merhaut, J. *Češko hrvatski rječnik*, naklada Dominović, pretisak izd. iz 1939-40., 1998
- Mikeš, M.A., Junger, F. *Rekcijski odnosi u glagolskoj sintagmi. u: Kontrastivna gramatika srpskog i mađarskog jezika*, Novi Sad: Filozofski fakultet - Institut za mađarski jezik, književnost i hungarološka istraživanja, 1979.
- Mluvnice češtiny 3*, Academia, Praha, 1986.
- Moravec, J., *Kniha o překládání: příspěvky k otázkám překladu z ruštiny*, Nakladatelství československo-sovětského institutu, 1953.
- Mosković, V., *Metodika nastave stranih jezika: engleski, francuski, njemački*, Zagreb, Pedagoško-književni zbor, 1960.
- Mrázek, R., Žaža, S., *Pojem subjektu vzhledem k typologii slovanské věty*, Čsl. slavistika, Lingvistika, Academia, Praha, 1983.
- Mrazović, P., *Kontrastive Analyse und Fremdsprachenerwerb*, Zbornik radova ISJK, sv. 2., Novi Sad, 1980.
- Mrazović, P., *Kontrastivna jezična istraživanja*, II. simpozijum, Novi Sad, 1982.
- Mrazović, P., *Die Stellung der Satzelemente im Deutschen und im Serbokroatischen*, Heidelberg, 1982.
- Mullen, J. *Agreement of the verb predicate with a collective subject*, in: *Studies in the Modern Russian Language*, 5, Cambridge, 1967, s. 47-59.
- Nickel, G., *Papers in Contrastive Linguistics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1971.
- Nikula, H., *Valenz und Text*. In: *Deutsch als Fremdsprache* 23, 263-268, 1986.,
- Novotný, J. *Vazba, rekce a valence*, In: J. Oravec, *Syntax a jej vyučovanie*, Nitra, 1982, 111-132.

O nekim problemima konfrontativnog ispitivanja srpskohrvatskog i bugarskog jezika, In: Naučni sastanak slavista u Vukove dane, Beograd, 1982., s. 105-112.

Ondrejovič, S., *Medzi slovesom a vetou*, Bratislava 1989.

Panevova, J., *Věty se všeobecným podmětem*, Studia Slavica, Praha, 1973, s. 133-144.,

Panevová, J. *The Czech infinitive in the function of objective*, (Ed.): Test and Protest, The Hague 1986, 123-142.

Panevová, J., 1974--75. *On verbal Frames in Functional Generative Description. Prague Bulletin of Mathematical Linguistics (PBML)*, 22, pages 3--40, Part II, PBML 23, pages. 17—52;

Pasarić, N., *Vrsta, upotreba i značenja genitiva u hrvatskom, srpskom i ruskom jeziku*, Zagreb, 1982.

Pavešić, S., Vince, Z., *Gramatika, jezični savjetnik s gramatikom*, Zagreb, 1971.

Pietro, R. J., *Language Structures in Contrast*, Rowley, Mass, Newbury House Publishers, 1971.

Popadić, H., Petronijević, B., Đorđević, M., *Untersuchungen zum nominalen Bereich deutsch-serbokroatisch*, von Groos, 1988.

Probleme der Kontrastiven Grammatik, Pedagogischer Verlag Schwann, 1970.

Raguž, D., *Praktična hrvatska gramatika*, 1877.

Rajić, Lj. *Teorija i poetika prevodenja*, Prosveta, Beograd, 1981.

Rečnik srpskohrvatskog književnog jezika. Novi Sad: Matica srpska, I-VI, 1967-1976.

Samardžija, M. *Četiri pitanja o biti valentnosti*, Radovi zavoda za slavensku filologiju, br. 22, 1987.

Schumacher, H. *Verben in Feldern. Valenzwörterbuch zur Syntax und Semantik deutscher Verben*. Berlin/New York: de Gruyter, 1986.

- Sgall, P., Hajičová, E., Buřánová E., *Aktuální členění věty v češtině*, Academia, Praha, 1980.
- Sgall, P., Hajičová, E., Panevová, J. *The meaning of the Sentence in Its Semantic and Pragmatic Aspects*. Dordrecht-Praha, 1986.
- Sidorovska, M.N., *Funkcii i značenja na dativot i nivnoto izraživanje vo sovremeniot ruski, srpskohrvatski, makedonski i bugarski jazik...* doktorska dizertacija, Skopje, 1970.
- Skljarov, M., *Jezik i govor u nastavi stranih jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1987.,
- Slovník jazyka českého*, P. Váša, F. Trávníček, Fr. Borový v Praze, 1937.
- Slovník spisovné češtiny*, ČAV, Academia, 1978
- Somers, H. *On the validity of the complement-adjunct distinction in valency grammar*, *Linguistics* 22, 507-530., 1984.
- Srbocharvátsko český slovník, lexikografický kolektiv kabinetu cizích jazyků*, ČSAV, Praha 1982.
- Stepanowa, M., D., Helbig, G., *Wortarten und das Problem der Valenz in der deutschen Gegenwartssprache*, Leipzig, 1978.
- Stevanović, M. *Problem glagolskog roda i povratni glagoli u srpskohrvatskom jeziku*. *Južnoslovenski filolog*, XXV, 1-47, 1961-1962.
- Stevanović, M., *Oblici dopune uz glagol lagati*. *Naš jezik*, Beograd, 3, str. 154-159, 1952.
- Stevanović, M., *Savremeni srpskohrvatski jezik - gramatički sistemi i književnojezička norma*. Beograd: Naučna knjiga, II, 1969.
- Straková, V., *Sémantické rysy a syntaktické pozice*, *SaS*, 48, 1987, 278-283.
- Strawson, P. F., *Subject and Predicate in Logic and Grammar*, London, 1974.,
- Svoboda, A., *Infinitiv v současné spisovné češtině*, *Rozpravy ČSAV*, Praha, 1962.
- Tanović, M., *Savremena nastava stranih jezika: teorija i praksa*, Svjetlost, Sarajevo, 1972.,

Tesnière, L. *Éléments de Syntaxe Structurale*, Paris 1959, 1966.

Težak, S., Babić, S., *Pregled gramatike hrvatskosrpskog jezika*, ŠK, Zagreb, 1970.

Trávniček, F., *Mluvnice spisovné češtiny*, Slovanské nakladatelství, Praha 1951.

Теньер, Люсьен. *Основы структурного синтаксиса*. Москва :Прогресс. [Перевод с французского И. М. Богуславского, Л. И.Лухт, Б. П. Нарумова, С. Л. Сахно, вступительная статья и общая редакция доктора филологических наук профессора В. Г. Гака.], 1988.

Uličný, O., *Instrumentál v struktuře české věty*, Příspěvek k popisu a metodice výkladu pádového systému v češtině, Praha 1984.

Váša, P., Trávniček, F., *Slovník jazyka českého*, Praha, 1937.

Vinogradova, V.N. 1984 *Leksičeskaja sočetaemost' v slovare i tekste*. Slovo v grammatike slovare. Moskva: Nauka, 1984

Welke, K. *Einführung in die Valenz- und Kasustheorie*, Leipzig: Enzyklopädie. 1988. Zöfgen, E. *Definitionswörterbuch kontra Valenzwörterbuch. Zur lexikographischen Darstellung der Verbsyntax aus pragmatischer Sicht*, in H. Bergenholtz/J. Mugdan (eds.): *Lexikographie und Grammatik.*, Tübingen: Niemeyer, 130-158., 1985.

Williams, Edwin *Argument Structure and Morphology*. The Linguistic York Press, 1981.

Wotjak, G. *Zur Aktantifizierung von Argumenten ausgewählter deutscher Verben*, Zeitschrift für Germanistik 5, 401-414, 1984.

Zimek, R., *Sémantická výstavba věty*, Praha, 1980.

Žepić, S., *Gramatika zavisnosti i teorija valentnosti*, Suvremena lingvistika, br. 11, 1975.

Учебный словарь сочетаемости слов русского языка, Москва издательство "русский язык", 1978.

Žiletić, Z. *Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika*, Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Beograd, 1983.

Novija

Ágel, i dr. *Dependency and Valency, an International Handbook of Contemporary Research*, Walter de Gruyter, Berlin, New York, 2006.

Agel, V. *Ist die Dependenzgrammatik wirklich am Ende? Valenzrealisierungsebenen, kongruenz, Subjekt un die Grenzen des syntaktischen valenzmodells*. Zeitschrift für germanistische Linguistik, 21, 1993, s, 20-70....

Ágel, V. *Valenztheorie*, Gunther Narr Verlag, Tübingen, 2000.

Alekseeva, I. S., *Tekst i perevod, voprosy teorii*, Meždunarodnye otnošenija, Moskva, 2008.

Andrew, C., *Predikativni instrumental u savremenom srpskohrvatskom jeziku*, 1993, 73-80

Anić, V., *Rječnik hrvatskog jezika*, Novi Liber, Zagreb, 2002.

Anić, V., *O rekcijama glagola íci*, Jezik: Časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika, 1998.

Anić, V., Goldstein, I., *Rječnik stranih riječi*, Novi liber, Zagreb, 2007.

Arhipov, A.F., *Pis□mennyj perevod: s nemeckogo jazyka na russkij jazyk, učenoe posobie*, Moskva, 2008.

Begić, M.H., *Osnovne karakteristike teorije valencije glagola u njemačkom jeziku*, Didaktički putokazi 38, Zenica, 2006, s. 70-71.

Běličová, H., Uhlířová, L., *Slovánská věta*, Euroslavica, Praha 1996.

Běličová, H. J. Sedláček, *Slovanské souvětí*, Československá akademie věd, Studie a práce lingvistické, Praha 1990.

Běličová, H., *Sémantická struktura situace versus valenční pole predikátu (K problem participant implikovaných sémantikou predikátu)*, *Slavia*, 59, 1990, s. 113-121.,

Birjulin, L.A., *Semantika i sintaksis ruskogo impersonal: verba meteorological i ich diatezy*. München, 1994.

Bolt, I., V., *Posebnosti poljskih i hrvatskih glagola kretanja*, *Suvremena lingvistika*, 2002.

Brabec, Hraste, Živković, *Gramatika hrvatskog ili srpskog jezika*, ŠK, Zagreb, 1954, 1968.

Broz, I., Iveković, F., *Rječnik hrvatskog jezika*, (I-II, Zagreb, 1901, pretisak, Zagreb 2009.

Croft, W. *Syntactic Categories and Grammatical Relations*, Chicago, London., 1991.

Cvrček, V., *Mluvnice současné češtiny I*, Karolinum, 2010.

Čermák, F. *Podstata valence z hlediska lexikografického*, *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*, Wrocław, 1991, 15-39.

Čermák, F. *Systém, funkce, forma a sémantika českých předložek*, *Slovo a slovesnost*, 57, 1996, 30-46.

Dezso, L. *Gramatika i leksika u proučavanju valence glagola*. u: *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 26/2, 25-33, 1997.

Dixon, R.M.W. *A typology of causatives: form, syntax and meaning.* In: Alexandra Y. (eds.) *Changing valency.*, 2000.

Djordjević, M., Engel, U., *Wörterbuch zur Verbvalenz: Deutsch-Bosnisch-Kroatisch-Serbisch*, Iudicium, 2009..

Dorđević, M., Žilić, E., *Satelliten des Verbs im deutschen und im Bosnisch/Kroatisch*, von Groos, 2002.

Đukanović, J. *Primena modela valentnosti u srpskohrvatskoj leksikografiji*. u: Naučni sastanak slavista u Vukove dane, vol. XX, br. 2., 191-199, 1991.

Eichinger, L.M; Eroms, H, *Dependenz und Valenz*, Buske Verlag, Hamburg, 1995.

Engel, U. *Der Satz und seine Bausteine*, u: Ágel, V.: Hesky, R., *Offene Fragen-offene Antworten in der Sprachgermanistik*, Niemeyer, Tübingen, 1992.

Engel, U., Barba, K. *Kontrastive Grammatik deutsch-rumänisch*, J. Groos, Heidelberg, 1993.

Engel, U. *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*, Berlin, 1994.

Engel, U., Schumacher, H., *Kleines Valenzlexicon deutscher Verben*, Tübingen, 1976.

Feleszko, K., *Skladnia genetiwu i wyrażen przyimkowych z genetiwem w języku serbsko-chorwackim*, 1970, 1995.

Fillmore, Ch.J.: *Valency and Semantic Roles: the Concept of Deep Structure Case*, 2003. u: Ágel, V. i dr. 2003. 457-476

Fawcett, P. D., *Translation and language: Linguistic Theories Explained*, St. Jerome, Manchester, 1997.

Franić, I., *Relacija subjekt-predikat*, Suvremena lingvistika, 2001, Zagreb.

Franić, I. *Pojam sintaktičke funkcije u Tesnièreovim Éléments desyntaxe structurale i Martinetovoj Syntaxe générale*. Magistarska radnja. Filozofski fakultet, Zagreb, 2002.

Franić, I. *Jezikoslovno nazivlje u Tesnièreovim Éléments de syntaxe structural* FILOLOGIJA 46–47, 2006, 77–99

Grammar Patterns 1: Verbs, Collins-Cobuild, London, 1996.

Grepl, M., Karlík, P., *Skladba češtiny*, Praha, 1998.

Grimshaw, Jane A., *Argument Structure*. Cambridge/MA: MIT Press, 1990.

Haegeman, L. *Introduction to Government and Binding Theory*, Oxford: Blackwell, 1991.

Hajič et al. 2003. PDT-VALLEX: *Creating a Large-coverage Valency Lexicon for Treebank Annotation*. In *Proceedings of The Second Workshop on Treebanks and Linguistic Theories*, volume 9. Martha Palmer, Daniel Gildea, Paul Kingsbury, *The Proposition Bank: An Annotated Corpus of Semantic Roles*, Computational Linguistics, v.31 n.1, p.71-106, March 2005;

Hajičová, E., Panevová, J., Sgall, P. *Úvod do teoretické a počítačové lingvistiky*, Teoretická lingvistika, Praha, 2002.

Helbig, G. *Erweiterung des Valenzmodells?*, u: Eichinger, L.M.; Eroms, H. 1995

Helbig, G. *Probleme der Valenz- und Kasustheorie*, Tübingen: Niemeyer, 1992.

Herbst, T./I. Roe *How obligatory are obligatory complements? - an alternative approach to the categorization of subjects and other complements in valency grammar*, *English Studies*, 179-199., 1996.

Herbst, T./M. Klotz *A valency dictionary of English - a project report*, in: A. Zettersten (ed.): *Symposium on Lexicography VIII*, Tübingen: Niemeyer: 65-91., 1998.

Heringer, H.J., *Deutsche Syntax dependentiell*, Stauffenburg, Tübingen, 1996.

Hlavsa, Z. *Některé problémy valenčního popisu slovesa*, Rytel-Kuc (ed.), *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*, Wrocław 1991, 7-14.

Hrvatska gramatika, (Barić, E. Lončarioć, M., Malić, D, Pavešić, S, peti, M. Zečević, V. Znika, M., 2 Školska knjiga, Zagreb 2003.

Hrvatski kao drugi i strani jezik, Jelaska i suradnici, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naknada, 2005.

Hudeček, L., *O uporabi i značenju glagola pridonijeti*, Jezik, Časopis za kulturu hrvatskog književnog jezika, 1992.

Hudson, R. *Recent developments in dependency theory*, in: J. Jacobs/A. von Stechow/W. Sternefeld/T. Vennemann: *Syntax. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung*, Berlin/New York: de Gruyter, 329-338., 1993.

Hudson, R., *Complements and adjuncts*, 1993.

Isaković A., *Rječnik bosanskog jezika*, Sarajevo, 1995.

Isaković A., *Rječnik karakteristične leksike u bosanskome jeziku*, Sarajevo, 1993.

Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I., *Gramatika bosanskog jezika*, Dom štampe, Zenica, 2000.

Jiráček, J., *K otázce užití infinitivu ve vedlejších větách účelových v současných slovanských jazycích*, Slavia, 62, 1993, 483-488.

Kalogjera, D., *Languages in contact and contrast*, essays in contact linguistics, Berlin, New York, Mouton de Gruyter, 1991

Karlík, P. *Hypotéza modifikované valenční teorie*, Slovo a slovesnost, č.3, 2000, 170-189.

Karlík, P., Nekula, M., Rusínová Z., *Příruční mluvnice češtiny*, Praha, 1995, 2003.

Katičić, R. *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika 3. poboljšano izdanje*, HAZU, NZ, Globus, Zagreb, 2002.

Kaumović, A., *Bosanski jezik: Časopis za kulturu bosanskog jezika*, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 1997.

Kiršova, M. *Neka zapažanja povodom strukture rekcijuskog rečnika*. u: Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 26, br. 2, 433-439, 1997.

Klotz, M. *Grammatik und Lexik. Studien zur Syntagmatik englischer Verben*. Tübingen: Stauffenburg., 1999.

Krašovec, J., *Med izvirnikom in prevodi*, Svetopisemska družba Slovenije, Ljubljana, 2001.

Kuna, B. *Sintaktičke kategorije: Zbornik radova znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem*, Hrvatski sintaktički dani, Osijek, 11 i 12. svibnja, 2006.

Kunzmann-Müller, *Grammatikhandbuch des Kroatischen unter Einschluß des Serbischen*, Peterlang, Frankfurt am Main, 1994.

Kunzmann-Müller, B., *Problematika subjekta-opći i kontrastivni aspekti*, Fluminensia, br. 2, 7-21, 2008.

Ladmiral, J. R.: *Kako prevoditi: Teoremi za prevodenje*. 2007,

Longman Dictionary of Contemporary English ed. by. D. Summers, London: Longman. 1995

Ljubičić, M., *Studije o prevodenju*, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2000.

Macháčková, E.-Svozilová, N., *Slovesná valence ve slovnících*, SaS, 51, 1990, 219-230.

Macháčková, E., *K 30. výročí vydání Tesnièreovy syntaxe*, SaS, 52, 1991.

Matthews P.H. *Grammatical Theory in the United States from Bloomfield to Chomsky*. Cambridge: CUP., 1993.

Merhaut, J., *Veliki češko-hrvatski rječnik*, Zagreb, 1941, Pretisak, Zagreb, 1998.

Mihajlović, J. *Rekcija u dvojezičnim rečnicima ruskog i srpskog jezika*. Slavistika, br. 2, str. 162-168, 1998.

Mokhtar, S. Chanod, J. Pierre, *Incremental finite-state parsing*, In: *Proceedings of the 5th Conference on Applied Natural Language Processing, Washington*, (1997: 72-79); J. Hajič et al. 2001. *Prague Dependency Treebank 1.0. LDC2001T10*,

Monnesland, S., *Jezik u Bosni i Hercegovini*, Institut za jezik, Sarajevo, institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, 2005.

Moskovljević, J. *Leksička detranzitivizacija i analiza pravih povratnih glagola u srpskom jeziku*. Južnoslovenski filolog, br. 53, str. 107-114, 1997.

Mrazović, P., Vukadinović, Z., *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*. Sremski Karlovci/Novi Sad, 1990

Mrazović, Pavica, Zora Vukadinović, *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*. Novi Sad : Dobra vest, 1990.

Muminović, F.P, *Bosanski jezik, Zenica, Bemust*, 1997.

Newmark, P.: *A Textbook of Translation*. 1996.

Nižnikov, J., Sokolová, M, *Valenčný slovník slovenských slovies*, Slovenská reč, 60, 1995, 203-217.

Nosić, M., *Češko-hrvatski rječnik*, Rijeka, 2000.

Novosad, A., Profeta, D., *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb, 1999.

Novotný, J., *Nástin syntaktického popisu češtiny (na základě valenční teorie)*, Ústí nad Labem, 1994.

Omazić, M., Karabalić, V. *Istraživanja, izazovi i promjene u teoriji i praksi prevođenja*, Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera, 2008.

Oraić, I., *Prijelazni glagoli s ciljnom usmjerenošću*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 32, 2006.

Osnovy perekladu: gramatyčni ta leksyčni aspekty: navčalnyj posibnyk, Kyiv: Znannja, 2007.

Panevová, J., *Kolik významů má český instrumentál?* in: Jazyk a jeho užívání, Praha, 1996, 14-23.

Peti, M. *Što subjekt i predikat znače*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 1999.

Petrović, V. *Glagolska fraza kao leksikografski i gramatički problem*. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, Novi Sad, XXXIII: 357-362, 1990.

Petrović, V. *O predložkom objektu u srpskom jeziku*. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, XLIII, 437-447, 2000

Petrović, V. *Prilog klasifikaciji dopunskih konstrukcija u srpskohrvatskom jeziku*. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, Novi Sad, XVI, 2, 109-132, 1993.

Petrović, V., *Alternativnost predložkog i bespredložkog objekta u srpskom jeziku*. u: Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 29/1., 113-121, 2000.

Petrović, E., *Teorija nastave stranih jezika*, Osijek, Pedagoški fakultet, 1997.

Pranjković, I., *Hrvatska skladnja: rasprave iz sintakse hrvatskog standardnog jezika*, 2.izd., Hrvatska sveučilišna naklada, 2002.

Premur, K.: *Teorija prevođenja*. 1998, s. 18.

Prevođenje: suvremena strujanja i tendencije, Zbornik radova, Zagreb, 1995.

Prouzová, H., *K vazbám některých sloves myšlení*, NŘ, 78, 1995, 236-238.

Prunč, E. *Posljedice prevođenja*, priručnik za prevoditelje, Naklada Pavičić, Zagreb, 1996.

Radovanović, M. *Spisi iz sintakse i semantike*. Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 1990.

- Robinson, D., *Theory and Practice of Translation*, London, New York, Routledge, 2003.
- Rytel, Kuc, D., *Walencja czasownika a problem leksykogeafii dwujezycznej*, Wrocław 1991
- Samardžija, M. *Valentnost hrvatskih glagola*, Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2002, FF Press, Zagreb, 1993.
- Samardžija, Marko, Gramatika zavisnosti i teorija valentnosti. *The Valence Theory and the Valency Dictionary of Croatian Verbs*, Contrastive Analysis of English and Croatian, volume IV, edited by Rudolf Filipović, Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Zagreb, Croatia, 1993.
- Seuren, P. , *Semantic Syntax*. Oxford/Cambridge (Mass.): Blackwell. 1996.
- Sgall, P., *Teorie Valence a její formální zpracování*, Slovo a slovesnost, 59, 1998, 367-381.
- Silić, J., Pranjković, I. *Gramatika hrvatskog jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Školska knjiga, Zagreb, 2005.
- Sinclair, J. *Collins Cobuild English Grammar*. London: Collins., 1990.
- Sinclair, J. *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: OUP., 1991.
- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, Academia, Praha, 2000
- Sintaktičke kategorije*, Zbornik radova znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem, Hrvatski sintaktički dani, Osijek, 2006.
- Skljarov, M. *Teorija i praksa u nastavi stranih jezika*, Školske novine, Zagreb, 1993.
- Spisi iz sintakse i semantike*, Sremski Karlovci, Novi Sad, 1990.
- Stanojčić, Ž.S., Popović, L.B, *Gramatika srpskoga jezika - udžbenik za I, II, III i IV razred srednje škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1992.

Stojić, M., kappel, J., J., *Bosanski jezik postoji*, Nezavisni magazine dani, BiH Informatički magazine, br. 134, 1999.

Stolac, D., *Sintaksa u hrvatskim gramatikama u 20 st.* Filozofski fakultet, Rijeka, 2005.

Storrer, A. *Verbvalenz: theoretische und methodische Grundlagen ihrer Beschreibung in Grammatikographie und Lexikographie*, Niemeyer, Tübingen., 1992.

Storrer, A. *Wie notwendig sind obligatorische Valenzstellen?-Faktoren der Weglaßbarkeit von Valenzstellen im Text*, u: Gréciano, G., H. Lucien Tesniere-*Syntaxe structurale et operations mentales*, Max Niemeyer, Tübingen, 225-238., 1996.

Strani jezik u dodiru s materinskim jezikom, Zbornik radova, Zagreb, 1992.,

Suvremena kretanja u nastavi stranih jezika, Zbornik radova, Zagreb-Rijeka, 2002.,

Svozilová, N., Prouzová, H., Jirsová, A., *Valenční slovník nejčastějších českých sloves*, Academia, Praha, 1997.

Šojat, K., *Sintaktički i semantički opis glagolskih valencija u hrvatskom jeziku*, Zagreb, 2008.

Štícha, F. *Česko-německá srovnávací gramatika*, Praha, Argo, 2003.

Štrbac, G., *O valentnosti glagola emocionalnog sadržaja u srpskom jeziku*, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 2006, br. 2, s. 73-102.

The Valence Theory and the Valency Dictionary of Croatian Verbs. Institute of Linguistics, Faculty of Philosophy, University of Zagreb, 1993.

Tibenská, E., *Subjekt a jeho aktivne (činitel'ské) špecifikácie*, Jazykovedný časopis, 42, 1991, 39-52.

Topolinjska, Z., *Padež' i 'glagolski rod' - dve strategije gramatikalizacije odnosa između 'predikata' i njegovih 'argumenata'*. Južnoslovenski filolog, br. 52, str. 1-9, 1996.

Topolinjska, Z. *Polski-makedonski: gramatička konfrontacija, sintaksička derivacija*, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Skopje, 2003.

Trenutak sadašnjosti u učenju jezika, Zbornik radova, Zagreb, 1993.

Uhlířová, L., *Přispěvek k vývojové dynamice větných vzorců v češtině*, NŘ, 76, 1993, 241-250.

Uličný, O., *K základním pojůmúsyntaktického popisu slovanských jazyků*, in: Česká slavistika 1993, Praha 1993, 279-283.

Van Valin, R.D.Jr, *An Introduction to Syntax*, Cambridge UP, Cambridge, 2001.

Varga, Dražen. *Strukturalna sintaksa Luciena Tesnièrea*. *Suvremena lingvistika* 38, 59–79, 1994.

Vasić, V. *Jednojezični rečnici kao gramatički korpus dvojezičnih - aktuelni problemi gramatike srpskog jezika*. 281-288, 1999.

Venuti, L., *The translation studies reader*, London, New York, Routledge, 2004.

Welke, K. *Dependenz, Valenz und Konstituenz*, in Ludwig M. Eichinger and Hans-Werner Eroms (eds.): *Dependenz und Valenz*, Hamburg: Buske, 163-175. , 1995.

Welke, K. *Schwierigkeiten beim Schreiben einer Einührung i die Valenztheorie, Ergänzungen und Angaben*, *Zeitschrift für germanistik* 11, s 5-11., 1990.

Znika, M. *Sintaktička norma hrvatskog jezika u 20 st., Hrvatski jezik u 20 st.*, Matica hrvatska, Zagreb, 2006.

Žabokrtský, Z. and Lopatková, M. 2004. Valency Frames of Czech Verbs in VALLEX 1.0. In *Frontiers in Corpus Annotation. Proceedings of the Workshop of the HLT/NAACL Conference*, pages 70--77, May 6, 2004.

Žele, A. *Pojmovanje vezljivosti v tujem jezikoslovju*. *Slavistična revija*, 48/3, 245-264 , 2000.

Žele, A. *Vezljivost v slovenskem jeziku s poudarkom na glagolu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001.

Žic-Fuchs, M, *Case Grammar and Valency Theory: some theoretical considerations*, u: Filipović, R., ur, 1993, str. 41-58.